

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย
ในกรุงเทพมหานคร

นายสุรเชษฐ์ โชติวรานนท์

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

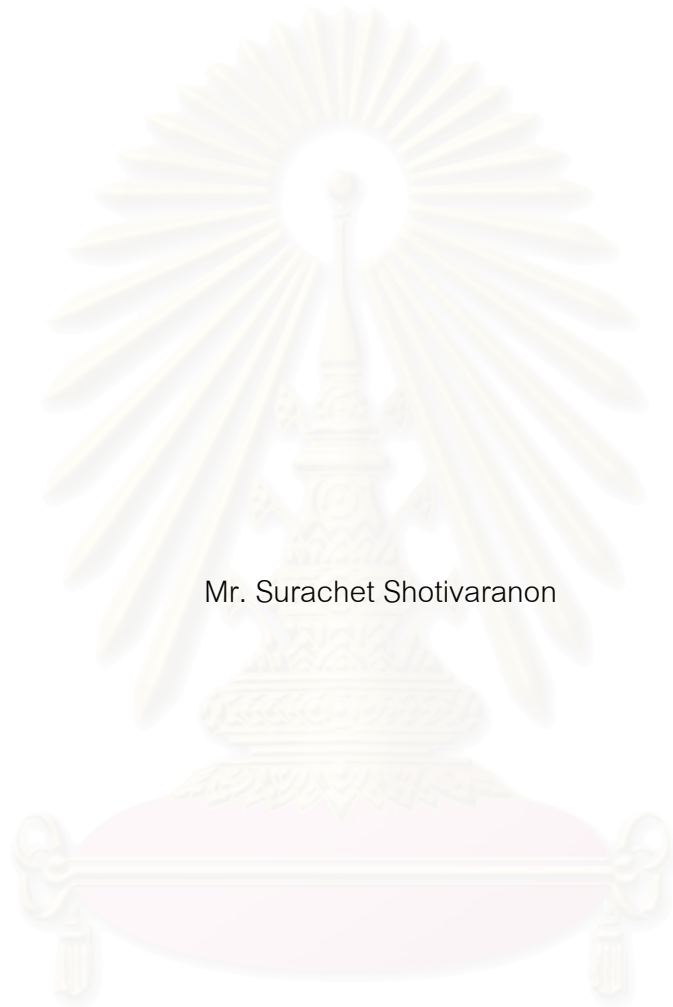
สาขาวิชาพลศึกษา ภาควิชาหลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2550

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

FACTORS INFLUENCING POSITIVE ATTITUDE TOWARDS PHYSICAL EDUCATION
SUBJECTS OF UPPER SECONDARY SCHOOL STUDENTS
IN BANGKOK METROPOLIS

Mr. Surachet Shotivaranon

สภามหาวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
For the Degree of Master of Education Program in Physical Education
Department of Curriculum, Instruction, and Educational Technology

Faculty of Education
Chulalongkorn University

Academic Year 2007

Copyright of Chulalongkorn University

สุรเชษฐ์ โชติวรานนท์ : ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย
ในกรุงเทพมหานคร. (FACTORS INFLUENCING POSITIVE ATTITUDE TOWARDS PHYSICAL EDUCATION
SUBJECTS OF UPPER SECONDARY SCHOOL STUDENTS IN BANGKOK METROPOLIS) อ.ที่ปรึกษา:
ผศ.ดร.สมบุญ อินทรถมยา, 274 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์คือ 1.เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษาของ
นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในกรุงเทพมหานคร และ 2.เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา ของนักเรียน
มัธยมศึกษาตอนปลาย ในกรุงเทพมหานคร โดยศึกษาปัจจัยหลัก 4 ตัว ได้แก่ 1.ปัจจัยทางด้านจิตวิทยา 2.ปัจจัยทางด้านสังคม
3.ปัจจัยทางด้านการเรียนการสอน และ 4.ปัจจัยทางด้านกายภาพ และศึกษาปัจจัยย่อย 12 ตัว ได้แก่ 1.ปัจจัยทางด้านความเชื่อ
อำนาจภายในตน 2.ปัจจัยทางด้านแรงจูงใจภายใน 3.ปัจจัยทางด้านแรงจูงใจภายนอก 4.ปัจจัยทางด้านพ่อแม่ หรือผู้ปกครอง
5.ปัจจัยทางด้านครูพลศึกษา 6.ปัจจัยทางด้านเพื่อน 7.ปัจจัยทางด้านวิธีสอน 8.ปัจจัยทางด้านความเหมาะสมของเนื้อหา 9.ปัจจัย
ทางด้านการวัดและประเมินผล 10.ปัจจัยทางด้านสนามกีฬาและอุปกรณ์กีฬา 11.ปัจจัยทางด้านสภาพอากาศ มลพิษ และ 12.ปัจจัย
ทางด้านสิ่งอำนวยความสะดวก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน
ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม นำมาวิเคราะห์หาค่าสถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์
ความสัมพันธ์โดยใช้สถิติวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)
รวมทั้งวิเคราะห์หาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน (Stepwise
Regression Analysis) โดยทดสอบระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัจจัยหลักที่มีความสัมพันธ์กับการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา ได้แก่ 1.ปัจจัยทางด้านจิตวิทยา 2.ปัจจัย
ทางด้านสังคม 3.ปัจจัยทางด้านการเรียนการสอน และ 4.ปัจจัยทางด้านกายภาพ ส่วนปัจจัยย่อยที่มีความสัมพันธ์กับการมีเจตคติที่
ดีต่อวิชาพลศึกษา ได้แก่ 1.ปัจจัยทางด้านความเชื่ออำนาจภายในตน 2.ปัจจัยทางด้านแรงจูงใจภายใน 3.ปัจจัยทางด้านแรงจูงใจ
ภายนอก 4.ปัจจัยทางด้านพ่อแม่ หรือผู้ปกครอง 5.ปัจจัยทางด้านครูพลศึกษา 6.ปัจจัยทางด้านเพื่อน 7.ปัจจัยทางด้านวิธีสอน
8.ปัจจัยทางด้านความเหมาะสมของเนื้อหา 9.ปัจจัยทางด้านการวัดและประเมินผล 10.ปัจจัยทางด้านสนามกีฬาและอุปกรณ์กีฬา
11.ปัจจัยทางด้านสภาพอากาศ มลพิษ และ 12.ปัจจัยทางด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

2. ปัจจัยหลักที่ร่วมกันทำนายการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา คือ ปัจจัยทางด้านการเรียนการสอน ปัจจัย
ทางด้านจิตวิทยา และปัจจัยทางด้านสังคม ปัจจัยทั้ง 3 ตัวนี้ สามารถร่วมกันทำนายการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษาได้ร้อยละ 45.2
สามารถเขียนเป็นสมการทำนายได้ดังต่อไปนี้

$$\hat{Z}_{(\text{เจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา})} = .360 Z_{(\text{ปัจจัยทางด้านการเรียนการสอน})} + .285 Z_{(\text{ปัจจัยทางด้านจิตวิทยา})} + .142 Z_{(\text{ปัจจัยทางด้านสังคม})}$$

3. ปัจจัยย่อยที่ร่วมกันทำนายการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา คือ ปัจจัยทางด้านความเชื่ออำนาจภายในตน
ปัจจัยทางด้านเพื่อน ปัจจัยทางด้านการวัดและประเมินผล ปัจจัยทางด้านความเหมาะสมของเนื้อหา และปัจจัยทางด้านแรงจูงใจ
ภายใน ปัจจัยทั้ง 5 ตัวนี้ สามารถร่วมกันทำนายการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษาได้ร้อยละ 47.4 สามารถเขียนเป็นสมการทำนายได้
ดังต่อไปนี้

$$\hat{Z}_{(\text{เจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา})} = .238 Z_{(\text{ปัจจัยทางด้านความเชื่ออำนาจภายในตน})} + .215 Z_{(\text{ปัจจัยทางด้านเพื่อน})} \\ + .171 Z_{(\text{ปัจจัยทางด้านการวัดและประเมินผล})} + .166 Z_{(\text{ปัจจัยทางด้านความเหมาะสมของเนื้อหา})} \\ + .134 Z_{(\text{ปัจจัยทางด้านแรงจูงใจภายใน})}$$

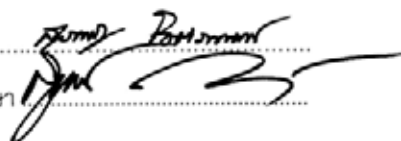
ภาควิชา หลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา

สาขาวิชา พลศึกษา

ปีการศึกษา 2550

ลายมือชื่อนิสิต

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

4883815727 : MAJOR PHYSICAL EDUCATION

KEY WORD: FACTORS / INFLUENCING / AFFECTING / POSITIVE ATTITUDE / PHYSICAL EDUCATION SUBJECTS / UPPER SECONDARY SCHOOL STUDENTS / ADOLESCENCE

SURACHET SHOTIVARANON: FACTORS INFLUENCING POSITIVE ATTITUDE TOWARDS PHYSICAL EDUCATION SUBJECTS OF UPPER SECONDARY SCHOOL STUDENTS IN BANGKOK METROPOLIS.

THESIS ADVISOR: ASST.PROF. DR.SOMBOON INTHOMYA, Ph.D., 274 pp.

The purposes of this research were 1.To study the relationships of different variables that influenced positive attitude towards physical education subjects of upper secondary school students in Bangkok Metropolis; 2.To study the factors influencing positive attitude towards physical education subjects of upper secondary school students in Bangkok Metropolis. There were 4 major factors in this study: 1.Psychological Factors, 2.Social Factors, 3.Teaching Factors and 4.Environmental Factors. There were 12 secondary factors: 1.Empowerment Belief Factors, 2.Internal Motivation Factors, 3.External Motivation Factors, 4.Parental Factors, 5.Physical Education Teacher Factors, 6.Peer Factors, 7.Method of Teaching Factors, 8. Factors Related to Suitability of Content, 9.Measuring and Evaluating Factors, 10.Field and Equipment Factors, 11.Climatic and Pollution Factors, and 12.Facilitating Factors. The samples were 400 upper secondary school students in Bangkok Metropolis. The data were collected by using questionnaire and analyzed in terms of percentage, average, standard deviation, and correlation by using Pearson's Product Moment Correlation Coefficient and Stepwise Regression Analysis. ($p < .05$)

The results were as follows:

1. The major factors which were positively related to positive attitude towards physical education subjects were Psychological Factors, Social Factors, Teaching Factors and Environmental Factors. The secondary factors which were positively related to positive attitude towards physical education subjects were 1.Empowerment Belief Factors, 2.Internal Motivation Factors, 3.External Motivation Factors, 4.Parental Factors, 5.Physical Education Teacher Factors, 6.Peer Factors, 7.Method of Teaching Factors, 8.Factors Related to Suitability of Content, 9.Measuring and Evaluating Factors, 10.Field and Equipment Factors, 11.Climatic and Pollution Factors, and 12.Facilitating Factors.

2. The major factors that could predict positive attitude towards physical education subjects were Teaching Factors, Psychological Factors, and Social Factors. These factors had total predictive influencing of 45.2% by multiple regression procedure as follows:

$$\hat{Z}_{\text{(Positive Attitude towards Physical Education Subjects)}} = .360 Z_{\text{(Teaching Factors)}} + .285 Z_{\text{(Psychological Factors)}} + .142 Z_{\text{(Social Factors)}}$$

3. The secondary factors that could predict positive attitude towards physical education subjects were Empowerment Belief Factors, Peer Factors, Measuring and Evaluating Factors, Factors Related to Suitability of Content, and Internal Motivation Factors. These factors had total predictive influencing of 47.4% by multiple regression procedure as follows:

$$\begin{aligned} \hat{Z}_{\text{(Positive Attitude towards Physical Education Subjects)}} &= .238 Z_{\text{(Empowerment Belief Factors)}} + .215 Z_{\text{(Peer Factors)}} \\ &+ .171 Z_{\text{(Measuring and Evaluating Factors)}} \\ &+ .166 Z_{\text{(Factors Related to Suitability of Content)}} \\ &+ .134 Z_{\text{(Internal Motivation Factors)}} \end{aligned}$$

Department Curriculum, Instruction, and Educational Technology

Field of study Physical Education

Academic year 2550

Student's signature.....

Advisor's signature.....

Surachet Shotivanon
Somboon Intomya

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงด้วยดี จากความเมตตาปรานีของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมบูรณ์ อินทร์ธมมา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ซึ่งห่วงใย ให้กำลังใจ ให้คำแนะนำ ตรวจสอบพิจารณาแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ กระตุ้นเตือนสติ ทำให้ผู้วิจัยได้รับความรู้ ประสบการณ์ การคิดวิเคราะห์เพื่อวางแผนการดำเนินงาน และการแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนสามารถดำเนินการวิจัยให้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี ส่งผลให้ผู้วิจัยเกิดเจตคติที่ดีต่อการดำเนินชีวิตและการทำงานต่อไป ในการนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์เป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่าน อันประกอบด้วย รองศาสตราจารย์ ดร.เอมอัชมา วัฒนบูรานนท์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ ดร.จุฑา ดิงศภัทีย์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาตรวจสอบให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ รองศาสตราจารย์เทพประสิทธิ์ กุลธวัชวิชัย รองศาสตราจารย์วิสันศักดิ์ อ่วมเพ็ง รองศาสตราจารย์ศุภฤกษ์ มั่นใจตน อาจารย์ ดร.จุฑา ดิงศภัทีย์ และอาจารย์ ดร.กมลวรรณ ตังธนกานนท์ ซึ่งเป็นอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญที่สละเวลาในการตรวจสอบและประเมินเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยฉบับนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ชุมพร ยงกิตติกุล รองศาสตราจารย์ ดร.ศรีเพ็ญ ศุภพิทยากุล รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ รองศาสตราจารย์เพชรวรรณ จันทรางศุ รองศาสตราจารย์จินตนา สรายุทธพิทักษ์ อาจารย์ ดร.แสวง วิทย์พิทักษ์ และอาจารย์ ดร.กมลวรรณ ตังธนกานนท์ ที่ให้คำชี้แนะเรื่องวิทยานิพนธ์และให้ข้อคิดการใช้ชีวิตประจำวัน เพิ่มพูนประสบการณ์การทำงาน ทำให้ผู้วิจัยมีความเข้มแข็งต่อการฟันฝ่าอุปสรรคใดๆ อันเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ผู้วิจัยต้องการพัฒนาศักยภาพของตนเองอยู่เสมอ

ขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้ให้การสนับสนุนเงินทุนบางส่วนเพื่อการทำวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ อาจารย์ทุกท่านของโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างที่อนุญาตให้ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลในการวิจัย และขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณาภรณ์ รัชมีมารีย์ อาจารย์ สมบูรณ์ อังศุภโชติ อาจารย์ สุรพล วนิจกิจเกื้อผล ที่ให้ความช่วยเหลือในการเก็บข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้ รวมถึงขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุธนะ ดิงศภัทีย์ ที่ให้ความช่วยเหลือผู้วิจัยได้ทดลองเครื่องมือกับนักเรียนโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายมัธยม) ก่อนนำเครื่องมือไปใช้จริงกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ขอขอบใจนักเรียนทุกคนที่ให้ความร่วมมืออย่างดียิ่ง รวมถึงขอขอบคุณพี่สาวและญาติพี่น้องของผู้วิจัย พี่ๆ เพื่อนๆ น้องๆ และลูกศิษย์ทุกคน ที่เป็นกำลังใจ และให้ความช่วยเหลือต่างๆ นานา

สุดท้ายนี้ ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ที่ได้ให้การสนับสนุนด้านการศึกษา ให้ความรัก ความอบอุ่น ความห่วงใย และกำลังใจ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญ และเป็นทุกสิ่งทุกอย่างที่ทำให้ลูกสำเร็จการศึกษาในครั้งนี้ ลูกจึงขอเทิดทูนพระคุณนี้ไว้เหนือสิ่งอื่นใด

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
คำถามวิจัย	10
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	10
สมมติฐานการวิจัย	11
ขอบเขตของการวิจัย.....	11
ข้อตกลงเบื้องต้น	12
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	13
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	14
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	17
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	18
ตอนที่ 1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับเจตคติ	21
ตอนที่ 2 พฤติกรรม.....	39
ตอนที่ 3 ปัจจัยทางด้านจิตวิทยา	49
ตอนที่ 4 ปัจจัยทางด้านสังคม.....	83
ตอนที่ 5 ปัจจัยทางการเรียนการสอน	90
ตอนที่ 6 ปัจจัยทางด้านกายภาพ.....	101
ตอนที่ 7 ปัจจัยอื่นๆ	102
ตอนที่ 8 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับวิชาพลศึกษา	104
ตอนที่ 9 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับวัยรุ่น	111
ตอนที่ 10 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	124

3	วิธีดำเนินการวิจัย	143
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	143
	ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....	146
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	147
	การสร้างเครื่องมือ	148
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	150
	การวิเคราะห์ข้อมูล	151
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	154
	ผลการวิเคราะห์.....	154
	ส่วนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	158
	ส่วนที่ 2 เจตคติที่มีต่อวิชาพลศึกษา.....	173
	ส่วนที่ 3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา	176
	ส่วนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลง การมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา	185
	ส่วนที่ 5 สมการทำนายการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา	189
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	195
	สรุปผลการวิจัย	195
	อภิปรายผลการวิจัย.....	200
	ข้อเสนอแนะ	212
	รายการอ้างอิง.....	215
	ภาคผนวก.....	227
	ภาคผนวก ก รายงานผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบประเมินเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	228
	ภาคผนวก ข ตารางแสดงค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (IOC) จากทรงคุณวุฒิ	230
	ภาคผนวก ค แบบสอบถาม “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานคร”	240

ภาคผนวก ง ตารางแสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ระหว่าง เจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา กับตัวแปรปัจจัยหลัก 4 ตัว และ ปัจจัยย่อย 12 ตัว ที่ส่งผลต่อการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา.....	252
ภาคผนวก จ ตารางแสดงผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอนของตัวแปร ปัจจัยหลัก 4 ตัว และตัวแปรปัจจัยย่อย 12 ตัว ที่ร่วมกันทำนาย การมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา	255
ภาคผนวก ฉ รายชื่อโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย	266
ภาคผนวก ช หนังสือเชิญผู้ทรงคุณวุฒิตรวจประเมินเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	268
ภาคผนวก ช หนังสือขออนุญาตทดลองใช้เครื่องมือวิจัย	270
ภาคผนวก ฉ หนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย	272
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	274

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
2.1. แสดงการจำแนกพฤติกรรมด้านจิตพิสัย	47
4.1.1. จำนวนและร้อยละของเพศ ศาสนา โรงเรียน และระดับชั้นของกลุ่มตัวอย่าง.....	158
4.1.2. จำนวนและร้อยละของลำดับการเกิด ลักษณะรูปร่าง ส่วนสูง และโรคประจำตัวของกลุ่มตัวอย่าง	160
4.1.3. จำนวนและร้อยละของรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน ของกลุ่มตัวอย่าง.....	162
4.1.4. จำนวนและร้อยละของระดับคะแนนเฉลี่ยรวมทุกวิชาและระดับคะแนนเฉลี่ยของวิชาพลศึกษา ของกลุ่มตัวอย่าง	163
4.1.5. จำนวนและร้อยละของกิจกรรมที่ปฏิบัติในเวลาว่าง ของกลุ่มตัวอย่าง.....	164
4.1.6. จำนวนและร้อยละของกีฬาที่นักเรียนให้ความสนใจ และการเป็นนักกีฬาของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง	165
4.1.7. จำนวนและร้อยละของจำนวนวันที่ออกกำลังกายต่อสัปดาห์ และจำนวนเวลาที่ออกกำลังกายต่อครั้ง ของกลุ่มตัวอย่าง.....	167
4.1.8. จำนวนและร้อยละของวัตถุประสงค์ในการออกกำลังกายของกลุ่มตัวอย่าง	168
4.1.9. จำนวนและร้อยละของผู้ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับวิชาพลศึกษา และผู้ร่วมออกกำลังกายกับนักเรียน ของกลุ่มตัวอย่าง	169
4.1.10. จำนวนและร้อยละของผู้ที่กระตุ้นให้นักเรียนเล่นกีฬาและออกกำลังกาย สิ่งที่กระตุ้นให้นักเรียนเล่นกีฬาและออกกำลังกาย ของกลุ่มตัวอย่าง.....	170
4.1.11. จำนวนและร้อยละของความชอบในวิชาพลศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง.....	171
4.1.12. จำนวนของกลุ่มตัวอย่าง แต่ละโรงเรียน และแต่ละระดับชั้น จำแนกตามเพศ	172
4.2. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของเจตคติต่อวิชาพลศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง	173
4.3.1. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับปัจจัยทางด้านจิตวิทยา	176
4.3.2. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับปัจจัยทางด้านสังคม.....	178
4.3.3. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับปัจจัยทางการเรียนการสอน	180

ตาราง	หน้า
4.3.4. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับปัจจัยทางด้าน กายภาพ	183
4.4.1. แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา กับตัวแปรปัจจัยหลัก 4 ตัว	185
4.4.2. แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา กับตัวแปรปัจจัยย่อย 12 ตัว	187
4.5.1. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยหลัก 4 ตัว ด้วยสถิติการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบ ขั้นตอน แสดงค่า R และ R Square ของแต่ละขั้นตอน และค่าผิดพลาด ของการคาดประมาณด้วยสมการ ในการทำนายการมีเจตคติที่ดีต่อวิชา พลศึกษาของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด	189
4.5.2. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยหลัก 4 ตัว ด้วยสถิติการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบ ขั้นตอน แสดงอิทธิพลของปัจจัยหลัก ในการทำนายการมีเจตคติที่ดีต่อวิชา พลศึกษาของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด	189
4.5.3. ผลการวิเคราะห์เฉพาะปัจจัยย่อยในปัจจัยหลักทางด้านการเรียนการสอน ด้วยสถิติการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน แสดงค่า R และ R Square ของแต่ละขั้นตอน และค่าผิดพลาดของการคาดประมาณด้วยสมการ ในการทำนายการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษาของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด	191
4.5.4. ผลการวิเคราะห์เฉพาะปัจจัยย่อยในปัจจัยหลักทางด้านการเรียนการสอน ด้วยสถิติการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน แสดงอิทธิพลของปัจจัยย่อย ในปัจจัยหลักทางด้านการเรียนการสอน ในการทำนายการมีเจตคติที่ดีต่อ วิชาพลศึกษาของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด	191
4.5.5. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยย่อย 12 ตัว ด้วยสถิติการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบ ขั้นตอน แสดงค่า R และ R Square ของแต่ละขั้นตอน และค่าผิดพลาด ของการคาดประมาณด้วยสมการ ในการทำนายการมีเจตคติที่ดีต่อวิชา พลศึกษาของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด	192
4.5.6. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยย่อย 12 ตัว ด้วยสถิติการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบ ขั้นตอน แสดงอิทธิพลของปัจจัยหลัก ในการทำนายการมีเจตคติที่ดีต่อวิชา พลศึกษาของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด	193

สารบัญภาพ

๘

ภาพประกอบ	หน้า
2.1 ภาพแสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการของมนุษย์.....	104
3.1 รูปภาพแสดงลำดับขั้นตอนการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง จากกลุ่มประชากร คือ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในกรุงเทพมหานคร.....	145

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

นับจากอดีตจนถึงปัจจุบัน มนุษย์มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างไม่รู้จบสิ้น ในส่วนของ การศึกษานั้นได้เกิดวิวัฒนาการเป็นอย่างมาก นั่นเป็นเพราะมนุษย์มีความอยากรู้อยากเห็น และมีการเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา รู้จักแสวงหาความรู้ใหม่ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาหรือตอบสนองสัจของ ตน ด้วยเหตุนี้ สิ่งดีๆ จากบรรพบุรุษจึงได้ถ่ายทอดไปสู่รุ่นลูกหลาน จนเป็นความรู้ที่ได้รับการวิเคราะห์ และกลั่นกรองแล้วมาหลายช่วงอายุคน แต่ถึงกระนั้นก็ตามความรู้ก็ยังไม่รู้ที่สิ้นสุด การถ่ายทอด ความรู้และการแสวงหาวิทยาการต่างๆนี้เอง ที่ปัจจุบันเรียกว่า “การศึกษา”

ปัจจุบัน การศึกษาของไทย ตาม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้ให้ ความหมายของคำว่า “การศึกษา” ในมาตรา 4 ดังนี้ “การศึกษา หมายความว่า เป็นกระบวนการ เรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์ จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่าง ต่อเนื่องตลอดชีวิต” (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546:2) และในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กล่าวไว้ว่า “รูปแบบของการเรียนการสอนโดยยึดหลักผู้เรียนสำคัญที่สุด ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ ให้ความสำคัญต่อความรู้ เกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม” (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545:4) โดยมีครู เป็นผู้อำนวยการความสะดวกให้กับนักเรียน ให้คำแนะนำเพิ่มเติม หรือให้ความช่วยเหลือในเรื่องแหล่ง สืบค้นข้อมูล และคอยเป็นผู้กระตุ้นผู้เรียนให้มีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิด พฤติกรรมการเรียนรู้ซึ่งบลูม (Bloom) ได้จำแนกพฤติกรรมการเรียนรู้ออกเป็น 3 ด้าน คือ 1. พฤติกรรมทางด้านพุทธิพิสัยหรือด้านความรู้ความเข้าใจ (Cognitive Domain) 2. พฤติกรรม ทางด้านเจตคติพิสัย (Affective Domain) 3. พฤติกรรมทางด้านทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) (Bloom อ้างถึงใน วรรณคดี เพียรชอบ, 2548: 260)

เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามหลักการ จุดมุ่งหมาย และมาตรฐานการเรียนรู้ตาม หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ที่ได้กำหนดโครงสร้างของหลักสูตรออกเป็น 4 ช่วงชั้น ช่วงชั้นที่ 1 คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ช่วงชั้นที่ 2 คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ช่วงชั้นที่ 3 คือ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ช่วงชั้นที่ 4 คือ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 และได้แบ่งกลุ่มสาระการ เรียนรู้ออกเป็น 8 กลุ่มสาระ ได้แก่ 1.กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย 2.กลุ่มสาระการเรียนรู้

คณิตศาสตร์ 3.กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ 4.กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม 5.กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา 6.กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ 7.กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี 8.กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

เนื่องจากสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระนี้เป็นพื้นฐานสำคัญที่ผู้เรียนทุกคนต้องเรียนรู้เพื่อสร้างพื้นฐานการคิด และเป็นกลยุทธ์ในการแก้ปัญหาและวิกฤตของชาติ เสริมสร้างความเป็นมนุษย์ที่มีศักยภาพในการคิดและทำงานอย่างสร้างสรรค์ กระบวนการเหล่านี้จะเกิดขึ้นกับผู้เรียนจากการเรียนรู้ในชั้นเรียน จากการลงมือปฏิบัติกิจกรรมในสถานการณ์ หรือเหตุการณ์จริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา จะมีสาระการเรียนรู้ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545: 28-29)

สาระที่ 1: การเจริญเติบโตและพัฒนาการของมนุษย์

สาระที่ 2: ชีวิตและครอบครัว

สาระที่ 3: การเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย การเล่นเกม กีฬาไทย และกีฬาสากล

สาระที่ 4: การสร้างเสริมสุขภาพ สมรรถภาพ และการป้องกันโรค

สาระที่ 5: ความปลอดภัยในชีวิต

จากสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาทั้ง 5 สาระ มีความมุ่งหมายและหลักการเป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 1 เรื่อง “ความมุ่งหมายและหลักการ” ในมาตรา 6 ที่บัญญัติไว้ว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” ในขณะที่วิชาพลศึกษา มีหลักการและปรัชญาที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเป็นคนที่มีสมบูรณแบบ (Holistic) ที่ส่งผลให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development) คือ เน้นให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมกรเรียนรู้ครบทั้ง 5 ด้าน โดยที่วิชาพลศึกษาได้มีความสอดคล้องทางความมุ่งหมาย และหลักการตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ทุกประการ กล่าวคือ วิชาพลศึกษามุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมกรเรียนรู้ครบทั้ง 5 ประการ อันได้แก่ 1.พฤติกรรมกรเรียนรู้ด้านสมรรถภาพทางกาย 2.พฤติกรรมกรเรียนรู้ด้านทักษะ 3.พฤติกรรมกรเรียนรู้ด้านความรู้ความเข้าใจ 4.พฤติกรรมกรเรียนรู้ด้านคุณธรรมจริยธรรม 5.พฤติกรรมกรเรียนรู้ด้านเจตคติ (วรศักดิ์ เพียรชอบ, 2548) และยังคงสอดคล้องกับพฤติกรรมกรเรียนรู้ที่บลูมได้จำแนกเอาไว้ทั้ง 3 ประการดังที่ได้กล่าวไว้แล้ว

พฤติกรรมทั้ง 5 ประการในหลักการทางพลศึกษานั้นมีความเกี่ยวข้องและสัมพันธ์กันทุกด้าน ไม่สามารถละเลยด้านใดด้านหนึ่งหรือให้ความใส่ใจด้านใดด้านหนึ่งเป็นพิเศษได้ เช่น

พฤติกรรมกรรมการเรียนรู้ทางด้านความรู้ความเข้าใจจะไม่เกิดขึ้น หากผู้เรียนมิได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมเกม หรือกีฬา ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ต้องใช้ความคิดในการปฏิบัติ ดังนั้นผู้เรียนที่ลงปฏิบัติกิจกรรม จึงได้คิดค้นรูปแบบการทำกิจกรรมเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายของกิจกรรม นอกจากนี้ผู้เรียนสามารถคิดรูปแบบการเคลื่อนไหว เกิดเป็นความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเคลื่อนไหว สามารถเคลื่อนไหวและเคลื่อนไหวที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อนั้นทักษะการเคลื่อนไหวจึงเกิดขึ้น ทักษะที่เกิดขึ้นทำให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติกิจกรรมได้อย่างชำนาญส่งผลให้เกิดความรู้สึกลอยากปฏิบัติกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ สมรรถภาพทางกายก็เกิดขึ้น ทำให้ร่างกายแข็งแรง และในการปฏิบัติกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ นั้น ผู้เรียนจะได้พบปะสังสรรค์กับผู้อื่น ได้เรียนรู้การอยู่ร่วมกันโดยมีกฎเกณฑ์ทางสังคมที่มีอยู่แล้ว หรือขณะที่ทำการแข่งขันกีฬานั้น ผู้เรียนจะต้องปฏิบัติตามกฎกติกาทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ในการเคารพต่อกฎกติกา มีมารยาท รู้จักกาลเทศะ มีน้ำใจเป็นนักกีฬา ได้รับการยอมรับจากสังคม ผู้เรียนจึงเกิดความรู้สึกลอยากปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ นั้นต่อไป พฤติกรรมการแสดงออกเหล่านี้คือคุณธรรมและจริยธรรมที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนแล้ว โดยความรู้สึกลอยากปฏิบัติกิจกรรมนี้เอง ชักนำไปสู่ผู้เรียนประกอบกิจกรรมนั้นๆ เจตคติที่ดีต่อการประกอบกิจกรรมจึงเกิดขึ้น จากตัวอย่างที่ได้กล่าวไปนั้น จึงสรุปได้ว่า พฤติกรรมการเรียนรู้ทั้ง 5 ประการมีความสัมพันธ์กันทุกด้าน

สำหรับในกระบวนการพัฒนาพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้ทางสมรรถภาพทางกายโดยใช้กิจกรรมพลศึกษาเป็นสื่อกลางให้ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเองนั้น ผู้เรียนจะมีสุขภาพร่างกายแข็งแรง การทำงานในระบบต่างๆของร่างกายทำงานเป็นปกติ เช่น ระบบประสาท ระบบย่อยอาหาร ระบบขับถ่าย ระบบกระดูก ระบบกล้ามเนื้อ ระบบหายใจ ระบบไหลเวียนเลือด ระบบต่อมไร้ท่อ และอื่นๆ นอกจากนี้จะทำให้ระบบต่างๆของร่างกายทำงานอย่างเป็นปกติแล้ว ยังช่วยป้องกันการเกิดโรคภัยไข้เจ็บต่างๆ อาทิเช่น โรคไข้หวัด โรคกระดูกพรุน โรคเบาหวาน โรคเหน็บชา โรคนอนไม่หลับ โรคซึมเศร้า โรคไขมันอุดตันในเส้นเลือด โรคหัวใจอุดตัน และอาการประจำเดือนมาผิดปกติ เป็นต้น การทำงานหรือการทำกิจกรรมต่างๆก็จะมีพลังในการทำงานมากขึ้น และทำให้เหนื่อยช้าลง มีบุคลิกภาพที่ดี เกิดความมั่นใจในตัวเอง และยังทำให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวโปรดเกล้าฯพระราชทานในพิธีเปิดการสัมมนาระดับชาติเรื่อง “การออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ” เมื่อวันพุธที่ 17 ธันวาคม 2523 ดังความตอนหนึ่งว่า “ร่างกายของเรานั้น ธรรมชาติได้สร้างมาสำหรับใช้งาน มิใช่อยู่เฉยๆ ถ้าใช้แรงให้เหมาะสมสม่ำเสมอ ร่างกายก็เจริญแข็งแรง คล่องแคล่วและมีความคงทนยั่งยืน ถ้าไม่ใช้แรงเลย หรือใช้ไม่เพียงพอ ร่างกายก็จะเจริญแข็งแรงอยู่ไม่ได้ แต่จะค่อยๆเสื่อมไปเป็นลำดับ และหมดสภาพไปก่อนเวลาอันสมควร ดังนั้นผู้ที่ปกติทำการงานโดยที่ไม่ใช้กำลัง หรือใช้กำลังแต่น้อย จึงจำเป็นต้องหา

เวลาออกกำลังกายให้พอเพียงกับความต้องการตามธรรมชาติเสมอทุกวัน มิฉะนั้นจะเป็นที่น่าเสียดายอย่างยิ่ง ที่เขาจะใช้สติปัญญา ความสามารถของเขา ทำประโยชน์ให้แก่ตนเอง และแก่ส่วนรวมได้น้อยเกินไป เพราะร่างกายอันกลับกลายอ่อนแอลงนั้น จะไม่อำนวยโอกาสให้ทำงานโดยมีประสิทธิภาพได้” (อ้างถึงใน วรศักดิ์ เพียรชอบ, 2548: 13)

การทำงานให้เกิดประสิทธิภาพได้นั้น เกิดจากทักษะในการทำงาน ซึ่งเป็นการเรียนรู้ของผู้เรียนอีกด้านหนึ่ง คือพฤติกรรมการเรียนรู้ทางด้านทักษะ ไม่ว่าจะเป็ทักษะทางการทำงาน หรือทักษะในการเล่นกีฬา ทักษะการสื่อสารขณะประกอบกิจกรรม ล้วนแล้วแต่ต้องผ่านการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเองทั้งสิ้น หลังจากที่ผู้เรียนปฏิบัติอย่างต่อเนื่องแล้ว ผู้เรียนก็จะเกิดการเรียนรู้ถึงความผิดพลาดและความเหมาะสมในการแสดงออกทางทักษะ โดยจะสามารถถ่ายโยงทักษะหนึ่งไปอีกทักษะหนึ่งได้ด้วย เช่น ผู้เรียนที่ผ่านการฝึกทักษะกีฬาฟุตบอลแล้ว จะสามารถเรียน และฝึกทักษะกีฬาตะกร้อได้ดีกว่าผู้ที่ไม่เคยมีทักษะกีฬาฟุตบอลมาก่อน การเชื่อมโยงนี้เองเป็นการฝึกไหวพริบในการเกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ในด้านต่อไป

ในส่วนของการพัฒนาพฤติกรรมทางด้านความรู้ความเข้าใจนั้น วิชาพลศึกษาไม่ได้หมายถึงว่า การเรียนพลศึกษาทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ หรือความสามารถในการคำนวณ ทางคณิตศาสตร์ หรือคำนวณจิตวิทยาพิลึกพิลั่นได้ แต่วิชาพลศึกษาสอนให้ผู้เรียนรู้จักคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ ประยุกต์องค์ความรู้ และนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น ในสถานการณ์การแข่งขันที่คะแนนของทีมกำลังตามคู่แข่งชั้นอยู่ จะมีกลยุทธ์ หรือแผนการเล่นอย่างไรเพื่อปรับให้เข้ากับการแข่งขันกับทีมของคู่แข่งเพื่อความได้เปรียบในการแข่งขัน หรือการคำนวณระยะทาง ทิศทาง และเวลาในการส่งลูกบอล ซึ่งความรู้ตรงนี้ต้องอาศัยประสบการณ์ ทักษะกีฬา และการคำนวณอย่างละเอียดถี่ถ้วนดีแล้ว จึงจะปฏิบัติการส่งลูกบอลออกไปได้อย่างแม่นยำ แต่ถ้าลูกบอลที่ส่งออกไปนั้นเป็นการคำนวณที่ผิดพลาด กระบวนการคิดของสมองจะกลับมาคิดหาสาเหตุของความผิดพลาดและลำดับขั้นตอนในการส่งลูกใหม่ที่ถูกต้องอีกครั้งเพราะสมองมีส่วนของการรับรู้ การเคลื่อนไหว และการทำงานของสมองมีส่วนที่สัมพันธ์กับอวัยวะทุกส่วนของร่างกาย เมื่อการทำงานของอวัยวะส่วนต่างๆของร่างกายทำงานได้อย่างเป็นปกติ สมองก็จะทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ หากร่างกายเกิดความผิดปกติขึ้น ก็จะส่งผลให้สมองลดประสิทธิภาพของการทำงานลงไป เช่น เมื่อร่างกายเจ็บไข้ได้ป่วย เป็นหวัดไม่สบาย การอ่านหนังสือเพื่อเตรียมตัวสอบขณะที่ร่างกายไม่สมบูรณ์ดูเหมือนจะเป็นเรื่องยาก ที่จะทำความเข้าใจหรือมีสมาธิกับหนังสือที่กำลังอ่านอยู่นั้นได้

เมื่อผู้เรียนมีสมรรถภาพทางกายที่ดี จะมีบุคลิกภาพทางกายที่ดี ผู้เรียนก็จะมีทักษะในการ อยู่ในสังคม รู้จักการวางตัว รู้จักควบคุมอารมณ์ของตนเอง ขณะเล่น ได้เรียนรู้พฤติกรรมทางด้าน คุณธรรมไปพร้อมๆกัน เกิดเป็นการเรียนรู้วัฒนธรรมในสังคม ปฏิบัติตัวให้เป็นผู้เล่นที่ดีในการ แข่งขัน สิ่งที่เกิดตามมาคือ ความมีน้ำใจเป็นนักกีฬา ซื่อสัตย์ สุจริต ขยันขันแข็ง อดทน สามัคคี ร่วมมือซึ่งกันและกัน ทำงานเป็นทีม เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ตรงต่อเวลา แต่งกายถูกระเบียบ มีวินัย สุภาพ อ่อนโยน มีกาลเทศะ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เป็นที่รักของเพื่อนๆ มีความเป็นผู้นำ รู้จักการเป็นผู้ตามที่ดี มีความเมตตา กรุณา รู้จักแพ้ รู้จักชนะ รู้จักให้อภัย ควบคุมอารมณ์ได้ มีความยุติธรรม กล้า แสดงออก มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีศีลธรรมจรรยา รู้จักยับยั้งชั่งใจ เห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน เสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม เคารพต่อกฎกติกา เคารพต่อสิทธิของผู้อื่น ความเป็นประชาธิปไตย มีความจงรักภักดีต่อกัน ฯลฯ คุณธรรมเหล่านี้จะ เกิดขึ้นได้ไม่จำเป็นจะต้องเรียนในชั่วโมงเรียนหรือว่าอยู่นอกชั่วโมงเรียน เพราะในขณะที่ปฏิบัติ กิจกรรมนั้น ทุกคนต้องเคารพกฎกติกาในการเล่น เช่น เมื่อลูกบอลออกนอกสนาม ผู้เรียนก็ยอมรับ การตัดสินของกรรมการ ไม่แสดงกิริยาก้าวร้าว หรือในการเล่นกีฬาชกก็ ก็ไม่นำไม้ชกไปที่อยู่ใน มือไปทำร้ายคู่แข่ง แม้ว่าจะถูกคู่แข่งชกพุดจาไม่เหมาะสมก็ตาม แต่ก็สามารถยับยั้งชั่งใจได้ และ ให้อภัยในการกระทำของคู่แข่ง เป็นต้น

การเรียนการสอนพลศึกษา จึงเป็นวิชาที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการในทุกๆด้านควบคู่กันไป หากว่าผู้เรียนที่ไม่มีความสนใจในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา พัฒนาการ ทางด้านต่างๆจะไม่เกิดขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนไม่สามารถเกิดการเรียนรู้ได้ ผู้เรียนจะขาด คุณธรรมในการดำเนินชีวิตประจำวัน สมรรถภาพทางร่างกายก็จะค่อยๆเสื่อมลง สุขภาพร่างกาย จะเสื่อมโทรม อ่อนแอ กระบวนการคิดจะขาดประสิทธิภาพ ทำให้อยู่ในสังคมอย่างไม่มีความสุข ส่งผลให้สังคมเสื่อมโทรมลง สภาพความเป็นอยู่อยู่อย่างไม่เป็นระเบียบ เพราะขาดบุคคลผู้ซึ่งจะ มาเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติให้มีคุณภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับกลุ่มนักเรียน ที่จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในภายภาคหน้า พัฒนาการของนักเรียนนี้ นอกจากกรรมพันธุ์ที่เป็นสิ่ง กำหนดพัฒนาการของบุคคลแล้วนั้น ยังมีเรื่องของสิ่งแวดล้อม สภาพสังคม ที่จะเป็นประสบการณ์ การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องอีกด้วย

จากการกำหนดคุณภาพของผู้เรียนหลังจาก จบการศึกษาขั้นพื้นฐานในกลุ่มสาระการ เรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ผู้เรียนจะมี ความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง มีเจตคติ และค่านิยมที่ดี ในเรื่องการเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย การเล่นเกม กีฬาไทย และกีฬาสากล การสร้างเสริมสุขภาพ สมรรถภาพ มีทักษะปฏิบัติด้าน สมรรถภาพจนเป็นนิสัย ซึ่งอายุและช่วงวัยที่แตกต่างกัน ทำให้การเรียนรู้ของผู้เรียนแตกต่างกัน

(กระทรวงศึกษาธิการ, 2545) เช่น เมื่อจบจากการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาช่วงชั้นที่ 1 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3) ผู้เรียนจะสามารถควบคุมการเคลื่อนไหวของตนเองได้ตามพัฒนาการในช่วงอายุ เมื่อจบช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6) ผู้เรียนจะมีทักษะการเคลื่อนไหวพื้นฐาน และควบคุมตนเองในการเคลื่อนไหวแบบผสมผสาน เมื่อจบช่วงชั้นที่ 3 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3) ผู้เรียนจะเข้าร่วมกิจกรรมทางกาย กิจกรรมกีฬา กิจกรรมนันทนาการ กิจกรรมสร้างเสริมสมรรถภาพทางกายเพื่อสุขภาพ และสมรรถภาพทางกลไกการเคลื่อนไหวได้อย่างปลอดภัย สนุกสนาน และปฏิบัติกิจกรรมนั้นๆ เป็นประจำสม่ำเสมอตามความถนัดและความสนใจเมื่อจบช่วงชั้นที่ 4 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6) ผู้เรียนจะออกกำลังกาย เล่นกีฬา เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ กิจกรรมสร้างเสริมสมรรถภาพเพื่อสุขภาพ และสมรรถภาพทางกลไกได้ถูกต้องตามหลักการเป็นประจำสม่ำเสมอด้วยความชื่นชม และสนุกสนาน และแสดงความรับผิดชอบ ให้ความร่วมมือและปฏิบัติตามกฎ กติกา สิทธิ หลักความปลอดภัย ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางกาย และเล่นกีฬาจนบรรลุตามเป้าหมาย หรือตามแผนที่กำหนด (<http://www.thapla.ac.th/pala/his.htm>, 19 กันยายน 2550)

เนื่องด้วยพัฒนาการของนักเรียนแต่ละวัย มีลักษณะที่แตกต่างกัน เช่น พัฒนาการทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงวัยรุ่นที่มีความหลากหลาย และมีความแตกต่างของขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรม ตลอดจนความแตกต่างทางสังคม และการเปลี่ยนแปลงทางสรีรวิทยาของวัยรุ่น อย่างไรก็ตาม องค์การอนามัยโลก ได้กำหนดความหมายกว้างๆ ของวัยรุ่นไว้คือ ช่วงอายุที่มีการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย ในลักษณะที่พร้อมจะมีเพศสัมพันธ์ได้ วัยรุ่นเป็นระยะที่มีการพัฒนาทางจิตใจมาจากความเป็นเด็กไปสู่ความเป็นผู้ใหญ่ วัยรุ่นเป็นระยะที่มีการเปลี่ยนแปลงจากสภาพที่ต้องพึ่งพาทางเศรษฐกิจไปสู่ภาวะที่ต้องรับผิดชอบและพึ่งพาตนเอง (http://www.elibonline.com/doctors/sexed_teenage_03.html, 19 กันยายน 2550)

ดังนั้นหากวัยรุ่นมีพฤติกรรมที่เบี่ยงเบน โน้มน้าวนำไปสู่ทางที่ผิด โดยไม่ได้รับความช่วยเหลือจากผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างถูกต้องแล้วนั้น ความเสียหายจากพฤติกรรม ความคิด อารมณ์ เบี่ยงเบน ฯลฯ จะโน้มน้าวทำให้เส้นทางดำเนินชีวิตไขว้เขวไปจากความดีงามอันเป็นเป้าประสงค์ และในความเสียหายบางอย่างอาจน่ากลับให้คืนดีไม่ได้ กลายเป็นสิ่งผิดพลาดที่ติดตัวไปตลอดชีวิตได้ (วินัดดา ปิยะศิลป์, 2550) โดยมีปัญหาและความผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นได้ในวัยรุ่น อาทิ เช่น 1. ปัญหาพฤติกรรมของวัยรุ่น เช่น การโกหก ขโมยของ เกียจคร้าน ชอบแต่งตัวประหลาด ใช้เงินเปลือง คุยโทรศัพท์นาน 2. ปัญหาทางอารมณ์ของวัยรุ่น เช่น ความเครียดของวัยรุ่น การคิดมากขึ้นน้อยใจ ซ้ำเหงา ความกังวลเรื่องเพศ การขาดความมั่นใจในตนเอง ปัญหาการเรียน ปัญหาความ

ผิดหวังจากการสอบเอนทรานซ์ ปัญหาความรัก และ 3.ปัญหาเรื่องการปรับตัวของวัยรุ่น (กระทรวงสาธารณสุข กรมสุขภาพจิต, 2541)

จากการวิจัยเรื่อง “การสำรวจปัญหาการปรับตัวในเด็กวัยรุ่น กรุงเทพมหานคร” ของ พาสณา ฝโลศิลป์ (2534) พบว่า เด็กวัยรุ่นตอนต้นรวมทั้งเพศชายและหญิงประสบปัญหาการปรับตัวมากที่สุดทางด้านโรงเรียน เด็กวัยรุ่นตอนกลางรวมทั้งเพศชายและหญิงประสบปัญหาการปรับตัวมากที่สุดด้านอนาคตเกี่ยวกับอาชีพ เด็กวัยรุ่นตอนปลายรวมทั้งเพศชายและหญิงประสบปัญหาการปรับตัวมากที่สุดด้านการปรับตัวทางการเรียน การประสบปัญหาต่างๆของวัยรุ่น เป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงได้ยาก ทั้งนี้เพราะระยะวัยรุ่นเป็นวัยที่มีการเจริญเติบโตทางร่างกายสูงสุด มีการเปลี่ยนแปลงในด้านอารมณ์ การเข้าสังคม การเรียน การงาน ค้นหาอุดมคติในชีวิต ฯลฯ ซึ่งการเจริญเติบโตของวัยรุ่นนั้นสามารถแบ่งออกเป็น 3 ช่วง (วินัดดา ปิยะศิลป์, 2550) คือ 1.วัยรุ่นตอนต้น (10-13 ปี) เป็นช่วงที่มีการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายทุกระบบ เป็นระยะเวลาประมาณ 2 ปี และมักอยู่ในช่วง 10-13 ปี โดยจะมีความคิดหมกมุ่นกังวลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อจิตใจ ทำให้อารมณ์หงุดหงิดและแปรปรวนง่าย 2.ช่วงวัยรุ่นตอนกลาง (14-16 ปี) เป็นช่วงที่วัยรุ่นจะยอมรับสภาพร่างกายที่มีการเปลี่ยนแปลงเป็นหนุ่มเป็นสาวได้แล้ว ซึ่งอยู่ในช่วงประมาณ อายุ 14-16 ปี มีความคิดที่ลึกซึ้ง (Abstract) จึงหันมาใฝ่หาอุดมการณ์และหาเอกลักษณ์ของตนเอง เพื่อความเป็นตัวของตัวเอง และพยายามเอาชนะความรู้สึกแบบเด็กๆ ที่ผูกพันและอยากจะทำพ่อกับแม่ 3.ช่วงวัยรุ่นตอนปลาย (17-19 ปี) จะอยู่ในช่วงอายุ 17-19 ปี เป็นเวลาของการฝึกฝนอาชีพ ตัดสินใจที่จะเลือกอาชีพที่เหมาะสม และเป็นช่วงเวลาที่会有ความผูกพันแน่นแฟ้น (Intimacy) กับเพื่อนต่างเพศ สภาพทางร่างกายเปลี่ยนแปลงเติบโตโดยสมบูรณ์เต็มที่ และบรรลุนิติภาวะในเชิงกฎหมาย (วินัดดา ปิยะศิลป์, 2550)

จากการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในวัยรุ่นช่วงต่างๆดังกล่าวมานั้น ช่วงที่น่าจะส่งเสริมให้นักเรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษาได้เป็นอย่างดีที่สุดคือช่วงวัยรุ่นตอนกลาง (14-16 ปี) เพราะเป็นช่วงที่สามารถเห็นลักษณะของอารมณ์เข้มข้นขึ้น มากกว่าวัยรุ่นตอนต้น (10-13 ปี) ที่เป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านอารมณ์สูง เป็นอารมณ์ที่แปรปรวนสับสน อ่อนไหวง่าย อารมณ์ขึ้นๆลงๆ ไม่มั่นคง และสามารถที่จะเห็นอารมณ์ได้ทุกรูปแบบ ทั้งเบื่อหน่าย ท้อแท้ เหงา บ่น อิจฉา กังวล โกรธ อากาเร่ดื้อดึง ต่อต้าน และช่วงวัยรุ่นตอนกลางนั้น เป็นช่วงที่คาบเกี่ยวระหว่างวัยรุ่นตอนต้น และวัยรุ่นตอนปลาย (17-19 ปี) ที่จะมีสภาพทางอารมณ์มั่นคงขึ้น วัยรุ่นตอนปลายส่วนใหญ่ร้อยละ 80 จะพัฒนาต่อเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ แต่ก็มีบางส่วนที่ยังพัฒนาไม่ผ่านระยะนี้ไปตลอดชีวิต

ดังนั้นเพื่อให้การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา สามารถนำไปใช้ให้เกิดประสิทธิผลมากที่สุด งานวิจัยนี้จึงมุ่งศึกษานักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่อยู่ในช่วงวัยรุ่นตอนกลาง ที่มีความมั่นคงทางด้านอารมณ์มากกว่าวัยรุ่นตอนต้น และเป็นช่วงที่จะสร้างความมั่นคงทางด้านจิตใจ อารมณ์ และสังคมให้ดียิ่งขึ้น เพื่อพัฒนาสู่ช่วงวัยรุ่นตอนปลายที่สามารถค้นหาเอกลักษณ์ที่แท้จริงของตัวเอง ยอมรับเอาส่วนดีและส่วนไม่ดีภายในตัวเอง เตรียมพร้อมต่อการก้าวข้ามจากวัยรุ่นสู่วัยผู้ใหญ่อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการที่จะก้าวข้ามจากวัยรุ่นเข้าสู่วัยผู้ใหญ่อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ไม่เพียงแค่อภิปรายจากปัญหาของวัยรุ่นแต่เพียงอย่างเดียว แต่ยังคงต้องพิจารณากับสภาพแวดล้อมที่อยู่รอบๆตัวอีกด้วย เพราะสิ่งเหล่านี้ก็เป็นส่วนสำคัญต่อพัฒนาการของวัยรุ่นอย่างมากโดยเฉพาะสภาพแวดล้อมของสังคมเมือง

เมืองส่วนใหญ่จะเป็นแหล่งกำเนิดกิจกรรมด้านเศรษฐกิจ เป็นที่ที่มีความได้เปรียบด้านการศึกษา การสาธารณสุข และบริการทางสังคม แต่หากพิจารณาถึงจำนวนประชากรในเมืองแล้วพบว่า กิจกรรมที่เกิดขึ้น ระดับการบริหารและลัทธิการบริหารที่ขยายตัวอย่างรวดเร็ว รวมถึงการพึ่งพาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี อาจกล่าวได้ว่า เมืองคือแหล่งผลิตของเสียพหุขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และมลภาวะจากการใช้สารเคมีและวัตถุมีพิษในโรงงานอุตสาหกรรม ยาฆ่าแมลงในพื้นที่เกษตรกรรม สารปรุงแต่งอาหาร ออกสู่สิ่งแวดล้อมรอบตัว ทั้งในอากาศ น้ำ และพื้นดิน ก่อให้เกิดความเสื่อมโทรมและเน่าเสียของสภาพแวดล้อม เช่น ความเน่าเสียของแม่น้ำท่าจีนในช่วงระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมา ผลกระทบอย่างรุนแรงจากการปล่อยน้ำเสียของโรงงานอุตสาหกรรมเมื่อ พ.ศ. 2535 ต่อแม่น้ำพอง ชีและมูล อากาศเป็นพิษในกรุงเทพมหานคร รวมถึงก่อให้เกิดความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติทั้งทางตรงและทางอ้อมของเมืองตามมา เช่น การลักขโมย กลุ่มอันธพาล และอาชญากรรมภาวะเช่นนี้ของเมืองเป็นเรื่องที่น่าตกใจ เพราะก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนและวัยรุ่นที่อาศัยอยู่ในเมือง ประชาชนในเขตเมืองประกอบด้วย กลุ่มคนร่ำรวย นักธุรกิจ ปัญญาชน ที่มีโอกาสเข้าถึงบริการต่าง ๆ ของสังคม และกลุ่มผู้ด้อยโอกาสที่อาศัยในเขตชุมชนแออัด เขตชานเมือง ผู้ใช้แรงงานในโรงงานอุตสาหกรรม กรรมกรก่อสร้าง และผู้รับจ้างรายวัน หรือประชาชนกลุ่มเสี่ยงต่างๆ ได้แก่ มารดาและทารก เด็กนักเรียน หญิงอาชีพพิเศษ นักโทษในเรือนจำ ทหารเกณฑ์ ผู้พิการ ผู้สูงอายุ ฯลฯ จากการขยายตัวอย่างรวดเร็วของชุมชนเมือง ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพของเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมดังกล่าวข้างต้น ทำให้วิถีชีวิตของประชาชนเปลี่ยนแปลงไป ค่านิยมบริโภคก่อให้เกิดระบบการแข่งขันและระบบผลประโยชน์ สถาบันครอบครัวเปลี่ยนแปลงจากครอบครัวขยายไปเป็นครอบครัวเดี่ยว มารดาต้องออกไปทำงานนอกบ้านเพื่อหาเลี้ยงครอบครัวเพิ่มเติม เด็กถูกทอดทิ้ง หรือมีการใช้แรงงานเด็กซึ่งมีโอกาสเกิดอุบัติเหตุหรือทารุณกรรมบ่อยขึ้น กลุ่มคนยากจนในเขตเมืองต้องดิ้นรนกับปัญหา

เศรษฐกิจ มีภาวะความเครียดทางจิตใจ ความจำเป็นพื้นฐานของชีวิตไม่สมบูรณ์ (<http://hpc6.anamai.moph.go.th/KM/City/Hcity.doc>, 19 กันยายน 2550) ปัญหาเหล่านี้ส่งผลกระทบโดยตรงกับกลุ่มวัยรุ่นที่จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในอนาคตต่อไป

ดังนั้น สิ่งสำคัญที่สุด ที่ไม่ควรมองข้ามหรือละเลย คือการป้องกันการเกิดปัญหาต่างๆ และเป็นจุดเริ่มต้นของการเกิดพฤติกรรมการเรียนรู้อันพึงประสงค์อีก 4 ด้านต่อมา ได้แก่ 1.ทางด้านสมรรถภาพทางกาย 2.ทางด้านทักษะการเคลื่อนไหว 3.ทางด้านความรู้ความเข้าใจ 4.ทางด้านคุณธรรมจริยธรรม และจุดเริ่มต้นนั้นก็คือ การมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา ความรัก ความสนใจในการปฏิบัติกิจกรรม ความซาบซึ้งและการตระหนักถึงคุณค่าของการเรียนการสอน วิชาพลศึกษา รวมถึงการนำความรู้ความเข้าใจในการออกกำลังกาย และการเล่นกีฬาไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อก่อให้เกิดพัฒนาการทางการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เพราะการเรียนรู้จะเกิดขึ้นจากการที่ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง (Learning by Doing) แต่ในปัจจุบันสภาพสังคมไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งสังคมเมือง ยังคงขาดการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา เพราะยังมีสถานศึกษาหลายแห่งยังคงให้ความสนใจในกลุ่มสาระวิชาอื่นๆที่เป็นเนื้อหาทางด้านวิชาการ เพื่อสนองพฤติกรรมเรียนรู้ของผู้เรียนเฉพาะในด้านความรู้ความเข้าใจ ปราศจากการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความรัก และความต้องการที่จะเรียนรู้ด้วยตนเอง รวมถึงการมีสุขภาพจิตที่ดี มีความสมบูรณ์ทางจิตใจ มีพฤติกรรมที่เหมาะสม และสามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งจุดเริ่มต้นของการมีสุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดีนี้เอง คือการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา

ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในกรุงเทพมหานคร โดยมีปัจจัยหลักที่จะนำมาศึกษาอยู่ 4 ปัจจัย ได้แก่ 1.ปัจจัยทางด้านจิตวิทยา 2.ปัจจัยทางด้านสังคม 3.ปัจจัยทางด้านการเรียนการสอน 4.ปัจจัยทางด้านกายภาพ และปัจจัยย่อย 12 ตัว ได้แก่ 1.ปัจจัยทางด้านความเชื่ออำนาจภายในตน 2.ปัจจัยทางด้านแรงจูงใจภายใน 3.ปัจจัยทางด้านแรงจูงใจภายนอก 4.ปัจจัยทางด้านพ่อแม่ หรือผู้ปกครอง 5.ปัจจัยทางด้านครูพลศึกษา 6.ปัจจัยทางด้านเพื่อน 7.ปัจจัยทางด้านวิธีสอน 8.ปัจจัยทางด้านความเหมาะสมของเนื้อหา 9.ปัจจัยทางด้านการวัดและประเมินผล 10.ปัจจัยทางด้านสนามกีฬาและอุปกรณ์กีฬา 11.ปัจจัยทางด้านสภาพอากาศและมลพิษ 12.ปัจจัยทางด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ปัจจัยทั้งหมดนี้จะเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของนักเรียนวัยรุ่น และจะเป็นตัวแปรในการศึกษา เพื่อนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนและเสริมสร้างให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา อีกทั้งเป็นการเสริมสร้างให้เกิดความรักในการพัฒนาตนเอง พัฒนาพฤติกรรมการเรียนรู้ครบทั้ง 5 ด้าน อันได้แก่

พฤติกรรมทางด้านสมรรถภาพทางกาย พฤติกรรมทางด้านทักษะ พฤติกรรมทางด้านความรู้ ความเข้าใจ พฤติกรรมทางด้านคุณธรรม จริยธรรม และพฤติกรรมทางด้านเจตคติ ควบคู่กันไป จนเกิดเป็นบุคคลที่มีพัฒนาการสมบูรณ์ มีความเจริญงอกงามทางความคิด และทางอารมณ์ สิ่งเหล่านี้เป็นพื้นฐานที่จะทำให้เป็นคนที่ระเบียบ รู้จักรักษากฎระเบียบต่างๆ ดำเนินชีวิตอยู่บนพื้นฐานของความพอดี ความวุ่นวายจะไม่เกิดขึ้น การแก่งแย่งชิงดีชิงเด่นจะลดน้อยลง สภาพสังคมจะมีความเอื้อเพื่อเอื้อแก่ซึ่งกันและกัน มีการประคับประคองมิให้เกิดความบาดหมาง และอยู่ด้วยกันในสังคมได้อย่างเป็นสุข รวมถึงมีสุขภาพจิตที่ดี ตระหนักถึงคุณค่าในการดูแลรักษาสุขภาพตนเอง ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ ส่งเสริมประสิทธิภาพการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อันจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศชาติ ให้เจริญรุ่งเรืองต่อไป ด้วยเหตุนี้ การสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียน การสอนวิชาพลศึกษา ให้กับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย จึงเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนเกิด พฤติกรรมทางด้านสมรรถภาพ พฤติกรรมทางด้านทักษะ พฤติกรรมทางด้านความรู้ความเข้าใจ พฤติกรรมทางด้านคุณธรรมตามมา อีกทั้งยังเป็นการป้องกันการเกิดปัญหาที่อาจจะเกิดตามมาในภายหลังได้ ดังนั้นจึงไม่ควรละเลยการให้ความสำคัญในส่วนของ การสร้างเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา ด้วยเหตุนี้ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา จึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาคน ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศชาติต่อไป

คำถามวิจัย

1. ปัจจัยตัวใดที่ส่งผลต่อการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในกรุงเทพมหานคร
2. องค์ประกอบย่อยของปัจจัยแต่ละปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษานั้น นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในกรุงเทพมหานคร มีความคิดเห็นเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานการวิจัย

ปัจจัยหลัก 4 ตัว ได้แก่ 1.ปัจจัยทางจิตวิทยา 2.ปัจจัยทางสังคม 3.ปัจจัยทางด้านการเรียนการสอน และ 4.ปัจจัยทางกายภาพ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในกรุงเทพมหานคร

ปัจจัยย่อย 12 ตัว ได้แก่ 1.ปัจจัยทางด้านความเชื่ออำนาจภายในตน 2.ปัจจัยทางด้านแรงจูงใจภายใน 3.ปัจจัยทางด้านแรงจูงใจภายนอก 4.ปัจจัยทางด้านพ่อแม่ หรือผู้ปกครอง 5.ปัจจัยทางด้านครูพลศึกษา 6.ปัจจัยทางด้านเพื่อน 7.ปัจจัยทางด้านวิธีสอน 8.ปัจจัยทางด้านความเหมาะสมของเนื้อหา 9.ปัจจัยทางด้านการวัดและประเมินผล 10.ปัจจัยทางด้านสนามกีฬา และอุปกรณ์กีฬา 11.ปัจจัยทางด้านสภาพอากาศและมลพิษ 12.ปัจจัยทางด้านสิ่งอำนวยความสะดวก เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในกรุงเทพมหานคร

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2550 ในกรุงเทพมหานคร

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย

2.1. ปัจจัยทางด้านจิตวิทยา คือ ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับ การพัฒนาบุคลิกภาพของนักเรียน โดยมีปัจจัยย่อยที่นำมาศึกษาคือ ปัจจัยทางด้านความเชื่ออำนาจภายในตน ปัจจัยทางด้านแรงจูงใจภายใน ปัจจัยทางด้านแรงจูงใจภายนอก

2.2. ปัจจัยทางด้านสังคม คือ ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลต่างๆ โดยมีปัจจัยย่อยที่นำมาศึกษาคือ ปัจจัยทางด้านพ่อแม่ หรือผู้ปกครอง ปัจจัยทางด้านครูพลศึกษา ปัจจัยทางด้านเพื่อน

2.3. ปัจจัยทางด้านการเรียนการสอน คือ ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับหลักการสอนและปรัชญาทางพลศึกษา โดยมีปัจจัยย่อยที่นำมาศึกษาคือ ปัจจัยทางด้านวิธีสอน ปัจจัยทางด้านความเหมาะสมของเนื้อหา ปัจจัยทางด้านการวัดและประเมินผล

2.4. ปัจจัยทางด้านกายภาพ คือปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมรอบๆตัวนักเรียน โดยมีปัจจัยย่อยที่นำมาศึกษาคือ ปัจจัยทางด้านสนามกีฬาและอุปกรณ์กีฬา ปัจจัยทางด้านสภาพอากาศ มลพิษ และปัจจัยทางด้านสิ่งอำนวยความสะดวกภายในโรงเรียน

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในกรุงเทพมหานคร” เป็นข้อมูลที่ผู้ตอบตอบด้วยความจริงใจ

2. ผลที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในกรุงเทพมหานคร” ไม่ขึ้นกับตัวแปรด้านเวลาและสถานที่

สถาบันวิจัยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ปัจจัย หมายถึง เหตุ หรือสาเหตุ ที่สนับสนุน ส่งเสริม และเอื้ออำนวยให้เกิดการเปลี่ยนแปลง

เจตคติ หมายถึง ความรู้สึกและความคิดเห็นที่อยู่ภายในจิตใจของบุคคลตามประสบการณ์ที่ได้รับ อาจเป็นความพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจ เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยหรือรู้สึกเฉยๆ แต่เป็นแนวโน้มที่จะส่งผลต่อการแสดงพฤติกรรมของบุคคลนั้นๆออกมา

เจตคติที่ดี หมายถึง ความโน้มเอียงของจิตใจที่ดีต่อประสบการณ์ที่ได้รับ เป็นความพึงพอใจ ความชอบ การเห็นด้วย โดยแสดงปฏิกิริยาตอบสนองด้วยพฤติกรรมต่างๆในเชิงบวก

เจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา หมายถึง การมีความรัก ความผูกพัน เห็นความสำคัญ เห็นคุณค่าและเห็นประโยชน์ของวิชาพลศึกษา สามารถนำความรู้และประสบการณ์ต่างๆที่ได้รับจากการเรียนรู้ในวิชาพลศึกษาไปใช้ในชีวิตประจำวันทั้งในปัจจุบันและอนาคต

วิชาพลศึกษา หมายถึง กระบวนการศึกษาที่ใช้กิจกรรมการกีฬา หรือกิจกรรมการออกกำลังกายที่ได้มีการเลือกเฟ้นแล้ว เป็นสื่อในการเรียนรู้เพื่อให้ได้มาซึ่งผลในการที่จะช่วยให้บุคคลมีพัฒนาการทั้งในด้านสมรรถภาพทางกาย ด้านความรู้ ความเข้าใจ ด้านทักษะการกีฬา ด้านคุณธรรม จริยธรรม และด้านเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา พร้อมๆกัน จากการมีส่วนร่วมโดยการปฏิบัติจริงด้วยตนเองในกิจกรรมการกีฬา หรือกิจกรรมการออกกำลังกาย

นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย หมายถึง นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในระบบโรงเรียนในสถานศึกษาของรัฐบาลและเอกชนที่มีการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานตามมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระ

ปัจจัยหลัก หมายถึง กลุ่มองค์ประกอบรวมของปัจจัยย่อยหลายๆปัจจัย ที่มีลักษณะหรือประเภทที่ใกล้เคียงกัน สามารถจัดรวมในหมวดหมู่เดียวกันได้ และร่วมกันส่งผลต่อการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา เช่น ปัจจัยทางด้านจิตวิทยา ปัจจัยทางด้านสังคม ปัจจัยทางการเรียนการสอน และปัจจัยทางด้านกายภาพ เป็นต้น

ปัจจัยทางด้านจิตวิทยา หมายถึง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับกับความคิดและพฤติกรรมของมนุษย์ อาจเป็นความรู้สึก อารมณ์ หรือประสบการณ์ ที่จะส่งผลต่อการแสดงพฤติกรรมออกมาใน

ลักษณะที่ตนเองต้องการและพึงพอใจ โดยมีกลุ่มปัจจัยย่อยที่อยู่ในกลุ่มปัจจัยหลักนี้ ได้แก่ ปัจจัยทางด้านความเชื่ออำนาจในตน ปัจจัยทางด้านแรงจูงใจภายใน และปัจจัยทางด้านแรงจูงใจภายนอก

ปัจจัยทางด้านสังคม หมายถึง ปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มคน หรือบุคคล โดยใช้การสื่อสารในรูปแบบต่างๆ เช่น การอบรมเลี้ยงดูของคนในครอบครัว ความสัมพันธ์ในครอบครัว การดูแลเอาใจใส่ การเรียนการสอนของครูพลศึกษา และบทบาทหน้าที่ของนักเรียนขณะอยู่ที่บ้านหรือที่โรงเรียน โดยมีกลุ่มปัจจัยย่อยที่อยู่ในกลุ่มปัจจัยหลักนี้ ได้แก่ ปัจจัยทางด้านพ่อแม่ หรือผู้ปกครอง ปัจจัยทางด้านครูพลศึกษา และปัจจัยทางด้านเพื่อน

ปัจจัยทางการเรียนการสอน หมายถึง หลักการ และกลวิธีต่างๆ ในวิชาพลศึกษาที่ครูพลศึกษา นำมาใช้เป็นสื่อกลางในการเชื่อมโยงเนื้อหาวิชา กิจกรรม และประสบการณ์ ตลอดจนบรรยากาศในการกระตุ้นให้นักเรียนได้เล่น และร่วมปฏิบัติจริงด้วยตนเอง ในกิจกรรมพลศึกษาต่างๆ เพื่อให้มีพัฒนาการตามจุดประสงค์การเรียนรู้ตามที่วางไว้ โดยมีกลุ่มปัจจัยย่อยที่อยู่ในกลุ่มปัจจัยหลักนี้ ได้แก่ ปัจจัยทางด้านวิธีสอน ปัจจัยทางด้านความเหมาะสมของเนื้อหา และปัจจัยทางการวัดและประเมินผล

ปัจจัยทางด้านกายภาพ หมายถึง สิ่งแวดล้อมรอบๆตัว เช่น สภาพอุปกรณ์ประกอบกิจกรรมพลศึกษา สนามกีฬา มลภาวะทางอากาศ มลภาวะทางเสียง หรือสภาพดินฟ้าอากาศ ที่เป็นปัจจัยก่อให้เกิดความชอบ หรือไม่ชอบในสิ่งต่างๆ โดยมีกลุ่มปัจจัยย่อยที่อยู่ในกลุ่มปัจจัยหลักนี้ ได้แก่ ปัจจัยทางด้านสนามกีฬา และอุปกรณ์กีฬา ปัจจัยทางด้านสภาพอากาศ และมลพิษ และปัจจัยทางด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

ปัจจัยย่อย หมายถึง ปัจจัยที่เป็นส่วนประกอบที่มีการแบ่งแยกออกเป็นหลายลักษณะ และหลายประเภทเป็นจำนวนมาก โดยอาจเป็นปัจจัยที่มีความคล้ายคลึงกันหรือแตกต่างกันในแต่ละปัจจัยย่อยหลายๆปัจจัยก็ได้

ปัจจัยทางด้านความเชื่ออำนาจในตน หมายถึง ความเชื่อของบุคคลที่มีต่อสิ่งที่ตนเองกระทำหรือดำเนินการ ไม่ว่าจะประสบผลสำเร็จหรือล้มเหลวก็ตาม ล้วนขึ้นอยู่กับการกระทำของตนเองทั้งสิ้น

ปัจจัยทางด้านแรงจูงใจภายใน หมายถึง สิ่งที่ถูกกระตุ้นมาจากภายในตัวบุคคล ซึ่งอาจเป็นความคิดเห็น ความสนใจ ความตั้งใจ การมองเห็นคุณค่า ความพอใจ หรือความต้องการ โดยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมของบุคคลนั้นค่อนข้างถาวร

ปัจจัยทางด้านแรงจูงใจภายนอก หมายถึง สิ่งที่ผลักดันจากภายนอกตัวบุคคล อาจจะเป็นการได้รับรางวัล เกียรตินิยม ชื่อเสียง คำชม หรือการได้รับการยอมรับหรือการยกย่อง โดยส่งผลต่อพฤติกรรมของบุคคลนั้นเพียงชั่วคราวเท่านั้น

ปัจจัยทางด้านพ่อแม่ หรือผู้ปกครอง หมายถึง การมีปฏิสัมพันธ์ การสื่อสาร หรือกิจกรรมที่ปฏิบัติร่วมกันกับพ่อแม่ หรือผู้ปกครอง โดยที่ทำให้เกิดบุคคลเกิดการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมต่างๆ เช่น ทางด้านความคิด ความรู้สึก หรืออารมณ์ เป็นต้น

ปัจจัยทางด้านครูพลศึกษา หมายถึง การมีปฏิสัมพันธ์ การสื่อสาร หรือกิจกรรมที่ปฏิบัติร่วมกันกับครูพลศึกษา โดยที่ทำให้เกิดบุคคลเกิดการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมต่างๆ เช่น ทางด้านความคิด ความรู้สึก หรืออารมณ์ เป็นต้น

ปัจจัยทางด้านเพื่อน หมายถึง การมีปฏิสัมพันธ์ การสื่อสาร หรือกิจกรรมที่ปฏิบัติร่วมกันกับเพื่อน โดยที่ทำให้เกิดบุคคลเกิดการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมต่างๆ เช่น ทางด้านความคิด ความรู้สึก หรืออารมณ์ เป็นต้น

ปัจจัยทางด้านวิธีสอน หมายถึง รูปแบบการสอนที่มีความแตกต่างกัน เป็นวิธีการให้ครูพลศึกษา หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง เป็นแนวทางสำหรับการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมอันพึงประสงค์ตามหลักการและปรัชญาทางพลศึกษาครบทุกประการ

ปัจจัยทางด้านความเหมาะสมของเนื้อหา หมายถึง การพิจารณาถึงความเหมาะสมของเนื้อหาที่สอน ความเหมาะสมของสิ่งนำมาเป็นสื่อที่ใช้ในการเรียนการสอน การคำนึงถึงความเหมาะสมของผู้เรียน หรือความเหมาะสมของกิจกรรมทางพลศึกษา โดยผ่านการวิเคราะห์และเลือกเฟ้นจากระบบการทางพลศึกษามาเป็นอย่างดีแล้ว เหมาะสมที่จะนำเนื้อหานั้นมาประกอบการเรียนการสอน เพื่อให้กระบวนการเรียนการสอนเป็นไปอย่างต่อเนื่อง และมีความราบรื่นในวิชาพลศึกษา

ปัจจัยทางด้านการวัดและประเมินผล หมายถึง การหาปริมาณพัฒนาการของผู้เรียนที่เกิดขึ้นตามกระบวนการทางการเรียนการสอนของวิชาพลศึกษา เพื่อดูผลของการพัฒนาการที่เกิดขึ้น และนำมาปรับปรุงแก้ไขทั้งในด้านวิธีสอน และความเหมาะสมของเนื้อหา เพื่อให้ผู้เรียนเกิดพัฒนาการที่เพิ่มมากขึ้น ตามพฤติกรรมกรเรียนรู้อันพึงประสงค์ในหลักการและปรัชญาทางการพลศึกษา

ปัจจัยทางด้านสนามกีฬา และอุปกรณ์กีฬา หมายถึง สิ่งที่เกี่ยวข้องที่ใช้เป็นสื่อกลางในการเรียนวิชาพลศึกษา อาจเป็นพื้นที่ สถานที่ อุปกรณ์ หรือสภาพแวดล้อมรอบด้าน ที่ส่งผลต่อความรู้สึกนึกคิดของผู้เรียน หรือพฤติกรรมกรรมการแสดงออกของผู้เรียน

ปัจจัยทางด้านสภาพอากาศ และมลพิษ หมายถึง ลักษณะสิ่งรอบๆตัวบุคคลที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ เช่น ฝนตก แดดออก เป็นต้น หรือสิ่งเกิดขึ้นจากการกระทำของมนุษย์ อาจเป็นสิ่งที่สามารถควบคุมได้ หรือไม่สามารควบคุมได้ เช่น มลพิษทางอากาศ มลพิษทางเสียง เป็นต้น

ปัจจัยทางด้านสิ่งอำนวยความสะดวก หมายถึง การอำนวยความสะดวก และสิ่งที่เป็น การสนองตอบความต้องการของแต่ละบุคคล ในรูปของความต้องการทางร่างกาย หรือจิตใจก็ได้ เช่น ตู้น้ำดื่ม ห้องพยาบาล อ่างล้างมือ หรือห้องน้ำ เป็นต้น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบองค์ประกอบและความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารโรงเรียน ครู อาจารย์ และผู้เกี่ยวข้องสามารถนำมาใช้ดำเนินการและพัฒนากิจการจัดการเรียนการสอน สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในกรุงเทพมหานคร ให้ดียิ่งขึ้นต่อไป
3. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้สนใจจะศึกษาในเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษาของนักเรียนระดับชั้นอื่นๆ หรือผู้ที่ศึกษาอยู่ในระดับการศึกษาชั้นที่สูงกว่าระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานต่อไป

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎี

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบและความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในกรุงเทพมหานคร ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้รวบรวมไว้เป็น 10 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับเจตคติ

- 1.1. ความหมายของเจตคติ
- 1.2. ลักษณะของเจตคติ
- 1.3. หน้าที่ของเจตคติ
- 1.4. องค์ประกอบของเจตคติ
- 1.5. ประเภทของเจตคติ
- 1.6. การเกิดเจตคติ และแหล่งที่ทำให้เกิดเจตคติ
- 1.7. การเปลี่ยนแปลงเจตคติ
- 1.8. ทฤษฎีเจตคติ

ตอนที่ 2 พฤติกรรม

- 2.1. ความหมายของพฤติกรรม
- 2.2. องค์ประกอบของพฤติกรรม
- 2.3. ความสัมพันธ์ของพฤติกรรมกับเจตคติ

ตอนที่ 3 ปัจจัยทางด้านจิตวิทยา

- 3.1. ปัจจัยทางด้านความเชื่ออำนาจภายในตน
 - 3.1.1. ความหมายของความเชื่ออำนาจภายในตน
 - 3.1.2. ความสำคัญของความเชื่ออำนาจภายในตน
 - 3.1.3. การเกิดความเชื่ออำนาจภายในตน
- 3.2. ปัจจัยทางด้านแรงจูงใจภายใน และแรงจูงใจภายนอก
 - 3.2.1. แรงจูงใจภายใน
 - 3.2.2. แรงจูงใจภายนอก
 - 3.2.3. ความหมายของแรงจูงใจและการจูงใจ

- 3.2.4. ความสำคัญของการจูงใจ
- 3.3.5. ธรรมชาติของแรงจูงใจ
- 3.3.6. รูปแบบของแรงจูงใจ
- 3.3.7. การจำแนกแรงจูงใจ
- 3.3.8. ทฤษฎีแรงจูงใจ
- 3.3.9. ทฤษฎีกระบวนการจูงใจ
- 3.3.10. แนวทางในการสร้างแรงจูงใจ
- 3.3.11. วิธีการสร้างแรงจูงใจในวิชาพลศึกษา

ตอนที่ 4 ปัจจัยทางด้านสังคม

- 4.1. ปัจจัยทางด้านพ่อแม่ หรือผู้ปกครอง
- 4.2. ปัจจัยทางด้านครูพลศึกษา
 - 4.2.1. ความหมายของครูพลศึกษา
 - 4.2.2. บทบาทและความสำคัญของครูพลศึกษา
 - 4.2.3. หน้าที่และความรับผิดชอบของครูพลศึกษา
 - 4.2.4. คุณสมบัติของครูพลศึกษา
- 4.3. ปัจจัยทางด้านเพื่อน

ตอนที่ 5 ปัจจัยทางการเรียนการสอน

- 5.1. ปัจจัยทางด้านวิธีสอน
- 5.2. ปัจจัยทางด้านความเหมาะสมของเนื้อหา
- 5.3. ปัจจัยทางการวัดและประเมินผล
 - 5.3.1. ความหมายของการวัดและประเมินผลทางการพลศึกษา
 - 5.3.2. ความมุ่งหมายของการวัดเพื่อการประเมินผลทางการพลศึกษา
 - 5.3.3. หลักและปรัชญาการวัดเพื่อการประเมินผลทางการศึกษา

ตอนที่ 6 ปัจจัยทางด้านกายภาพ

ตอนที่ 7 ปัจจัยอื่นๆ

ตอนที่ 8 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับวิชาพลศึกษา

- 8.1. ความหมายของพลศึกษา
- 8.2. ปรัชญาพลศึกษา

- 8.3. ความเป็นมาของพลศึกษา
- 8.4. ความสำคัญของพลศึกษา
- 8.5. ขอบข่ายของกิจกรรมพลศึกษา
- 8.6. วัตถุประสงค์ของพลศึกษา

ตอนที่ 9 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับวัยรุ่น

- 9.1. ความหมายของวัยรุ่น
- 9.2. ลักษณะของวัยรุ่น
- 9.3. พัฒนาการทางด้านร่างกาย
- 9.4. พัฒนาการทางด้านจิตใจ
- 9.5. พัฒนาการทางด้านอารมณ์
- 9.6. พัฒนาการทางด้านสังคม
- 9.7. พัฒนาการทางด้านสติปัญญา
- 9.8. ความสนใจของเด็กวัยรุ่น
- 9.9. ปัญหาที่พบบ่อยในวัยรุ่น

ตอนที่ 10 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- 10.1. งานวิจัยในประเทศ
- 10.2. งานวิจัยในต่างประเทศ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับเจตคติ

1.1. ความหมายของเจตคติ

เจตคติ หรือคำที่ตรงตรงกับภาษาอังกฤษคือ “Attitude” เป็นคำที่มีรากศัพท์มาจากภาษาละตินว่า “Aptus” ที่แปลว่า โน้มเอียงเหมาะสม (Allport, 1935) โดยความหมายในภาษาไทยตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2525: 395) ให้ความหมายของคำ “เจตคติ” ว่าเป็นคำสมาสระหว่างคำว่า “เจตตะ” ซึ่งแปลว่าความเห็น กับคำว่า “คติ” ซึ่งแปลว่าแบบอย่างหรือลักษณะ เมื่อรวมกันเข้าจึงแปลว่า ลักษณะของความเห็น ซึ่งหมายถึงความรู้สึกส่วนตัวที่เห็นด้วยต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง

เฮนรี อาสซีล (Henry Assael, 1993: 282) ได้ให้คำจำกัดความว่า เจตคติ หมายถึง ความมีใจโน้มเอียงอันเกิดจากการเรียนรู้ที่จะตอบสนองต่อวัตถุหรือระดับชั้นของวัตถุ ในลักษณะเห็นดีเห็นชอบหรือไม่ชอบอย่างใดอย่างหนึ่งอย่างสม่ำเสมอ

คาร์เตอร์ วี กูด (Carter V. Good, 1959: 48) ให้คำจำกัดไว้ว่า “เจตคติ คือ ความพร้อมที่จะแสดงออกในลักษณะใดลักษณะหนึ่งที่เป็นการสนับสนุนหรือต่อต้านสถานการณ์บางอย่าง บุคคล หรือสิ่งใดๆ” เจตคติเป็นแนวโน้มในการที่จะแสดงหรือมีปฏิกิริยาในทางบวกหรือในทางลบต่อสิ่งหนึ่ง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับค่านิยมของบุคคลและประสบการณ์ทางสังคมที่ฝังรากลึกอยู่

จี เมอร์ฟี, แอล เมอร์ฟี และที นิวคอมบ์ (G. Murphy, L. Murphy and T. Newcomb, 1973: 887 อ้างถึงใน วิทชัย บ่อมคำ: 2550) ให้ความหมายของคำว่า เจตคติ ว่าหมายถึง ความชอบ หรือไม่ชอบ ฟังใจ หรือไม่ฟังใจที่บุคคลแสดงออกมาต่อสิ่งต่าง ๆ

ไฮวาร์ด เอช เคลเลอร์ (Howard H. Kendler, 1974) กล่าวว่า “เจตคติ หมายถึง สภาวะความพร้อมของบุคคลที่จะแสดงพฤติกรรมออกมาในทางสนับสนุน หรือ ต่อต้านบุคคล สถาบัน สถานการณ์ หรือแนวความคิด”

ลูดอน และเดลล่า บิทต้า (Loudon and Della Bitta. 1993: 423) ได้ให้ความหมายของเจตคติว่าหมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของบุคคลที่มีต่อวัตถุอย่างใดอย่างหนึ่ง ว่ามีลักษณะอย่างไร มีความรู้สึกทางบวกหรือทางลบ (Positive or Negative) ขึ้นชอบหรือไม่ขึ้นชอบ (Favorable or Unfavorable) หรือเห็นด้วยหรือคัดค้าน (Pro or Con) ซึ่งตามนิยามนี้ เป็นการมองเจตคติในแง่ความรู้สึก หรือปฏิกิริยาทำที่ที่มีต่อวัตถุ (Object)

นิวคอมบ์ (Newcomb, 1854: 128 อ้างถึงใน <http://www.bloggang.com/viewdiary.php?id=moonfleet&month=09-2007&date=06&group=2&gblog=7>: 6 พฤษภาคม 2551) ให้คำจำกัดความไว้ว่า เจตคติเป็นความโน้มเอียงของจิตใจที่ดีต่อประสบการณ์ที่ได้รับ อาจเป็นความพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจ เห็นด้วยไม่เห็นด้วยหรือรู้สึกเฉยๆ ไม่ชอบ ไม่เกลียด เจตคติซึ่งมีอยู่ในเฉพาะคนนั้นขึ้นกับสิ่งแวดล้อมอาจแสดงออกในพฤติกรรมซึ่งเป็นไปได้ใน 2 ลักษณะ คือ ลักษณะชอบหรือไม่ชอบ ซึ่งทำให้ผู้อื่นเกิดความรักใคร่ อยากรใกล้ชิดสิ่งนั้น ๆ หรืออีกลักษณะหนึ่งแสดงออกในรูปความไม่พอใจ เกลียดชัง ไม่อยากใกล้สิ่งนั้น

นอร์แมน แอล มูนน์ (Norman L. Munn, 1971: 71) กล่าวว่า เจตคติ คือ ความรู้สึกและความคิดเห็นที่บุคคลมีต่อสิ่งของ บุคคล สถานการณ์ สถาบัน และข้อเสนอใด ๆ ในทางที่จะยอมรับ หรือปฏิเสธ ซึ่งมีผลทำให้บุคคลพร้อมที่จะแสดงปฏิกิริยาตอบสนองของด้วยพฤติกรรมอย่างเดียวกันตลอด

อนควิสิต และ ชอว์ (Onkvisit and Shaw, 1994: 202) ให้คำนิยามที่ 2 มาแยกลักษณะเพื่อให้เห็นเป็นข้อๆ แล้วให้นิยามใหม่ว่า หมายถึง 1.เป็นความรู้สึกนึกคิดที่ก่อขึ้นจากการเรียนรู้ (Learned Construct) 2.ความโน้มเอียงที่จะตอบสนองต่อ (Tendency to Response) 3.วัตถุอย่างใดอย่างหนึ่ง (An Object) 4.ในลักษณะที่มั่นคงสม่ำเสมอ (Consistency) 5.ในแนวทางเห็นชอบด้วยหรือไม่ชอบ (Favorable of Unfavorable Way)

ออสแคมป์ (Oskamp, 1977 อ้างถึงใน ธีระพร อุวรรณโณ 2533: 361-420) ชี้ว่าความหมายดั้งเดิมหมายถึงท่าทางของคน (A Person's Bodily Position or Posture) และบางครั้งก็ยังมีการใช้คำนี้ในความหมายเช่นนี้ แต่ในทางสังคมศาสตร์ยุคปัจจุบัน คำๆ นี้มักจะใช้ในความหมายที่ว่าเป็นท่าทางของจิตใจคน (Posture of the Mind) มากกว่าของร่างกาย

โรเจอร์ (Roger, 1978: 208 – 209 อ้างถึงใน สุรพงษ์ ไสยนะเสถียร, 2533: 122) ได้กล่าวถึง เจตคติ ว่า เป็นดัชนีชี้ว่าคุณคนนั้นคิดและรู้สึกอย่างไรกับคนรอบข้าง วัตถุหรือสิ่งแวดล้อม ตลอดจนสถานการณ์ต่างๆ โดยเจตคตินั้นมีรากฐานมาจากความเชื่อที่อาจส่งผลถึงพฤติกรรมในอนาคตได้ เจตคติจึงเป็นเพียงความพร้อมที่จะตอบสนองต่อสิ่งเร้า และเป็นมิติของการประเมินเพื่อแสดงว่า ชอบหรือไม่ชอบต่อประเด็นหนึ่งๆ ซึ่งถือเป็นการสื่อสารภายในบุคคล (Interpersonal Communication) ที่เป็นผลกระทบมาจากการรับสาร อันจะมีผลต่อพฤติกรรมต่อไป

โรเซนเบิร์ก และฮอฟแลนด์ (Rosenberg and Hovland, 1960: 1) ได้ให้ความหมายของเจตคติไว้ว่า “เจตคติโดยปกติสามารถนิยามว่า เป็นการจูงใจต่อแนวโน้มในการตอบสนองอย่างเฉพาะเจาะจงกับสิ่งที่เกิดขึ้น”

จารุณี บุญนิพัทธ์ (2539: 23) เจตคติเป็นระดับความรู้สึกที่เกี่ยวข้องกับภาวะจิตใจของบุคคลที่มีต่อวัตถุ เป็นศักยภาพของพฤติกรรม หรือส่วนที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมทางบวกหรือทางลบต่อสถานการณ์ บุคคล หรือวัตถุ เจตคติเป็นแรงที่มีอยู่ภายใน วัดได้จากปฏิกิริยาต่อตัวกระตุ้น เจตคติเป็นสิ่งที่เกิดจากจิตใจที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ และจะแสดงออกทางกาย

จุฑาทิพย์ อัครวิเชียร (2542: 35) ได้ให้ความหมายว่าเจตคติเป็นความสัมพันธ์ที่คาบเกี่ยวกันระหว่างความรู้สึก และความเชื่อ หรือการรับรู้ของบุคคล กับแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมได้ตอบในทางใดทางหนึ่งต่อเป้าหมายของเจตคตินั้น

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (อ้างถึงใน เครือวัลย์ สงวนดี, 2538: 12) ให้ความหมายของเจตคติว่า หมายถึงความพร้อมในการกระทำของบุคคลต่อสิ่งใด บุคคลใด ความพร้อมดังกล่าวของบุคคลเห็นได้จากพฤติกรรมที่บุคคลแสดงต่อสิ่งนั้นว่า ชอบหรือไม่ชอบ เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย

เดโช สนวนานนท์ (2512: 28) กล่าวว่า เจตคติ เป็นบุคลิกภาพที่สร้างขึ้นได้ เปลี่ยนแปลงได้ และเป็นแรงจูงใจที่กำหนดพฤติกรรมของบุคคลที่มีต่อสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (อ้างถึงในเครือวัลย์ สงวนดี 2538: 12) ให้ความหมายของเจตคติว่าเป็นความคิดเห็น ซึ่งมีอารมณ์เป็นส่วนประกอบ เป็นส่วนพร้อมที่จะมีปฏิกิริยาเฉพาะอย่างต่อสถานการณ์ภายนอก

พะยอม วงศ์สารศรี (2526) ได้กล่าวว่า เจตคติมิได้มีมาแต่กำเนิด แต่เป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้ ประสบการณ์ การเลียนแบบ เจตคติเป็นสภาพทางจิตใจที่มีอิทธิพลต่อการคิด การกระตุ้นให้เกิดการกระทำ เจตคติสามารถเปลี่ยนแปลงได้ ถ้าสภาพแวดล้อมหรือเหตุการณ์ต่างๆ เปลี่ยนแปลงไป หรือได้รับข้อมูลใหม่

ศักดิ์ สุนทรเสณี (2531: 2) กล่าวถึง เจตคติที่เชื่อมโยงไปถึงพฤติกรรมของบุคคลว่า เจตคติ หมายถึง

1. ความสลับซับซ้อนของความรู้สึก หรือการมีอคติของบุคคลในการที่จะสร้างความพร้อมที่จะกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งตามประสบการณ์ของบุคคลนั้นที่ได้รับมา

2. ความโน้มเอียงที่จะมีปฏิกิริยาต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในทางที่ดีหรือต่อต้านสิ่งแวดล้อมที่จะมาถึงทางหนึ่งทางใด

3. ในด้านพฤติกรรม หมายถึง การเตรียมตัวหรือความพร้อมที่จะตอบสนอง

จากความหมายที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น จึงสรุปได้ว่า เจตคติ หมายถึง ความรู้สึกและความคิดเห็นที่อยู่ภายในจิตใจของบุคคลตามประสบการณ์ที่ได้รับ อาจเป็นความพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจ เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยหรือรู้สึกเฉยๆ แต่เป็นแนวโน้มที่จะส่งผลต่อการแสดงพฤติกรรมของบุคคลนั้นๆออกมา

1.2 ลักษณะของเจตคติ

กฤษฎา ศักดิ์ศรี (2534:185 – 188) ได้กล่าวถึงลักษณะที่สำคัญของเจตคติ สรุปได้ดังนี้

1. เจตคติเกิดจากการเรียนรู้หรือประสบการณ์ของบุคคลที่ไม่ใช่เป็นสิ่งที่ติดตัวมาแต่กำเนิด

2. เจตคติเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อม สถานการณ์และเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

3. เจตคติเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมทั้งภายนอกและภายใน เราจะสังเกตได้ว่าบุคคลมีเจตคติในทางยอมรับหรือไม่ยอมรับ โดยสังเกตพฤติกรรมที่บุคคลนั้นแสดงออกมา

4. เจตคติเป็นสิ่งที่ซับซ้อน มีที่มาสลับซับซ้อน เพราะเจตคติขึ้นอยู่กับหลายประการ เช่น ประสบการณ์การรับรู้ ความรู้สึก ความคิดเห็น อารมณ์ สิ่งแวดล้อม ฯลฯ ฉะนั้นจึงผันแปรได้

5. เจตคติเกิดจากการเลียนแบบ สามารถถ่ายทอดไปสู่บุคคลอื่นๆได้ ทิศทางของเจตคติ มี 2 ทิศทาง คือ สนับสนุนหรือต่อต้าน และปริมาณของเจตคติมีตั้งแต่พอใจอย่างยิ่ง เฉยๆ จนถึงไม่พอใจอย่างยิ่ง เจตคติของบุคคลแต่ละคนจะมีความรุนแรงต่างกันไป

6. เจตคติอาจเกิดขึ้นมาจากความมีจิตสำนึก หรือจากจิตไร้สำนึกก็ได้

7. เจตคติมีลักษณะคงทนถาวรพอสมควร กว่าบุคคลจะมีเจตติต่อสิ่งใดได้ต้องใช้เวลาอันยาวนาน ใช้ความคิดถี่ๆ พิจารณาละเอียดรอบคอบแล้วจึงเกิดเจตคติต่อสิ่งนั้น เจตคติอาจเกิดเปลี่ยนแปลงได้ แต่ไม่ได้หมายความว่าเปลี่ยนแปลงได้ในเวลาอันรวดเร็ว

บุคคลแต่ละบุคคลย่อมมีเจตคติต่อบุคคล สถานการณ์สิ่งเดียวกัน แตกต่างกันได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของบุคคลนั้น

1.3 หน้าที่ของเจตคติ

เคทซ์ (Katz, อ้างถึงใน ลูกดอน และเดลล่า บิทต้า Loudon and Della Bitta, 1993:425) ได้กล่าวถึงหน้าที่ของเจตคติ (Functions of Attitudes) ว่าสามารถแบ่งออกได้เป็น 4 หน้าที่ ดังนี้

1. หน้าที่ในการปรับตัว (Adjustment Function)

เจตคติจะช่วยให้เราปรับตัวเข้าหาวัตถุ (สิ่งต่างๆ รอบตัวเรา) ที่จะช่วยให้ได้รับความพึงพอใจหรือได้รับรางวัล และจะหลีกเลี่ยงต่อวัตถุที่คิดว่าจะให้โทษ หรือเป็นสิ่งที่ไม่พึงประสงค์ นั่นคือ ยึดถือแนวคิดเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองมากที่สุด และหลีกเลี่ยงสิ่งที่จะให้โทษให้เกิดขึ้นน้อยที่สุด เนื่องจากผู้บริโภคได้รับประสบการณ์ที่เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ บริการ หรือร้านค้า ทั้งที่ได้รับความพอใจ และไม่ได้รับความพอใจ ดังนั้น เจตคติของผู้บริโภคต่อสิ่งเหล่านี้จึงมีลักษณะแปรผันขึ้นอยู่กับประสบการณ์ที่ได้รับมา

2. หน้าที่ในการป้องกันตนเอง (Ego – Defensive Function)

เจตคติจะช่วยปกป้องภาพลักษณ์แห่งตน (Ego or Self – Image) ต่อความขัดแย้งที่เกิดขึ้นภายในจิตใจ หรืออันตรายที่เกิดขึ้นจากภายนอก ซึ่งจุดมุ่งหมายของเจตคติในลักษณะนี้ ก็เพื่อที่จะป้องกันส่วนขาดหรือส่วนเสียของตนเองให้เกิดความสบายใจ ตัวอย่างเช่น นักศึกษาที่สอบตกในวิชาหนึ่ง อาจเลือกที่จะตำหนิอาจารย์ผู้สอนว่าสอนไม่ดี หรือให้เกรดไม่ยุติธรรม แทนที่จะยอมรับว่าเพราะตัวเองขี้เกียจไม่ขยันเรียน

3. หน้าที่ในการแสดงออกถึงค่านิยม (Value – Expressive Function)

เจตคติที่ทำหน้าที่ในการแสดงออกถึงค่านิยม จะพยายามแสดงลักษณะที่แท้จริงของตนเองให้ปรากฏแทน ตัวอย่างเช่น นักอนุรักษ์นิยม อาจจะมีเจตคติที่ไม่ดีต่อเสื้อผ้าสีสดใส่ ฉูดฉาด จะแสดงออกด้วยการสวมใส่เสื้อผ้าโทนสีมืดๆ ลายเรียบๆ แทน หรือผู้ที่มีเจตคติมองตนเองเป็นคนสมัยใหม่ทันสมัย จะนิยมสวมใส่เสื้อผ้าที่มีตรา ราคาแพงๆ หรือเลือกซื้อสินค้าที่มีแบบสไตล์สมัยใหม่ เพื่อแสดงค่านิยมของเขาออกมาให้ปรากฏ เป็นต้น

4. หน้าที่ในการแสดงออกถึงความรู้ (Knowledge Function)

หน้าที่ของเจตคติข้อสุดท้ายนี้ บางครั้งเรียกว่า “หน้าที่ในการประเมินวัตถุ” (Object Appraisal) เพราะว่าบุคคลจำเป็นจะต้องเกี่ยวข้องกับวัตถุต่างๆ ในสิ่งแวดล้อมรอบข้าง จึงจำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจ ว่าวัตถุเหล่านี้เกี่ยวกับเรื่องอะไร และเป็นลักษณะพื้นฐานของมนุษย์ที่จะแสวงหาความรู้ความชัดเจน เพื่อความเข้าใจ และเพื่อให้เกิดความสามารถ ทำนายการกระทำของตนเองและผู้อื่นได้ และเมื่อบุคคลได้ทำความเข้าใจในวัตถุที่มีปัญหาครั้งหนึ่งแล้ว ก็จะพัฒนาเป็นความรู้มารวมกับประสบการณ์ที่มีอยู่เดิม และด้วยวิธีดังกล่าวจะช่วยให้สามารถเข้าใจโลกและสิ่งแวดล้อมได้ง่ายเข้า เพราะความรู้ความเข้าใจอันเกิดจากประสบการณ์ที่สั่งสม จะช่วยสร้างเจตคติในการมองโลกว่า อะไรควรรับรู้ให้ความสนใจอะไรควรหลีกเลี่ยง เป็นต้น

1.4 องค์ประกอบของเจตคติ

เชอร์เมอร์ฮอร์น, ฮันท์ และออสบอร์น (Schemerhorn, Hunt and Osborn, 1988: 80-81 อ้างถึงใน เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ และคณะ, 2537: 13) ได้อธิบายถึงองค์ประกอบที่สำคัญของเจตคติไว้ 3 ประการ คือ

1. องค์ประกอบที่เกี่ยวกับปัญญา (Cognitive Component) คือ ความเชื่อ และค่านิยมของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ความเชื่อและค่านิยมดังกล่าวนี้จะมีขึ้นก่อนการเกิดเจตคติของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

2. องค์ประกอบที่เกี่ยวกับอารมณ์ความรู้สึก (Affective Component) จะเป็นความรู้สึกเฉพาะของบุคคล ที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งเป็นผลเนื่องมาจากความเชื่อและค่านิยมที่บุคคลมีต่อสิ่งนั้นๆ ความรู้สึกที่เกิดขึ้นดังกล่าวนี้ก็คือ เจตคติที่แท้จริงของบุคคล

3. องค์ประกอบที่เกี่ยวกับพฤติกรรม (Behavioral Component) คือ เจตนารมณ์ของบุคคลที่จะแสดง พฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งออกมาตามความรู้สึกของบุคคลนั้นๆ เจตนารมณ์ที่เกิดขึ้นนี้เป็นผลเนื่องมาจาก เจตคติของบุคคลต่อสิ่งดังกล่าวนั่นเอง

ฮาร์รี ซี เทรียนดิส (Harry C. Trinadis, 1971: 3) กล่าวว่า องค์ประกอบของเจตคติประกอบด้วย 3 ส่วนคือ

1. ส่วนของการรับรู้เชิงแนวคิด (Cognitive Component) เป็นส่วนของความรู้ (Knowledge) การรับรู้ (Perception) และความเชื่อ (Belief) ที่บุคคลมีต่อสิ่งเร้า เป็นตัวกำหนด

ทิศทางเจตคติของบุคคลว่าจะเป็นบวกหรือลบ ถ้าบุคคลมีความรู้ ความคิดต่อสิ่งเร้าทางบวก ก็จะมีเจตคติทางบวก แต่ถ้าบุคคลมีความรู้ ความคิดต่อสิ่งเร้าทางลบ ก็จะมีเจตคติทางลบ

2. ส่วนของอารมณ์ (Affective Component) อารมณ์ หรือความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้า อารมณ์ หรือความรู้สึกจะเป็นสิ่งกำหนดลักษณะและทิศทางของเจตคติของบุคคล ถ้าบุคคลอารมณ์ดี ก็จะมีเจตคติทางบวก แต่ถ้าบุคคลอารมณ์ไม่ดี ก็จะมีเจตคติทางลบ

3. ส่วนของพฤติกรรม (Behavioral Component) พฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกต่อสิ่งเร้าอย่างใดอย่างหนึ่ง พฤติกรรมดังกล่าวจะเป็นสิ่งที่บอกลักษณะและทิศทางของเจตคติของบุคคล ถ้าบุคคลแสดงพฤติกรรมต่อสิ่งเร้าชัดเจนแน่นอน เจตคติก็จะมีลักษณะชัดเจนแน่นอน

ซิมบาโด และเอบบีเซน (Zimbardo and Ebbesen, 1970 อ้างถึงใน พรทิพย์ บุญนิพัทธ์, 2539) สามารถแยกองค์ประกอบของเจตคติได้ 3 ประการคือ

1. องค์ประกอบด้านความรู้ (The Cognitive Component) คือ ส่วนที่เป็นความเชื่อของบุคคลที่เกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ทั่วไปทั้งที่ชอบ และไม่ชอบ หากบุคคลมีความรู้ หรือคิดว่าสิ่งใดดี มักจะมีเจตคติที่ดีต่อสิ่งนั้น แต่หากมีความรู้มาก่อนว่าสิ่งใดไม่ดี ก็จะมีเจตคติที่ไม่ดีต่อสิ่งนั้น

2. องค์ประกอบด้านความรู้สึก (The Affective Component) คือ ส่วนที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งต่าง ๆ ซึ่งมีผลแตกต่างกันไปตามบุคลิกภาพของคนนั้น เป็นลักษณะที่เป็นค่านิยมของแต่ละบุคคล

3. องค์ประกอบด้านพฤติกรรม (The Behavioral Component) คือ การแสดงออกของบุคคลต่อสิ่งหนึ่ง หรือบุคคลหนึ่ง ซึ่งเป็นผลมาจากองค์ประกอบด้านความรู้ ความคิด และความรู้สึก

จะเห็นได้ว่า การที่บุคคลมีเจตคติต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดต่างกัน ก็เนื่องมาจากบุคคลมีความเข้าใจ มีความรู้สึก หรือมีแนวความคิดแตกต่างกันนั่นเอง

ดังนั้นส่วนประกอบทางด้านความคิด หรือความรู้ ความเข้าใจ จึงนับได้ว่าเป็นส่วนประกอบขั้นพื้นฐานของเจตคติ และส่วนประกอบนี้จะเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับความรู้สึกของบุคคล อาจออกมาในรูปแบบแตกต่างกันทั้งในทางบวกและทางลบ ซึ่งขึ้นอยู่กับประสบการณ์และการเรียนรู้

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (อ้างถึงใน ธรรมสาร สัจฉินท์กุล 2541: 51) จำแนกองค์ประกอบของเจตคติเป็น 3 องค์ประกอบ

1. ความรู้เชิงประเมินค่า (Cognitive Component) หมายถึง การที่บุคคลมีความรู้เกี่ยวกับสิ่งหนึ่งสิ่งใดว่าดีมีประโยชน์หรือเลวมากน้อยเพียงใด จัดเป็นองค์ประกอบที่เป็นต้นกำเนิดของเจตคติของบุคคลต่อสิ่งต่างๆ ดังนั้น หากบุคคลมีความรู้เชิงประเมินค่าต่อสิ่งต่างๆ ไม่สมบูรณ์ หรืออาจมีความรู้ที่ผิด จะทำให้เกิดอคติหรือความลำเอียงและอาจทำให้เกิดผลเสียหายต่อผู้ยึดถือหรือส่วนรวมได้มาก

2. ความรู้สึกพอใจ (Affective Component) หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลในลักษณะที่ชอบหรือไม่ชอบ พอใจหรือไม่พอใจต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด ส่วนใหญ่แล้วความรู้สึกพอใจของบุคคลต่อสิ่งหนึ่ง จะเกิดโดยอัตโนมัติและสอดคล้องกับความรู้เชิงประเมินค่าต่อสิ่งนั้นด้วย จัดเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของเจตคติ

3. ความพร้อมกระทำ (Action Tendency Component) หมายถึง การที่บุคคลมีความพร้อมที่จะช่วยเหลือ สนับสนุน ส่งเสริม ทะนุบำรุง สิ่งที่เขาชอบพอใจ และพร้อมที่จะทำลายหรือเพิกเฉยต่อสิ่งที่เขาไม่ชอบหรือไม่พอใจ องค์ประกอบนี้ยังคงอยู่ภายในจิตใจของบุคคล และยังไม่ปรากฏออกมาเป็นพฤติกรรม ความพร้อมกระทำจะปรากฏออกมาเป็นพฤติกรรมหรือไม่ย่อมขึ้นอยู่กับลักษณะอื่นๆ ของบุคคลและสถานการณ์

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2526: 34) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของเจตคติไว้ดังนี้

1. องค์ประกอบด้านพุทธิปัญญา หรือองค์ประกอบด้านความคิด (Cognitive Component) ได้แก่ ความคิดซึ่งเป็นองค์ประกอบที่มนุษย์ใช้ในการวัด ความคิดนี้อาจอยู่ในรูปใดรูปหนึ่ง ที่ต่างกันขึ้นอยู่กับความคิดของแต่ละบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้า

2. องค์ประกอบด้านท่าทีความรู้สึก (Affective Component) เป็นส่วนประกอบในด้านอารมณ์ความรู้สึก ซึ่งเป็นตัวเร้าความคิดอีกต่อหนึ่ง ถ้าบุคคลมีความรู้สึกที่ดีหรือไม่ดีในขณะที่คิดสิ่งใดสิ่งหนึ่ง แสดงว่าบุคคลนั้นมีความรู้สึกในด้านบวก หรือด้านลบตามลำดับต่อสิ่งนั้น

3. องค์ประกอบด้านปฏิบัติ หรือองค์ประกอบด้านพฤติกรรม (Behavioral Component) เป็นองค์ประกอบที่มีแนวโน้มในทางปฏิบัติ ถ้ามีสิ่งเร้าที่เหมาะสมจะเกิดการปฏิบัติหรือปฏิกิริยาอย่างใดอย่างหนึ่ง

1.5 ประเภทของเจตคติ

ศศิวิมล ตามไท (2542:40) กล่าวว่า บุคคลสามารถแสดงเจตคติออกได้ 3 ประเภทด้วยกัน คือ

1. เจตคติเชิงบวก เป็นเจตคติที่ชักนำให้บุคคลแสดงออก มีความรู้สึกหรืออารมณ์จากสภาพจิตใจได้ตอบในด้านดีต่อบุคคลอื่นหรือเรื่องราวใดเรื่องราวหนึ่ง รวมทั้งหน่วยงาน องค์การ สถาบัน และการดำเนินกิจการขององค์การและอื่นๆ

2. เจตคติเชิงลบ เป็นเจตคติที่สร้างความรู้สึกเป็นไปในทางเสื่อมเสีย ไม่ได้ได้รับความเชื่อถือหรือไว้วางใจ อาจมีความเคลือบแคลงระแวงสงสัย รวมทั้งเกลียดชังต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่ง เรื่องราวหรือปัญหาใดปัญหาหนึ่ง หรือหน่วยงาน องค์การ สถาบัน และการดำเนินกิจการขององค์การและอื่นๆ

3. เจตคติที่บุคคลไม่แสดงความคิดเห็นในเรื่องราวหรือปัญหาใดปัญหาหนึ่ง หรือต่อบุคคล หน่วยงาน สถาบัน องค์การและอื่นๆโดยสิ้นเชิง

เจตคติทั้ง 3 ประเภทนี้ บุคคลอาจมีเพียงประเภทเดียวหรือหลายประเภทรวมกันก็ได้ ขึ้นอยู่กับความมั่นคงในเรื่องความเชื่อ ความรู้สึกนึกคิดหรือค่านิยมอื่น ๆ ที่มีต่อบุคคล สิ่งของ การกระทำหรือสถานการณ์ เป็นต้น ยิ่งถ้าเจตคติของบุคคลแต่ละคนถูกกระตุ้นให้แสดงออกมาในรูปของความเห็นร่วมกันก็อาจเปลี่ยนเป็นสาธารณมติได้

1.6. การเกิดเจตคติ และแหล่งที่ทำให้เกิดเจตคติ

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2526: 5) กล่าวว่า เจตคติของบุคคลสามารถถูกทำให้เปลี่ยนแปลงได้หลายวิธี อาจโดยการได้รับข้อมูลข่าวสารจากผู้อื่น หรือจากสื่อต่าง ๆ ข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบของเจตคติในส่วนของ การรับรู้เชิงแนวคิด (Cognitive Component) และเมื่อองค์ประกอบส่วนใดส่วนหนึ่งเปลี่ยนแปลง องค์ประกอบส่วนอื่นจะมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนแปลงด้วย กล่าวคือ เมื่อองค์ประกอบของเจตคติในส่วนของ การรับรู้เชิงแนวคิดเปลี่ยนแปลง จะทำให้องค์ประกอบในส่วนของอารมณ์ (Affective Component) และองค์ประกอบในส่วนของพฤติกรรม (Behavioral Component) เปลี่ยนแปลงด้วย และประภา เพ็ญสุวรรณ (2526: 64-65) ได้กล่าวอีกว่าเจตคติเป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้ (Learning) จากแหล่งเจตคติต่างๆที่สำคัญ คือ

1. ประสบการณ์เฉพาะอย่าง (Specific Experiences) เมื่อบุคคลมีประสบการณ์เฉพาะอย่างต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดในทางที่ดีหรือไม่ดี จะทำให้เขาเกิดเจตคติต่อสิ่งนั้นไปตามทิศทางที่เคยมีประสบการณ์มาก่อน

2. การติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่น (Communications) จะทำให้เกิดเจตคติจากการรับรู้ข่าวสารต่างๆ จากผู้อื่นได้ เช่น เด็กที่ได้รับการสั่งสอนจากผู้ใหญ่จะเกิดเจตคติต่อภาระงานต่างๆ ตามที่เคยรับรู้มา

3. สิ่งที่เป็นแบบอย่าง (Models) การเลียนแบบผู้อื่นทำให้เกิดเจตคติขึ้นได้ ตัวอย่างเช่น เด็กที่เคารพเพื่อฟังพ่อแม่จะเลียนแบบการแสดงท่าชอบหรือไม่ชอบต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งตามไปด้วย

4. ความเกี่ยวข้องกับสถาบัน (Institutional Factors) เจตคติหลายอย่างของบุคคลเกิดขึ้นเนื่องจากความเกี่ยวข้องกับสถาบัน เช่น ครอบครัว โรงเรียน หรือหน่วยงาน เป็นต้น

เมื่อพิจารณาจากแหล่งที่มาของเจตติดังกล่าวจะเห็นได้ว่า องค์ประกอบสำคัญที่จะเป็นตัวเชื่อมโยงทำให้มนุษย์เกิดเจตคติต่อสิ่งต่างๆ ก็คือ การติดต่อสื่อสาร ทั้งนี้เพราะไม่ว่าเจตคติจะเกิดจากประสบการณ์เฉพาะอย่าง การติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่น สิ่งที่เป็นแบบอย่างหรือความเกี่ยวข้องกับสถาบันก็มักจะมีการติดต่อสื่อสารแทรกอยู่เสมอ จึงอาจกล่าวได้ว่าการติดต่อสื่อสารเป็นกิจกรรมที่สำคัญอย่างมากที่มีผลทำให้บุคคลเกิดเจตคติต่อสิ่งต่างๆ ขึ้นได้

ลูดอน และเดลลา บิตตา (Loudon and Della Bitta, 1993: 427-428) กล่าวถึงแหล่งที่มาของการเกิดเจตคติ ซึ่งเกิดมาจากหลายปัจจัย ดังนี้

1. ประสบการณ์โดยตรงของบุคคล (Personal Experience) เนื่องจากในชีวิตประจำวันของบุคคล จำเป็นต้องติดต่อสัมพันธ์สิ่งต่างๆ (Objects) รอบ ๆ ตัวตลอดเวลา จึงมีการประเมิณสิ่งใหม่ และประเมิณสิ่งเก่าซ้ำๆ ซากๆ กระบวนการประเมิณเหล่านี้ทำให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาขึ้นเป็นเจตคติที่มีต่อสิ่งต่างๆ ขึ้น

นอกจากนี้ยังมีปัจจัยอื่นๆ อันเกิดจากตัวบุคคลนั่นเอง ที่มีอิทธิพลต่อสิ่งนั้นโดยตรง 3 ประการคือ

1.1. ความต้องการ (Needs) เนื่องจากความต้องการของบุคคลนั้นไม่อยู่กับที่ตั้งแต่เกิดจนกระทั่งตาย แต่จะเปลี่ยนแปลงแปรผันไปตามกาลเวลา จึงทำให้เจตคติของคน

เปลี่ยนแปลงตามไปด้วยสิ่งๆเดียวกันจะได้รับการประเมินต่างกัน ในแต่ละช่วงของชีวิต นั่นคือ มีเจตคติต่อสิ่งนั้นไม่เหมือนกันเมื่ออายุหรือวัยเปลี่ยนไป

1.2. แนวคิดเกี่ยวกับตนเอง (Self - Concept บางครั้งเรียก Self - Image หรือ Self - Perception) ซึ่งหมายถึง ผลรวมของความคิดและความรู้สึกทั้งหมดที่บุคคลมองตัวเองว่ามีลักษณะอย่างไรเคยเป็นอย่างไร และคาดหวังจะให้เป็นอย่างไรรโนอนาคต และเมื่อบุคคลมีแนวความคิดเกี่ยวกับตนเองอย่างไรแล้วก็จะมีผลสะท้อนให้บุคคลแสดงพฤติกรรมไปตามนั้นด้วย ดังนั้นเมื่อบุคคลเผชิญกับสิ่งเร้า หรือสิ่งต่างๆ ดังกล่าวข้างต้น บุคคลจะไม่รับรู้ทั้งหมด แต่จะเลือกรับรู้ และเลือกที่จะแปลความว่าตนเองมีความรู้สึกอย่างไร คิดอย่างไร หรือมีท่าทีอย่างไรต่อสิ่งเหล่านี้ จึงขึ้นอยู่กับแนวความคิดเกี่ยวกับตนเองที่จะตีค่าต่อสิ่งเหล่านี้ด้วย

1.3. บุคลิกภาพ (Personality) บุคลิกภาพของบุคคลเป็นปัจจัยอีกอย่างหนึ่งคู่กับแนวความคิดแห่งตน ที่มีอิทธิพลต่อการประเมินสิ่งต่างๆ บุคคลที่มีบุคลิกภาพเฉพาะตัวก้าวร้าว เชื้อยชา เก็บตัว หรือเปิดเผย สิ่งดังกล่าวเหล่านี้มีผลกระทบต่อการก่อตัวเป็นเจตคติของบุคคลนั้นทั้งสิ้น

2. การเข้าร่วมเป็นสมาชิกของกลุ่มต่างๆ (Group Associations) คนเราทุกคนย่อมได้รับอิทธิพลไม่มากก็น้อย จากสมาชิกคนอื่น ๆ ที่ตนเองเข้าไปร่วมอยู่ด้วยเสมอโดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านเจตคติ เจตคติของเราที่จะมีต่อสิ่งต่างๆ จริยธรรม สวัสดิภาพและสถานการณ์แวดล้อมอื่นๆ ขึ้นอยู่กับอิทธิพลของกลุ่มที่ตนเองเข้าไปเกี่ยวข้อง หรือปรารถนาที่จะเข้าร่วมด้วยอย่างมาก กลุ่มที่คุ้นเคยหรือมีความเชื่อความคิดอย่างไร ก็จะจูงใจให้บุคคลมีเจตคติคล้ายคลึงตามไปด้วย กลุ่มดังกล่าวได้แก่ ครอบครัว กลุ่มเพื่อนฝูง เพื่อนร่วมงาน รวมทั้งกลุ่มวัฒนธรรมต่างๆ ที่ถ่ายทอดกันมา นับว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลกระทบต่อพัฒนาการทางด้านเจตคติของบุคคลโดยตรง

3. ปัจจัยอิทธิพลอื่น ๆ (Influential Others) การก่อตัวของเจตคติของบุคคลนอกจากเกิดจากแหล่งที่มาหลายทางดังกล่าวมาแล้ว เจตคติของบุคคลหรือเจตคติของผู้บริโภคยังสามารถก่อตัวขึ้นหรืออาจเกิดการเปลี่ยนแปลงได้จากการที่ผู้บริโภคได้เข้าไปติดต่อสัมผัสกับบุคคลที่มีอิทธิพลที่ตนเองยอมรับและศรัทธาอีกด้วย เช่น เพื่อนที่ตนเองนับถือ ญาติพี่น้อง และผู้เชี่ยวชาญ เป็นต้น อย่างเช่นผู้นำทางความคิด (Opinion Leaders) จะมีอิทธิพลอย่างมากต่อเจตคติ และพฤติกรรมการซื้อของผู้บริโภค

บรูซ ลานเนส สมิท (Bruce Lannes Smith และคณะ, 1946) กล่าวว่า การเปลี่ยนแปลงเจตคติโดยการสื่อสาร พิจารณาจากแบบจำลองการสื่อสารของซึ่งได้วิเคราะห์กระบวนการสื่อสารในรูปของใคร พูดอะไร กับใคร อย่างไร และได้ผลอย่างไร ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็นตัวแปรต้น และตัวแปรตาม กล่าวคือใคร (ผู้ส่งสาร) พูดอะไร (สาร) กับใคร (ผู้รับสาร) อย่างไร (สื่อ) ก็คือตัวแปรต้น ส่วนได้ผลอย่างไร (ผลของการสื่อสาร) ก็คือตัวแปรตาม ตัวแปรต้นทั้ง 4 ประการ ซึ่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงเจตคติ มีลักษณะดังนี้

1. ผู้ส่งสาร (Source) ผลของสารที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงเจตคติของบุคคลขึ้นอยู่กับผู้ส่งสาร ลักษณะของผู้ส่งสารบางอย่างจะสามารถมีอิทธิพลต่อบุคคลอื่นมากกว่าลักษณะอื่นๆ เช่น ความน่าเชื่อถือ (Credibility) ซึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัย 2 ประการคือ ความเชี่ยวชาญ (Expertness) และความน่าไว้วางใจ (Trustworthiness) ผู้ส่งสารที่มีความน่าเชื่อถือสูง จะสามารถชักจูงใจได้ดีกว่าผู้ส่งสารที่มีความน่าเชื่อถือต่ำ นอกจากนี้บุคลิกภาพ (Personality) ของผู้ส่งสารก็มีความสำคัญต่อการยอมรับ

2. สาร (Message) ลักษณะของสารจะมีผลต่อการยอมรับหรือไม่ยอมรับของบุคคล ถ้าเตรียมเนื้อหาสารมาเป็นอย่างดีผู้รับสารก็อยากฟัง ดังนั้นการเรียงลำดับของเนื้อหาความชัดเจนของเนื้อหาสาร ความกระชับ เป็นต้น จึงเป็นองค์ประกอบสำคัญต่อการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ

3. สื่อ (Channel) หรือช่องทางการสื่อสาร เป็นเรื่องของประเภทและชนิดของสื่อที่ใช้ผู้รับสาร (Receiver) องค์ประกอบของผู้รับสารที่จะทำให้เกิดการจูงใจที่มีประสิทธิภาพ ได้แก่สติปัญญา เจตคติ ความเชื่อ ความเชื่อมั่นในตนเอง การมีส่วนร่วม การผูกมัด เป็นต้น

แมคไกวร์ (McGuire อ้างถึงใน อรวรรณ ปิลาพันธ์โหวาท, 2537) กล่าวว่า ตัวแปรทั้ง 4 ประการข้างต้นนี้ ก่อให้เกิดตัวแปรตาม คือผลของการสื่อสารเป็นไปตามลำดับขั้น 5 ขั้นหลัก คือ

1. ความตั้งใจ/ความสนใจ (Attention)

2. ความเข้าใจ (Comprehension)

3. การยอมรับต่อสาร (Yielding)

4. การเก็บจำสารไว้ (Retention)

5. การกระทำ (Action)

โดยผู้รับสารต้องผ่านไปที่ละขั้น เพื่อที่การสื่อสารจะสามารถเปลี่ยนแปลงเจตคติได้ครบถ้วนตามกระบวนการ ซึ่งในสภาพการณ์ปกติขั้นตอนแรก ๆ จะต้องเกิดขึ้นก่อน เพื่อที่ขั้นตอนต่อไปจะเกิดขึ้นได้

เจตคติเป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้ (Learning) จากแหล่งเจตคติ (Source of Attitude) ต่างๆ ที่มีอยู่มากมาย และแหล่งที่ทำให้คนเกิดเจตคติที่สำคัญ คือ (ประภาเพ็ญ สุวรรณ, 2520: 64-65)

1. ประสบการณ์เฉพาะอย่าง (Specific Experience) เมื่อบุคคลมีประสบการณ์เฉพาะอย่างต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดในทางที่ดีหรือไม่ดี จะทำให้เขาเกิดเจตคติต่อสิ่งนั้นไปในทางที่ดีหรือไม่ดีจะทำให้เขาเกิดเจตคติต่อสิ่งนั้นไปในทิศทางที่เขาเคยมีประสบการณ์มาก่อน

2. การติดต่อสื่อสารจากบุคคลอื่น (Communication from Others) จะทำให้เกิดเจตคติจากการรับรู้ข่าวสารต่างๆจากผู้อื่นได้ เช่น เด็กที่ได้รับการสั่งสอนจากผู้ใหญ่จะเกิดเจตคติต่อการกระทำต่างๆ ตามที่เคยรับรู้มา

3. สิ่งที่เป็นแบบอย่าง (Models) การเลียนแบบผู้อื่นทำให้เกิดเจตคติขึ้นได้ด้วย ตัวอย่างเช่น เด็กที่เคารพเพื่อฟังพ่อแม่จะเลียนแบบการแสดงท่าชอบหรือไม่ชอบต่อสิ่งหนึ่งตามไปด้วย

4. ความเกี่ยวข้องกับสถาบัน (Institutional Factors) เจตคติหลายอย่างของบุคคลเกิดขึ้นเนื่องจากความเกี่ยวข้องกับสถาบัน เช่น ครอบครัว โรงเรียน หรือ หน่วยงาน เป็นต้น

กอร์ดอน อัลพอร์ท (Gordon Allport, 1975) ได้ให้ความเห็นเรื่องเจตคติว่าอาจเกิดขึ้นจากสิ่งต่างๆ ดังนี้

1. เจตคติเกิดจากการเรียนรู้ เด็กเกิดใหม่จะได้รับการอบรมสั่งสอนเกี่ยวกับวัฒนธรรม และประเพณีจากบิดามารดา ทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม ตลอดจนได้เห็นแนวการปฏิบัติของพ่อแม่แล้วรับมาปฏิบัติตามต่อไป

2. เกิดจากความสามารถในการแยกแยะความแตกต่าง คือ แยกสิ่งใดดี ไม่ดี เช่น ผู้ใหญ่กับเด็กจะมีการกระทำที่แตกต่างกัน

3. เกิดจากประสบการณ์ของแต่ละบุคคล ซึ่งแตกต่างกันออกไป เช่น บางคนมีเจตคติไม่ดีต่อครู เพราะเคยตำหนิตน แต่บางคนมีเจตคติที่ดีต่อครูคนเดียวกันนั้น เพราะเคยชมเชยตนเสมอ

4. เกิดจากการเลียนแบบ หรือ รับเอาเจตคติของผู้อื่นมาเป็นของตน เช่น เด็กอาจรับเจตคติของบิดามารดา หรือ ครูที่ตนนิยมชมชอบ มาเป็นเจตคติของตนได้

เครช และ ครัทช์ฟิลด์ (Krech and Crutchfield, 1948) ให้ความเห็นว่า เจตคติอาจเกิดขึ้นจาก

1. การตอบสนองของความต้องของบุคคล นั่นคือ สิ่งใดตอบสนองความต้องการของตนได้ บุคคลนั้นก็จะมีเจตคติที่ดีต่อสิ่งนั้น หากสิ่งใดตอบสนองความต้องการของตนไม่ได้ บุคคลนั้นก็จะมีเจตคติไม่ดีต่อสิ่งนั้น

2. การได้เรียนรู้ความจริงต่างๆ อาจโดยการอ่าน หรือ จากคำบอกเล่าของผู้อื่นก็ได้ ฉะนั้น บางคนจึงอาจเกิดเจตคติไม่ดีต่อผู้อื่น จากการฟังคำติชมที่ใครๆ มาบอกไว้ก่อนก็ได้

3. การเข้าไปเป็นสมาชิก หรือสังกัดกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง คนส่วนมากมักยอมรับเอาเจตคติของกลุ่มมาเป็นของตน หากเจตคตินั้นไม่ขัดแย้งกับเจตคติของตนเกินไป

4. เจตคติส่วนสำคัญกับบุคลิกลักษณะของบุคคลนั้นด้วย คือ ผู้ที่มีบุคลิกลักษณะสมบูรณ์มักมองผู้อื่นในแง่ดี ส่วนผู้ปรับตัวยากจะมีเจตคติในทางตรงข้าม คือ มักมองว่ามีคนคอยฉ้อฉลขโมย หรือคิดร้ายต่างๆ ต่อตน

ธงชัย สันติวงษ์ (2539: 166 - 167) กล่าวว่า เจตคติก่อตัวเกิดขึ้นมา และเปลี่ยนแปลงไปเนื่องจากปัจจัยหลายประการด้วยกัน คือ

1. การจูงใจทางร่างกาย (Biological Motivation) เจตคติจะเกิดขึ้นเมื่อบุคคลใดบุคคลหนึ่งกำลังดำเนินการตอบสนองตามความต้องการหรือแรงผลักดันทางร่างกาย ตัวบุคคลจะสร้างเจตคติที่ดีต่อบุคคลหรือสิ่งของที่สามารถช่วยให้เขามีโอกาสตอบสนองความต้องการของตนได้

2. ข่าวสารข้อมูล (Information) เจตคติจะมีพื้นฐานมาจากชนิดและขนาดของข่าวสารที่ได้รับรวมทั้งลักษณะของแหล่งที่มาของข่าวสาร ด้วยกลไกของการเลือกเฟ้นในการ

มองเห็นและเข้าใจปัญหาต่าง ๆ (Selective Perception) ข่าวสารข้อมูลบางส่วนที่เข้ามาสู่บุคคลนั้นจะทำให้บุคคลนั้นเก็บไปคิดและสร้างเป็นเจตคติขึ้นมาได้

3. การเข้าเกี่ยวข้องกับกลุ่ม (Group Affiliation) เจตคติบางอย่างอาจมาจากกลุ่มต่าง ๆ ที่บุคคลเกี่ยวข้องกับอยู่ทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม เช่น ครอบครัว วัด กลุ่มเพื่อนร่วมงาน กลุ่มกีฬา กลุ่มสังคมต่าง ๆ โดยกลุ่มเหล่านี้ไม่เพียงแต่เป็นแหล่งรวมของค่านิยมต่าง ๆ แต่ยังมี การถ่ายทอดข้อมูลให้แก่บุคคลในกลุ่ม ซึ่งทำให้สามารถสร้างเจตคติขึ้นได้ โดยเฉพาะครอบครัวและกลุ่มเพื่อนร่วมงาน เป็นกลุ่มที่สำคัญที่สุด (Primary Group) ที่จะ เป็นแหล่งสร้างเจตคติให้แก่บุคคลได้

4. ประสบการณ์ (Experience) ประสบการณ์ของคนที่มีต่อวัตถุสิ่งของย่อมเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้บุคคลต่าง ๆ ตีค่าสิ่งที่เขาได้มีประสบการณ์มาจนกลายเป็นเจตคติได้

5. ลักษณะท่าทาง (Personality) ลักษณะท่าทางหลายประการต่างก็มีส่วนทางอ้อมที่สำคัญในการสร้างเจตคติให้กับตัวบุคคล

ศศิวิมล ตามไท (2542: 41-42) กล่าวว่าเจตคติเกิดจากมูลเหตุ 2 ประการ

1. เจตคติเกิดจากประสบการณ์ที่บุคคลมีต่อสิ่งเร้าต่างๆ โดยผ่านประสบการณ์ทั้งในทางตรง (Direct Experience) และประสบการณ์ในทางอ้อม (Indirect Experience) ที่มีต่อสิ่งเร้า ได้แก่ สิ่งของ บุคคล กลุ่มสังคม เรื่องราวหรือสถานการณ์ต่างๆ เป็นต้น ประสบการณ์ทางตรงก็เช่น การได้พบ ได้เห็น ได้ปฏิบัติด้วยตนเองต่อสิ่งเร้าเหล่านั้น ส่วนประสบการณ์ทางอ้อม ได้แก่ การได้ยิน ได้ฟัง ได้อ่าน ได้ดูรูปภาพเกี่ยวกับสิ่งเร้าดังกล่าว โดยทั้งประสบการณ์ทางตรงและทางอ้อมล้วนทำให้บุคคลเกิดเจตคติได้ทั้งสิ้น หากบุคคลไม่เคยมีประสบการณ์ไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อมต่อสิ่งเร้าแล้ว บุคคลก็จะไม่มีเจตคติต่อสิ่งเร้า นั้น

2. เจตคติเกิดจากระบบค่านิยม (Value System) และการตัดสินตามค่านิยม (Value Judgments) ในสังคม โดยที่กลุ่มชนแต่ละกลุ่มมีค่านิยมและการตัดสินตามค่านิยมไม่เหมือนกัน เจตคติของแต่ละกลุ่มชนต่อสิ่งเดียวกันจึงอาจไม่เหมือนกัน การที่บุคคลจะมีเจตคติที่ดีหรือไม่ดีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด หรือมีความรู้สึกว่่าสิ่งใดถูกหรือไม่ถูก ย่อมขึ้นอยู่กับวัฒนธรรม ค่านิยม หรือมาตรฐานของกลุ่มหรือสังคมที่บุคคลนั้นใช้ชีวิตอยู่

1.8 การเปลี่ยนแปลงเจตคติ

เบนจามิน เอส บลูม (Benjamin S. Bloom, 1956) อธิบายว่า ในการเปลี่ยนแปลงเจตคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งของมนุษย์นั้น จะมีกระบวนการเปลี่ยนแปลงอยู่ 3 ระดับคือ

1. การเปลี่ยนแปลงความคิด (Cognition) คือ สิ่งที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนี้ จะมาจากแหล่งข้อมูลข่าวสารใหม่ ซึ่งอาจมาจากสื่อมวลชนและสื่อบุคคลอื่น

2. การเปลี่ยนความรู้สึก (Affection) การเปลี่ยนในระดับนี้ จะมาจากประสบการณ์ หรือความประทับใจ หรือสิ่งทำให้เกิดความสะเทือนใจ

3. การเปลี่ยนพฤติกรรม (Behavior) การที่บุคคลแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งที่แตกต่างออกไปจากเดิม โดยจะเป็นพฤติกรรมใหม่ของบุคคลนั้นที่จะบ่งบอกถึงแนวคิดทั้งหมดข้างต้น เนื่องจากเจตคติเป็นสิ่งที่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ หากมีการรับข่าวสารหรือสิ่งเร้าทำให้เกิดการยอมรับสิ่งใหม่ โดยจะต้องเป็นข่าวสารหรือสิ่งเร้าที่มีความสัมพันธ์กับบุคคลนั้นๆ เจตคติของเด็กที่มีต่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษจึงอาจจะเปลี่ยนจากการมีเจตคติเชิงลบหรือเจตคติที่เป็นกลางไปสู่เจตคติเชิงบวกได้ หากได้รับการกระตุ้นที่เหมาะสมจากประสบการณ์ใหม่ๆที่ดีเกี่ยวกับการเรียนภาษาอังกฤษ เช่น การท่องศัพท์จากการฟังเพลงสอนภาษาอังกฤษ เป็นต้น ซึ่งทำให้การเรียนสนุกสนาน ไม่น่าเบื่อและจำศัพท์ได้ง่ายๆ เด็กจึงเกิดความเต็มใจที่จะเรียนรู้ ไม่รู้สึกถูกบังคับเหมือนการเรียนแบบเก่าที่ทำให้เกิดเจตคติที่ไม่ดีต่อภาษาอังกฤษ แต่เด็กจะมีความกระตือรือร้นมากขึ้นที่จะท่องศัพท์โดยการร้องเพลง ผลจากการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทั้งในระดับความคิด ความรู้สึกและพฤติกรรมที่มีต่อภาษาอังกฤษเหล่านี้ หลังจากที่ได้เปิดรับสื่อเพลงสอนภาษาอังกฤษ ย่อมนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงเจตคติได้ในที่สุด

การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวถ้าความคิด ความรู้สึกและพฤติกรรมถูกกระทบไม่ว่าจะในระดับใดก็ตาม จะมีผลต่อการเปลี่ยนเจตคติทั้งสิ้น นอกจากนี้องค์ประกอบต่างๆในกระบวนการสื่อสาร เช่น คุณสมบัติของผู้ส่งสารและผู้รับสาร ลักษณะของข่าวสารตลอดจนช่องทางในการสื่อสารล้วนแล้วแต่มีผลกระทบต่อกระบวนการเปลี่ยนแปลงเจตคติได้ทั้งสิ้น

นอกจากนี้เจตคติของบุคคลเมื่อเกิดขึ้นแล้วแม้จะคงทน แต่ก็จะสามารถเปลี่ยนได้โดยตัวบุคคล สถานการณ์ ข่าวสาร การชวนเชื่อ และสิ่งต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดการยอมรับในสิ่งใหม่แต่จะต้องมีความสัมพันธ์กับค่านิยมของบุคคลนั้น นอกจากนี้อาจเกิดจากการยอมรับโดยการบังคับ เช่น กฎหมาย ข้อบังคับ

จอร์จ ริชาร์ด เคลแมน (George Richard Kelman, 1972) ได้แบ่งการเปลี่ยนแปลงเจตคติออกเป็น 3 ประการ ได้แก่ การยินยอม (Compliance) การเลียนแบบ (Identification) และความต้องการจะเปลี่ยน (Internalization)

1. การยินยอม (Compliance) การยินยอมจะเกิดขึ้นเมื่อบุคคลยอมรับสิ่งที่มีอิทธิพลต่อตัวเขา และมุ่งหวังจะได้รับ ความพอใจจากบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีอิทธิพลนั้น การที่บุคคลยอมรับกระทำตามสิ่งที่อยากให้เขากระทำนั้น ไม่ใช่เพราะบุคคลเห็นด้วยกับสิ่งนั้น แต่เป็นเพราะเขาคาดหวังว่าจะได้รับรางวัลหรือการยอมรับจากผู้อื่นในการเห็นด้วยและกระทำตาม ดังนั้น ความพอใจที่ได้รับจากการยอมรับกระทำตามนั้น เป็นผลมาจากอิทธิพลทางสังคมหรืออิทธิพลของสิ่ง ที่ก่อให้เกิดการยอมรับนั้น กล่าวได้ว่า การยอมรับกระทำตามนี้ เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงเจตคติ ซึ่งจะมีพลังผลักดันให้บุคคลยอมรับกระทำตามมากหรือน้อย ขึ้นอยู่กับจำนวนหรือความรุนแรงของรางวัลและการลงโทษ

2. การเลียนแบบ (Identification) การเลียนแบบเกิดขึ้นเมื่อบุคคลยอมรับสิ่งเร้าหรือสิ่งกระตุ้น ซึ่งการยอมรับนี้เป็นผลมาจากการที่บุคคลต้องการจะสร้างความสัมพันธ์ที่ดีหรือที่พอใจระหว่างตนเองกับผู้อื่น หรือกลุ่มบุคคลอื่น จากการเลียนแบบนี้เจตคติของบุคคลจะเปลี่ยนไปมากหรือน้อย ขึ้นอยู่กับสิ่งเร้าให้เกิดการเลียนแบบ กล่าวได้ว่า การเลียนแบบเป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงเจตคติ ซึ่งพลังผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงนี้จะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับความโน้ม น้าวใจของสิ่งเร้าที่มีต่อบุคคลนั้น การเลียนแบบจึงขึ้นอยู่กับพลัง (Power) ของผู้ส่งสาร

3. ความต้องการจะเปลี่ยน (Internalization) กระบวนการเปลี่ยนแปลงเจตคติแบบนี้เกิดขึ้นเมื่อบุคคลยอมรับสิ่งที่มีอิทธิพล ทั้งนี้เพราะสิ่งนั้นตรงกับความต้องการภายในของบุคคล ตรงกับค่านิยมของเขา ตรงกับความต้องการของเขา พฤติกรรมที่เปลี่ยนไปโดยกระบวนการนี้จะสอดคล้องกับค่านิยมที่มีอยู่เดิม

สิ่งที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเจตคตินั้นเริ่มด้วยองค์ประกอบสำคัญหนึ่ง คือ แหล่งของการเปลี่ยนแปลงเจตคติ (Source) อาจเป็นบุคคลเดียว กลุ่มบุคคล หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ หรือสิ่งที่ก่อให้เกิดเจตคติโดยตรง โดยทั่วไปแหล่งข่าวต่างๆ จะมีลักษณะที่แตกต่างกันไปในด้านต่าง ๆ เช่น ความสามารถ ความเป็นที่ดึงดูดความสนใจ ความคุ้นเคย ความเป็นมิตร จากการศึกษาพบว่า แหล่งข่าวที่มีความสามารถ มีความคุ้นเคย สามารถดึงดูดความสนใจ และมีอำนาจจะมีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเจตคติมากกว่าแหล่งข่าวที่ไม่มีคุณสมบัติเหล่านี้ นอกจากนี้ องค์ประกอบอื่น ๆ เช่น เนื้อหาของข่าวสาร วิธีการส่งข่าวสาร และผู้รับสาร เป็นองค์ประกอบที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเจตคติ การเปลี่ยนแปลงเจตคดียังให้ผลที่แตกต่างกัน

ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการทั้งในด้านสรีรวิทยา วัตถุประสงค์และอื่นๆ ซึ่งเชื่อว่า “อายุ” มีผลต่อเจตคติของบุคคล ผู้ใหญ่มักปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงได้ยากซึ่งต่างกับวัยรุ่นที่พร้อมจะเปลี่ยนแปลง

เจตคติของบุคคลสามารถถูกทำให้เปลี่ยนแปลงได้หลายวิธี อาจจะเป็นโดยวิธีที่บุคคลได้รับข่าวสารซึ่งมาจากบุคคลอื่นหรือสื่อมวลชนต่างๆ ข่าวสารที่ได้รับจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบของเจตคติด้านการเรียนรู้ ซึ่งเป็นที่เชื่อกันว่า ถ้าองค์ประกอบส่วนใดส่วนหนึ่งเปลี่ยนแปลง องค์ประกอบด้านอื่นจะมีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงด้วยเช่นกัน เช่น ถ้าองค์ประกอบด้านการเรียนรู้เปลี่ยนแปลง ก็จะมีแนวโน้มทำให้องค์ประกอบด้านความรู้สึกและพฤติกรรมที่แสดงออกเปลี่ยนไปด้วย

แหล่งสาร (Source) อาจจะเป็นบุคคล กลุ่มบุคคลหรือสื่อมวลชนก็ได้ แหล่งสารดังกล่าวนี้จะผลิตข่าวสารผ่านทางคำพูด ทางการกระทำของบุคคล ทางการตัดสินใจของกลุ่ม หรือเป็นข้อความที่ตีพิมพ์ลงในหนังสือพิมพ์ นิตยสาร หรือการกระทำที่จัดผ่านทางวิทยุหรือโทรทัศน์ โดยแหล่งสารนี้จะต้องมีลักษณะน่าเชื่อถือและเป็นที่ยอมรับของสังคมนั้นๆ จึงจะมีอิทธิพลทำให้เกิดความเห็นคล้อยตามหรือมีการเปลี่ยนแปลงเจตคติได้ (ประภาเพ็ญ สุวรรณ, 2526) ซึ่งการเปลี่ยนแปลงเจตคติมี 2 ชนิด คือ

1. การเปลี่ยนแปลงไปในทางเดียวกัน หมายถึง เจตคติของบุคคลที่เป็นไปในทางบวกก็จะเพิ่มมากขึ้นในทางบวกด้วย และเจตคติที่เป็นไปในทางลบก็จะเพิ่มมากขึ้นในทางลบด้วย
2. การเปลี่ยนแปลงไปคนละทาง หมายถึง การเปลี่ยนเจตคติเดิมของบุคคลที่เป็นไปในทางบวกก็จะลดลงไปในทางลบ และถ้าเป็นไปในทางลบก็จะกลับเป็นไปในทางบวก

1.9 ทฤษฎีเจตคติ

ทฤษฎีเจตคติ (Attitude Theories) ส่วนมากจะพูดถึงว่า เจตคติพัฒนาขึ้นมาได้อย่างไร และจะเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร ทฤษฎีเจตคติที่กล่าวถึงกันมากที่สุดในวงวิชาการมีอยู่ 3 ทฤษฎี อันเกิดจากหลักทฤษฎีเบื้องต้นที่กล่าวไว้ว่า “มนุษย์นั้นจะพยายามรักษาจิตของตนให้เกิดความกลมกลืนสมดุลหรือความสอดคล้องเสมอท่ามกลางเจตคติที่เกิดจากการรับรู้ต่อสิ่งต่างๆ ในขณะนั้น” เพราะหากจิตเกิดความไม่ลงรอยขัดแย้งกันภายในโครงสร้างของเจตคติ ภาวะความตึงเครียดทางจิต (Mental Tension) ก็จะเกิดขึ้นเพื่อให้เกิดสมดุลสภาวะเดิม ทฤษฎีคลาสสิกที่เกี่ยวกับความสอดคล้องของจิต 3 ทฤษฎีดังกล่าวได้แก่ (Loudon and Della Bitta.1993: 428-432)

1. ทฤษฎีความสอดคล้องกัน (Congruity Theory)
2. ทฤษฎีความสมดุล (Balance Theory)
3. ทฤษฎีความขัดแย้งทางความคิด (Cognitive Dissonance)

ไม่ว่าความขัดแย้งทางความคิดเกิดจากสาเหตุใดก็ตาม บุคคลจะรู้สึกไม่สบายใจหงุดหงิด จึงจำเป็นต้องหาทางลดความขัดแย้งที่เกิดขึ้นนี้ ซึ่งวิธีการลดความขัดแย้ง (Dissonance Reduction) ที่เป็นหลักสำคัญมี 3 แนวทาง ดังนี้ คือ (Loudon and Della Bitta. 1993:431)

1. การหาเหตุผลมาอ้างเข้าข้างตัวเอง (Rationalizations) จากตัวอย่างข้างต้น คนที่สูบบุหรี่ก็อาจหาเหตุผลมาอ้างว่า เพราะต้องทำงานกลางคืนช่วยให้ไม่่วงนอน หรือเพราะไม่ชอบอยู่เฉยๆ โดยไม่ทำอะไร การสูบบุหรี่จะทำให้ไม่เหงา รู้สึกเท่ และให้ความเพลิดเพลินดี เข้าลักษณะทำนองงุ่นเบรียว มะนาวหวาน เป็นการป้องกันตนเองให้เกิดความรู้สึกสบายใจ

2. การหาข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อสนับสนุนหรือยืนยันการกระทำของตน (Seeking Additional Information That is Supportive of or Consistent with his Behavior) ตัวอย่างเช่น คนที่สูบบุหรี่ อาจหาบุคคลสำคัญที่สูบบุหรี่เหมือนกันมาอ้างเช่นแม่แต่หมเองยังสูบบุหรี่ หรือบุคคลบางคนสูบบุหรี่จนกระทั่งวันตายเมื่ออายุ 90 ปี เป็นต้น

3. หาวิธีการกำจัดหรือเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบที่ทำให้เกิดความขัดแย้งบางประการ (Eliminating or Altering Some of The Dissonant Elements) ซึ่งอาจทำได้ด้วยการเลิกสูบบุหรี่ โดยคิดถึงผลการวิจัยที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างการสูบบุหรี่กับการเกิดมะเร็งมาพิจารณาใคร่ครวญ เพื่อเปลี่ยนเจตคติใหม่ก็อาจเป็นได้

ตอนที่ 2 พฤติกรรม

2.1 ความหมายของพฤติกรรม

ราชบัณฑิตยสถาน (2525: 573 อ้างถึงใน วิถี แจ่มกระที่ก 2541: 14) พฤติกรรม (Behavior) หมายถึง การกระทำหรืออาการที่แสดงออกทางกล้ามเนื้อ ความคิดของบุคคลที่ตอบสนองต่อสิ่งเร้าภายในจิตใจและภายนอก อาจทำไปโดยรู้ตัว ไม่รู้ตัว อาจเป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์ ผู้อื่นอาจสังเกตการณ์กระทำนั้นได้และสามารถใช้เครื่องมือทดสอบได้

รูท อี ฮาร์ทเลย์ และคณะ (Ruth E. Hartley และคณะ, 1952) ได้ให้คำจำกัดความของพฤติกรรมไว้ว่า เป็นการกระทำหรือตอบสนองการกระทำทางจิตวิทยาของแต่ละบุคคลและเป็นปฏิสัมพันธ์ในการตอบสนองสิ่งกระตุ้นภายในหรือภายนอก รวมทั้งเป็นกิจกรรมการกระทำต่างๆที่เป็นไปอย่างมีจุดหมาย สังเกตเห็นได้ หรือเป็นกิจกรรมการกระทำต่างๆ ที่ได้ผ่านการใคร่ครวญแล้ว หรือเป็นไปอย่างไม่รู้ตัว

ลิตทิลไชค วรานูสันติกุล (2529: 9-11; อ้างถึงใน เฉลิมพล ต้นสกุล 2541: 2) กล่าวว่า พฤติกรรม หมายถึง ปฏิกริยาและกิจกรรมทุกชนิดที่มนุษย์แสดงออกทางรูปธรรม นามธรรม ตลอดเวลา สังเกตได้ด้วยประสาทสัมผัส วาจา และการกระทำ สามารถแบ่งพฤติกรรมออกได้เป็น 2 ประเภท คือ พฤติกรรมภายนอก (Overt Behavior) ซึ่งเป็นการกระทำที่สังเกตได้ด้วยประสาทสัมผัสหรืออาจใช้เครื่องมือช่วย และพฤติกรรมภายใน (Covert Behavior) ซึ่งเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นภายในจิตใจ บุคคลอื่นไม่สามารถสังเกตได้

โยธิน ศันสนยุทธ์ (2533: 3; อ้างถึงใน สุชาดา มะโนทัย: 2539) พฤติกรรม หมายถึง การกระทำที่สังเกตได้ เช่น การพูด การเดิน การเต้นของหัวใจ การรับรู้ การคิด การจำ และการรู้สึก การกระทำที่สังเกตไม่ได้ เช่น ผู้กระทำรู้ตัว ไม่รู้ตัว หรือเป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์ เป็นการกระทำเพื่อตอบสนองความต้องการของแต่ละบุคคล ซึ่งสัมพันธ์กับสิ่งกระตุ้นภายในและภายนอก

จากความหมายของพฤติกรรมที่กล่าวมาแล้วข้างต้นสรุปได้ว่า พฤติกรรมหมายถึง การกระทำหรืออาการที่แสดงออกของจิตใจทั้งภายในและภายนอก เป็นการกระทำเพื่อสนองความต้องการของบุคคล ซึ่งบุคคลอื่นสังเกต และใช้เครื่องมือทดสอบได้

2.2 องค์ประกอบของพฤติกรรม

ครอนบาช (Cronbach, 1972; อ้างในสุชาดา มะโนทัย 2539: 9-10) พฤติกรรมมนุษย์มีองค์ประกอบ 7 ประการ คือ

1. ความมุ่งหมาย (Goal) เป็นความต้องการที่ทำให้เกิดกิจกรรมเพื่อสนองตอบความต้องการที่เกิดขึ้น ความต้องการบางอย่างสามารถตอบสนองได้ทันที แต่บางอย่างต้องใช้เวลาอันจึงบรรลุความต้องการได้

2. ความพร้อม (Readiness) คือ ระดับวุฒิภาวะหรือความสามารถที่จำเป็นในการทำกิจกรรมเพื่อสนองความต้องการ

3. สถานการณ์ (Situation) เป็นเหตุการณ์ที่เปิดโอกาสให้เลือกทำกิจกรรมเพื่อสนองความต้องการ

4. การแปลความหมาย (Interpretation) ก่อนที่จะทำกิจกรรมหนึ่งลงไป มนุษย์จะพิจารณาสถานการณ์ก่อนแล้วจึงตัดสินใจเลือกวิธีการที่เกิดความพึงพอใจมากที่สุดเพื่อตอบสนองความต้องการ

5. การตอบสนอง (Response) เป็นการกระทำกิจกรรมเพื่อสนองตอบความต้องการ โดยวิธีการที่ได้เลือกแล้วในขั้นแปลความหมาย

6. ผลที่ได้รับหรือผลที่ตามมา (Consequence) เมื่อทำกิจกรรมแล้วย่อมได้รับผลการกระทำนั้น ผลที่ได้รับอาจเป็นไปตามที่คาดคิดหรืออาจตรงข้ามก็ได้

7. ปฏิกริยาต่อความผิดหวังหรือการขัดขวาง ทำลาย (Reaction to Thwarting) ในกรณีที่ไม่สามารถตอบสนองความต้องการได้ มนุษย์ก็อาจจะย้อนกลับไปแปลความหมายของสถานการณ์และเลือกวิธีการใหม่

เบนจามิน เอส บลูม (Benjamin S. Bloom, 1956) ได้กล่าวถึง พฤติกรรมว่าเป็นกิจกรรมทุกประเภทที่มนุษย์กระทำ อาจเป็นสิ่งสังเกตได้หรือไม่ได้ และพฤติกรรมดังกล่าวนี้ ได้แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ 1.พฤติกรรมด้านความรู้ (Cognitive Domain) 2.พฤติกรรมด้านเจตคติ (Affective Domain) 3.พฤติกรรมด้านการปฏิบัติ (Psychomotor Domain)

1. พฤติกรรมด้านความรู้ พฤติกรรมด้านความรู้เกี่ยวกับสุขภาพ (Cognitive Domain) เป็นกระบวนการทางด้านสมองเป็นความสามารถทางด้านสติปัญญาที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ การจำข้อเท็จจริงต่างๆรวมทั้งการพัฒนาความสามารถ และทักษะทางสติปัญญา การใช้ความคิด วิจัยอนุมานเพื่อประกอบการตัดสินใจ จัดจำแนกได้ตามลำดับชั้นจากง่ายไปยาก ดังนี้

- 1.1. ความรู้ ความจำ (Knowledge) เป็นพฤติกรรมขั้นต้นเกี่ยวกับความจำได้ หรือระลึกได้
- 1.2. ความเข้าใจ (Comprehension) เป็นพฤติกรรมที่ต่อเนื่องมาจากความรู้ คือจะต้องมีความรู้มาก่อนถึงจะเข้าใจได้ ความเข้าใจนี้จะแสดงออกมาในรูปของการแปลความ ตีความ และคาดคะเน
- 1.3. การนำไปใช้ (Application) เป็นการนำเอาวิชาการ ทฤษฎี กฎเกณฑ์และแนวคิดต่างๆไปใช้
- 1.4. การวิเคราะห์ (Analysis) เป็นขั้นที่บุคคลมีความสามารถ และมีทักษะในการจำแนกรวบรวมที่สมบูรณ์ใดๆ ออกเป็นส่วนย่อยและมองเห็นความสัมพันธ์อย่างแน่ชัดระหว่างส่วนประกอบที่รวมเป็นปัญหา หรือสถานการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง
- 1.5. การสังเคราะห์ (Synthesis) เป็นความสามารถของบุคคลในการรวบรวมส่วนย่อยต่างๆ เข้าเป็นส่วนรวมที่มีโครงสร้างใหม่ มีความชัดเจน และมี

คุณภาพสูงขึ้น 1.6.การประเมินผล (Evaluation) เป็นความสามารถของบุคคลในการวินิจฉัยดี ราคาสงของสิ่งของต่างๆ โดยมีกฎเกณฑ์ที่ช่วยประเมินค่านี้อาจเป็นกฎเกณฑ์ที่บุคคลสร้างขึ้นมา หรือมีอยู่แล้วก็ตาม

2. พฤติกรรมด้านเจตคติ (Affective Domain) เจตคติเป็นกระบวนการทางด้าน จิตใจ อารมณ์ความรู้สึก ความสนใจ เจตคติ การให้คุณค่า การปรับปรุงค่านิยม การแสดง คุณลักษณะตามค่านิยมที่ยึดถือ รวมไปถึงความเชื่อ ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่างๆ กันจะ บอกแนวโน้มของบุคคลในการกระทำพฤติกรรม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบอื่นๆ ด้วย ซึ่งได้แบ่ง ขั้นตอนการเกิดพฤติกรรมด้านเจตคติ ได้ดังนี้

2.1. การรับหรือการให้ความสนใจ (Receiving or Attending) เป็นขั้นที่ บุคคลถูกกระตุ้นให้ทราบว่าเหตุการณ์ หรือสิ่งเร้าบางอย่างเกิดขึ้น และบุคคลนั้นมีความยินดี หรือ มีภาวะจิตใจพร้อมที่จะรับ หรือให้ความสนใจต่อสิ่งเร้า นั้น ในการยอมรับนี้ประกอบด้วย ความ ตระหนัก ความยินดีที่ควรรับ และการเลือกรับ

2.2. การตอบสนอง (Responding) เป็นขั้นที่บุคคลถูกจูงใจให้เกิด ความรู้สึกผูกมัดต่อสิ่งเร้า เป็นเหตุให้บุคคลพยายามทำให้เกิดปฏิกิริยาตอบสนอง พฤติกรรมขั้นนี้ ประกอบด้วย ความยินยอม ความเต็มใจ และความพอใจที่จะตอบสนอง

2.3. การให้ค่านิยม (Valuing) เป็นขั้นที่บุคคลมีปฏิกิริยาซึ่งแสดงให้เห็น ว่าบุคคลนั้นยอมรับว่า เป็นสิ่งที่มีคุณค่าสำหรับตนเอง และได้นำไปพัฒนาเป็นของตนเองอย่างแท้จริง พฤติกรรมขั้นนี้ส่วนมากใช้คำว่า “ค่านิยม” ซึ่งการเกิดค่านิยมนี้ประกอบด้วย การยอมรับ ความชอบและการผูกมัดค่านิยมเข้ากับตนเอง

2.4. การจัดกลุ่มค่า (Organization) เป็นขั้นที่บุคคลจัดระบบของค่านิยม ต่างๆ ให้เข้ากลุ่มโดยพิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมนั้น ในการจัดกลุ่มนี้ประกอบด้วย การสร้างแนวความคิดเกี่ยวกับค่านิยม และการจัดระบบของค่านิยม

2.5. การแสดงลักษณะตามค่านิยมที่ยึดถือ (Characterization By a Value or Complex) พฤติกรรมขั้นนี้ถือว่า บุคคลมีค่านิยมหลายชนิด และจัดอันดับของค่านิยม เหล่านั้นจากดีที่สุดไปถึงน้อยที่สุด พฤติกรรมเหล่านี้จะเป็นตัวคอยควบคุมพฤติกรรมของบุคคล พฤติกรรมในขั้นนี้ประกอบด้วย การวางแนวทางของการปฏิบัติ และการแสดงลักษณะที่จะปฏิบัติ ตามแนวทางที่เขากำหนด

3. พฤติกรรมด้านการปฏิบัติ (Psychomotor Domain) พฤติกรรมด้านการปฏิบัติ นี้ เป็นการใช้ความสามารถที่แสดงออกทางร่างกาย ซึ่งรวมทั้งพฤติกรรมที่แสดงออกและสังเกตได้ เป็นพฤติกรรมขั้นสุดท้ายที่บุคคลปฏิบัติออกมาโดยมีด้านความรู้ และด้านเจตคติ เป็นตัวช่วยให้เกิดพฤติกรรมด้านการปฏิบัติที่ถูกต้อง แต่กระบวนการในการจะก่อให้เกิดพฤติกรรมนี้ต้องอาศัยระยะเวลาและการตัดสินใจหลายขั้นตอน แต่นักวิชาการก็เชื่อว่ากระบวนการทางการศึกษาจะช่วยให้เกิดพฤติกรรมการปฏิบัติได้

2.3 ความสัมพันธ์ของพฤติกรรมกับเจตคติ

พฤติกรรมกับเจตคติมีความสัมพันธ์ มีผลซึ่งกันและกัน กล่าวคือ เจตคติมีผลต่อการแสดงพฤติกรรมของบุคคล ในขณะที่เดียวกันการแสดงพฤติกรรมของบุคคลก็มีผลต่อเจตคติของบุคคล ด้วยอย่างไรก็ตามเจตคติเป็นเพียงองค์ประกอบหนึ่งที่ทำให้เกิดพฤติกรรม ทั้งนี้เพราะ เทรียนดิส (Harry C. Trinadis, 1971) กล่าวว่า พฤติกรรมของบุคคลเป็นผลมาจากเจตคติ บรรทัดฐานของสังคม นิสัย และผลที่คาด

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้ เจตคติ และพฤติกรรม (KAP) ทฤษฎีนี้เป็นทฤษฎีที่ให้ความสำคัญกับตัวแปร 3 ตัว คือ ความรู้ (Knowledge) เจตคติ (Attitude) และการยอมรับปฏิบัติ (Practice) ของผู้รับสารอันอาจมีผลกระทบต่อสังคมต่อไป จากการรับสารนั้น ๆ การเปลี่ยนแปลงทั้งสามประเภทนี้ จะเกิดขึ้นในลักษณะต่อเนื่อง กล่าวคือ เมื่อผู้รับสารได้รับสารก็จะทำให้เกิดความรู้ เมื่อเกิดความรู้ขึ้น ก็จะไปมีผลทำให้เกิดเจตคติและขั้นสุดท้าย คือการก่อให้เกิดการกระทำ ทฤษฎีนี้อธิบายการสื่อสารหรือสื่อมวลชนว่าเป็นตัวแปรต้นที่สามารถเป็นตัวนำการพัฒนาเข้าไปสู่ชุมชนได้ ด้วยการอาศัย KAP เป็นตัวแปรตามในการวัดความสำเร็จของการสื่อสารเพื่อการพัฒนา (สุรพงษ์ โสธนะเสถียร, 2533: 118)

จะเห็นได้ว่า สื่อมวลชนมีบทบาทสำคัญในการนำข่าวสารต่าง ๆ ไปเผยแพร่เพื่อให้ประชาชนในสังคมได้รับทราบว่าขณะนี้ในสังคมมีปัญหาอะไร เมื่อประชาชนได้รับทราบ ข่าวสารนั้น ๆ ย่อมก่อให้เกิดเจตคติและเกิดพฤติกรรมต่อไป ซึ่งมีลักษณะสัมพันธ์กันเป็นลูกโซ่เป็นที่ยอมรับกันว่าการสื่อสารมีบทบาทสำคัญในการดำเนินโครงการต่าง ๆ ให้บรรลุผลสำเร็จตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ การที่คนเดินเท้ามีพฤติกรรมปฏิบัติตามกฎจราจรได้ก็ต้องอาศัยการสื่อสารเป็นเครื่องมืออันสำคัญในการเพิ่มพูนความรู้ สร้างเจตคติที่ดีและเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่เหมาะสม โดยผ่านสื่อชนิดต่าง ๆ ไปยังประชาชนกลุ่มเป้าหมาย (สุรพงษ์ โสธนะเสถียร, 2533: 120-121)

สิ่งหนึ่งที่มีบทบาทสำหรับการเปลี่ยนแปลงเจตคติและพฤติกรรมนั้นก็คือ “ความรู้” (Knowledge) เป็นการรับรู้เบื้องต้น ซึ่งบุคคลส่วนมากจะได้รับผ่านประสบการณ์ โดยการเรียนรู้จากการตอบสนองต่อสิ่งเร้า (S-R) แล้วจัดระบบเป็นโครงสร้างของความรู้ที่ผสมผสานระหว่างความจำ (ข้อมูล) กับสภาพจิตวิทยาด้วยเหตุนี้ความรู้จึงเป็นความจำที่เลือกสรรซึ่งสอดคล้องกับสภาพจิตใจของตนเอง ความรู้จึงเป็นกระบวนการภายใน อย่างไรก็ตามความรู้ก็อาจส่งผลต่อพฤติกรรมที่แสดงออกของมนุษย์ได้ และผลกระทบที่ผู้รับสารเชิงความรู้ในทฤษฎีการสื่อสารนั้นอาจปรากฏได้จากสาเหตุ 5 ประการคือ

1. การตอบข้อสงสัย (Ambiguity Resolution) การสื่อสารมักจะสร้างความสับสนให้สมาชิกในสังคม ผู้รับสารจึงมักแสวงหาสารสนเทศโดยการอาศัยสื่อทั้งหลายเพื่อตอบข้อสงสัยและความสับสนของตน

2. การสร้างทัศนคติ (Attitude Formation) ผลกระทบเชิงความรู้ต่อการปลูกฝังทัศนคตินั้น ส่วนมากนิยมใช้กับสารสนเทศที่เป็นนวัตกรรม เพื่อสร้างเจตคติให้คนยอมรับการแพร่ นวัตกรรมนั้น ๆ (ในฐานะความรู้)

3. การกำหนดวาระ (Agenda Setting) เป็นผลกระทบเชิงความรู้ที่สื่อกระจายออกไปเพื่อให้ประชาชนตระหนักและผูกพันกับประเด็นวาระที่สื่อกำหนดขึ้น หากตรงกับภูมิหลังของปัจเจกชนและค่านิยมของสังคมแล้ว ผู้รับสารก็จะเลือกสารสนเทศนั้น

4. การพอกพูนระบบความเชื่อ (Expansion of Belief System) การสื่อสารสังคมมักกระจายความเชื่อ ค่านิยม และอุดมการณ์ด้านต่าง ๆ ไปสู่ประชาชนจึงทำให้ผู้รับสารรับทราบระบบความเชื่อที่หลากหลายและลึกซึ้งไว้ในความเชื่อของตนมากขึ้นไปเรื่อย ๆ

5. การรู้แจ้งต่อค่านิยม (Value Clarification) ความขัดแย้งในเรื่องค่านิยมและอุดมการณ์เป็นภาวะปกติของสังคม สื่อมวลชนที่นำเสนอข้อเท็จจริงในประเด็นเหล่านี้ ย่อมทำให้ประชาชนผู้รับสารเข้าใจถึงค่านิยมเหล่านั้นแจ้งชัดขึ้น

คาร์เตอร์ วี กู๊ด (Carter V. Good, 1973: 325 อ้างถึงใน โสภิตสุตา มงคลเกษม, 2539: 42) กล่าวว่า ความรู้เป็นข้อเท็จจริง (Facts) ความจริง (Truth) เป็นข้อมูลที่มนุษย์ได้รับและเก็บรวบรวมจากประสบการณ์ต่างๆ การที่บุคคลยอมรับหรือปฏิเสธสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้อย่างมีเหตุผล บุคคลควรจะต้องรู้เรื่องเกี่ยวกับสิ่งนั้นเพื่อประกอบการตัดสินใจ นั่นก็คือบุคคลจะต้องมีข้อเท็จจริงหรือข้อมูล ต่างๆ ที่สนับสนุนและให้คำตอบข้อสงสัยที่บุคคลมีอยู่ ชี้แจงให้บุคคลเกิดความเข้าใจ และเจตคติที่ดีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง รวมทั้งเกิดความตระหนัก ความเชื่อ และค่านิยมต่างๆ ด้วย

ประกาเพ็ญ สุวรรณ (2526) กล่าวว่า ความรู้ เป็นพฤติกรรมขั้นต้น ซึ่งผู้เรียนเพียงแต่จำได้ อาจจะได้โดยการนึกได้หรือโดยการมองเห็นหรือได้ยิน จำได้ ความรู้ขั้นนี้ ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับคำจำกัดความ ความหมาย ข้อเท็จจริง ทฤษฎี กฎ โครงสร้าง และวิธีการแก้ปัญหาเหล่านี้

เบนจามิน เอส บลูม (Benjamin S. Bloom, 1956) ได้ให้ความหมายของความรู้ว่า ความรู้เป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการระลึกถึงเฉพาะเรื่อง หรือเรื่องทั่วไป ระลึกถึงวิธี กระบวนการหรือสถานการณ์ต่างๆโดยเน้นความจำ

1. ความรู้ ทำให้ทราบถึงความสามารถในการจำและการระลึกถึงเหตุการณ์หรือประสบการณ์ที่เคยพบมาแล้ว แบ่งออกเป็น ความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาวิชาโดยเฉพาะ ความรู้เกี่ยวกับวิธีและการดำเนินการที่เกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ความรู้เกี่ยวกับการรวบรวมแนวความคิดและโครงสร้าง

2. ความเข้าใจ ทำให้ทราบถึงความสามารถในการใช้สติปัญญาและทักษะเบื้องต้นแบ่งออกเป็น การแปลความ คือการแปลจากแบบหนึ่งไปสู่อีกแบบหนึ่ง โดยรักษาความหมายได้ถูกต้อง การตีความ คือขยายจากเนื้อหาเดิมด้วยการสร้างขึ้นด้วยรูปแบบใหม่ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ ประเมินค่า

แพทริก เมเรดิธ (Patrick Meredith, 1961: 10) ได้พูดถึงความรู้ว่า จำเป็นต้องมีองค์ประกอบ 2 ประการ คือ ความเข้าใจ (Understanding) และการคงอยู่ (Retaining) เพราะความรู้ หมายถึง ความสามารถจดจำได้ในบางสิ่งบางอย่างที่เราเข้าใจมาแล้ว

ไมเคิล เบอร์กูน (Michael Burgoon, 1974: 64 อ้างถึงใน ปรมะ สตะเวทิน, 2541) ได้กล่าวถึง การศึกษาหรือความรู้ (Knowledge) ว่าเป็นลักษณะอีกประการหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อผู้รับสาร ดังนั้น คนที่ได้รับการศึกษาในระดับที่ต่างกัน ในยุคสมัยที่ต่างกัน ในระบบการศึกษาที่ต่างกัน ในสาขาวิชาที่ต่างกัน จึงย่อมมีความรู้ที่นึกคิด อุดมการณ์ และความต้องการที่แตกต่างกันไป คนที่มี การศึกษาสูงหรือมีความรู้ดี จะได้เปรียบอย่างมากในการที่จะเป็นผู้รับสารที่ดี เพราะคนเหล่านี้มีความรู้กว้างขวางในหลายเรื่อง มีความเข้าใจศัพท์มากและมีความเข้าใจสารได้ดี แต่คนเหล่านี้มักจะเป็นคนที่ไม่ค่อยเชื่อถืออะไรง่ายๆ

การเกิดความรู้ไม่ว่าระดับใดก็ตาม ย่อมมีความสัมพันธ์กับความรู้ที่นึกคิดซึ่งเชื่อมโยงกับการเปิดรับข่าวสารของบุคคลนั่นเอง รวมไปถึงประสบการณ์และลักษณะทางประชากร (การศึกษา เพศ อายุ ฯลฯ) ของแต่ละคนที่เป็นผู้รับข่าวสาร ถ้าประกอบกับการที่บุคคลมีความพร้อมในด้านต่างๆ เช่น มีการศึกษา มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับกฎจราจร ก็มีโอกาที่จะมีความรู้ในเรื่องนี้

และสามารถเชื่อมโยงความรู้นั้นเข้ากับสภาพแวดล้อมได้ สามารถระลึกได้ รวบรวมสาระสำคัญเกี่ยวกับกฎจรรยา รวมทั้งสามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ รวมทั้งประเมินผลได้ต่อไป และเมื่อประชาชนเกิดความรู้เกี่ยวกับกฎจรรยาไม่ว่าจะในระดับใดก็ตาม สิ่งที่เกิดตามมาก็คือ เจตคติ ความคิดเห็นในลักษณะต่างๆ (คาราวรรณ ศรีสุกใส, 2542: 41)

ชวาร์ท (Schwartz, 1975: 28–31) ได้ศึกษาถึงรูปแบบความสัมพันธ์ของพฤติกรรมที่เกิดจากการเรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน คือ ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติ สามารถสรุปรูปแบบของความสัมพันธ์ได้ เป็น 4 ลักษณะคือ

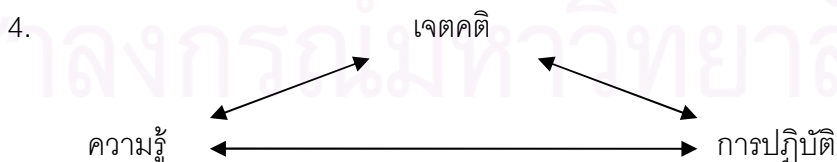
เจตคติเป็นตัวกลางที่ทำให้เกิดความรู้และการปฏิบัติ ดังนั้นความรู้มีความสัมพันธ์กับเจตคติ และเจตคติมีผลต่อการปฏิบัติ

ความรู้และเจตคติมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ทำให้เกิดการปฏิบัติตามมา

ความรู้และเจตคติต่างกัน ทำให้เกิดการปฏิบัติได้ โดยที่ความรู้และเจตคติไม่จำเป็นต้องสัมพันธ์กัน

ความรู้มีผลต่อการปฏิบัติทั้งทางตรงและทางอ้อม สำหรับทางอ้อมนั้นมีเจตคติเป็นตัวกลางทำให้เกิดการปฏิบัติตามมาได้

1. เจตคติ (Attitudes) เป็นความรู้สึกชื่นชอบหรือไม่ชื่นชอบ ความรู้สึกด้านบวกหรือด้านลบ ต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เป็นความเกี่ยวเนื่องระหว่างความรู้สึก กับ สิ่งนั้นโดยเฉพาะเช่น เจตคติต่อครู ผู้บริหาร วิชา กิจกรรมการสอน ฯลฯ

2. ความสนใจ (Interests) เป็นความรู้สึกที่มีขอบเขต หรือช่วง (Range) จากระดับสูงของการกระตุ้น (Excitement) และลดต่ำลงมา หรือ เป็นความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุประสงค์ของ กับระดับความสนใจ เช่น ผู้เรียนสนใจมากเกี่ยวกับวิชาการละครแต่ไม่สนใจเลยเกี่ยวกับวิชาภูมิศาสตร์ เป็นต้น

3. แรงจูงใจ (Motivation) เป็นความต้องการภายในที่แน่นอน (Strength) ที่จะให้เกิดผลสัมฤทธิ์ หรือ การปฏิบัติด้วยความชอบ ต่อกิจกรรม/งาน ต่าง ๆ เป็นความตั้งใจ (Willingness) ที่จะกระทำตามความคิดเห็น เพื่อที่จะค้นหาความสำเร็จ หลีกเลียงความล้มเหลว ปฏิบัติตามกลุ่มและ ความคาดหวัง เช่น แรงจูงใจต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นต้น

4. ค่านิยม (Values) เป็นแนวโน้มต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่มีความคงที่ยาวนาน ค่านิยมมีทั้งกว้างและลึก (Far and Wide)

5. ความชื่นชอบ (Preferences) เป็นความปรารถนา (Desire) ที่จะเลือกหรือไม่เลือกกล่าวคือ เป็นการแสดงออกถึงการชอบสิ่งหนึ่งมากกว่าอีกสิ่งหนึ่ง เป็นความรู้สึกที่สั่งสม (Accumulated) มานาน

6. มโนทัศน์ของตนเองเกี่ยวกับการศึกษา (Academic Self-Concepts) ไม่ใช่คุณลักษณะของจิตพิสัยโดยตรง แต่เป็นการแสดงความรู้สึกในด้านสัมพันธ์ต่อสถานศึกษาหนึ่ง ว่ามีมากกว่าสถานศึกษาหนึ่งโดยนำมาเกี่ยวข้องกับความสำเร็จทางการศึกษา หรือ ผลผลิตในบริบทการศึกษา กล่าวคือ เป็นเจตคติ (ชื่นชอบ/ไม่ชื่นชอบ) ของตนเองที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน

7. วิธีของการควบคุม (Locus of Control) เป็นสิ่งที่แสดงถึงความสัมพันธ์ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับมโนทัศน์ของตนเองเกี่ยวกับการเรียน ที่เป็นเหตุผล (Attributions or Reasons) ของผู้เรียนเอง เหตุผลต่าง ๆ นั้น ถือว่าเป็นลักษณะภายใน (Internal) เช่น "ฉันประสบความสำเร็จจากการเรียน เพราะความขยัน" "ฉันทำงานได้ดี เพราะว่าฉันมีครูดี" ส่วนเหตุผลที่เป็นไปได้เหตุผลอื่น ถือว่าเป็นลักษณะภายนอก (External)

ตอนที่ 3 ปัจจัยทางด้านจิตวิทยา

ปรีชา คัมภีรปกรณ์ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2532: 55 - 56) ได้กล่าวถึงปัจจัยทางด้านจิตวิทยาว่า เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์และพฤติกรรมนักเรียนวัยรุ่น อารมณ์เป็นความรู้สึกที่เกิดจากการที่ร่างกายถูกสิ่งเร้ามากระตุ้น โดยทั่วไปนักจิตวิทยาจะแบ่งประเภทของอารมณ์ออกเป็น 2 ประเภท คือ 1.อารมณ์ทุกข์ เป็นภาวะอารมณ์ที่เกิดขึ้นกับบุคคลในเมื่อความต้องการไม่ได้รับการตอบสนอง หรือถูกขัดขวาง สำหรับอารมณ์ทุกข์ของนักเรียนวัยรุ่นมีหลายประการ เช่น ความกลัว ความกังวลใจ ความวิตกกังวล ความโกรธ ความริษยา ความทุกข์โศก และความรู้สึกผิดเป็นต้น 2.อารมณ์ที่ก่อให้เกิดความสุข มีลักษณะตรงกันข้ามกับอารมณ์ทุกข์ เป็นที่น่าสังเกตว่า อารมณ์สุขของนักเรียนวัยรุ่นนั้นมักจะได้รับ การสนใจจากนักจิตวิทยาหรือนักวิจัยน้อยกว่าอารมณ์ทุกข์ สำหรับอารมณ์สุขในนักเรียนวัยรุ่นคือ มีความรัก และความร่าเริง สนุกสนาน การเกิดอารมณ์ทั้งสองประเภทนี้ ย่อมจะส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์และพฤติกรรมทางสังคมของมนุษย์ทุกวัย ตัวอย่างเช่น นักเรียนวัยรุ่นคนหนึ่งผิดหวังจากเพื่อนทำให้เกิดอารมณ์เครียด และอารมณ์นี้จะมีผลกระทบต่อเรื่องในการเรียน และการแสดงพฤติกรรมทางสังคมที่ไม่เหมาะสมอื่นๆได้อีก เช่น คนก้าวร้าว ก่อการทะเลาะวิวาท เป็นต้น

ปัจจัยทางด้านจิตวิทยายังรวมถึง บุคลิกภาพและพฤติกรรมนักเรียนวัยรุ่น บุคลิกภาพเกิดจากการผสมผสานขององค์ประกอบด้านอื่นๆ อันได้แก่ บุคลิกทางกาย อารมณ์ สติปัญญา และสังคม นักจิตวิทยา กล่าวว่าบุคลิกภาพเป็นผลงานของความคิด ความรู้สึกที่บุคคลมีต่อตนเอง โดยประเมินจาก 2 แหล่งคือ การประเมินจากความคิดของตนเอง และความเข้าใจหรือความรู้สึกที่เจ้าตัวคิดว่าคนอื่นมีต่อตน บุคลิกภาพเป็นลักษณะพฤติกรรมเฉพาะตัวที่บุคคลแสดงออกหรือตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อม ไม่ว่าจะบุคคล สังคม หรือเหตุการณ์ต่างๆ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2532: 57)

แคลล์ และคาวานาฟ (Kall and Cavanaugh, 1996 อ้างถึงใน สุชา จันทน์เอม, 2536) กล่าวถึงปัจจัยทางด้านจิตวิทยาว่า เป็นปัจจัยทางด้านจิตใจ (Psychological Factors) ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีผลต่อกระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในช่วงอายุนั้นๆ มี 4 ปัจจัย ดังนี้

1. ปัจจัยการรับรู้ภายในตนเอง (Internal Perceptual Factors) เช่น การรับรู้เรื่องเพศของตนเองในระยะ 5 – 6 ปี เด็กชายหรือเด็กหญิงเริ่มมีการรับรู้บทบาทของเพศที่แตกต่างกัน
2. ปัจจัยด้านความคิด (Cognitive Factors) มีผลมาจากการเลี้ยงดูตั้งแต่ในวัยทารกและวัยเด็ก การให้ความรักความอบอุ่น การใช้เหตุผลในการอบรมเลี้ยงดู การเล่นของเล่น

เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านความคิด จะส่งผลต่อพัฒนาการทางด้านความคิดและสติปัญญาของเด็กต่อไปในอนาคต

3. ปัจจัยด้านอารมณ์ (Emotional Factors) การได้รับความมั่นคงทางอารมณ์จากบิดามารดาตั้งแต่ในวัยทารก จะมีผลให้เด็กมีพัฒนาการทางอารมณ์เป็นไปอย่างเหมาะสม

4. ปัจจัยด้านบุคลิกภาพ (Personality Factors) การเป็นต้นแบบด้านบุคลิกภาพที่ดีของบิดามารดาจะทำให้เด็กมีพฤติกรรมที่เหมาะสม

ปัจจัยเหล่านี้ มีผลให้บุคคลมีพัฒนาการที่แตกต่างกัน ทำให้เกิดความเป็นเอกลักษณ์หรือลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคล เช่น การเป็นคนที่มีความสนใจสูง สนุกสนาน ร่าเริง เนื่องจากมีการพัฒนาความนึกคิดและอารมณ์ที่เป็นไปในด้านบวกอยู่เสมอ การมีความเชื่อมั่นในความสามารถของตัวเอง หรือการมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศซึ่งมีปัจจัยเนื่องมาจากภาวะจิตใจในวัยเด็ก เป็นต้น

3.1. ปัจจัยทางด้านความเชื่ออำนาจภายในตน

3.1.1. ความหมายของความเชื่ออำนาจภายในตน

รอตเตอร์ (Rotter อ้างถึงใน อูซา ธนาบุญฤทธิ์, 2544) ได้ให้ความหมายของความเชื่ออำนาจภายในตนว่า หมายถึง ความเชื่อที่บุคคลจะประสบความสำเร็จ หรือล้มเหลวในการทำสิ่งต่างๆ เกิดจากการกระทำหรือความสามารถของตน และตนสามารถทำนายและควบคุมผลของการกระทำให้เป็นไปตามที่ต้องการได้อย่างมาก

โซโลมอน (Solomon and Oberland อ้างถึงใน จำรูญ เทียมธรรม, 2546) ได้ให้ความหมายของความเชื่ออำนาจภายในตนว่า เป็นความเชื่อและการรับรู้ผล ตลอดจนความต้องการควบคุมผลที่จะเกิด โดยพิจารณาว่าผลดังกล่าวเกิดจากทักษะความสามารถและความพยายามของตนเอง

สตรีกแลนด์ (Strickland อ้างถึงใน จำรูญ เทียมธรรม, 2546) กล่าวว่า บุคคลที่มีความเชื่ออำนาจภายในตน หมายถึง บุคคลที่มีความเชื่อว่าสิ่งต่างๆ ที่ตนได้รับเกิดจากการกระทำของตน ไม่ว่าจะในด้านดีหรือด้านร้ายก็ตาม

ศักดิ์ชัย นิรัญทวี (2532 อ้างถึงใน คັນสนีย์ ภูพงษ์พัฒนา) ได้ให้ความหมายของความเชื่ออำนาจภายในตนว่า หมายถึง การที่บุคคลเชื่อว่าความสำเร็จหรือความล้มเหลวต่างๆเกิดจากการกระทำของตนเอง และตนเองสามารถควบคุมให้เป็นไปตามต้องการได้

สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์ (2551) ได้ให้ความหมายของ “ความเชื่อในอำนาจ” ว่าหมายถึง ระดับมากน้อยของความเชื่อที่บุคคลมีต่อวิถีชีวิตตนเอง กล่าวคือ บางคนเชื่อว่าตนคือผู้กำหนดชะตาชีวิตของตนเอง ดังนั้นชีวิตจะเป็นอย่างไรย่อมขึ้นอยู่กับกรกระทำของตน และตนเองเป็นผู้กำหนดจุดหมายปลายทางในชีวิตของตนเอง คนประเภทนี้เรียกว่า “Internals” ในขณะที่มีคนอื่นประเภทหนึ่งที่มีความเชื่อว่าสิ่งที่เกิดขึ้นกับชีวิตตนเกิดจากโชคชะตา ความโชคร้ายหรือโชคร้าย หรือเกิดขึ้นจากบุคคลอื่นมาทำให้เกิดขึ้นกับตน เป็นสิ่งที่อยู่เกินอำนาจควบคุมของตนที่จะกำหนดหรือเปลี่ยนแปลงได้ คนที่มีความเชื่อเช่นนี้จึงมองว่าชีวิตของตนอยู่ภายใต้อำนาจควบคุมจากปัจจัยภายนอก เรียกคนประเภทนี้ว่า “Externals”

โดยทั่วไปบุคคลประเภทที่เชื่ออำนาจภายในตนหรือ “Internals” จะสามารถปฏิบัติงานได้ดี แต่ทั้งนี้มักน้อยไปตามลักษณะประเภทของงานที่ทำอีกด้วย คนที่เชื่ออำนาจภายในตนมักกระตือรือร้นในการหาข้อมูลให้พร้อมก่อนการตัดสินใจเป็นผู้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง และจะใช้ความพยายามสูงที่จะควบคุมสภาวะแวดล้อมให้ได้ ในขณะที่คนที่เชื่ออำนาจภายนอกตนหรือ “Externals” มักจะยินยอมและเต็มใจปฏิบัติตามคำสั่งที่ผู้อื่นกำหนดให้ ด้วยเหตุนี้ คนที่เชื่ออำนาจภายในตนจึงเหมาะที่จะทำงานซึ่งมีความยุ่งยากซับซ้อนได้ดี เช่น งานบริหารและงานประภทวิชาซีพขั้นสูง ซึ่งต้องอาศัยการเรียนรู้และมีกระบวนการกระทำกับข้อมูลที่ยุ่งยาก ซับซ้อนมากมาย หรือเหมาะกับงานที่จำเป็นต้องอาศัยความคิดริเริ่มสร้างสรรค์หรืองานที่มีความอิสระสูงในทางตรงข้าม คนที่เชื่ออำนาจภายนอกตนจะเหมาะในการทำงานประจำที่มีโครงสร้างแน่นอนชัดเจนอยู่แล้ว และเป็นงานที่สามารถสำเร็จได้ด้วยการกำหนดและชี้แนะโดยผู้อื่น

จากความหมายข้างต้น จึงสามารถสรุปความหมายของ “ความเชื่ออำนาจภายในตน” ว่าเป็นความเชื่อของบุคคล ที่มีต่อสิ่งที่ตนเองกระทำหรือดำเนินการ ไม่ว่าจะประสบผลสำเร็จหรือล้มเหลวก็ตาม ล้วนขึ้นอยู่กับกรกระทำของตนเองทั้งสิ้น

3.1.2. ความสำคัญของความเชื่ออำนาจภายในตน

สตรีคแลนด์ (Strickland อ้างถึงใน จำรูณ เทียมธรรม, 2546) ได้รวบรวมพฤติกรรมต่างๆ ของบุคคลที่มีความเชื่ออำนาจภายในตน ทำให้ได้ข้อสรุปว่า คนที่เชื่ออำนาจภายในตน เป็นผู้ที่ชอบแสวงหาความรู้ มีความเชื่อว่าการทงานขึ้นอยู่กับความสามารถของตนมากกว่าอิทธิพลของ

สังคม นอกจากนี้ยังเป็นผู้ที่ทำงานหนัก ไม่ว่าจะป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการเรียน หรืองานด้านอื่นๆ และเป็นผู้ที่ฟันฝ่าอุปสรรค เพื่อให้ได้มาซึ่งความสำเร็จ

3.1.3. การเกิดความเชื่ออำนาจภายในตน

รอตเตอร์ (Rotter อ้างถึงใน อูษา ธนาบุญฤทธิ์, 2544) กล่าวถึงการเกิดความเชื่ออำนาจภายในตน ตามแนวคิดของทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory) โดยอธิบายไว้ว่า การกระทำอย่างหนึ่งที่ได้มาจากพฤติกรรมของบุคคล ย่อมก่อให้เกิดความคาดหวังที่จะได้รับสิ่งทีกระทำไป ความความหวังดังกล่าวเกิดขึ้นจากพฤติกรรมหนึ่ง โดยจะส่งผลไปถึงพฤติกรรมอื่นๆ จนกลายเป็นเจตคติที่เกิดขึ้นในบุคคลนั้นๆต่อไป โดยผลจากการกระทำนั้นๆ จะส่งผลให้เกิดความคาดหวังในครั้งต่อไปสูงขึ้น หรือน้อยลงอีกด้วย

3.2. ปัจจัยทางด้านแรงจูงใจภายใน และแรงจูงใจภายนอก

แรงจูงใจของมนุษย์มีมากมายหลายอย่าง เราถูกจูงใจให้มีการกระทำหรือพฤติกรรมหลายรูปแบบ เพื่อหาน้ำ และอาหารมาดื่มกิน สนองความต้องการทางกาย แต่ยังมีความต้องการมากกว่านั้น เช่น ต้องการความสำเร็จ ต้องการเงิน ค่าชมเชย อำนาจ และในฐานะที่เป็นสัตว์สังคม คนยังต้องการมีอารมณ์ผูกพัน และอยู่รวมกลุ่มกับผู้อื่น แรงจูงใจจึงเกิดขึ้นได้จากปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก

3.2.1. แรงจูงใจภายใน (Internal Motivation)

แรงจูงใจภายในเป็นสิ่งที่ผลักดันจากภายในตัวบุคคล ซึ่งอาจจะเป็นเจตคติ ความคิดเห็น ความสนใจ ความตั้งใจ การมองเห็นคุณค่า ความพอใจ ความต้องการ ฯลฯ สิ่งต่างๆ ดังกล่าวมาเหล่านี้ มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมค่อนข้างถาวร เช่น คนงานที่เห็นคุณค่าของงาน มองว่าองค์การคือสถานที่ให้ชีวิตแก่เขาและครอบครัว เขาก็จะจงรักภักดีต่อองค์การกระทำการต่างๆให้องค์การเจริญก้าวหน้า หรือในกรณีที่บ้านเมืองประสบปัญหาเศรษฐกิจ ในช่วงเวลาของเศรษฐกิจขาหลงองค์การจำนวนมากอยู่ในภาวะขาดทุน ไม่มีเงินจ่ายค่าตอบแทน แต่ด้วยความผูกพัน เห็นใจกัน และกัน ทั้งเจ้าของกิจการ และพนักงานต่างร่วมกันค้าขายอาหารเล็กๆน้อยๆ เพื่อให้มีรายได้ประทังกันไปทั้งผู้บริหารและลูกน้อง และในภาวะดังกล่าวนี้จะเห็นว่า พนักงานหลายรายที่ไม่ทิ้งเจ้านาย ทั้งเต็มใจไปทำงานวันหยุดโดยไม่มีค่าตอบแทน ถ้าการกระทำดังกล่าวเป็นไปโดยเนื่องจากความรู้สึก หรือเจตคติที่ดีต่อเจ้าของกิจการ หรือด้วยความรับผิดชอบในฐานะสมาชิกคนหนึ่งขององค์การ มิใช่เพราะเกรงจะถูกไล่ออกหรือไม่มีที่ไป ก็กล่าวได้ว่า เป็นพฤติกรรมที่เกิดจากแรงจูงใจภายใน

3.2.2. แรงจูงใจภายนอก (External Motivation)

แรงจูงใจภายนอกเป็นสิ่งผลักดันภายนอกตัวบุคคลที่มากระตุ้นให้เกิดพฤติกรรม อาจจะเป็นการได้รับรางวัล เกียรติยศ ชื่อเสียง คำชม การได้รับการยอมรับยกย่อง ฯลฯ แรงจูงใจนี้ไม่คงทนถาวรต่อพฤติกรรม บุคคลจะแสดงพฤติกรรมเพื่อตอบสนองสิ่งจูงใจดังกล่าว เฉพาะในกรณีที่ต้องการรางวัล ต้องการเกียรติ ชื่อเสียง คำชม การยกย่อง การได้รับ การยอมรับ ฯลฯ ตัวอย่างแรงจูงใจภายนอกที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม เช่น การที่คนงานทำงานเพียงเพื่อแลกกับค่าตอบแทนหรือเงินเดือน การแสดงความขยันตั้งใจทำงานเพียง เพื่อให้หัวหน้างานมองเห็นแล้ว ได้ความดีความชอบ เป็นต้น

3.2.3. ความหมายของแรงจูงใจและการจูงใจ

แรงจูงใจ (Motive) เป็นคำที่ได้ความหมายมาจากคำภาษาละตินที่ว่า Movere ซึ่งหมายถึง "เคลื่อนไหว (Move)" ดังนั้น คำว่าแรงจูงใจจึงมีการให้ความหมายไว้ต่างๆ กันดังนี้

วอลท์เตอร์ แลโรบิน (Walters, C. Glenn., and Robin, Donald P. 1978: 218) ได้ให้ความหมายของแรงจูงใจว่าหมายถึง บางสิ่งบางอย่างที่อยู่ภายในตัวของบุคคลที่มีผลทำให้บุคคลต้องกระทำ หรือเคลื่อนไหว หรือมี พฤติกรรม ในลักษณะที่มีเป้าหมาย หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือแรงจูงใจเป็นเหตุผลของการกระทำนั่นเอง

ลูดอน และบิตต้า (Loudon and Bitta.1993) กล่าวว่า แรงจูงใจ หมายถึงสภาวะที่อยู่ภายในตัวที่เป็นพลัง ทำให้ร่างกายมีการเคลื่อนไหวไปในทิศทางที่มีเป้าหมายที่ได้เลือกไว้แล้ว ซึ่งมักจะเป็นเป้าหมายที่มีอยู่ณภาวะสิ่งแวดล้อม

จากความหมายนี้จะเห็นได้ว่า แรงจูงใจจะเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบที่สำคัญ 2 ประการ คือ 1.เป็นกลไกที่ไปกระตุ้นพลังของร่างกายให้เกิดการกระทำ และ 2.เป็นแรงบังคับให้กับพลังของร่างกายที่จะกระทำอย่างมีทิศทาง

ส่วนการจูงใจ (Motivation) เป็นเงื่อนไขของการได้รับการกระตุ้นโดยมีการให้ความหมายไว้ ดังนี้

ลีออน จี ชิฟฟ์แมน และเลสลีย์ เลเซอร์ คานุก (Leon G. Schiffman, Leslie Lazar Kanuk, 1991: 69) ให้ความหมายของการจูงใจ ว่าหมายถึง แรงขับเคลื่อนที่อยู่ภายในของบุคคลที่กระตุ้นให้บุคคลมีการกระทำ

ไมเคิล ดอมแจน (Michel Domjan, 2000) กล่าวว่า การจูงใจเป็นภาวะในการเพิ่มพฤติกรรม การกระทำหรือกิจกรรมของบุคคล โดยบุคคลจูงใจกระทำพฤติกรรมนั้นเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่ต้องการ

แอนนิต้า อี วูลฟอล์ค (Anita E. Woolfolk, 2001) กล่าวว่า การจูงใจ เป็นภาวะภายในของบุคคล ที่ถูกกระตุ้นให้กระทำพฤติกรรมอย่างมีทิศทางและต่อเนื่อง

จากคำอธิบายและความหมายดังกล่าว จึงสรุปได้ว่า การจูงใจ เป็นกระบวนการที่บุคคลถูกกระตุ้นจากสิ่งเร้าโดยจูงใจให้กระทำหรือตื่นรนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์บางอย่าง ซึ่งจะเห็นได้ว่า พฤติกรรมที่เกิดจากการจูงใจ เป็นพฤติกรรมที่มีใช่เป็นเพียงการตอบสนองสิ่งเร้าปกติธรรมดา แต่ต้องเป็นพฤติกรรมที่มีความเข้มข้น มีทิศทางจริงจัง มีเป้าหมายชัดเจนว่าต้องการไปสู่จุดใด และพฤติกรรมที่เกิดขึ้น เป็นผลสืบเนื่องมาจากแรงผลักดัน หรือแรงกระตุ้น ที่เรียกว่าแรงจูงใจด้วย

3.2.4. ความสำคัญของการจูงใจ

การจูงใจมีอิทธิพลต่อเจตคติต่อวิชาพลศึกษา ครูผู้สอน หรือครูพลศึกษาจึงจำเป็นต้องเข้าใจว่าจะอะไร คือแรงจูงใจที่จะทำให้นักเรียนสนใจและปฏิบัติกิจกรรมได้อย่างเต็มที่ และเต็มความสามารถของตนเอง สิ่งนี้ไม่ใช่เรื่องง่ายในการจูงใจนักเรียน เพราะนักเรียนจะตอบสนองต่อกิจกรรมและงานที่แตกต่างกัน การจูงใจนักเรียนจึงมีความสำคัญ โดยสามารถสรุปความสำคัญของการจูงใจในการเรียนและการทำงานได้ดังนี้

1. พลัง (Energy) เป็นแรงขับเคลื่อนที่สำคัญต่อการกระทำ หรือพฤติกรรมของมนุษย์ในการทำงานใดๆ ถ้าบุคคลมีแรงจูงใจในการทำงานสูง ย่อมทำให้ขยันขันแข็ง กระตือรือร้น กระทำให้งานสำเร็จซึ่ง ตรงกันข้ามกับบุคคลที่ทำงานประเภท “เข้าขาม เย็นขาม” ที่ทำงานเพียงเพื่อให้ผ่านไปวันๆ

2. ความพยายาม (Persistence) ทำให้บุคคลมีความมานะ อดทน บากบั่น คิดหาวิธีการนำความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ของตน มาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่องานให้มากที่สุด ไม่ท้อถอยหรือลดความพยายามง่ายๆ แม้งานจะมีอุปสรรคขัดขวาง และเมื่องานได้รับผลสำเร็จ ด้วยดีก็มักคิดหา วิธีการปรับปรุงพัฒนาให้ดีขึ้นเรื่อยๆ

3. การเปลี่ยนแปลง (Variability) รูปแบบการทำงานหรือวิธีทำงานในบางครั้งก่อให้เกิดการค้นพบช่องทางดำเนินงานที่ดีกว่า หรือประสบผลสำเร็จมากกว่า นักจิตวิทยาบางคนเชื่อว่า การเปลี่ยนแปลง เป็นเครื่องหมายของความเจริญก้าวหน้าของบุคคล แสดงให้เห็นว่าบุคคล

กำลังแสวงหาการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆให้ชีวิต บุคคลที่มีแรงจูงใจในการทำงานสูง เมื่อตื่นนอนเพื่อจะบรรลुวัตถุประสงค์ใดๆ หากไม่สำเร็จ บุคคลนั้นก็มักพยายามค้นหาสิ่งผิดพลาด และพยายามแก้ไขให้ดีขึ้นในทุกวิถีทาง ซึ่งทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการทำงานจนในที่สุดทำให้ค้นพบแนวทางที่เหมาะสม ซึ่งอาจจะต่างไปจากแนวเดิม

4. บุคคลที่มีแรงจูงใจในการทำงาน จะเป็นบุคคลที่มุ่งมั่นทำงานให้เกิดความเจริญก้าวหน้า และการมุ่งมั่นทำงานที่ตนรับผิดชอบให้เจริญก้าวหน้า จัดว่าบุคคลผู้นั้นมีจรรยาบรรณในการทำงาน (Work Ethics) ผู้มีจรรยาบรรณในการทำงานจะเป็นบุคคลที่มีความรับผิดชอบ มั่นคงในหน้าที่ มีวินัยในการทำงาน ซึ่งลักษณะดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงความสมบูรณ์ ผู้มีลักษณะดังกล่าวนี้ มักไม่มีเวลาเหลือพอที่จะคิดและทำในสิ่งที่ไม่ดี

3.3.5. ธรรมชาติของแรงจูงใจ

ธรรมชาติของแรงจูงใจ ประกอบไปด้วย 1. ความต้องการ 2.แรงขับ 3. สิ่งล่อใจ 4. การตื่นตัว 5.การคาดหวัง และ 6.การตั้งเป้าหมาย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ความต้องการ (Needs) เป็นสภาพที่บุคคลขาดสมดุล เกิดแรงผลักดันให้บุคคลแสดงพฤติกรรมเพื่อสร้างสมดุลให้ตัวเอง เช่น คนที่รู้สึกเหนื่อยล้าโดยการนอน หรือนั่งพัก หรือเปลี่ยนบรรยากาศ เปลี่ยนอิริยาบถ ดูหนังฟังเพลง คนที่ถูกทิ้งให้อยู่คนเดียว เกิดความต้องการความรักความสนใจจากผู้อื่น เป็นแรงผลักดันให้คนๆนั้น กระทำการบางอย่างเพื่อให้ได้รับความรักความสนใจ ความต้องการมีอิทธิพลมากต่อพฤติกรรม กล่าวได้ว่าสิ่งที่กระตุ้นให้บุคคล แสดงพฤติกรรม เพื่อบรรลุจุดหมายปลายทางที่ต้องการนั้น ส่วนใหญ่เกิดเนื่องมาจากความต้องการของบุคคล ความต้องการในคนเรามีหลายประเภท นักจิตวิทยาแต่ละท่านจะอธิบายเรื่องความต้องการในรูปแบบต่างๆกัน แต่โดยทั่วไปแล้ว เราอาจแบ่งความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ได้เป็น 2 ประเภท ดังนี้

1.1. ความต้องการทางกาย (Physical Needs) เป็นความต้องการที่เกิดจากธรรมชาติของร่างกาย เช่น ต้องการกินอาหาร หายใจ ขับถ่ายของเสีย การเคลื่อนไหว พักผ่อน และต้องการทางเพศ ความต้องการทางกายทำให้เกิดแรงจูงใจให้บุคคลกระทำการ เพื่อสนองความต้องการดังกล่าว เรียกแรงจูงใจที่เกิดจากความต้องการทางกายนี้ว่า แรงจูงใจทางชีวภาพหรือทางสรีระ (Biological Motives)

1.2. ความต้องการทางสังคม หรือ ความต้องการทางจิตใจ (Social or Psychological Needs) เป็นความต้องการที่เกิดจากการเรียนรู้ทางสังคม เช่น ต้องการความรัก

ความมั่นคง ปลอดภัย การเป็นที่ยอมรับในสังคม ต้องการอิสรภาพ ความสำเร็จ ในชีวิต และ ตำแหน่งทางสังคม ความต้องการทางสังคมหรือทางจิตใจดังกล่าวนี้ เป็นเหตุให้มนุษย์แสดงพฤติกรรม เพื่อไปสู่จุดหมายปลายทางได้ เพื่อให้ได้มาซึ่งความต้องการดังกล่าว ทำให้เกิดแรงจูงใจ ที่เรียกว่า แรงจูงใจทางสังคม (Social Motives)

2. แรงขับ (Drives) เป็นแรงผลักดันที่เกิดจากความต้องการทางกาย และสิ่งเร้า จากภายในตัวบุคคล ความต้องการ และแรงขับมักเกิด ควบคู่กัน คือ เมื่อเกิดความต้องการแล้ว ความต้องการนั้นๆ ไปผลักดันให้เกิดพฤติกรรม เราเรียกว่า เป็นแรงขับนอก จากนั้นแรงขับยัง หมายถึง สภาพทางจิตวิทยาที่เป็นผลเนื่องมาจากความต้องการทางกาย เช่น ความหิว ทำให้เกิด สภาพทางจิตวิทยาคือ ใจสั่น ตาลอย หงุดหงิด อารมณ์เสีย ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดในหน่วยงาน เช่น การเร่งร้อน หาข้อสรุปจากการประชุม ในบรรยากาศที่ผู้เข้าประชุมทั้งหิว ทั้งเหนื่อย แทนที่จะได้ ข้อสรุปที่ดี บางครั้งกลับก่อให้เกิดปัญหาขัดแย้ง ไม่ได้รับผลสำเร็จตามที่ต้องการ หรือเพราะด้วยความหิว ความเหนื่อย ทำให้รีบสรุปและตกลงเรื่องงานโดยขาดการไตร่ตรอง เพื่อจะได้รับประทานอาหารและพักผ่อน ซึ่งอาจก่อให้เกิดผลเสียต่องานได้ แต่ในบางกรณี บุคคลบางคนก็อาจฉวย โอกาสของการที่คน ในที่ประชุมอยู่ในภาวะมีแรงขับด้านความหิว ความเหนื่อย มาเป็นประโยชน์ ให้ลงมติบางเรื่องโดยง่ายและรวดเร็ว เพื่อประโยชน์ต่องาน

3. สิ่งล่อใจ (Incentives) เป็นสิ่งชักนำบุคคลให้กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งไปสู่ จุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ จัดเป็นแรงจูงใจภายนอก เช่น การชักจูงให้นักเรียนเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอ โดยยกย่องนักเรียนที่ไม่ขาดเรียนให้เป็นที่ปรากฏ การประกาศเกียรติคุณ หรือการจัดสรรรางวัลในการคัดเลือกนักเรียน การจัดทำเนียบ "Top Ten" หรือห้องเรียนดีเด่นของระดับชั้น ฯลฯ ตัวอย่างที่ ยกมาเหล่านี้ จัดเป็นการใช้สิ่งล่อใจ มาสร้างแรงจูงใจในการเรียน ให้เกิดแก่นักเรียนทั้งสิ้น ซึ่งจะ เห็นได้ว่า สิ่งล่อใจนั้นอาจเป็น วัตถุ เป็นสัญลักษณ์ หรือเป็นคำพูด ที่ทำให้บุคคลพึงพอใจ

4. การตื่นตัว (Arousal) เป็นภาวะที่บุคคลพร้อมที่จะแสดงพฤติกรรม สมอง พร้อมที่จะคิด กล้ามเนื้อพร้อมที่จะเคลื่อนไหว นักกีฬาที่อุ่นเครื่องเสร็จพร้อมที่จะแข่งขันหรือเล่น กีฬา พนักงานต้อนรับที่พร้อมให้บริการแก่ลูกค้า ฯลฯ ลักษณะดังกล่าวนี้เปรียบเหมือนเครื่องยนต์ ที่ติดเครื่องพร้อมจะทำงาน หากนักเรียนมีการตื่นตัวในการเรียน ย่อมส่งผลให้ผลการเรียนดีขึ้น แต่ อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาธรรมชาติพฤติกรรมของมนุษย์พบว่า การตื่นตัวมี 3 ระดับ คือ การตื่นตัวระดับสูง การตื่นตัวระดับกลาง และการตื่นตัวระดับต่ำ ระดับที่นักจิตวิทยาค้นพบว่าดีที่สุด ได้แก่ การตื่นตัวระดับกลาง ถ้าเป็นการตื่นตัวระดับสูง จะตื่นตัวมากไปจนกลายเป็นตื่นตกใจ หรือ ตื่นเต้น ขาดสมาธิในการทำงาน ถ้าตื่นตัวระดับต่ำก็มักทำงานทำงานเฉื่อยชา ผลงานเสร็จช้า และ

จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ทำให้บุคคลตื่นตัว มีทั้งสิ่งเร้าภายนอก และสิ่งเร้าภายในตัวได้แก่ ลักษณะส่วนตัวของบุคคล แต่ละคนที่มีต่างกัน ทั้งในส่วนที่เป็นบุคลิกภาพ ลักษณะนิสัย และระบบสรีระภายในของผู้นั้น

นักจิตวิทยาที่ทำการศึกษารื่องการตื่นตัวในเชิงสรีระที่มีชื่อเสียงได้แก่ โดแนล เฮบบ์ (Donald O.Hebb: 1972) ซึ่งได้ทำการศึกษาไว้ตั้งแต่ปี ค.ศ.1955 และค้นคว้าเพิ่มเติมติดต่อกันเรื่อยมา ผลงานล่าสุดเท่าที่ค้นคว้าได้มีถึง ค.ศ.1972 เขากล่าวว่า การตื่นตัวกับอารมณ์ของมนุษย์มีความสัมพันธ์กัน และในขณะที่ตื่นตัวการทำงานทางสรีระของมนุษย์จะมีการเปลี่ยนแปลง เช่น การเต้นของหัวใจจะแรงขึ้น กล้ามเนื้อจะเกร็ง ระบบประสาทอัตโนมัติอยู่ในภาวะพร้อมจะทำงานเต็มที่ ซึ่งนักจิตวิทยามักเรียก ภาวะพร้อมของคนดังกล่าวนี้ว่า “ปฏิกิริยาพร้อมสู้ และพร้อมหนี” ซึ่งคำกล่าวนี้ เป็นการเปรียบเทียบอาการตื่นตัวของหมีป่า ถ้ามันจมนุ่มมันก็พร้อมสู้กับศัตรู ดังคำกล่าวที่ว่า “สุนัขจิ้งจอก” แต่ถ้ามันมองเห็นช่องทางหนี มันก็จะหลบเร้น ออกจากการต่อสู้ นั่นคือพร้อมที่จะทำได้ทุกรูปแบบ

5. การคาดหวัง (Expectancy) เป็นการตั้งความปรารถนา หรือการพยากรณ์ล่วงหน้าของบุคคล ในสิ่งที่จะเกิดขึ้นต่อไป ตัวอย่างเช่น การที่คนงานคาดหวังว่า พวกเขาจะได้รับโบนัสประจำปีสัก 4-5 เท่าของเงินเดือน การคาดหวังดังกล่าวนี้ ส่งผลให้พนักงานดังกล่าว มีชีวิตชีวา ซึ่งบางคนก็อาจจะสมหวัง และมีอีกหลายคนที่ไม่สมหวัง ในชีวิตจริงของคนเราโดยทั่วไป สิ่งที่คาดหวังกับสิ่งที่จะเกิดขึ้นมักไม่ตรงกันเสมอไป ช่วงห่างระหว่างสิ่งที่คาดหวังกับสิ่งที่จะเกิดขึ้นจริง ถ้าห่างกันมากก็อาจทำให้คนงานคับข้องใจ และเกิดปัญหาขัดแย้งอื่นๆตามมา ครูผู้สอน จึงควรระวังในเรื่องดังกล่าว ที่จะต้องมีการสื่อสาร สร้างความเข้าใจที่ถูกต้องในกันและกัน การสร้างความหวัง หรือการปล่อยให้เด็กเรียน คาดหวังลมๆแล้งๆ โดยที่สภาพความเป็นจริงทำไม่ได้ อาจจะทำให้เกิดปัญหายุ่งยากที่คาดไม่ถึงในเวลาต่อไป ดังตัวอย่างที่เห็นได้จาก

การคาดหวังก่อให้เกิดแรงผลักดัน หรือเป็นแรงจูงใจที่สำคัญต่อพฤติกรรมอีกส่วนหนึ่งในห้องเรียน ถ้าได้มีการกระตุ้นให้นักเรียน ตั้งใจเรียน หรือมอบหมายงานให้ทำโดยวางแผน และเป้าหมาย ตั้งระดับของผลงานตามที่ควรจะเป็น อาจเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ช่วยยกระดับมาตรฐานของผลงานของนักเรียน ซึ่งเมื่อได้ผลงานดีขึ้น ครูผู้สอนก็พิจารณาผลตอบแทนที่ใกล้เคียงกับสิ่งที่นักเรียนคาดว่าจะได้

6. การตั้งเป้าหมาย (Goal Settings) เป็นการกำหนดทิศทาง และจุดมุ่งหมายปลายทางของ การกระทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งของบุคคล จัดเป็นแรงจูงใจจากภายในของบุคคลผู้นั้นในการเรียนการสอนที่มุ่งเพิ่มปริมาณและคุณภาพ ถ้าครูผู้สอนมีการตั้งเป้าหมายใน

การสอน จะส่งผลให้สอนอย่างมีแผน และดำเนินไปสู่เป้าหมาย ดังกล่าวเสมือนเรือที่มีหางเสือ ซึ่งในชีวิตประจำวันของคนเรานั้นจะเห็นว่า มีคนบางคนทำอะไรก็มักประสบความสำเร็จ หรือไม่สำเร็จดังกล่าวอาจจะมีหลายประการ แต่ปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งซึ่งมีอิทธิพลมากต่อความสำเร็จในการสอน คือการตั้งเป้าหมายในการทำงานแต่ละงานไว้ล่วงหน้า ซึ่งครูผู้สอนควรสนับสนุนให้นักเรียนเรียนอย่างมีเป้าหมาย เพื่อส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ที่กล่าวมาทั้งหมดในเรื่องที่มาของแรงจูงใจ ซึ่งได้แก่ ความต้องการ แรงขับ สิ่งล่อใจ การตื่นตัว การคาดหวัง และการตั้งเป้าหมาย จะเห็นได้ว่าค่อนข้างยากที่จะกล่าวอธิบายแต่ละเรื่องแยกจากกันโดยเอกเทศ ทั้งนี้เนื่องจากแต่ละเรื่องมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน ตัวอย่างเช่น ความต้องการ ทำให้เกิดภาวะขาดสมดุลภายในร่างกาย หรือจิตใจ มนุษย์อยู่ในภาวะขาดสมดุลไม่ได้ ต้องหาทางสนอง ความต้องการ เพื่อให้เข้าสู่ภาวะสมดุล ส่งผลให้เกิดแรงขับหรือแรงผลักดัน พฤติกรรม ทำให้มนุษย์แสดงพฤติกรรมอย่างมีทิศทางมุ่งไปสู่เป้าหมาย เมื่อบรรลุเป้าหมายแล้ว แรงผลักดันพฤติกรรมก็ลดลง ภาวะสมดุลก็กลับคืนมาอีกครั้งหนึ่ง จากคำอธิบายดังนี้ จะเห็นได้ว่าที่มาของแรงจูงใจหลายเรื่องมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน

3.3.6. รูปแบบของแรงจูงใจ

บุคคลแต่ละคนมีรูปแบบแรงจูงใจที่แตกต่างกัน ซึ่งนักจิตวิทยาได้แบ่งรูปแบบ แรงจูงใจของมนุษย์ออกเป็นหลายรูปแบบที่สำคัญ มีดังนี้

1. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Motive) หมายถึง แรงจูงใจที่เป็นแรงขับให้บุคคลพยายามที่จะประกอบพฤติกรรมที่จะประสบสัมฤทธิ์ผลตามมาตรฐานความเป็นเลิศ (Standard of Excellence) ตามที่ตนตั้งไว้ บุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ จะไม่ทำงานเพราะหวังรางวัล แต่ทำเพื่อการประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผู้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จะมีลักษณะสำคัญ ดังนี้

1.1. มุ่งหาความสำเร็จ (Hope of Success) และกลัวความล้มเหลว (Fear of Failure)

1.2. มีความทะเยอทะยานสูง

1.3. ตั้งเป้าหมายสูง

1.4. มีความรับผิดชอบในการทำงานดี

1.5. มีความอดทนในการทำงาน

- 1.6. รู้ความสามารถที่แท้จริงของตนเอง
- 1.7. เป็นผู้ที่ทำงานอย่างมีการวางแผน
- 1.8. เป็นผู้ที่ตั้งระดับความคาดหวังไว้สูง

2. แรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์ (Affiliative Motive) ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์มักจะเป็นผู้ที่โอบอ้อมอารี เป็นที่รักของเพื่อน มีลักษณะเห็นใจผู้อื่น ซึ่งเมื่อศึกษาจากสภาพครอบครัวแล้วผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์มักจะเป็นครอบครัวที่อบอุ่น บรรยากาศในบ้านปราศจากการแข่งขัน พ่อแม่ไม่มีลักษณะข่มขู่ พี่น้องมีความรักสามัคคีกันดี ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์จะมีลักษณะสำคัญ ดังนี้

- 2.1. เมื่อทำสิ่งใด เป้าหมายก็เพื่อได้รับการยอมรับจากกลุ่ม
- 2.2. ไม่มีความทะเยอทะยาน มีความเกรงใจสูง ไม่กล้าแสดงออก
- 2.3. ตั้งเป้าหมายต่ำ
- 2.4. หลีกเลียงการโต้แย้งมักจะคล้อยตามผู้อื่น

3. แรงจูงใจใฝ่อำนาจ (Power Motive) สำหรับผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่อำนาจนั้น พบว่าผู้ที่มีแรงจูงใจแบบนี้ส่วนมาก มักจะพัฒนามาจากความรู้สึกว่าตนเอง "ขาด" ในบางสิ่งบางอย่างที่ต้องการ อาจจะเป็นเรื่องใดเรื่องหนึ่งก็ได้ทำให้เกิดมีความรู้สึกเป็น "ปมด้วย" เมื่อมีปมด้วย จึงพยายามสร้าง "ปมเด่น" ขึ้นมาเพื่อชดเชยกับสิ่งที่ตนเองขาด ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่อำนาจจะมีลักษณะสำคัญ ดังนี้

- 3.1. ชอบมีอำนาจเหนือผู้อื่น ซึ่งบางครั้งอาจจะออกมาในลักษณะการก้าวร้าว
- 3.2. มักจะต่อต้านสังคม
- 3.3. แสวงหาชื่อเสียง
- 3.4. ชอบเสี่ยง ทั้งในด้านของการทำงาน ร่างกาย และอุปสรรคต่าง ๆ
- 3.5. ชอบเป็นผู้นำ

4. แรงจูงใจใฝ่ก้าวร้าว (Aggression Motive) ผู้ที่มีลักษณะแรงจูงใจแบบนี้มักเป็นผู้ที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบเข้มงวดมากเกินไป บางครั้งพ่อแม่อาจจะใช้วิธีการลงโทษที่รุนแรงเกินไป ดังนั้นเด็กจึงหาทางระบายออกกับผู้อื่น หรืออาจจะเนื่องมาจากการเลียนแบบบุคคลหรือจากสื่อต่าง ๆ ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่ก้าวร้าว จะมีลักษณะที่สำคัญดังนี้

- 4.1. ถือความคิดเห็นหรือความสำคัญของตนเป็นใหญ่
- 4.2. ชอบทำร้ายผู้อื่น ทั้งการทำร้ายด้วยกายหรือวาจา

5. แรงจูงใจใฝ่พึ่งพา (Dependency Motive) สาเหตุของการมีแรงจูงใจแบบนี้ก็เพราะการเลี้ยงดูที่พ่อแม่ทะนุถนอมมากเกินไป ไม่เปิดโอกาสให้เด็กได้ช่วยเหลือตนเอง ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่พึ่งพา จะมีลักษณะสำคัญ ดังนี้

- 5.1. ไม่มั่นใจในตนเอง
- 5.2. ไม่กล้าตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ด้วยตนเอง มักจะลังเล
- 5.3. ไม่กล้าเสี่ยง
- 5.4. ต้องการความช่วยเหลือและกำลังใจจากผู้อื่น

3.3.7. การจำแนกแรงจูงใจ (Classification of Motives)

แรงจูงใจสามารถจำแนกประเภทได้หลายวิธีที่มีความสำคัญมากได้แก่ การจำแนกประเภทของแรงจูงใจออกเป็น 3 ลักษณะดังนี้

1. แรงจูงใจทั่วไป (Generic Motives) ปกติจะหมายถึง แรงจูงใจที่มีพื้นฐานมาจากความหิว ความกระหาย ความต้องการทางเพศการต่อสู้เพื่อการดำรงชีวิต ความภาคภูมิใจ ความสามารถเข้าสังคมได้ ความอยากรู้อยากเห็น ความกลัว และการปกป้องตัวเอง เป็นต้น

วิธีการจัดกลุ่มของแรงจูงใจใดๆ ปกติมักจะให้ข้อมูลที่มากกว่าความเป็นลักษณะทั่วไปอย่างง่าย ๆ เช่น การจัดกลุ่มแรงจูงใจเป็นแรงจูงใจด้านร่างกาย และแรงจูงใจด้านจิตวิทยา

2. แรงจูงใจด้านร่างกาย (Physiological Motives) จะเป็นแรงจูงใจที่เกี่ยวกับการทำหน้าที่พื้นฐานของร่างกายด้านกายภาพ เช่น ความหิว ความกระหาย ความต้องการทางเพศ การขจัดของเสียออกจากร่างกาย การพักผ่อน การทำงาน และความสุขสบายทางร่างกาย เป็นต้น

3. แรงจูงใจด้านจิตวิทยา (Psychological Motives) คือ แรงจูงใจทั้งหลายที่มีอยู่ในจิตใจ (Mind) เช่น ความปลอดภัย ความรัก การบรรลุความปรารถนา ความภาคภูมิใจ การสร้างชื่อเสียงให้กับตัวเอง การแสวงหาสถานภาพ การเป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่นๆ ความสุข ความเศร้า และการมีอำนาจ เป็นต้น

แม้ว่าแรงจูงใจจะไม่มีแรงจูงใจที่พิจารณาในแง่ของการที่ต้องตอบสนองทันทีทันใด หรือไม่สามารถเลื่อนการตอบสนองออกไปได้ โดยแรงจูงใจที่รีบด่วนเป็นแรงจูงใจที่ต้องการมีการตอบสนองในทันทีคอยไม่ได้ เราไม่อาจจะระบุชนิดของแรงจูงใจที่เป็นแบบรีบด่วนได้ เพราะขึ้นอยู่กับนักเรียนแต่ละคนที่แตกต่างกันในช่วงของเวลาของบุคคลแต่ละคนที่แตกต่างกัน

แรงจูงใจมีมากมายหลายอย่าง แต่พอจะแบ่งออกได้เป็นสองประเภทดังนี้

1. แรงขับปฐมภูมิ (Primary Drives) เป็นแรงขับที่มีกำเนิดมาจากความต้องการทางร่างกาย และไม่ต้องอาศัยการเรียนรู้ (Unlearned) เช่น ความหิวและความกระหาย มักจะเรียกว่าแรงขับทางสรีรวิทยา (Physiological Drives) นอกจากนั้นอาจมีแรงจูงใจบางอย่างที่มีได้เกิดจากการเรียนรู้เช่นกัน แต่มีได้เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสรีรวิทยา เช่น ความรัก ความอยากรู้ อยากเห็น การกระตุ้นความรู้สึกจากการสัมผัส (Sensory Stimulation) เป็นต้น

1.1. ความหิว (Hunger) ร่างกายต้องการอาหารเพื่อการเจริญเติบโต อาหารจึงเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งของชีวิต ความรู้สึกหิวจะแตกต่างกันไปในแต่ละคนและแต่ละเวลา สมอบางส่วนเกี่ยวข้องกับการควบคุมของความหิวและการกินอาหาร ส่วนที่สำคัญที่สุดคือ Hypothalamus

1.2. ความกระหาย (Thirst) น้ำเป็นสิ่งจำเป็นอย่างหนึ่งสำหรับร่างกาย น้ำจะสูญเสียไปจากร่างกายในลักษณะต่างๆกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางปอด ต่อมเหงื่อและไต เมื่อมีการสูญเสียน้ำเกิดขึ้นร่างกายจำเป็นจะต้องรักษาความสมดุลของน้ำ และอิเล็กโทรไลต์ให้คงอยู่ ความต้องการในลักษณะเช่นนี้จึงก่อให้เกิดแรงขับของความกระหาย ศูนย์ควบคุมความกระหายอยู่ที่ Hypothalamus ซึ่งประกอบด้วยเซลล์ประสาทที่ไวต่อการสูญเสียน้ำมาก

1.3. แรงขับทางเพศและความเป็นมารดา (Sex and Maternal Drives) เราเชื่อว่าแรงขับทางเพศและความเป็นมารดา (Maternal Behavior) เป็นแรงขับทางสรีรวิทยา เพราะว่าในสัตว์ที่ต่ำกว่าคน สิ่งเหล่านี้ขึ้นอยู่กับฮอร์โมนในเลือด Androgens ซึ่งหลั่งออกมาจากอัณฑะ (Testes) ของผู้ชายก่อให้เกิดความรู้สึกทางเพศแบบผู้ชาย Estrogens ซึ่งหลั่งออกมาจากรังไข่ (Ovaries) ของผู้หญิงก่อให้เกิดความรู้สึกทางเพศแบบผู้หญิง โดยปกติความรู้สึกทางเพศในผู้หญิงจะมีมากเมื่อตอนไข่สุกและพร้อมที่จะเคลื่อนหรือเคลื่อนลงมาแล้วในมดลูก เมื่อมีกิจกรรมทางเพศในระยนี้ อาจมีการตั้งครรภ์เกิดขึ้นในช่วงสุดท้ายของการตั้งครรภ์จะมีฮอร์โมนตัวอื่นๆ เข้ามาเกี่ยวข้องกับการมีตัวเด็ก (Fetus) ในมดลูกกระตุ้นให้มี Prolactin จากต่อมพิติวิตทารี Prolactin ดังกล่าวจะกระตุ้นต่อมนมทำให้มีนมหลั่งออกมาสำหรับเลี้ยงทารก Prolactin ยังมีส่วนทำให้เกิดพฤติกรรมของความเป็นมารดาในแม่อีกด้วย

1.4. อุณหภูมิ (Temperature) ร่างกายต้องการความอบอุ่นและความหนาวเย็นที่พอเหมาะ กล่าวคือไม่ร้อนและหนาวจนเกินไป อากาศร้อนจัดหรือหนาวจัดจะก่อให้เกิด

การปรับตัวทางร่างกาย เพื่อให้คุณหมึกที่และเกิดแรงจูงใจในการแสวงหาเครื่องนุ่งห่ม ตัวรับ (Receptors) สำหรับคุณหมึกอยู่ที่ผิวหนัง ส่วนศูนย์ควบคุมคุณหมึกที่ไฮโปทาลามัส

1.5. การหลีกเลี่ยงความเจ็บปวด (Avoidance of Pain) ความต้องการที่จะหลีกเลี่ยงอันตรายต่างๆ เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการดำรงอยู่ของมนุษย์และสัตว์ทั้งหลาย

1.6. ความอยากรู้อยากเห็นและการกระตุ้นความรู้สึกจากการสัมผัส (Curiosity and Sensory Stimulation) ถ้าเรามองดูพฤติกรรมในแต่ละวันทั้งของคนและสัตว์จะเห็นว่าสิ่งเหล่านี้มาจากแรงขับทางสรีรวิทยาที่เกี่ยวกับความอยากรู้อยากเห็น และการกระตุ้นความรู้สึกจากการสัมผัส ตัวอย่าง คนเราต้องใช้ตามองหลายสิ่งหลายอย่างจนนับไม่ถ้วน เช่น หนังสือ รูปภาพ หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ ทีวีทัศน์ ภูเขา การแข่งขันกีฬา รถยนต์ เสื้อผ้า และจุดสนใจอื่นๆ บางครั้งเราต้องใช้พลังงานในกิจกรรมบางอย่าง เช่น การออกกำลังกาย การเล่นเกมกีฬา การยกของ การเย็บเสื้อผ้า การเดินทาง และอื่นๆ การจูงใจมีส่วนเข้ามาเกี่ยวข้อง มิฉะนั้นคนเราจะไม่ทำสิ่งเหล่านี้ แต่แรงจูงใจในกรณีเหล่านี้มิได้เป็นเรื่องทางสรีรวิทยาโดยตรง

1.7. กิจกรรมและการจัดแจง (Activity and Manipulation) แรงจูงใจบางอย่างมีกิจกรรมทางร่างกายและการจัดแจงเป็นเป้าประสงค์ ทั้งสัตว์และมนุษย์ต้องเสียเวลามากทีเดียว ในการเดินทางไปเดินมาโดยไม่มีเหตุผลชัดเจน สัตว์บางอย่างเช่นหนูถีบจักร จะต้องถีบจักรให้มนุษย์อยู่เรื่อย สัตว์ชั้นสูงหรือคนชอบวุ่นวายหรือจัดแจงสิ่งของบางอย่าง เช่น เด็กเล่นง่วนอยู่กับของเล่น บางคนก็ชอบจับฉวย หยิบโน่นจับนี่

1.8. แรงจูงใจเกี่ยวกับความสามารถ (Competence Motive) ถ้าเราแสวงหาหลักการในการศึกษาเรื่องของความอยากรู้อยากเห็นและกิจกรรมต่างๆ เราอาจสรุปได้ว่ามีแรงจูงใจทั่วไปอย่างหนึ่งแฝงอยู่เบื้องหลัง สิ่งนี้คือแรงจูงใจสำหรับความสามารถ (Motive for Competence) ทั้งคนและสัตว์จะถูกรจูงใจโดยแรงขับอันนี้ให้รู้จักศักยภาพ (Potentialities) ของตนเองอย่างเต็มที่และการกระทำดังกล่าวก็ก่อให้เกิดความพอใจด้วย

2. แรงขับทุติยภูมิ (Secondary Drives) เป็นแรงขับที่สลับซับซ้อนมากกว่าแรงขับปฐมภูมิ ส่วนใหญ่เกิดจากการเรียนรู้ แต่บางทีก็ไม่ใช่ แรงขับทุกอย่างถูกเปลี่ยนแปลงได้ (Modified) โดยการเรียนรู้ทำนองเดียวกับแรงขับประเภทแรก บางทีเรียกว่าแรงจูงใจทางสังคม (Social Motives) หรือแรงขับทางจิตใจ (Psychological Drives) Morgan แบ่งแรงจูงใจทางสังคมออกเป็น

2.1. ความรักและความเกี่ยวเนื่อง (Affection and Affiliation) แรงจูงใจทั้งสองอย่างนี้มีความเกี่ยวเนื่องกันอย่างใกล้ชิด แต่ก็พอจะแยกออกจากกันได้ อันแรกคือความปรารถนาที่จะรักคนอื่น โดยเริ่มต้นกับแม่ของตนเอง อันหลังเป็นแรงจูงใจที่จะอยู่กับคนอื่นเนื่องจากมนุษย์เป็นสัตว์สังคม ความรักและความเกี่ยวเนื่องผูกพันกับคนอื่นจึงเป็นสิ่งจำเป็น แรงจูงใจเช่นนี้จะต้องมีต่อผู้อื่นด้วย นอกเหนือจากพ่อแม่และพี่น้องของตน มีการตอบสนองของความ ต้องการซึ่งกันและกันในด้านต่างๆ

2.2. การยอมรับและการยกย่องทางสังคม (Social Approval and Esteem) เมื่อคนเราเป็นหน่วยหนึ่งของสังคมก็จะต้องมีความรู้สึกว่าคุณได้รับการยกย่องทางสังคม สิ่งนี้ยังรวมไปถึงแรงจูงใจเกี่ยวกับสถานภาพ (Status) ตำแหน่ง (Rank) ชื่อเสียง (Prestige) และ อำนาจ (Power)

2.3. ความสัมฤทธิ์ (Achievement) แม้นักจิตวิทยาจะยอมรับว่าการยกย่องตนเอง (Self-Esteem) เป็นแรงจูงใจที่สำคัญอย่างหนึ่ง แต่แรงจูงใจที่มีการศึกษากันอย่างกว้างขวางที่สุดกลับเป็นความต้องการของความสัมฤทธิ์ (Need for Achievement)

2.4. ความก้าวร้าว (Aggression) บางคนคิดว่าความก้าวร้าวจัดอยู่ในพวกแรงจูงใจทางสังคม เนื่องจากความรุนแรง ความก้าวร้าว และสงคราม เป็นเรื่องที่มีมาตั้งแต่สมัยโบราณจนกระทั่งทุกวันนี้ คนส่วนมากจึงมักคิดว่าความก้าวร้าวเป็นเรื่องของสัญชาตญาณมากกว่า อย่างไรก็ตามจากการศึกษาเป็นจำนวนมาก พอจะสรุปได้ว่าความก้าวร้าวเป็นการตอบสนองต่อสถานการณ์บางอย่าง ตัวอย่างเช่น เมื่อเราแย่งของเล่นมาจากเด็กทันทีทันใด เด็กจะแสดงความโกรธออกมา จากการศึกษาของ จอห์น โดลาร์ด และแฟรงค์ อัลด์ จูเนียร์ (John Dollard and Frank Auld Jr., 1959) ตอนแรกพบว่า “ความคับข้องใจจะนำไปสู่ความก้าวร้าวเสมอ แต่ตอนหลังพบว่าปรากฏการณ์เช่นนี้ไม่เป็นความจริงเสมอไป ความคับข้องใจทำให้เกิดผลที่ตามมาเป็นอย่างอื่นได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับบุคคลและสถานการณ์ นอกจากนั้นสาเหตุของความก้าวร้าวยังมีผลตามมาเป็นอย่างอื่นได้ขึ้นอยู่กับบุคคลและสถานการณ์

3.3.8. ทฤษฎีแรงจูงใจ (Motivation Theory)

แนวความคิดของการจูงใจมีได้หลายแง่หลายมุม ดังนั้นจึงมีทฤษฎีต่างๆ ที่พยายามอธิบายสภาวะของอินทรีย์เช่นนี้ และพอจะแบ่งออกได้เป็น

1. ทฤษฎีเกี่ยวกับสมดุลยภาพและแรงขับ (Homeostasis and Drive Theory) พื้นฐานเกี่ยวกับมโนภาพของแรงขับคือ หลักการของสมดุลยภาพ (Homeostasis) ซึ่งหมายถึง

ความโน้มเอียงของร่างกายที่จะทำให้สิ่งแวดล้อมภายในคงที่อยู่เสมอ ตัวอย่างเช่น คนที่มีสุขภาพดีย่อมสามารถทำให้อุณหภูมิในร่างกายคงที่อยู่ได้ในระดับปกติไม่ว่าจะอยู่ในอากาศร้อนหรือหนาว ความหิวและความกระหายแสดงให้เห็นถึงกลไกเกี่ยวกับสมดุลภาพเช่นกัน เพราะว่าแรงขับดังกล่าว จะไปกระตุ้นพฤติกรรมเพื่อก่อให้เกิดความสมดุลของส่วนประกอบหรือสารบางอย่างในเลือด ดังนั้นเมื่อเรามองในทัศนะของสมดุลภาพ ความต้องการเป็นความไม่สมดุลทางสรีรวิทยาอย่างหนึ่งอย่างใดหรือเป็นการเบี่ยงเบนจากสภาวะที่เหมาะสม และการเปลี่ยนแปลงทางสรีรวิทยาที่เกิดตามมาก็คือแรงขับ เมื่อความไม่สมดุลทางสรีรวิทยาคืบสู่ภาวะปกติ แรงขับจะลดลงและการกระทำที่ถูกระตุ้นด้วยแรงจูงใจก็จะหยุดลงด้วย

นักจิตวิทยาเชื่อว่าหลักการของสมดุลภาพมิได้เป็นเรื่องของสรีรวิทยาเท่านั้น แต่ยังเกี่ยวข้องกับจิตใจด้วย กล่าวคือความไม่สมดุลทางสรีรวิทยาหรือทางจิตใจ (Physiological or Psychological Imbalance) มีส่วนจูงใจพฤติกรรมเพื่อทำให้ภาวะสมดุลกลับคืนมาเช่นเดิม

2. ทฤษฎีของความต้องการและแรงขับ (Theory of Needs and Drives) เมื่อทฤษฎีของสัญชาตญาณซึ่งจะได้กล่าวต่อไปนั้นได้รับความนิยมนลดลง ได้มีผู้เสนอแนวความคิดของแรงขับขึ้นมาแทน แรงขับ (Drive) เป็นสภาพที่ถูกยั่วยุอันเกิดจากความต้องการ (Need) ทางร่างกายหรือเนื้อเยื่อบางอย่าง เช่น ความต้องการอาหาร น้ำ ออกซิเจน หรือการหลีกเลี่ยงความเจ็บปวด สภาพที่ถูกยั่วยุเช่นนี้จะจูงใจอินทรีย์ให้เริ่มต้นแสดงพฤติกรรม เพื่อตอบสนองความต้องการที่เกิดขึ้น เช่น การขาดอาหารก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางเคมีบางอย่างในเลือด แสดงให้เห็นถึงความต้องการสำหรับอาหาร ซึ่งต่อมามีผลทำให้เกิดแรงขับ อันเป็นสภาพของความยั่วยุหรือความตึงเครียด อินทรีย์จะพยายามแสวงหาอาหารเพื่อลดแรงขับนี้ และเป็นการตอบสนองความต้องการไปในตัวด้วย บางครั้งความต้องการและแรงขับอาจถูกใช้แทนกันได้ แต่ความต้องการมักจะหมายถึงสภาพสรีรวิทยาของการที่เนื้อเยื่อขาดสิ่งที่จำเป็นบางอย่าง ส่วนแรงขับหมายถึงผลที่เกิดตามมาทาง สรีรวิทยาของความ ต้องการ ความต้องการและแรงขับเคียงคู่กัน แต่ไม่เหมือนกัน

3. ทฤษฎีเกี่ยวกับเหตุกระตุ้นใจ (Incentive Theory) ในระยะต่อมาคือ ราวปี ค.ศ. 1950 นักจิตวิทยาหลายท่านเริ่มไม่พอใจทฤษฎีเกี่ยวกับการลดลงของแรงขับ (Drive-Reduction Theory) ในการอธิบายการจูงใจของพฤติกรรมทุกอย่าง จะเห็นได้ชัดว่าสิ่งเร้าจากภายนอกเป็นตัวกระตุ้นของพฤติกรรมได้ อินทรีย์ไม่เพียงแต่ถูกผลักดันให้เกิดกิจกรรมต่างๆ โดยแรงขับภายในเท่านั้น เหตุกระตุ้นใจหรือเครื่องชวนใจ (Incentives) บางอย่างก็มี ความสำคัญในการยั่วยุพฤติกรรม เราอาจมองการจูงใจได้ในฐานะเป็นการกระทำระหว่างกัน (Interaction) ของ

วัตถุที่เป็นสิ่งเร้าในสิ่งแวดล้อมกับสภาพทางสรีรวิทยาของอินทรีย์อย่างหนึ่งโดยเฉพาะ คนที่ไม่รู้สึกหิวอาจถูกกระตุ้นให้เกิดความหิวได้ เมื่อเห็นอาหารที่อร่อยในร้านอาหาร ในกรณีนี้เครื่องชวนใจคืออาหารที่อร่อยสามารถกระตุ้นความหิวรวมทั้งทำให้ความรู้สึกเช่นนี้ลดลง สุนัขที่กินอาหารจนอิ่มอาจกินอีกเมื่อเห็นสุนัขอีกตัวกำลังกินอยู่ กิจกรรมที่เกิดขึ้นมิได้เป็นเรื่องของแรงขับภายใน แต่เป็นเหตุการณ์ภายนอก เมื่อบุคคลใดได้ยินเสียงกริ่งโทรศัพท์ก็รีบยกหูขึ้นพูด ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าพฤติกรรมที่มีการจงใจ อาจเกิดขึ้นภายใต้การควบคุมของสิ่งเร้าหรือเหตุกระตุ้นใจมากกว่าที่จะเกิดจากแรงขับ

4. ทฤษฎีเกี่ยวกับสัญชาตญาณ (Instinct Theory) สัญชาตญาณคือแรงทางชีวภาพที่มีมาแต่กำเนิด และเป็นตัวผลักดันให้อินทรีย์แสดงพฤติกรรมอย่างหนึ่งอย่างใดออกมา พฤติกรรมของสัตว์ส่วนใหญ่เชื่อว่าเป็นเรื่องของสัญชาตญาณ เพราะสัตว์ไม่มีวิญญูญาณ สติปัญญา หรือเหตุผลเช่นมนุษย์

5. ทฤษฎีเกี่ยวกับจิตไร้สำนึก (Theory of Unconscious Motivation) ฟรอยด์มีความเชื่อว่าพฤติกรรมของมนุษย์ถูกกำหนดโดยพลังพื้นฐานสองอย่างคือ สัญชาตญาณแห่งชีวิต (Life Instincts) ซึ่งแสดงออกมาเป็นพฤติกรรมทางเพศ และสัญชาตญาณแห่งความตาย (Death Instincts) ซึ่งผลักดันให้เกิดเป็นพฤติกรรมก้าวร้าว สัญชาตญาณทั้งสองอย่างนี้เป็นแรงจูงใจที่ทรงพลังอย่างยิ่งและอยู่ภายในจิตไร้สำนึก บ่อยครั้งคนเรามักจะไม่รู้ว่าอะไรคือแรงจูงใจหรือเป้าประสงค์ที่แท้จริง เขาอาจให้เหตุผลที่ดีบางอย่างสำหรับพฤติกรรมของเขา แต่เหตุผลเหล่านี้มักไม่ถูกต้องตามความเป็นจริงอยู่เสมอ

6. ทฤษฎีเกี่ยวกับการรู้ (Cognitive Theory) การรู้ (Cognition) มาจากภาษาละติน แปลว่าการรู้จัก (Knowing) ทฤษฎีนี้เน้นเกี่ยวกับความเข้าใจหรือการคาดคะเนเหตุการณ์ต่างๆ โดยอาศัยการกำหนดรู้ (Perception) มาก่อน อาจรวมทั้งการคิดค้นและการตัดสินใจ เช่น ในกรณีที่ต้องมีการเลือกสิ่งของที่มีคุณค่าใกล้เคียงกัน การกระตุ้นที่ดีหรือพฤติกรรมที่กำลังดำเนินไปสู่เป้าประสงค์ (Goal-Seeking Behavior) ก็ดีเกิดจากความรู้ที่เคยพบมาเป็นตัวกำหนด นอกจากนั้นยังต้องอาศัยเหตุการณ์ในอดีต สิ่งแวดล้อมในปัจจุบันและความคาดหวังในอนาคต ลีออน ฟีสติงเจอร์ (Leon Festinger, 1957) ได้อธิบายเกี่ยวกับความขัดแย้งหรือความไม่ลงรอยกันของการรู้ (Cognitive Dissonance) ซึ่งมีผลทำให้เกิดแรงจูงใจในการเปลี่ยนพฤติกรรมบางอย่างได้ เช่น คนที่ติดบุหรี่ สูบบุหรี่จัด เมื่อทราบข่าวว่าการสูบบุหรี่มีส่วนทำให้เกิดเป็นมะเร็งของปอดเกิดความขัดแย้งระหว่างพฤติกรรมของการสูบบุหรี่กับข่าวใหม่ เขาจะต้องเลือกเอาอย่างใดอย่าง

หนึ่งเพื่อลดความขัดแย้งที่เกิดขึ้น ถ้าเขาตัดสินใจเลิกสูบบุหรี่ความขัดแย้งจะลดลงไปโดยการเลิกความเชื่อเดิมที่ว่าสูบบุหรี่แล้วจะปลอดภัย รวมทั้งความอยากที่จะสูบบุหรี่อีกด้วย

7. ทฤษฎีเกี่ยวกับจิตวิญญาณ (Spiritual Theory) เป็นทฤษฎีที่เกี่ยวกับกฎแห่งกรรมในพุทธศาสนา จาลอง ดิชยวณิช (2545) ได้อธิบายความหมายของคำว่าจิตวิญญาณ ไว้ดังนี้ "จิตวิญญาณ หมายถึง ภาวะจิต (The Life Continuum) ในพุทธศาสนา หรือจิตไร้สำนึก (The Unconscious) ในจิตวิเคราะห์" จิตวิญญาณซึ่งเป็นส่วนลึกภายในจิตใจของมนุษย์มีแรงจูงใจที่ทรงพลังอย่างหนึ่งคือ "กรรม" กรรมเป็นการกระทำของคนเราไม่ว่าจะเป็นทางใจ ทางวาจา หรือทางกาย ถ้ากระทำกรรมดีก็จะส่งผลไปในทางที่ดี ถ้ากระทำกรรมชั่วก็จะส่งผลไปในทางที่ไม่ดี ทำกรรมเช่นใด ย่อมได้ผลเช่นนั้น สมดังคำกล่าวที่ว่า "ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว" พลังกรรมและผลของกรรมถือว่าเป็นแรงจูงใจที่สำคัญอย่างหนึ่งในชีวิตประจำวันของคนเรา และถูกเก็บสะสมไว้ในจิตไร้สำนึก ความสุขจะเกิดขึ้นได้เพราะเป็นผลของการกระทำกรรมดี แต่ในทางตรงกันข้ามความทุกข์จะเกิดขึ้นเนื่องจากผลของการกระทำกรรมที่ไม่ดี

3.3.9. ทฤษฎีกระบวนการจูงใจ (Process Motivation Theory)

ทฤษฎีความต้องการ อธิบายถึงองค์ประกอบของแรงจูงใจ พยายามทำความเข้าใจและอธิบายว่าอะไรจูงใจให้คนเรากระทำพฤติกรรมต่างๆ ในขณะที่ ทฤษฎีกระบวนการแรงจูงใจ พยายามทำความเข้าใจว่า พฤติกรรมของคนเราถูกจูงใจได้อย่างไร และทำไมจึงเป็นเช่นนั้น เช่น ทำไมเขาจึงเลือกเป้าหมายนี้ใน การทำงาน ทำไมเขาจึงทำอย่างนั้นเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ คนเราประเมิน ความพอใจต่อเป้าหมายหรือ ความต้องการอย่างไร อาจกล่าวว่าทฤษฎีนี้ พยายามเข้าใจกระบวนการคิดของบุคคล ในการกระทำพฤติกรรมนั่นเอง ทฤษฎีที่สำคัญในกลุ่มนี้ได้แก่ ทฤษฎีความคาดหวัง ทฤษฎีความเสมอภาค และทฤษฎีการเสริมแรง

1. ทฤษฎีความคาดหวัง (Expectancy Theory)

วิกเตอร์ เอช วรูม และเอ็ดเวิร์ด แอล เด็คซี่ (Victor H. Vroom and Edward L. Deci, 1992) ซึ่งอธิบายทฤษฎีไว้ด้วยสูตร

$$\text{Motivation} = \text{Expectancy} \times \text{Valence}$$

$$\text{แรงจูงใจ} = \text{ความคาดหวัง} \times \text{คุณค่าของผลลัพธ์}$$

มีความหมายว่าระดับของแรงจูงใจเป็นไปตามระดับความต้องการที่คนเรามีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง และระดับความเป็นไปได้ที่เขาจะได้รับสิ่งนั้น ทฤษฎีนี้มีหลักการพื้นฐานที่สำคัญคือ

1. ปัจจัยภายใน (ความต้องการ) และปัจจัยภายนอก (สภาพแวดล้อม) มีผลต่อพฤติกรรมของบุคคล
2. พฤติกรรมใดๆ เกิดจากการตัดสินใจด้วยตนเองของบุคคล
3. บุคคลมีความแตกต่างกันในความต้องการ ความปรารถนา และเป้าหมาย
4. บุคคลจะเลือกใช้พฤติกรรมใดย่อมเป็นไปตามการรับรู้ผลต่อเนื้องจากพฤติกรรมนั้น
5. แรงจูงใจตามทฤษฎีนี้จะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยตัวแปรสำคัญสองตัวประกอบกัน คือ ความคาดหวัง และ คุณค่าของผลลัพธ์

ความคาดหวัง (Expectancy) หมายถึงการรับรู้ของบุคคลต่อความสามารถของตนเอง หรือโอกาสและความเป็นไปได้ที่เขาจะทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมายได้ โดยทั่วไปแล้วบุคคลที่มีความคาดหวังสูงย่อมมีแรงจูงใจสูง แต่ถ้านักเรียนคนใดไม่เชื่อใจตัวเองว่าจะทำงานได้สำเร็จ นักเรียนคนนั้นไม่มีแรงจูงใจที่จะทำ หรือจะไม่พยายามทำงานนั้น

การรับรู้ที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งคือ การรับรู้ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติ การกระทำหรือพฤติกรรมกับผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นหรือต่อผลตอบแทนที่จะได้รับ ถ้าบุคคลคาดหวังสูงว่าการกระทำของเขาจะได้รับรางวัล เขาจะเกิดแรงจูงใจสูง ถ้านักเรียนมั่นใจว่า เมื่อกระทำแล้วได้รับผลตอบแทน เขาย่อมเกิดแรงจูงใจที่จะทำงานนั้น แต่ถ้านักเรียนไม่มีความแน่ใจว่าจะได้รับอะไร แรงจูงใจในการทำงานจะไม่เกิดขึ้น ตัวอย่างเช่น ตะวัน เชื่อตัวเองว่าเขาสามารถเป็นหัวหน้าห้องที่ดีได้ และเขาต้องการได้รับตำแหน่งนั้น แต่เขามีลักษณะการควบคุมจากภายนอก (External Locus of Control) ซึ่งเชื่อว่าการทำงานหนักไม่ใช่วิธีที่จะได้รับตำแหน่งแต่อย่างใด ดังนั้นเขาไม่มีแรงจูงใจที่จะทำงานหนักเพื่อการเป็นหัวหน้าห้อง

คุณค่าของผลลัพธ์ (Valence) หมายถึงคุณค่า หรือความสำคัญที่บุคคลรับรู้ต่อผลตอบแทนหรือรางวัลที่ได้รับ โดยทั่วไปถ้าบุคคลรับรู้คุณค่าสูงต่อผลตอบแทน หรือรับรู้ว่าคุณค่ามีความสำคัญสูงมากเท่าไรยิ่งทำให้มีแรงจูงใจสูงมากขึ้นด้วย และจะทุ่มเทความสามารถในการกระทำเพื่อให้ได้ผลลัพธ์นั้น ตัวอย่างเช่น สมศรีซึ่งเป็นครูผู้สอนต้องการให้สมปองซึ่งเป็นนักเรียนในห้องตั้งใจเรียนให้มากขึ้น เขาจึงบอกกับสมปองว่าควรเอาใจใส่ต่อการเรียนให้มากขึ้น เพราะการตั้งใจเรียนจะส่งผลต่อคะแนนที่ได้รับ ถ้าหากสมปองมีความต้องการที่จะได้คะแนนดี เขาคงมี

แรงจูงใจสูงขึ้นในการตั้งในเรียน แต่ถ้าชาติไม่สนใจหรือไม่เห็นความสำคัญของคะแนน การบอกกล่าวของสมศรีไม่สามารถจูงใจสมปองได้

การใช้ทฤษฎีความคาดหวังในการจูงใจ

ทฤษฎีความคาดหวังสามารถใช้ทำนายความพยายามในการทำงาน ระดับความพอใจงาน และระดับการปฏิบัติงานของนักเรียนได้อย่างชัดเจน แต่มีข้อแม้ว่าต้องกำหนดค่าต่างๆ ลงในสูตรให้ถูกต้อง ดังนั้นทฤษฎีอาจใช้พยากรณ์ได้ถูกต้องในบางสถานการณ์ แต่อาจใช้ไม่ได้ในสถานการณ์อื่นที่แตกต่างไป

หากจะใช้ทฤษฎีนี้ในการจูงใจการปฏิบัติงานของบุคคล จะต้องสอดคล้องกับเงื่อนไขต่อไปนี้

1. ต้องกำหนดเป้าหมายชัดเจน รวมทั้งการปฏิบัติที่จำเป็นเพื่อการบรรลุเป้าหมายนั้น
2. ผลตอบแทนหรือรางวัลจะต้องสอดคล้องกับระดับความสำเร็จในการปฏิบัติงานเท่านั้น คือ บรรลุเป้าหมายมากได้ผลตอบแทนมาก
3. ผลตอบแทนหรือรางวัลที่ให้ต้องเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อนักเรียน ครูผู้สอน ต้องรู้จักนักเรียนแต่ละคนเป็นอย่างดี
4. นักเรียนมีความเชื่อถือในข้อตกลงที่กำหนดกัน ครูผู้สอนต้องรักษาสัญญาที่ให้ไว้กับนักเรียน

ทฤษฎีความคาดหวังจะใช้ได้ผลดีกับผู้ปฏิบัติงานซึ่งมีลักษณะการควบคุมจากภายใน (Internal Locus of Control) เพราะนักเรียนเชื่อมั่นว่าเขาเป็นคนกำหนดแนวทางชีวิตของตนเองได้ ความพยายามและความสามารถของเขาจะนำไปสู่ความสำเร็จในการเรียน แต่ทฤษฎีนี้ไม่เหมาะจะใช้จูงใจนักเรียนที่มีลักษณะการควบคุมจากภายนอก เพราะพวกนี้เชื่อถือในเรื่องดวง โชควาสนา ความบังเอิญ และสิ่งภายนอกอื่นๆ ไม่เชื่อในความสามารถและความพยายามของตัวเองว่าจะทำให้พบความสำเร็จได้

2. ทฤษฎีความเสมอภาค (Equity Theory)

เจ สเตซี อัดัมส์ (J. Stacy Adams, 1960) เป็นผู้พัฒนาทฤษฎีนี้ โดยมีพื้นฐานความคิดว่า บุคคลย่อมแสวงหาความเสมอภาคทางสังคมโดยพิจารณาผลตอบแทนที่ได้รับ (Output) กับตัว

ป้อน (Input) คือพฤติกรรมและคุณสมบัติในตัวที่เข้าไปให้กับงาน ความเสมอภาคจะมีเพียงใดขึ้นอยู่กับเปรียบเทียบการรับรู้ความสอดคล้องระหว่างตัวป้อนต่อผลตอบแทน (Perceived Inputs to Outputs) เมื่อเราทราบระดับการรับรู้ความเสมอภาคของบุคคลใด ก็สามารถทำนายพฤติกรรมการทำงานของเขาได้

ทฤษฎีความเสมอภาคอธิบายว่า บุคคลจะเปรียบเทียบตัวป้อนของเขา (เช่น ความพยายาม ประสบการณ์ อารมณ์ สถานภาพ สถิติปัญญาความสามารถ และอื่นๆ) กับผลตอบแทนที่ได้รับกับบุคคลอื่นที่ทำงานประเภทเดียวกัน ซึ่งอาจเป็นเพื่อนร่วมห้องคนใดคนหนึ่ง หรือแม้แต่บุคคลใดในความคิดของเขาก็ได้ ว่ามีความเสมอภาคหรือเท่าเทียมกันหรือไม่ ซึ่งตัวป้อนและผลตอบแทนนั้นเป็นการรับรู้หรือความเข้าใจของเขาเอง ไม่ใช่ความเป็นจริง แม้ความเป็นจริงจะมีความเสมอภาค แต่เขาอาจรับรู้ที่ไม่เสมอภาคก็ได้ เมื่อเป็นเช่นนั้นเขาจะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตัวเองเพื่อทำให้รู้สึกว่าการเกิดความเสมอภาค ดังนั้นในการปฏิบัติต่อนักเรียน ครูผู้สอนจะต้องทำให้เขารู้ว่าเขาได้รับการปฏิบัติต่ออย่างยุติธรรม มีความเสมอภาคเท่าเทียมกับคนอื่น

เมื่อเปรียบเทียบตัวเองกับคนอื่น ส่วนมากมักประเมินว่าตนเองทำงานหนักและทุ่มเทในการปฏิบัติงานมากกว่าคนอื่น ขณะเดียวกันก็มักคิดว่าคนอื่นได้รับผลตอบแทนสูงกว่าตน เขาจะพอใจในการทำงานและมี แรงจูงใจ ในการทำงานสูงตรงเท่าที่เขายังรับรู้ว่ามีเสมอภาคเมื่อเปรียบเทียบกับพนักงานคนอื่น แต่ถ้าพบว่าผู้ที่ทำงานในระนาบเดียว กับเขาได้รับผลตอบแทนสูงกว่าเขา หรือได้รับผลตอบแทนเท่ากันแต่ทำงานน้อยกว่า ความพอใจและแรงจูงใจในการทำงานจะน้อยลง เมื่อใดที่เกิดการรับรู้ความไม่เสมอภาค เขาจะพยายามทำให้เกิดความเสมอภาคโดยการลดระดับตัวป้อนหรือไม่ก็เรียกร้องผลตอบแทนเพิ่มขึ้น

การเปรียบเทียบตัวเองกับผู้อื่นที่ทำงานในระนาบเดียวกัน ทำให้เกิดการรับรู้ 3 แบบ คือ ผลตอบแทนเหมาะสม ผลตอบแทนต่ำไป ผลตอบแทนสูงไป

1. ผลตอบแทนเหมาะสม (Equitably-Rewarded) พนักงานรับรู้ตัวป้อนและผลตอบแทนมีความเหมาะสมกัน แรงจูงใจยังคงมีอยู่ เชื่อว่าคนอื่นที่ได้ผลตอบแทนสูงกว่าเป็นเพราะเขามีตัวป้อนที่สูงกว่า เช่น มีการศึกษาและประสบการณ์สูงกว่า เป็นต้น

2. ผลตอบแทนต่ำไป (Under-Rewarded) เมื่อพนักงานคนใดรับรู้ตัวป้อนที่ได้รับผลตอบแทนต่ำไป เขาจะพยายามลดความไม่เสมอภาคด้วยวิธีต่างๆ เช่น พยายามเพิ่มผลตอบแทน (เรียกร้องค่าจ้างเพิ่ม) ลดตัวป้อน (ทำงานน้อยลง มาสายหรือขาดงานบ่อยครั้ง พักครั้งละนานๆ ฯลฯ) อ้างเหตุผลให้ตัวเอง เปลี่ยนแปลงตัวป้อนหรือผลตอบแทนของคนอื่น (ให้

ทำงานมากขึ้น หรือรับค่าจ้างน้อยลง) เปลี่ยนงาน (ขอย้ายไปฝ่ายอื่น ออกไปหางานใหม่) เปลี่ยนบุคคลที่เปรียบเทียบ (ยังมีคนที่ได้รับน้อยกว่า)

3. ผลตอบแทนสูงไป (Over-Rewarded) การรับรู้ที่ได้รับผลตอบแทนสูงไปไม่มีปัญหาต่อนักเรียนมากนัก แต่อย่างไรก็ตาม พบว่านักเรียนมักจะลดความไม่เสมอภาคด้วยวิธีเหล่านี้ คือ เพิ่มตัวบ่อน (ทำงานหนักขึ้น และอุทิศเวลามากขึ้น) ลดผลตอบแทน (ยอมให้หักคะแนน) อ้างเหตุผลให้ตัวเอง (เพราะฉันเก่ง) พยายามเพิ่มผลตอบแทนให้ผู้อื่น (เขาควรได้รับเท่าฉัน)

การใช้ทฤษฎีความเสมอภาคในการจูงใจ

ผลการวิจัยเพื่อทดสอบทฤษฎีความคาดหวังมีแตกต่างกัน ทำให้การใช้ทฤษฎีนี้ในทางปฏิบัติมีความยุ่งยาก เพราะว่าเราไม่อาจทราบได้แน่ชัดว่ากลุ่มอ้างอิงที่บุคคลใช้เปรียบเทียบนั้นคือใคร และความรู้สึก หรือการรับรู้ในความเสมอภาคของเขาเป็นอย่างไร แต่ทฤษฎีนี้ก็ยังมีประโยชน์ถ้าหากนำไปใช้โดยมีข้อแนะนำทั่วไปดังนี้

1. ครูผู้สอนจะต้องตระหนักว่าความเสมอภาคเป็นเพียงการรับรู้ของนักเรียน ซึ่งอาจไม่ถูกต้องก็ได้ ครูผู้สอนอาจทำให้นักเรียนรู้สึกถึงความเสมอภาคหรือความไม่เสมอภาคได้ เช่น ครูบางคนมีนักเรียนที่ตัวเองโปรดปรานเป็นคนใกล้ชิด ได้รับการดูแลเป็นพิเศษ ในขณะที่ละเลยต่อคนอื่น ๆ เป็นต้น

2. การให้ผลตอบแทนหรือรางวัลต้องมีความเหมาะสม ถ้าหากนักเรียนรับรู้ว่าเขาได้รับการปฏิบัติอย่างลำเอียง จะเกิดปัญหาในการปฏิบัติงานและขวัญกำลังใจขึ้น

3. ผลการปฏิบัติงานที่ดีมีคุณภาพสูงต้องได้รับการตอบแทนหรือรางวัล แต่ นักเรียนต้องมีความเข้าใจว่าเขาควรใช้ความสามารถหรือตัวบ่อนในระดับใดเพื่อบรรลุถึงผลที่ต้องการ

3. ทฤษฎีการเสริมแรง (Reinforcement Theory)

ทฤษฎีการเสริมแรงเป็นทฤษฎีที่เน้นการกำหนดให้บุคคลต้องกระทำในสิ่งที่เราต้องการให้เขากระทำ (Getting People to Do What You Want Them to Do) เป็นทฤษฎีการจูงใจที่พัฒนามาจากทฤษฎีการเรียนรู้ของ สกินเนอร์ (B.F. Skinner) มีหลักสำคัญว่า เราสามารถควบคุมพฤติกรรมของคนได้โดยวิธีการให้รางวัลหรือวิธีการเสริมแรง เรียกทฤษฎีนี้ในทางจิตวิทยาว่า การปรับพฤติกรรม (Behavior Modification) หรือการวางเงื่อนไขปฏิบัติการ (Operant Conditioning)

ซึ่งให้ความสำคัญกับผลกรรม (Consequence of Behavior) หรือผลต่อเนื่องเป็นตัวควบคุมพฤติกรรม หรืออีกนัยหนึ่งเรียกว่า การเสริมแรง (Reinforcement)

เบอรัลส์ เฟรดเดอริค สกินเนอร์ (Burrhus Frederic Skinner, 1983) อธิบายว่า มนุษย์เรียนรู้พฤติกรรมต่างๆ โดยผ่านประสบการณ์ที่ให้ผลกรรมเชิงบวกและเชิงลบ ให้ผลเป็นที่พอใจหรือไม่พอใจ เขาเชื่อว่าพฤติกรรมใดที่มีผลต่อเนื่องเป็นบวกพฤติกรรมนั้นย่อมเกิดขึ้นซ้ำบ่อยครั้ง ในขณะที่พฤติกรรมซึ่งให้ผลเป็นลบมีแนวโน้มที่จะไม่เกิดขึ้นต่อไป กรอบความคิดในเรื่องนี้ของ สกินเนอร์ (Skinner) มีองค์ประกอบสำคัญ 3 ส่วนคือ 1. สิ่งเร้า (สถานการณ์) 2. การตอบสนอง (พฤติกรรม) 3. ผลกรรม (บวกหรือลบ)

ในการปฏิบัติงาน นักเรียนจะเรียนรู้ว่าพฤติกรรมใดเป็นที่ต้องการหรือไม่ต้องการของครูผู้สอน จากผลที่ต่อเนื่อง หรือผลตอบแทนจากการปฏิบัติต่างๆ ของนักเรียนนั่นเอง

ทฤษฎีการเสริมแรงในส่วนที่เป็นการจูงใจคือ การคงไว้ซึ่งการปฏิบัติหรือพฤติกรรมที่ต้องการให้นานๆ หรือทำให้บุคคลปฏิบัติในแนวทางที่จะได้ผลกรรมเป็นรางวัล เช่น มาลีซึ่งเป็นนักศึกษาต้องการได้เกรด A ในการสอบ เธอจะต้องศึกษาและอ่านตำราเรียน ถ้าสอบไล่ได้ A มาลีจะใช้วิธีการศึกษาและอ่านตำราแบบเดิมในการสอบคราวต่อไป แต่ถ้าหากว่าสอบในครั้งแรกไม่ได้ A มาลีจะต้องเปลี่ยนแปลงวิธีการเรียนใหม่ คนส่วนใหญ่จึงเรียนรู้จากประสบการณ์ที่ได้ผลถูกหรือผิด สมหวังหรือไม่สมหวัง

เบอรัลส์ เฟรดเดอริค สกินเนอร์ (Burrhus Frederic Skinner, 1983) ชี้แนะว่า ครูผู้สอนสามารถควบคุมและ ปรับพฤติกรรมของนักเรียนได้โดยที่นักเรียนไม่มีความรู้สึกว่าคุณควบคุม แต่การจะทำได้เช่นนั้นจะต้องอาศัยความเข้าใจในเรื่องสำคัญสองเรื่องเกี่ยวกับการควบคุม และการปรับพฤติกรรมคือ ประเภทของการเสริมแรง และตารางการเสริมแรง

1. ประเภทของการเสริมแรง (Types of Reinforcement)

การเสริมแรง เป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับผลกรรม มี 4 ประเภท คือ การเสริมแรงบวก การเสริมแรงลบ การลบพฤติกรรม และการทำโทษ

1.1. การเสริมแรงบวก (Positive Reinforcement) เป็นการเสริมความต่อเนื่องของพฤติกรรมโดยการให้ผลกรรมเป็นตัวเสริมแรงบวก คือสิ่งตอบแทนที่ดึงดูดใจหรือพอใจ เป็นรางวัล เมื่อบุคคลนั้นมีพฤติกรรมหรือปฏิบัติการเป็นที่ต้องการ เช่น นักเรียนคนหนึ่งเข้าชั้นเรียนตรงเวลา ครูผู้สอนเสริมแรงโดยกล่าวคำชมเชยและขอบคุณ ถือได้ว่าเป็นการเสริมแรงบวกซึ่งเป็น

รางวัลต่อการมาตรงเวลา ตัวเสริมแรงบวกที่ใช้กันในการจูงใจการเรียนรู้ เช่น การได้คะแนนเพิ่มเติม การได้สิทธิพิเศษ เป็นต้น การเสริมแรงบวกเป็นตัวจูงใจที่ใช้ได้ผลที่สุดในการเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนของนักเรียน

1.3. การเสริมแรงลบ (Negative or Avoidance Reinforcement) เสริมความต่อเนื่องของพฤติกรรมโดยบุคคลสามารถหลีกเลี่ยงผลกระทบทางลบได้เมื่อมีพฤติกรรมหรือปฏิบัติการเป็นที่ต้องการ ทำให้เกิดการเรียนรู้พฤติกรรมป้องกันหรือหลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่พอใจหรือการท้อแท้ เช่น นักเรียนซึ่งเข้าชั้นเรียนตรงเวลาเพราะไม่อยากได้ยีนคำตำหนิจากครูผู้สอน ครูผู้สอนที่ใช้การเสริมแรงลบ มักจะมีกฎ ข้อห้าม อะไรควรหรือไม่ควรกระทำ มีระเบียบวินัยและกำหนดการลงโทษไว้ชัดเจน

1.4. การลบพฤติกรรม (Extinction) เป็นการลดหรือลบพฤติกรรมที่ไม่เป็นที่ต้องการ หรือไม่ต้องการอีกต่อไป โดยการงดการเสริมแรงเมื่อเกิดพฤติกรรมนั้นขึ้น เช่น ไม่ยกย่องชมเชยนักเรียนที่มาส่งการบ้านช้า แต่ถ้านักเรียนส่งการบ้านดีแล้วหัวหน้างานไม่สนใจ จะเป็นการลดแรงจูงใจและประสิทธิภาพได้เช่นกัน

1.5. การทำโทษ (Punishment) เป็นการกำหนดผลกระทบทางลบให้แก่พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมหรือไม่เป็นที่ต้องการ เป็นการให้สิ่งที่ไม่พอใจโดยตรง เช่น นักเรียนที่ชั้นเรียนสาย ถูกครูผู้สอนตำหนิ ซึ่งต่างจากการเสริมแรงลบที่เป็นเพียงการคาดโทษหรือขู่ให้กลัวแต่ไม่มีการลงโทษจริงๆ การลงโทษอาจมีหลายแบบ เช่น ระบายน้ำให้หนักใจ ถอนสิทธิพิเศษ ควบคุมประพฤติ การปรับคะแนน เป็นต้น การลงโทษอาจทำให้พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ลดน้อยลง แต่อาจสร้างพฤติกรรมที่มีปัญหาอย่างอื่นขึ้น เช่น การเสียขวัญ ตั้งใจเรียนน้อยลง การขัดขืนและต่อต้าน เป็นวิธีการที่มีข้อโต้แย้งกันมากและเป็นวิธีจูงใจการทำงานที่มีประสิทธิภาพน้อยที่สุด

2. ตารางการเสริมแรง (Schedule of Reinforcement)

ต้องพิจารณาอีกอย่างหนึ่งในทฤษฎีการเสริมแรงคือ เราจะเสริมแรงพฤติกรรมเมื่อไร มีสองแนวสำคัญ ได้แก่ การเสริมแรงอย่างต่อเนื่อง และการเสริมแรงเป็นครั้งคราว

การเสริมแรงอย่างต่อเนื่อง (Continuous Reinforcement) เป็นการเสริมแรงทุกครั้งที่คุณมีพฤติกรรมหรือการปฏิบัติซึ่งเป็นที่ต้องการเกิดขึ้น

การเสริมแรงเป็นครั้งคราว (Intermittent Reinforcement) การเสริมแรงจะขึ้นอยู่กักระยะเวลาที่ผ่านไป เรียกว่า ตารางระยะเวลา (Interval Schedule) หรือขึ้นอยู่กัจำนวนครั้งที่

เกิดขึ้นของพฤติกรรมซึ่งเป็นที่ต้องการ เรียกว่าตารางจำนวนครั้ง (Ratio Schedule) เมื่อเลือกใช้เป็น การเสริมแรงเป็นครั้งคราวจากสองแบบนี้ จะได้ทางเลือกในการเสริมแรงถึง 4 ตารางการเสริมแรง คือ

2.1. ตารางระยะเวลาแน่นอน (Fix Interval Schedule) เช่น การหยุดพักระหว่างคาบเรียนในเวลาเดียวกันทุกวัน

2.2. ตารางระยะเวลาผันแปร (Variable Interval Schedule) เช่น การยกย่องชมเชยเมื่อใดก็ได้ การตรวจสอบโดยไม่บอกล่วงหน้า

2.3. ตารางจำนวนครั้งแน่นอน (Fix Ratio Schedule)

2.4. ตารางจำนวนครั้งผันแปร (Variable Ratio Schedule) เช่น ประกาศยกย่องเมื่อนักเรียนมีการพัฒนาทักษะกีฬาที่ยอดเยี่ยม จัดรางวัลสำหรับนักเรียนที่ไม่เคยขาดหรือลาเรียนในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง

โดยสรุปแล้ว การเสริมแรงตามตารางจำนวนครั้งสร้างแรงจูงใจได้ดีกว่าการเสริมแรงตามตารางระยะเวลา การเสริมแรงที่ได้ผลที่สุดในการคงสภาพพฤติกรรมคือการเสริมแรงตามตารางจำนวนครั้งผันแปร

การใช้ทฤษฎีการเสริมแรงในการจูงใจ

กล่าวโดยทั่วไปแล้ว การเสริมแรงบวกเป็นแบบที่ใช้สร้างแรงจูงใจได้ดีที่สุด ตารางเสริมแรงแบบต่อเนื่องใช้ได้ดีในการคงสภาพพฤติกรรมที่ต้องการไว้ แต่ในทางปฏิบัติไม่สามารถทำได้ตลอดไป หากต้องการใช้ทฤษฎีนี้ในการสร้างแรงจูงใจการทำงาน มีแนวทางที่เสนอแนะต่อไปนี้

1. กำหนดวัตถุประสงค์ให้ชัดเจน ให้นักเรียนทราบว่าครูผู้สอนคาดหวังอะไรจากเขา
2. จัดผลตอบแทนหรือรางวัลให้เหมาะสม สิ่งที่คุณหนึ่งมองว่าเป็นรางวัลอาจถูกมองว่าเป็นการลงโทษเมื่อให้แก่อีกคนหนึ่ง ต้องรู้ความต้องการที่แท้จริงของนักเรียน
3. เลือกตารางการเสริมแรงให้เหมาะสม
4. ต้องไม่ให้รางวัลแก่พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์หรือการทำงานที่ด้อย

5. พยายามทำให้พนักงานรู้สึกดีต่อตัวเอง มองในเชิงบวก อย่ามองในแง่ลบหรือ คอยวิพากษ์วิจารณ์

6. แต่ละวันที่ผ่านไป ต้องหาทางให้กำลังใจยกย่องชมเชยให้ได้

7. กระทำทุกอย่างเพื่อนักเรียน ไม่ใช่กระทำต่อนักเรียน จะเห็นการเพิ่ม ประสิทธิภาพและผลงาน

3.3.10. แนวทางในการสร้างแรงจูงใจ

ในการสร้างแรงจูงใจให้นักเรียน ครูผู้สอนจะต้องเลือกวิธีการจูงใจ ให้เหมาะสมกับ สภาพงาน และตัวนักเรียน เพราะโรงเรียนแต่ละแห่ง ย่อมมีวิธีการ การเรียนการสอน และการ ปฏิบัติงานที่แตกต่างกัน ได้มีการจำแนกแนวทางใน การจูงใจในการสอนไว้หลายวิธี (สมพงษ์ เกษมสิน, 2516 อ้างถึงใน วิเชียร ศรีพุทธักษ์, 2546) ดังนี้

1. การดำเนินการอย่างเด็ดขาด (Be Strong) การจูงใจโดยวิธีนี้มุ่งบังคับให้ นักเรียน ตั้งใจเรียนและส่งงานตามที่มอบหมายไว้ โรงเรียนเข้มงวดกวดขันต่อการเรียนการสอน และการลงโทษ ซึ่งเป็นเครื่องมือจูงใจอันสำคัญที่จะสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนตั้งใจเรียน

2. การดำเนินการอย่างละมุนละม่อม (Be Good) การจูงใจโดยวิธีนี้มุ่งที่จะสร้าง ความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูผู้สอนกับนักเรียน เพื่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจกัน โรงเรียนจะ พยายามสนองความต้องการพื้นฐานของครู นักเรียน และองค์ประกอบในการเรียนการสอนอื่นๆ เท่าที่ควรจะจัดให้ได้ เช่น การจัดสภาพห้องเรียน สนามกีฬา และอุปกรณ์กีฬาต่างๆ เพื่อจะได้มี กำลังใจ และกำลังขวัญในการเรียนการสอนให้ดีขึ้น อันจะเป็นประโยชน์ต่อการผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียน

3. การดำเนินการแบบต่อรอง (Implicit Bargaining Motivation) การจูงใจโดย วิธีนี้มุ่งที่จะสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างครูกับนักเรียน เช่น การจัดหาอุปกรณ์การเรียนการสอน การกำหนดเวลาเรียน และชั่วโมงเรียนร่วมกัน โดยการต่อรองบนพื้นฐานแห่งความเป็นจริง และ ความสามารถที่พึงปฏิบัติได้ ซึ่งจะสร้างความพึงพอใจและจูงใจให้นักเรียนได้ตั้งใจเรียน เสริมสร้าง แรงกายและแรงใจให้แก่การเรียนได้อย่างเต็มที่ ลักษณะการจูงใจแบบต่อรองนี้

4. การดำเนินการโดยการแข่งขัน (Competition Motivation) การจูงใจโดยวิธีนี้มี ลักษณะเป็นแบบปฏิฐาน (Positive Motivation) ครูผู้สอนจะต้องกำหนดวิธีการวัดผลไว้ และแจ้ง

ให้นักเรียนทราบถึงวิธีการวัด และผลที่จะมอบให้เมื่อตั้งใจเรียน และปฏิบัติงานออกมาได้ผลดี เช่น การจูงใจด้วยการให้รางวัล เป็นต้น การจูงใจในลักษณะนี้ นอกจากจะสามารถทำได้เป็นรายบุคคลแล้ว ยังอาจนำไปใช้ในการจูงใจเป็นกลุ่มได้อีกด้วย เช่น จัดให้มีการแข่งขันการปฏิบัติงานเป็นกลุ่ม ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมให้เกิดสามัคคีธรรมในกลุ่ม และเกิดการแข่งขันในการปฏิบัติงานระหว่างกลุ่ม อย่างไรก็ตาม ครูผู้สอนจะต้องระมัดระวังเกี่ยวกับข้อขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นระหว่างกลุ่ม และหาทางป้องกันไว้ด้วย

5. การดำเนินการแบบให้จูงใจตนเอง (Internalized Motivation) การจูงใจโดยวิธีนี้มี จุดมุ่งหมาย ที่จะสร้างความพึงพอใจในการปฏิบัติงานให้แก่ นักเรียน โดยจูงใจให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของและมีส่วนร่วมรับผิดชอบร่วมกัน พยายามสร้างสรรคให้เกิดความร่วมมือ (Collective Mind) และร่วมมือ (Cooperation) ในบรรดานักเรียนด้วยกัน สร้างท่าทีในการเป็นพวก พ้องเดียวกัน (Sense of Belonging) ขึ้นในกลุ่มของนักเรียน การนำวิธีให้นักเรียนได้มีส่วนร่วม (Participation) ในการปฏิบัติงาน การกำหนดวัตถุประสงค์ เกณฑ์ควบคุมในการเรียนการสอน ตลอดจนการ มีสิทธิมีเสียงต่างๆ จะช่วยให้เกิดความรัก และห่วงใยในหน้าที่และความรับผิดชอบของตนยิ่งขึ้น อันจะเป็นผลทำให้นักเรียนมีสัมพันธอันดีต่อครูผู้สอน และเพื่อผู้จูงใจโดยวิธีนี้ หากสร้างสรรคให้มากขึ้นได้ จะให้ความก้าวหน้า ต่อพัฒนาการของนักเรียนเป็นอันมาก

นอกจากนี้ ในการสร้างแรงจูงใจให้กับนักเรียนแล้ว ครูผู้สอนควรที่จะ รู้จัก ประวัติแรงจูงใจ (Motive Profile) ของนักเรียนด้วย โดยครูผู้สอนที่มีมีประสบการณ์สูง ก็จะสามารถวิเคราะห์ ประวัติแรงจูงใจ (Motive Profile) ของนักเรียนได้โดยการสังเกตอย่างใกล้ชิด ประวัติแรงจูงใจ (Motive Profile) สามารถจำแนกออกได้เป็น 3 ประเภท ได้แก่

1. แรงจูงใจต่อความสำเร็จ (Achievement Motive) คือความสุขที่เกิดจากการได้ทำในสิ่งที่ดีกว่าที่คนอื่นได้เคยทำ มาแล้วหรือดีกว่ามาตรฐานของความเป็นเลิศ (Standard of Excellence) สำหรับนักเรียนที่มีแรงจูงใจต่อความสำเร็จสูง ต้องกระตุ้นด้วยการให้งานที่ท้าทายขึ้นอยู่เสมอ และพยายามสนับสนุนให้มีโอกาสได้ทำงาน ผลงานที่ดียิ่งขึ้นไป

2. แรงจูงใจต่อการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม (Affiliation Motive) คือ ความสุขอันเนื่องมาจากการได้เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม หรือการพยายามที่จะสร้างสัมพันธภาพระยะยาวกับเพื่อนฝูง และให้ความสำคัญกับความเป็นเพื่อนอย่างมาก สามารถสร้างแรงจูงใจได้โดยการให้งานที่เปิดโอกาสให้ได้สัมพันธภาพหรือมีการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นในลักษณะที่เป็นพันธมิตรในระยะยาว หรือให้เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มคน โดยไม่ได้ถูกให้ ทอดทิ้งให้ทำงานคนเดียว

3. แรงจูงใจต่ออำนาจ (Power Motive) คือความสุขที่เกิดจากการให้ผู้อื่นชื่นชมในตัวเขา รวมถึงการมีโอกาสได้ โน้มน้าวจูงใจผู้อื่นให้ทำในสิ่งที่เขาต้องการให้ทำ และมีโอกาสได้ช่วยเหลือสังคมด้วยความสมัครใจ สามารถจูงใจนักเรียนที่มีลักษณะนี้ ด้วยการให้งานที่มีอำนาจสั่งการในตำแหน่งที่ได้รับการยอมรับ เป็นที่นับหน้าถือตาของคนทั่วไป

3.3.11. วิธีการสร้างแรงจูงใจในวิชาพลศึกษา

วรัศกดิ์ เพียรชอบ (2548: 343) ได้ให้ความหมายของวิธีการสร้างแรงจูงใจในวิชาพลศึกษา ว่าหมายถึง “กระบวนการต่างที่ใช้กระตุ้นความรู้สึกที่มีอยู่พร้อมแล้วภายในตัวนักเรียน ในมีความตื่นตัว มีความอยาก มีความต้องการ และมีความกระตือรือร้นที่จะเรียนวิชาพลศึกษามากยิ่งขึ้น และได้กล่าวถึงแรงจูงใจว่าเป็นปัจจัยที่มีบทบาทสำคัญในการที่จะช่วยให้การเรียนการสอนได้บรรลุผลได้อย่างแท้จริง ดังจะสังเกตเห็นได้ว่า เมื่อถึงเวลาเรียน ถ้าครูไม่ได้คำนึงถึงการสร้างแรงจูงใจประกอบไปด้วยแล้ว นักเรียนบางคนอาจจะมีความต้องการ มีความกระตือรือร้นที่จะเรียนอยากจะมีส่วนร่วมในกิจกรรมพลศึกษาต่างๆเป็นอันมาก แต่บางคนอาจจะมีความรู้สึกเฉยๆ จะเรียนก็ได้ หรือไม่เรียนก็ได้ และบางคนอาจจะมีความรู้สึกว่าต้องเรียนเพราะว่าเป็นวิชาบังคับที่จะต้องเรียน ดังนั้น เวลาเรียนก็จะมีส่วนร่วมในการเรียนให้ผ่านไป และได้คะแนนพอให้ผ่านไปเท่านั้นเอง หรือเมื่อเลิกเรียนแล้ว นักเรียนบางคนก็ยังอยากจะทำต่อไป หรือพยายามที่จะซักไซ้ถามคำถามครูผู้สอนต่อไปอีก แต่บางคนอาจจะมีความรู้สึกว่า ยิ่งเลิกเรียนเร็วเท่าไรยิ่งดี รีบออกจากห้องเรียนหรือสถานที่เรียนด้วยความรวดเร็ว เหล่านี้เป็นต้น

ดังนั้น วิธีการสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนทุกคนในชั้นเรียน ได้มีความตื่นตัว มีความกระตือรือร้น มีความต้องการ อยากรู้ อยากเรียน หรืออยากมีส่วนร่วม ในกิจกรรมพลศึกษาที่ครูนำมาใช้จึงนับว่าเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นและสำคัญมาก นักจิตวิทยาที่มีความเห็นว่า แรงจูงใจของนักเรียนในการที่จะเรียนวิชาพลศึกษา หรือมีส่วนร่วมในกิจกรรมกีฬาต่างๆนั้น เป็นสิ่งที่ได้มีอยู่ภายในตัวนักเรียนโดยธรรมชาติเป็นทุนอยู่แล้ว หน้าที่ของครูจึงมีเพียงว่า จะต้องค้นหาวิธีการ หรือกระบวนการจากภายนอก มากระตุ้นความพร้อมที่มีอยู่ภายในตัวนักเรียน ให้มีกำลังแรง มีความต้องการ มีความอยากรู้อยากเห็น อยากเรียน หรืออยากจะมีส่วนร่วมในกิจกรรมกีฬาต่าง เพิ่มมากขึ้นเท่านั้นเอง ด้วยเหตุนี้จึงขอกกล่าวถึงวิธีการสร้างแรงจูงใจในวิชาพลศึกษาให้เกิดขึ้นในตัวนักเรียนที่สำคัญดังต่อไปนี้

1. **จัดบทเรียนและกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีความสนุกในการเรียน** กิจกรรมในวิชาพลศึกษา และกีฬาต่างๆ นั้น เป็นกิจกรรมที่มีความสนุกสนานในตัวของมันเองอยู่แล้ว ดังนั้น ในการเรียนการสอนถ้าหากว่าครูได้จัดบทเรียน และกิจกรรมต่างๆ ให้มีความสนุกสนาน

ตามลักษณะของกิจกรรมในตัว โอกาสที่จะทำให้นักเรียนได้มีความอยาก และมีความกระตือรือร้น ต้องการที่จะเรียนและมีส่วนร่วมในกิจกรรมการสอนต่างๆ ก็จะเป็นไปได้โดยง่าย ตามธรรมชาติของมนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง นักเรียนที่อยู่ในวัยเด็กนั้น เป็นวัยที่ร่างกายและจิตใจกำลังต้องการ การเคลื่อนไหวเพื่อความสนุกสนานเป็นสำคัญ ดังปรากฏจากการรายงานผลของการวิจัยทั้งจากในประเทศและต่างประเทศ หรือจากประสบการณ์โดยทั่วไปนั้น จะเป็นที่ได้ว่า เหตุผลสำคัญข้อหนึ่งไม่ว่าผู้ที่อยู่ในวัยเด็ก หรือวัยผู้ใหญ่แล้วก็ตาม ที่ลงเล่นกีฬาหรือออกกำลังกายนั้นก็คือ เนื่องมาจาก ความสนุกสนานจากการเล่นกีฬานั้นๆ ให้มีความสนุกสนานจากการเล่นกีฬานั้นๆ มากกว่าอย่างอื่น

ดังนั้นในการเรียนการสอนของคุณ ถ้าครูได้จัดกิจกรรมที่สอนนั้นให้มีความสนุกสนาน ควบคู่กันไปด้วยแล้ว ก็เท่ากับว่าได้สร้างแรงจูงใจในตัวนักเรียน ทำให้นักเรียนมีความตื่นตัวและพร้อมที่จะเรียนตามที่ครูต้องการได้

2. การจัดบทเรียนและกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนสามารถประสบความสำเร็จได้ ตามหลักจิตวิทยาศาสตร์การกีฬาที่สำคัญยิ่ง อย่างหนึ่งคือ บุคคลมักจะชอบและรักในกีฬาที่ตนเองมีความถนัด และสามารถเล่นได้ดีเสมอ และเมื่อเล่นกีฬานั้นได้ดีแล้ว ก็อยากและต้องการที่จะเล่นกีฬานั้นๆต่อไปอีกเรื่อยๆ จากหลักจิตวิทยาการกีฬานี้เอง ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาจึงสามารถนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ในการเรียนวิชาพลศึกษาได้ ด้วยการจัดบทเรียนและ กิจกรรมการเรียนการสอนที่นักเรียนสามารถจะประสบความสำเร็จในการเรียนนั้นๆได้ ด้วยการจัดบทเรียนที่เริ่มจากกิจกรรมหรือทักษะการกีฬาที่เหมาะสมกับร่างกาย จิตใจ วุฒิภาวะ และความรู้ของนักเรียน แล้วมีวิธีการเรียนการสอนจากที่ง่ายๆ ไปหาที่ยากๆ สามารถช่วยให้นักเรียนได้มีความสำเร็จในการเรียนกิจกรรมหรือทักษะนั้นๆทุกครั้ง ซึ่งถ้าหากว่านักเรียนได้มีความสำเร็จในการเรียนทุกครั้งแล้ว ก็ย่อมจะเป็นการแน่ใจได้ว่า นักเรียนจะมีความรัก มีความชอบและมีความอยากที่จะกลับมาเรียนในกิจกรรมหรือกีฬานั้นๆต่อไปอีก ซึ่งก็เท่ากับว่า เป็นการสร้างแรงจูงใจให้เกิดขึ้นกับนักเรียนไปในตัวด้วยเลย

3. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับความต้องการและความสนใจของนักเรียน วิชาพลศึกษามีกิจกรรมที่สามารถจัดเป็นกิจกรรมการเรียนการสอนได้หลายอย่างด้วยกัน บางอย่างเป็นกิจกรรมที่นักเรียนมีความสนใจและอยากเรียนมาก แต่บางอย่างนักเรียนจะเห็นว่าไม่มีความจำเป็นและไม่มีความสนใจอยากจะเรียนเท่าที่ควร เช่น กิจกรรมเกี่ยวกับการเล่นกีฬาตามสภาพของเกมการเล่นกีฬานั้นๆจริงๆ นักเรียนจะมีความสนใจอยากจะมีส่วนร่วม อยากจะเล่น อยากจะเรียนมากกว่า ในการเล่นนั้น เป็นการเล่นที่นักเรียนยังมีทักษะที่ไม่ถูกต้อง หรือ สมบูรณ์ดีก็ตาม กิจกรรมการเรียนการสอนที่มีการจัดให้นักเรียนต่อมาทำการฝึกทักษะในแต่ละ

ทักษะต่างๆ ซากๆ เป็นระยะเวลาสั้นๆ หรือตลอดเวลาการเรียน เป็นการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย ดังนั้น วิธีการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาที่ดีเพื่อนเป็นแรงจูงใจให้กับนักเรียนอยากเรียนวิชาพลศึกษาให้มากขึ้นได้นั้น ก็ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเล่นเกมนักกีฬาจริงๆ แม้ว่าสภาพการเล่นกีฬานั้นเป็นการเล่นในสภาพของการดัดแปลงเกมการเล่นและความสมบูรณ์ของการมีทักษะในกีฬานั้นของนักเรียนจะยังไม่ถูกต้องและสมบูรณ์พร้อมเต็มที่เท่าที่ควรก็ตาม

4. การใช้วิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพ วิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพ คือ วิธีการเรียนการสอนที่มีบทเรียนได้เป็นไปตามความต้องการ ความสนใจ และความสามารถของนักเรียน ทำให้นักเรียนทุกคนได้มีส่วนร่วมได้มีความสำเร็จ และได้มีความสุขสนุกสนานจากการเรียนอย่างแท้จริง เป็นผลให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นและมีความรักที่จะเรียนและมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เรียนนั้นๆ ต่อไปอีก การที่ครูจะสามารถวางแผนเพื่อให้นักเรียนได้บรรลุผลดังกล่าวได้นั้น นอกจากครูจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในหลักการทางจิตวิทยาการกีฬาต่างๆ แล้ว จะต้องสามารถนำมาใช้ในการวางแผนในการเรียนการสอนให้เป็นไปตามความต้องการ และความสนใจของนักเรียนแต่ละคนได้เป็นอย่างดีด้วย การมีส่วนร่วมของนักเรียนในการวางแผนในบทเรียน และวางจุดประสงค์การเรียนรู้ นับว่ามีความสำคัญมาก การให้นักเรียนได้มีโอกาสมีส่วนร่วมในบทเรียน และวางจุดประสงค์การเรียนรู้จะช่วยทำให้บทเรียนนั้นเป็นบทเรียนที่นักเรียนรู้สึกว่าเป็นเจ้าของบทเรียนที่จะต้องมีความรับผิดชอบร่วมกันเพื่อให้การเรียนรู้ได้บรรลุตามจุดประสงค์ของการเรียนรู้ตามที่ได้วางไว้ด้วย นอกจากนั้นปัจจัยที่เป็นส่วนประกอบด้านอื่นๆ เช่น การจัดชั้นเรียนให้เอื้อต่อกิจกรรมที่เรียนนั้นๆ การจัดสถานที่และอุปกรณ์ให้มีความพร้อมมีความดึงดูดจิตใจและมีจำนวนเพียงพอ สามารถดึงดูดจิตใจนักเรียนให้อยากมีส่วนร่วมได้ถือว่ามีผลสำคัญเช่นเดียวกัน

5. การสร้างบทเรียนที่มีความท้าทายให้เกิดขึ้นในตัวนักเรียน กิจกรรมต่างๆ ในวิชาพลศึกษาส่วนใหญ่แล้วเป็นกิจกรรมที่มีความท้าทายต่อนักเรียนเป็นอันมากอยู่แล้ว และธรรมชาติของร่างกายและจิตใจของนักเรียนก็เป็นผู้ที่มีความต้องการทดลองในความสามารถของร่างกายและจิตใจในกิจกรรมที่มีความท้าทายอยู่แล้ว เช่น นักเรียนต้องการที่จะทดลองดูว่าตนเองจะมีความสามารถในการวิ่ง การกระโดด การม้วนตัว การพุ่งตัว การขว้าง การส่งลูก การเตะลูก หรืออื่นๆ ว่ามีมากน้อยแค่ไหน ถ้าเปรียบเทียบกับคนอื่นแล้วจะเป็นอย่างไร ตนเองจะดีมากกว่าคนอื่นหรือไม่ เหล่านี้เป็นต้น ดังนั้น ครูพลศึกษาจึงควรจะใช้ความท้าทายที่มีอยู่ภายในตัวของกิจกรรมเหล่านี้ให้เป็นประโยชน์ในการเรียนการสอนให้มากที่สุดด้วย ด้วยการจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้มีโอกาสแสดงออกในกิจกรรมต่างๆ ในทุกๆ ด้าน อย่างทั่วถึงกัน ตัวอย่างเช่น ให้นักเรียนได้ทดลองความสามารถในกิจกรรมที่เป็นบุคคล ในด้านที่เกี่ยวข้องกับความแข็งแรงของร่างกาย ความ

ทนทานของกล้ามเนื้อ ความทนทานของการทำงานประสานกันของระบบไหลเวียนและระบบหายใจ ความอ่อนตัว ความคล่องตัว ความเร็ว ความสามารถในการทำลูก-นึ่ง ความแม่นยำในการยิงประตู การขว้าง การปา การทุ่ม และอื่นๆ เพื่อให้มีความหมายต่อนักเรียนมากยิ่งขึ้น ควรจะให้นักเรียนได้มีความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของการทดสอบหรือทดลองความสามารถแต่ละอย่างนั้นๆ ด้วย เช่น โดยวิธีการนำสถิติหรือความสามารถของนักเรียนคนอื่นๆ หรือสถิติความสามารถเฉลี่ยของนักเรียนในห้องหรือชั้นอื่นๆ ในโรงเรียนเดียวกัน หรือในโรงเรียนอื่นๆ ในหมู่บ้านอื่นๆ หรือแม้แต่ในจังหวัดอื่นๆ หรือประเทศอื่นๆ มาให้นักเรียนได้เปรียบเทียบกับของตนเอง หรือค่าเฉลี่ยของชั้นของตนเองด้วยก็ได้ ค่าความสามารถของแต่ละคน หรือค่าเฉลี่ยของชั้นหรือของโรงเรียนหรืออื่นๆ เหล่านี้อาจจะติดไว้ข้างฝาผนังของห้องพลศึกษาหรือห้องเรียนให้นักเรียนได้เห็นอย่างชัดเจน สิ่งเหล่านี้จะเป็นเครื่องกระตุ้นให้นักเรียนได้มีความตื่นตัวและได้มีความพยายามในการที่จะปรับปรุงตัวเองให้ดีขึ้นต่อไป

6. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เข้าไปในลักษณะการแข่งขันกัน ตามธรรมชาติของร่างกายและจิตใจของนักเรียนที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งคือความต้องการความสนุกสนานและตื่นเต้นจากการเล่นกีฬาและการเล่นกีฬาที่มีความสนุกสนานและตื่นเต้นได้เป็นอย่างดีนั้นก็คือ การเล่นที่มีการแข่งขันกัน ดังจะเห็นได้ว่าการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกีฬาต่างๆ ที่จัดขึ้นในรูปแบบของการเล่นที่มีการแข่งขันกันตามอุดมคติของการเล่นกีฬา คือกีฬาเพื่อสุขภาพ กีฬาเพื่อมิตรภาพ และกีฬาเพื่อความสนุกสนานแล้ว การมีส่วนร่วมหรือการเล่นในกีฬานั้น มักจะเป็นการเล่นที่เป็นไปอย่างเต็มกำลังความสามารถ และก็จะไปด้วยความสนุกสนานตื่นเต้นตลอดเวลาอย่างแท้จริงด้วยเสมอ จากหลักการดังกล่าวนี้ ถ้าหากว่าในการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาทุกครั้ง ครูผู้สอนได้เตรียมและจัดบทเรียนให้นักเรียนได้มีโอกาสได้เล่นหรือแข่งขันในกิจกรรมกีฬาที่สอนทุกครั้งก็จะเป็นการจูงใจให้นักเรียนได้มีความต้องการและอยากจะเรียนวิชาพลศึกษามากขึ้น

7. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีความหมายต่อนักเรียน กิจกรรมหรือกีฬาต่างๆ ที่จะนำมาใช้ในบทเรียนนั้นควรจะเป็นกิจกรรมที่มีความหมายต่อนักเรียนด้วย เช่น เป็นกิจกรรมที่นักเรียนเคยเห็น เคยดู เคยรู้จัก เคยมีเล่นในละแวกใกล้เคียง และเมื่อนักเรียนได้เรียนแล้วนักเรียนสามารถจะนำไปเล่นเพื่อความสนุกสนานในเวลาว่างหลังเลิกเรียนแล้วได้ ถ้าเป็นกิจกรรมกีฬาที่สามารถจัดหาอุปกรณ์ที่สามารถจัดหาได้ง่าย มีราคาถูก และในขณะที่เดียวกันก็สามารถเล่นได้ในสถานที่ที่สามารถดัดแปลงได้ตามสภาพการณ์ของท้องถิ่นได้ด้วย เหล่านี้เป็นต้นก็จะทำให้บทเรียนนั้นได้มีความหมายต่อนักเรียนและสามารถที่จะจูงใจให้นักเรียนมีความต้องการที่จะเรียนวิชาพลศึกษามากยิ่งขึ้น กิจกรรมที่อาจจะมีความหมายต่อนักเรียนในแต่ละท้องถิ่นที่มี

อุปกรณ์ที่พอจะจัดหาหรือดัดแปลงมาใช้ได้โดยง่าย ตลอดจนสถานที่ที่สามารถจะดัดแปลงมาใช้ในแต่ละกิจกรรมนั้น อาจ会有ความแตกต่างกันไปในแต่ละแห่ง แต่อย่างไรก็ตาม กิจกรรมที่เป็นตัวอย่างที่สามารถจัดหา ดัดแปลง ทั้งในแง่ของอุปกรณ์และสถานที่ที่จะใช้เล่นได้นั้น เช่น ตะกร้อ ห่วงข้ามตาข่าย เนตบอล เทเบิลเทนนิส กิจกรรมประกอบจังหวะเพลงพื้นเมือง หรือเพลงที่เป็นที่นิยมต่างๆ การวิ่งกระโดดเชือก หรือกิจกรรมที่เกี่ยวกับการออกกำลังกายต่างๆ เป็นต้น กิจกรรมที่เลือกมาใช้ในบทเรียนเหล่านี้ ถ้าหากว่าสามารถเลือกกิจกรรมที่มีความสนุกสนานควบคู่ไปด้วยแล้ว จะทำให้มีความหมายต่อนักเรียนมากยิ่งขึ้นอีก

8. การให้ผลย้อนกลับและการยกย่องในความสำเร็จของนักเรียน ดังได้กล่าวมาแล้ว ในความต้องการพื้นฐานที่สำคัญของมนุษย์อย่างหนึ่งนั่น คือ ความต้องการในการยอมรับนับถือในความสามารถของตนเอง ในกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาพลศึกษานั้น นักเรียนมีความจำเป็นที่จะต้องมีการแสดงความสามารถในด้านต่างๆ ออกมาในระหว่างที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนอยู่ตลอดเวลาเรียน ดังนั้นในการแสดงความสามารถในกิจกรรมต่างๆ เหล่านั้น ออกมาทุกครั้งนั้น ถ้าครูสามารถบอกถึงผลของการแสดงออกในกิจกรรมต่างๆ ให้นักเรียนได้ทราบด้วย จะทำให้นักเรียนได้มีความพยายามและมีความตั้งใจที่จะเรียนมากยิ่งขึ้น แต่ทั้งนี้การให้ผลย้อนกลับนั้นจะต้องเป็นผลที่เป็นไปในลักษณะสร้างสรรค์ด้วย เช่น ใช้คำว่า “ดีมาก” เมื่อนักเรียนสามารถทำได้ดี หรือ แต่ถ้านักเรียนทำยังไม่ถูกหรือยังไม่ดีเท่าที่ควร ครูก็ควรจะใช้คำว่า “เกือบดี” หรือ “เกือบได้” หรือ “เกือบถูก” พร้อมทั้งการให้คำแนะนำแก้ไขจะเป็นการให้กำลังใจนักเรียนได้ดีกว่าที่จะใช้คำว่า “ยังไม่ดี” หรือ “ยังไม่ถูก” หรือ “ยังไม่ใช้ได้” แต่ถ้าในกรณีที่นักเรียนบางคนสามารถแสดงออกได้ถูกต้องดีมากควรจะเป็นเยี่ยงอย่างแก่นักเรียนคนอื่นๆ ได้ ครูก็ควรจะได้ยกย่องชมเชยในความสำเร็จของนักเรียนคนนั้นในโอกาสอันควรด้วย การให้ผลย้อนกลับแก่นักเรียนในวิธีการที่ถูกต้อง และการยกย่องในความสำเร็จของนักเรียนบางคนเป็นพิเศษในโอกาสอันควรนั้นจะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนได้มีความสนใจ มีกำลังใจและพยายามที่จะปรับปรุงตัวเองให้ดียิ่งขึ้น

9. การจัดกิจกรรมพิเศษส่งท้าย การจัดกิจกรรมพิเศษส่งท้ายหลังจากการเรียนในกิจกรรมกีฬาหนึ่งๆ จบลงแล้ว ถือเป็นวิธีการในการที่จะสร้างแรงจูงใจในการเรียนวิชาพลศึกษาที่ดีได้อย่างหนึ่ง การจัดกิจกรรมพิเศษส่งท้ายนี้สามารถจะทำได้เมื่อนักเรียนได้เรียนในกิจกรรมกีฬาหนึ่งๆ จบลงแล้ว ได้นำความรู้และประสบการณ์ที่เรียนที่เรียนในกิจกรรมนั้นทั้งหมดมาทำการแข่งขันกันเป็นการสรุปความสามารถในกีฬานั้นๆ อีกครั้งก่อนที่จะไปเริ่มเรียนในกิจกรรมใหม่ต่อไป ในการสอนวิชาพลศึกษาของครูทุกครั้ง ถ้าหากว่านักเรียนได้ทราบว่าเมื่อการสอนของครูได้จบลงในกิจกรรมแต่ละอย่างแล้ว ก็จะมีการแข่งขันกันเป็นการสรุปความสามารถอีกครั้ง จะเป็น

การช่วยกระตุ้นให้นักเรียนได้ไปฝึกซ้อมเพิ่มเติมเป็นประจำตลอดเวลาหลังจากเรียนแล้ว เพื่อให้พร้อมที่จะทำการแข่งขันให้ได้ดียิ่งขึ้น วิธีการจัดการแข่งขันแบบนี้สามารถจะทำได้เป็น 2 แบบ คือ

9.1. เป็นการแข่งขันกับตนเอง การจัดการแข่งขันกับตนเองแบบนี้สามารถจะทำได้โดยจัดให้แข่งขันกับความสามารถหรือกับคะแนนของตนเอง เป็นวิธีที่ดีอย่างหนึ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับนักเรียนในวัยเล็ก การแข่งขันไม่ต้องเน้นการแข่งขันกับคนอื่นมากเกินไป การแข่งขันในความสามารถหรือคะแนนของตนเองนั้นสามารถจะทำในกิจกรรมต่างๆ เช่น การแข่งขันในความสามารถหรือคะแนนของตนเองในการดึงข้อ การกระโดดไกล การวิ่งเร็ว การกระโดดสูง การทำลูก-นึ่ง การขว้าง การปา หรือในกิจกรรมอื่นๆ อีกมาก ที่เป็นกิจกรรมเกี่ยวกับความสามารถเฉพาะตัวของบุคคล อาจจะเริ่มจากทักษะการเคลื่อนไหวเบื้องต้นต่างๆ ไปจนกระทั่งทักษะกีฬาที่ยากๆ สำหรับนักเรียนในวัยที่สูงขึ้นก็ได้

9.2. เป็นการแข่งขันกับผู้อื่น การจัดการแข่งขันแบบนี้คือการจัดให้นักเรียนได้มีโอกาสแข่งขันกับเพื่อนนักเรียนคนอื่นๆ ในชั้นเรียน อาจจะเป็นการแข่งขันเป็นรายบุคคลที่มีขนาดและรูปร่างของร่างกายที่มีขนาดเดียวกัน หรือการแข่งขันเป็นกลุ่มๆ เช่น การแข่งขันเป็นทีมในระหว่างทีมต่างๆ ในกีฬาอย่างหนึ่งอย่างใด เป็นต้น การให้นักเรียนได้เล่นกีฬาโดยการแข่งขันกันเป็นทีมในสภาพการณ์ของการเล่นในกีฬาต่างๆ ด้วยความสนุกสนานนั้น เป็นการสร้างแรงจูงใจให้เกิดขึ้นในตัวนักเรียนได้เป็นอย่างดี แต่อย่างไรก็ดี จากรายงานการวิจัยปรากฏผลว่าการสร้างแรงจูงใจด้วยวิธีนี้อาจจะมีผลต่อนักเรียนดังต่อไปนี้คือ

9.2.1. การแข่งขันนั้นอาจจะเพิ่มความพยายามในตัวนักเรียนได้ แต่คุณภาพนั้นอาจจะเหมือนเดิมหรือลดลงก็ได้

9.2.2. การแข่งขันนั้นถ้าเป็นการแข่งขันที่เป็นไปอย่างกันเองและเป็นไปตามอุดมคติของการกีฬา คือการเล่นและการแข่งขันกีฬานั้นเป็นการเล่นและการแข่งขันกีฬาเพื่อสุขภาพ เพื่อมิตรภาพ และเพื่อความสนุกสนาน ผลดีที่ได้รับนั้นจะดีขึ้นด้วย

9.2.3. การที่การแข่งขันจะเกิดแรงจูงใจในตัวนักเรียนมากน้อยเพียงใดนั้น จะขึ้นอยู่กับความคาดหวังของนักเรียนที่นักเรียนหวังว่าสามารถทำสำเร็จได้หรือไม่มากน้อยแค่ไหนด้วย

9.2.4. การแข่งขันจะมีผลในการสร้างแรงจูงใจในนักเรียนวัยโตได้มากกว่านักเรียนในวัยเล็ก

9.2.5. นักเรียนที่มีความสามารถในระดับปานกลางหรือต่ำกว่าระดับปานกลาง จะมีความกระตือรือร้นต่อการแข่งขันมากกว่านักเรียนที่มีความสามารถในระดับสูง

10. พยายามหลีกเลี่ยงการเน้นในแรงจูงใจมากเกินไป การใช้แรงจูงใจในการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา ถ้าหากว่าครูผู้สอนเน้นในการที่จะใช้แรงจูงใจตลอดเวลา หรือมากเกินไป จะทำให้การใช้แรงจูงใจนั้นเกิดผลในทางตรงกันข้ามก็ได้ คือ แทนที่นักเรียนจะมีความสนใจกระตือรือร้นอยากจะเรียน นักเรียนอาจจะมีความรู้สึกเบื่อหน่ายในสิ่งที่เรียนและไม่สนใจอยากจะทำเรียนในสิ่งนั้นก็อาจจะเป็นได้ ด้วยเหตุนี้ครูจึงควรจะมีควมระมัดระวังในการใช้แรงจูงใจในการสอนแต่ละครั้งให้มีความพอเหมาะพอดีด้วย หลักการสำคัญในการที่จะใช้แรงจูงใจในวิชาพลศึกษามีดังนี้

10.1. การเรียนรู้จะเพิ่มตามขนาดของการเพิ่มแรงจูงใจ แต่การเพิ่มนี้จะเพิ่มได้เพียงถึงในระดับหนึ่งเท่านั้น

10.2. การเรียนรู้ที่ได้ผลมากที่สุด คือการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในขณะที่แรงจูงใจอยู่ในระดับปานกลาง

10.3. จุดสูงสุดของการเรียนรู้จะขึ้นอยู่กับปัจจัยต่อไปนี้

10.3.1. ความยากง่ายของสิ่งที่เรียน

10.3.2. ระดับของแรงจูงใจ

10.3.3. ความพร้อมของผู้เรียนที่จะได้รับจากแรงจูงใจนั้น

10.3.4. ความสามารถของผู้เรียน

10.3.5. เมื่อนักเรียนมีความวิตกกังวลหรือมีความเครียดจนเลยจุดสูงสุด

การเรียนรู้จะหยุดชะงัก

10.3.6. การเพิ่มจำนวนแรงจูงใจ จะช่วยเพิ่มความแตกต่างในระหว่างบุคคลในกลุ่ม

10.3.7. การสร้างแรงจูงใจให้อยู่ในระดับปานกลาง จะมีผลให้มีประสิทธิภาพในการเรียนสูงสุด

11. พยายามหลีกเลี่ยงมิให้นักเรียนมีความผิดหวังในการเรียน วิชาพลศึกษาเป็นวิชาที่มีบรรยากาศการเรียนการสอนที่เต็มไปด้วยความสนุกสนานและเป็นกันเองโดยเฉพาะอย่างยิ่ง หลักการและปรัชญาในการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียนนั้น เป็นการเรียนการสอนที่มุ่งเพียงเพื่อให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมกีฬาต่างๆ แล้วสามารถนำไปใช้เล่นในเวลาว่างได้

ตามอัตภาพของตนเองเท่านั้น มากกว่าที่จะเรียนเพื่อคะแนนหรือเพื่อสอบเหมือนในวิชาอื่นๆ ดังนั้นจึงเป็นวิชาที่สามารถจะสร้างความสมหวังและความสำเร็จให้แก่นักเรียนได้ดีและง่ายกว่าวิชาอื่นๆ เป็นอันมาก เมื่อการเรียนการสอนในวิชาพลศึกษามีโอกาสที่สร้างความสำเร็จและความสมหวังให้แก่นักเรียนได้ตามอัตภาพของนักเรียนแต่ละคนได้ตามที่กล่าวนี้ ความผิดหวังของนักเรียนจึงเป็นสิ่งที่ไม่น่าจะเกิดขึ้นจากการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาเป็นอันขาด แต่อย่างไรก็ดีเพื่อความไม่ประมาท หรือเพื่อป้องกันมิให้การเรียนการสอนในวิชาพลศึกษาได้เกิดความผิดหวังดังกล่าวนี้แก่นักเรียนได้ มีข้อควรระวังที่สำคัญที่ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาควรคำนึงดังต่อไปนี้

11.1. การสอนวิชาพลศึกษาสำหรับนักเรียนในชั้นเรียนนั้น เป็นการสอนเพียงเพื่อให้ให้นักเรียนทุกๆ คนในชั้นเรียนสามารถนำกีฬาไปเล่นในเวลาว่างเพื่อความสนุกสนานตามอัตภาพของตนเองเท่านั้น ดังนั้น นักเรียนทุกคนจึงมีศักยภาพในการเล่นได้ตามความสามารถของตนเองได้

11.2. เพื่อให้การเรียนการสอนบรรลุผลดียิ่งขึ้น การสอนนั้นควรแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มๆ ตามระดับความสามารถ

11.3. การสอนแต่ละครั้งควรเตรียมสถานที่และอุปกรณ์ให้พร้อมที่จะให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมอย่างทั่วถึงกัน

11.4. ครูควรคอยสอดส่องดูแลการเรียนของนักเรียนแต่ละคนอย่างทั่วถึงกัน เมื่อนักเรียนคนใดต้องการความช่วยเหลือครูจะสามารถช่วยเหลือได้โดยทันที

11.5. กิจกรรมที่จะใช้ในการเรียนในบทเรียนนั้นควรจะเป็นกิจกรรมที่นักเรียนทุกคนสามารถที่มีความสำเร็จ ในการเรียนได้ตามอัตภาพของตนเอง

11.6. ครูควรให้ความสนับสนุนและให้กำลังใจนักเรียนและให้ผลย้อนกลับแก่นักเรียนอย่างสม่ำเสมอและทั่วถึงกัน

ตอนที่ 4 ปัจจัยทางด้านสังคม

ปรีชา คัมภีรปรกรณ์ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2532: 61 - 66) ได้กล่าวถึงปัจจัยทางด้านสังคมว่ามีดังต่อไปนี้

1. ครอบครัวและพฤติกรรมนักเรียนวัยรุ่น ครอบครัวถือว่าเป็นสังคมหน่วยย่อยที่สุดซึ่งนักเรียนวัยรุ่นจะต้องเกี่ยวข้องกับด้วย โดยทั่วไปสังคมจะประกอบด้วยพ่อแม่ ลูก พี่น้อง และญาติ

2. โรงเรียนและพฤติกรรมวัยรุ่น โรงเรียนเป็นสถาบันที่นับว่ามีอิทธิพลต่อนักเรียนวัยรุ่น เป็นแหล่งที่ส่งเสริมให้นักเรียนวัยรุ่นมีพัฒนาการทางสติปัญญา ความสามารถ และสังคมเป็นอย่างมาก โรงเรียนมีหน้าที่จัดประสบการณ์ทางตรงในการเพิ่มพูน ความรู้ เจตคติ และทักษะ บางประการให้แก่ นักเรียนโดยตรง โดยการจัดหลักสูตรการสอนวิชาต่างๆ ให้แก่นักเรียน และในขณะเดียวกันก็สามารถส่งเสริมให้นักเรียนมีประสบการณ์ต่างๆโดยทางอ้อม โดยการจัดให้เข้าร่วมในชมรม หรือกิจกรรมเสริมหลักสูตรต่างๆ

3. ชุมชนและพฤติกรรมนักเรียนวัยรุ่น เมื่อมนุษย์เกิดมา สังคมหรือสถาบันแรกที่จะต้องพบคือครอบครัว ถัดจากครอบครัวก็คือชุมชน ในชุมชนประกอบด้วย ครอบครัวหลายครอบครัว และสถาบันอื่นๆ อันได้แก่ ศาสนา หน่วยงาน และอื่นๆ นักเรียนวัยรุ่นจะมีความสัมพันธ์กับครอบครัว โรงเรียน และชุมชนอย่างแยกไม่ออก การที่นักเรียนวัยรุ่นจะมีพฤติกรรมอย่างไรนั้น ชุมชนนับว่ามีอิทธิพลมาก ทั้งนี้ ย่อมขึ้นอยู่กับว่าชุมชนที่นักเรียนวัยรุ่นอยู่ในสภาพชุมชนแบบใด

แคลล์ และคาวานาฟ (Kall and Cavanaugh, 1996 อ้างถึงใน สุชา จันทน์เอม, 2536) กล่าวว่า ปัจจัยทางด้านสังคม และวัฒนธรรม (Sociocultural Factors) ประกอบด้วย 4 ปัจจัย ดังนี้

1. ปัจจัยสัมพันธภาพระหว่างบุคคล (Interpersonal Factors) เริ่มตั้งแต่ภายในครอบครัวมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน ปฏิบัติต่อกันด้วยความรัก ความเอื้ออาทร ความห่วงใย เด็กจะรู้สึกมั่นใจในการปรับตัวกับสังคมภายนอกและมีทัศนคติที่ดีต่อบุคคลทั่ว ๆ ไป

2. ปัจจัยด้านสังคม (Societal Factors) ตั้งแต่ในวัยเด็กการอบรมเลี้ยงดูส่งเสริมให้เด็กมีการปรับตัวกับสิ่งแวดล้อมในสังคม โดยเปิดโอกาสและกระตุ้นให้เด็กได้ซักถามเรื่องราวของสังคมภายนอกบ้านและอธิบายให้เข้าใจความแตกต่างของสังคมภายนอกบ้านของเด็กตามความสามารถการรับรู้ในแต่ละวัย ปลูกฝังค่านิยมที่พึงงามให้กับเด็ก เด็กจะเริ่มมีการพัฒนาความสามารถในการปรับตัวได้ดีขึ้น

3. ปัจจัยด้านวัฒนธรรม (Cultural Factors) มีผลทำให้พัฒนาการของแต่ละบุคคลแตกต่างกันไป เช่นเด็กไทยส่วนใหญ่มีลักษณะไม่กล้าแสดงความคิดเห็นขัดแย้งกับผู้ใหญ่ เนื่องจากถูก อบรมให้เชื่อฟังและปฏิบัติตามที่ผู้ใหญ่ได้แนะนำสั่งสอนแตกต่างจากวัฒนธรรม

ตะวันตกซึ่งส่งเสริมให้เด็กกล้าแสดงความคิดเห็น มีความคิดสร้างสรรค์ และสามารถแสดงความคิดเห็นขัดแย้งกับผู้ใหญ่ได้อย่างมีเหตุผล

4. ปัจจัยด้านมนุษยวิทยา (Ethnic Factors) ลักษณะที่แตกต่างกันของกลุ่มชนที่อยู่ร่วมกันมีอิทธิพลต่อพัฒนาการของมนุษย์ เช่น ความแตกต่างด้านลักษณะรูปร่าง การดำรงชีวิตของคนผิวดำในประเทศอเมริกา ทำให้มีค่านิยมบางกลุ่มรังเกียจคนผิวดำ ความแตกต่างในการนับถือศาสนาของประชาชนชาวอินเดียทำให้มีการแบ่งชนชั้นในสังคม หรือความแตกต่างในการดำรงชีวิตของบุคคลในครอบครัว เช่น ครอบครัวที่มีมารดาเป็นคนไทยแต่มีบิดาเคร่งครัดในขนบธรรมเนียมประเพณีจีน ย่อมส่งผลให้บุตรหลานต้องยึดถือและปฏิบัติตามประเพณีของจีนด้วยเช่นกัน

4.1. ปัจจัยทางด้านพ่อแม่ หรือผู้ปกครอง

พ่อแม่หน้าที่เป็นหัวหน้าครอบครัว สร้างฐานะ ความมั่นคง แม่มีหน้าที่ดูแลความเรียบร้อยภายในบ้าน ลูกมีหน้าที่เรียนหนังสือสร้างสีสัน เชื่อมสายสัมพันธ์แก่สมาชิกของครอบครัว เป็นต้น เมื่อทุกคนในครอบครัวเรียนรู้และปฏิบัติตามภาระหน้าที่ของตนได้อย่างดีเยี่ยม หากมีปัญหาใดๆ เกิดขึ้นสามารถแก้ปัญหาาร่วมกันได้ ย่อมทำให้เกิด ความสมดุลในครอบครัว

ความสมดุลในที่นี้ประกอบด้วยสองส่วนคือ ภาระหน้าที่และปัจจัยแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อครอบครัวทั้งในแง่บวกและลบ กล่าวคือ เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นกับครอบครัว ปัญหานั้นส่งผลกระทบต่องานและสมาชิกมากน้อยเพียงใด

พ่อแม่มีการจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างไร บางครอบครัวพ่อแม่สามารถจัดการกับปัญหาได้ถูกจุดและสันติวิธี ทุกคนสามารถใช้ชีวิตได้อย่างปกติสุข หากครอบครัวเกิดมีภาวะเสียสมดุลภายในครอบครัว พ่อแม่บ่าเบียงความรับผิดชอบ ใช้อารมณ์และความรุนแรงจัดการกับปัญหา ยิ่งส่งผลให้ปัญหาทวีคูณยิ่งขึ้น ซึ่งผู้ที่จะได้รับผลกระทบโดยตรง คือ ลูก

พ่อแม่จึงจำเป็นที่จะต้องช่วยกันปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของลูกด้วยการสอนให้วัยรุ่นรู้จักยับยั้งอารมณ์และความต้องการ ให้ลูกได้รู้วิธีการจัดการกับอารมณ์ของตนเองอย่างถูกต้องและชาญฉลาด สอนให้วัยรุ่นได้รู้ถึงพัฒนาการทางอารมณ์ เช่น ลูกควรจะแสดงออกทางอารมณ์อย่างไรต่อสถานการณ์ที่แตกต่างกัน และเมื่อลูกแสดงอารมณ์เช่นนั้นออกมาแล้ว ผู้อื่นจะตอบโต้อารมณ์ของตนอย่างไร โดยมีวิธีการที่พ่อแม่จะช่วยให้ลูกสามารถจัดการกับอารมณ์ของตนเองคือ

1. พ่อแม่ต้องฝึกฝนตนเองให้ไวต่อการรับรู้ภาวะอารมณ์ของลูกๆ หมั่นสังเกตความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับลูก
2. รับฟังเรื่องราวของลูกด้วยความเห็นอกเห็นใจ หลีกเลี่ยงดูถูกหรือตำหนิ มองในแง่บวกของลูกไม่เอาค่านิยม หรือประสบการณ์ของพ่อแม่มาตัดสิน แต่ให้ปลอบโยนด้วยความรัก
3. ช่วยเหลือลูกพูดบอกความรู้สึกของตนเอง บางครั้งวัยรุ่นไม่สามารถบ่งบอกอารมณ์ความรู้สึกได้ว่ารู้สึกอย่างไรในขณะนั้น พ่อแม่ต้องช่วยลูกหาคำพูดที่ตรงกับอารมณ์ ให้ลูกสามารถหาคำอธิบายเกี่ยวกับอารมณ์ของตนเองชัดเจนขึ้นตามความรู้สึกอย่างที่เขาคิดเป็น
4. ให้คำแนะนำลูกเกี่ยวกับการจัดการกับอารมณ์ของลูก
5. มีการวางกฎเกณฑ์ กำหนดขอบเขตพฤติกรรมและสอนการแสดงออกที่เป็นที่ยอมรับ เพราะอารมณ์เป็น พื้นฐานของการแสดงอารมณ์ เป็นพื้นฐานของการแสดงออกทางพฤติกรรมที่รุนแรง

การจัดการกับปัญหาอย่างเหมาะสมและสันติวิธีของผู้ใหญ่ และการสอนให้ลูกควบคุมอารมณ์อย่างฉลาด เปรียบเสมือนการให้วัคซีนป้องกันแก่ลูก ให้สามารถเผชิญกับเหตุการณ์ที่มีทั้งสุขและทุกข์ได้อย่างปลอดภัย อีกทั้งยังช่วยให้ลูกได้พัฒนาประสบการณ์การอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม มีทักษะในการจัดการปัญหาและประสบความสำเร็จในชีวิต (โรงเรียนสาธิตศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร (ฝ่ายประถม), 2551)

4.2. ปัจจัยทางด้านครูพลศึกษา

4.2.1. ความหมายของครูพลศึกษา

วรศักดิ์ เพียรชอบ (2548: 189) ได้ให้ความหมายของคำว่า ครูพลศึกษาและกีฬา ว่า หมายถึง “ผู้ที่ยึดถือในหลักการและปรัชญาของการพลศึกษาและการกีฬา และได้ใช้กิจกรรมพลศึกษาและการกีฬาเป็นสื่อในการเรียนรู้ เพื่อช่วยให้นักเรียนได้มีการเรียนรู้และมีพัฒนาการในทุกๆด้าน ตามหลักการและปรัชญาการพลศึกษาและการกีฬา คือ ทั้งใน 1.ด้านสมรรถภาพทางกาย 2.ด้านทักษะการเคลื่อนไหวส่วนต่างๆของร่างกายและทักษะกีฬา 3.ด้านความรู้ความเข้าใจในวิธีการเคลื่อนไหวส่วนต่างๆของร่างกาย 4.ด้านคุณธรรมประจำตัว เช่น การมีระเบียบวินัย การมีน้ำใจนักกีฬา และ 5.ด้านการมีเจตคติที่ดีต่อการพลศึกษาและการกีฬา ทั้งนี้เพื่อจะนำไปสู่การมี

สุขภาพและคุณภาพชีวิตที่ดีทั้งในปัจจุบันและอนาคตตามเจตนารมณ์ของอุดมคติของพลศึกษา และการกีฬา”

4.2.2. บทบาทและความสำคัญของครูพลศึกษา

วรศักดิ์ เพียรชอบ (2548: 190) กล่าวถึงบทบาทของครูพลศึกษาว่า เป็นครูหรือนักการศึกษาคนหนึ่งในโรงเรียน ดังนั้นบทบาทและความรับผิดชอบของครูพลศึกษาและกีฬา จึงต้องมีหน้าที่และความรับผิดชอบในงานทุกอย่างในโรงเรียนเช่นเดียวกับครูหรือนักการศึกษาคนอื่นๆ โดยทั่วไปในโรงเรียนควรที่จะต้องกระทำและรับผิดชอบ แต่สำหรับครูพลศึกษานั้น นอกจากจะมีบทบาทและหน้าที่ดังกล่าวแล้ว ยังมีบทบาทและความรับผิดชอบในการที่จะส่งเสริมและดำเนินการให้วิชาพลศึกษาและการกีฬา เพื่อให้นักเรียนตลอดจนบุคคลที่อยู่ในชุมชนใกล้เคียงได้รับประโยชน์หรือได้มีพัฒนาการตามอุดมคติของการพลศึกษาและการกีฬาควบคู่กันไปอีกด้วย

ครูพลศึกษาและกีฬาในโรงเรียนนั้น ถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของโครงการสอนพลศึกษาและการกีฬาในโรงเรียน การที่โครงการสอนวิชาพลศึกษาและการกีฬาในโรงเรียนหนึ่งโรงเรียนใดจะเป็นประโยชน์แก่นักเรียน หรือบรรลุผลตามอุดมคติของการพลศึกษาและการกีฬาหรือไม่ มากน้อยเพียงใด และการที่โรงเรียนหรือผู้บริหาร ตลอดจนผู้ปกครองหรือชุมชนที่อยู่ใกล้เคียงจะให้ความสนับสนุนและร่วมมือในโครงการสอนวิชาพลศึกษาและกีฬาในโรงเรียนนั้นหรือไม่ มากน้อยเพียงใดนั้น จะขึ้นอยู่กับความรู้ความสามารถและการอุทิศตนเองเพื่อความสำเร็จของโครงการสอนวิชาพลศึกษาและการกีฬาในโรงเรียนนั้นด้วยเป็นสำคัญ

4.2.3. หน้าที่และความรับผิดชอบของครูพลศึกษา

จากการที่ครูพลศึกษาและการกีฬา ต้องมีภาระและความรับผิดชอบอย่างกว้างขวางตามที่ได้กล่าวมาแล้ว เพื่อเป็นการช่วยให้ครูพลศึกษาและการกีฬาได้สามารถปฏิบัติหน้าที่ของตนเองได้อย่างสมบูรณ์ด้วยดี โดยไม่ขาดตกบกพร่อง จึงได้สรุปภาระงานหรือหน้าที่สำคัญที่ครูพลศึกษาและการกีฬาต่างๆ ที่อย่างน้อยที่สุดควรจะได้ปฏิบัติในสิ่งต่อไปนี้ (วรศักดิ์ เพียรชอบ, 2548: 191)

1. หน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการเรียนการสอน
2. หน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดโปรแกรมพลศึกษาและการกีฬาเพื่อเสริมหลักสูตร

3. หน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการทำงานร่วมกับผู้อื่นๆ
4. หน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการเคารพต่อนโยบายและระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน
5. หน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการเคารพและการทำความเข้าใจในหลักสูตรสาขาวิชาต่างๆ ที่มีการเรียนการสอนในโรงเรียน
6. หน้าที่และความรับผิดชอบต่อวิชาชีพพลศึกษาและการกีฬา
7. หน้าที่และความรับผิดชอบที่เกี่ยวกับชุมชน

4.2.4. คุณสมบัติของครูพลศึกษา

ครูพลศึกษาและกีฬา ถือเป็นครูและนักการศึกษาคนหนึ่งที่จะต้องทำหน้าที่และความรับผิดชอบในด้านต่างๆ เช่นเดียวกับครูคนอื่น ๆ ในโรงเรียนดังได้กล่าวมาแล้ว แต่สำหรับครูพลศึกษาและกีฬานั้นอาจจะต้องมีหน้าที่และความรับผิดชอบ ตลอดจนคุณลักษณะงานมีความแตกต่างและมีขอบข่ายของงานค่อนข้างจะกว้างกว่าครูคนอื่น ๆ ดังนั้น ครูพลศึกษาที่ดีจึงจำเป็นต้องมีคุณสมบัติพิเศษเฉพาะที่แตกต่างและเพิ่มเติมนอกเหนือจากครูคนอื่น ๆ เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่และความรับผิดชอบได้ดียิ่งขึ้นต่อไป (วรศักดิ์ เพียรชอบ, 2548: 198) ดังนี้

1. เป็นผู้ที่มีความรู้ดีทั้งในด้านวิชาการทั่วไป วิชาการศึกษา และวิชาพลศึกษา
2. เป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในหลักการ และปรัชญาการพลศึกษาและกีฬาเป็นอย่างดี
3. เป็นผู้ที่มีความรักและความศรัทธาในวิชาชีพพลศึกษาและการกีฬาด้วยความบริสุทธิ์ใจอย่างแท้จริง
4. เป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบสูง
5. เป็นผู้ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และมีความกระตือรือร้นสูง
6. เป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพและสุขภาพที่ดี มีร่างกายที่แข็งแรง สมบูรณ์
7. เป็นผู้ที่มีน้ำใจนักกีฬา มีจิตใจโอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

8. เป็นผู้ที่มีอารมณ์สนุกสนานและมีความรักเด็ก

9. เป็นผู้ที่ยึดมั่นในจรรยาบรรณของวิชาชีพครูโดยเคร่งครัด

4.3. ปัจจัยทางด้านเพื่อน

เพื่อน ถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียน เพราะในช่วงวัยรุ่น จะเป็นช่วงที่ใช้เวลาส่วนมากกับกลุ่มเพื่อน และมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน โดยจะโน้มเอียงไปตามความคิดของกลุ่มเพื่อนได้ง่าย ดังนั้นหากการคบเพื่อนดี ก็จะทำให้เกิดผลดี ประสพผลสำเร็จในสิ่งต่างๆ แต่หากคบเพื่อนไม่ดี ก็จะถูกชักจูงไปในทิศทางที่จะส่งผลร้ายต่อตัวเอง ดังคำที่ว่า “คบคนพาล พาลพาไปหาผิด คบบัณฑิต บัณฑิตพาไปหาผล” ดังนั้นจึงควรคบเพื่อนที่ดี หรือเรียกว่า “กัลยาณมิตร” เพื่อให้เกิดความเจริญกับตนเองต่อไป

กัลยาณมิตร คือ มิตรแท้ เพื่อนแท้ เพื่อนตาย เพื่อนที่คอยช่วยเหลือเพื่อนอย่างจริงใจโดยไม่หวังสิ่งใดตอบแทน เป็นมิตรที่หวังดี มีสิ่งดี ๆ ให้กันด้วยความจริงใจ มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, 2551)

1. ปิโย หมายถึง น่ารัก ในฐานะเป็นที่สบายใจและสนิทสนม ชวนให้อยากเข้าไปปรึกษา ได้ตาม
2. ครุ หมายถึง นำเคารพ ในฐานะประพฤติสมควรแก่ฐานะ ให้ความรู้สึกอบอุ่นใจ เป็นที่พึ่งใจ และปลอดภัย
3. ภาวนีโย หมายถึง นำเจริญใจ หรือนำยกย่อง ในฐานะทรงคุณ คือ ความรู้และภูมิปัญญาแท้จริง ทั้งเป็นผู้ฝึกอบรมและปรับปรุงตนเองอยู่เสมอ ควรเอาอย่าง ทำให้ระลึกและเอ๋ยอ้างด้วยซาบซึ้งภูมิใจ
4. วตุตา จ หมายถึง รู้จักพูดให้ได้ผล รู้จักชี้แจงให้เข้าใจ รู้ว่าเมื่อไรควรพูดอะไร อย่างไร คอยให้คำแนะนำว่ากล่าวตักเตือน เป็นที่ปรึกษาที่ดี
5. วจนุขโม หมายถึง อุดหนุนต่อถ้อยคำ คือ พร้อมที่จะรับฟังคำปรึกษาซักถาม คำเสนอแนะวิพากษ์วิจารณ์ อุดหนุน ฟังได้ไม่เบื่อ ไม่ฉุนเฉียว
6. คมภูริญจ กถ กตฺตา หมายถึง แกล้งเรื่องล้าลึกได้ สามารถอธิบายเรื่องยุ่งยาก ซับซ้อน ให้เข้าใจ และให้เรียนรู้เรื่องราวที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้นไป

7. โน จฏฐาเน นิโยชเย หมายถึง ไม่ชักนำในอฐาน คือ ไม่แนะนำในเรื่องเหลวไหล หรือชักจูงไปในทางเสื่อมเสีย

ตอนที่ 5 ปัจจัยทางการเรียนการสอน

วรศักดิ์ เพียรชอบ (2548: 247) ได้ให้ความหมายของ หลักการและวิธีการสอนวิชาพลศึกษา (Principle and Methods of Teaching Physical Education) ว่าหมายถึง “หลักการ วิธีการ และกลวิธีต่างๆ ในวิชาพลศึกษาที่ครูนำมาใช้เป็นตัวกลางในการเชื่อมเนื้อหาวิชา กิจกรรม และประสบการณ์ ตลอดจนบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมต่างๆ ในการกระตุ้นให้นักเรียนได้เล่น และร่วมปฏิบัติจริงด้วยตนเองในกิจกรรมพลศึกษาต่างๆ เพื่อให้มีการพัฒนาการตามจุดประสงค์การเรียนรู้ตามที่ได้วางไว้”

หลักการและวิธีการสอนเหล่านี้ถือเป็นหัวใจสำคัญของการเรียนการสอน ถ้าครูผู้สอนวิชาพลศึกษาคนใด แม้จะมีความรู้ความสามารถดีสักเพียงใดก็ตาม แต่ถ้ายังขาดซึ่งปัจจัยที่สำคัญนี้ ก็อาจกล่าวได้ว่าโอกาสที่การเรียนการสอนวิชาพลศึกษาของครูคนนั้นจะบรรลุผลตามที่ตั้งใจไว้จะมีน้อยมาก หรืออาจไม่มีเลย ครูที่มีแต่ความรู้ความเข้าใจ และมีทักษะในเนื้อหาวิชาอย่างดีเพียงอย่างเดียว แต่ปราศจากซึ่งหลักการและวิธีการสอนควบคู่กันไปด้วยนั้น เปรียบได้กับคนที่นั่งเรือโดยไม่มีไม้พาย โอกาสที่จะไปถึงฝั่งนั้นก็ย่อมเป็นไปได้ด้วยความยากลำบาก การสอนวิชาพลศึกษาก็เช่นเดียวกัน ดังนั้นครูผู้สอนวิชาพลศึกษาทุกคน นอกจากจะต้องเป็นครูที่มีความรู้ความเข้าใจในวิชาพลศึกษาและมีทักษะในวิชาพลศึกษา และกีฬาต่างๆ เป็นอย่างดีแล้ว ยังจะต้องเป็นผู้ที่มีความเข้าใจในหลักการและกลวิธีการสอนต่างๆ ตลอดจนสามารถนำกลวิธีต่างๆ ไปเปลี่ยนมาใช้เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมและปฏิบัติจริงในกิจกรรมพลศึกษาต่างๆ ด้วยตนเองเป็นอย่างดีอีกด้วย การเรียนรู้และพัฒนาการของนักเรียนจึงจะบรรลุตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่วางไว้ได้

5.1. ปัจจัยทางด้านวิธีสอน

วิธีการสอนในวิชาพลศึกษามีหลายวิธี โดยการเลือกวิธีสอนนั้นควรคำนึงถึงความเหมาะสมในหลายๆ ด้าน โดยเน้นที่พฤติกรรมการเรียนรู้อันพึงประสงค์ที่จะให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ให้ครบทั้ง 5 ประการ

ฤกษ์ สุวรรณฉาย (2551) ได้กล่าวถึงวิธีการสอนในวิชาพลศึกษาไว้ดังนี้

1. การสอนแบบสั่งการ (Teaching by Command) เป็นแบบการสอนที่มีความสามารถที่จะให้ผู้เรียนไปถึงจุดมุ่งหมายที่น้อยที่สุดหรือต่ำสุด เมื่อเทียบกับวิธีสอนแบบอื่นๆ

แต่ก็ยังเป็นแบบที่เราใช้มากที่สุดในการสอนวิชาพลศึกษาในปัจจุบันนี้ เนื่องจากว่าห้องเรียนหนึ่งๆ มีนักเรียนมากเกินไปนั่นเอง การสอนแบบสั่งการนี้ดูเหมือนว่าจะเป็นแบบวิธีสอนที่เป็นพื้นฐานและโครงสร้างของวิธีสอนแบบอื่น ๆ ที่ใช้กันอยู่เป็นประจำในปัจจุบันนี้ด้วย

2. การสอนแบบมอบงานให้ทำ (Teaching by Task) การสอนในรูปแบบนี้มีความแตกต่างกับการสอนแบบสั่งการ คือ การสอนแบบสั่งการนั้นทุกสิ่งอย่างจะขึ้นอยู่กับครูสอนเพียงคนเดียว เด็กไม่มีอิสระในการฝึกกิจกรรม แต่การสอนแบบมอบงานให้ทำนี้เด็กจะมีอิสระในการฝึกกิจกรรมของเขามากยิ่งขึ้น แต่ถึงอย่างไรก็ตามการสอนลักษณะนี้ก็ถือว่าการสอนที่คล้ายคลึงกับการสอนแบบสั่งการ คือสั่งให้เด็กไปทำ การทำนั้นก็คือสิ่งที่ครูมอบและกำหนดให้ ซึ่งถือว่าเป็นงานในเนื้อหาวิชาที่กำหนดโดยเด็กจะรู้ว่าเขาจะเริ่มเมื่อไร และจะหยุดเมื่อไร

ถึงอย่างไรก็ตาม การมอบหมายงานให้เด็กไปฝึกหรือกระทำการนั้น ก็คงอยู่ในความควบคุมของครูแต่ครูจะมีเวลาได้พักไม่ต้องเหนื่อยมากเหมือนการสอนแบบสั่งการซึ่งครูจะต้องอยู่หรือคอยควบคุมเด็กตลอดเวลา การสอนแบบมอบงานให้ทำจะเปิดโอกาสให้เด็กกับครูมีความสัมพันธ์กันมากยิ่งขึ้น เด็กมีโอกาสจะพัฒนาตัวของเขาอย่างอิสระมากขึ้นกว่าการสอนแบบสั่งการ

3. การสอนแบบจับคู่ (Reciprocal Teaching) การสอนแบบจับคู่ เป็นแบบการสอนที่เด็กจะมีอิสระและเป็นตัวของตัวเองมากกว่าการสอนแบบสั่งการ และแบบมอบงานให้ทำ การสอนแบบนี้ครูจะมีบทบาทเป็นอย่างมากเกี่ยวกับเรื่องการวัดผล และความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนก็มีมากขึ้นด้วย

4. การสอนแบบแบ่งเป็นกลุ่มย่อย (Use of Small Group) การสอนแบบแบ่งเป็นกลุ่มย่อย ก็คล้ายกับวิธีสอนแบบจับคู่ แต่การสอนแบบกลุ่มย่อยมีเพียงมากขึ้นมากกว่าแบบจับคู่ ก็คือ มีผู้สังเกตและผู้บันทึกการสอนแบบเป็นกลุ่มเล็ก ๆ มีประโยชน์มากในกรณีที่อุปกรณ์ และเครื่องมือ มีจำนวนจำกัด การแบ่งกลุ่มย่อย มักจะแบ่งเป็นกลุ่มละ 3-4 คน (บางกรณีอาจจะมากกว่านี้)

5. การสอนเป็นรายบุคคล (The Individual program) หัวใจสำคัญในการสอนก็คือ การเรียนเป็นรายบุคคล เพราะในการแสวงหาความรู้และการเรียนรู้เป็นหน้าที่ของแต่ละคน จะเรียนแทนกันไม่ได้ การจัดโปรแกรมในการสอนจะต้องมีเนื้อหาวิชามากพอที่จะให้ผู้เรียนได้มีโอกาส ทดลอง หรือเลือก และเร้าใจให้ผู้เรียนมีความต้องการที่จะเรียน

6. การสอนโดยวิธีแนะแนวให้ค้นคว้า (Guide Discovery) การสอนแบบแนะแนวให้เกิดการค้นคว้า เป็นวิธีที่จะทำให้ผู้เรียนได้ประกอบพิจารณาอันจะก่อให้เกิดความงอกงามทางด้านสติปัญญา เมื่อพูดถึงกิจกรรมอันจะก่อให้เกิดความงอกงามทางสติปัญญานั้นกินความหมายมาก ซึ่งต่างกับกิจกรรมอื่น ๆ นักจิตวิทยาและนักวิจัยที่มีชื่อเสียงได้เสนอข้อคิดเห็นไว้ว่ากิจกรรมี่จะก่อให้เกิดความงอกงามทางสติปัญญานั้นคือ กิจกรรม ซึ่งจะทำให้ผู้กระทำมีความสามารถในสิ่งต่อไปนี้คือ

- 6.1. ความสามารถในการถาม
- 6.2. ความสามารถในการเปรียบเทียบ
- 6.3. ความสามารถในการสรุปความหรือลงความเห็นจากการเปรียบเทียบจากของสองสิ่งหรือหลายสิ่ง
- 6.4. ความสามารถในการตัดสินใจ
- 6.5. มีความสามารถในการใช้กลวิธีต่าง ๆ เข้าช่วยในการแก้ปัญหา
- 6.6. มีความสามารถในการคิดประดิษฐ์
- 6.7. มีความสามารถในการค้นคว้า
- 6.8. มีความสามารถในการตอบโต้

5.2. ปัจจัยทางด้านความเหมาะสมของเนื้อหา

การสอนพลศึกษาให้ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ จำเป็นต้องมีการเลือกเนื้อหาที่มีความเหมาะสมตามสภาพสังคม หรือสิ่งแวดล้อมตามที่ถนัดนั้นๆ และยังคงคำนึงถึงความเหมาะสมของผู้เรียน ที่มีความแตกต่างกันทั้งเรื่องของวัย เพศ แม้กระทั่งลักษณะนิสัยของผู้เรียน เมื่อพิจารณาปรัชญาการศึกษาแล้วลำดับต่อไปควรพิจารณาลำดับขั้นของการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้การพัฒนาหลักสูตรพลศึกษาจะได้มีประสิทธิภาพ

ลำดับขั้นในการพิจารณาเพื่อพัฒนาหลักสูตรการพลศึกษาได้มีการแสดงแนะไว้ 5 ลำดับขั้นตอนดังนี้คือ 1.การวิเคราะห์สภาพการณ์ 2.การประเมินคุณลักษณะของผู้ที่จะเรียน 3.จุดหมายของการพลศึกษา 4.การตั้งความมุ่งหมายที่จะให้เกิดขึ้น และ 5.การเลือกกิจกรรมตามแนวของสภาพการณ์ คุณลักษณะของนักเรียน จุดหมาย และความมุ่งหมาย โดยมีรายละเอียดดังนี้ (ฤกษ์ สุวรรณฉาย, 2551)

1. การวิเคราะห์สภาพการณ์ ครูพลศึกษาควรจะได้ศึกษาและเรียนรู้ถึงลักษณะของสภาพการณ์ของโรงเรียนหรือของท้องถิ่นของตนเองอยู่เสมอ เช่น ครูคนหนึ่งอาจจะมีความ

ปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะให้มีการเรียนการสอนว่ายน้ำในโรงเรียน แต่ในสภาพการณ์จริงๆ นั้น ไม่มีสระว่ายน้ำหรือแม้แต่แหล่งน้ำตามธรรมชาติเลย เมื่อเป็นเช่นนี้ความหวังที่จะ จัดให้มีการเรียนการสอนว่ายน้ำของครูก็ยอมเป็นไปไม่ได้ แต่อย่างไรก็ตามครูจำเป็นต้องทำงานตามสภาพการณ์ตามที่เป็นจริงนั้นเสมอ สิ่งที่มีเป็นบางส่วนนั้นจึงเป็นสภาพการณ์ที่ไม่พร้อม เช่น ไม่พร้อมในแง่โอกาสหรือเวลาที่ไม่เพียงพอไม่พร้อมในแง่ไม่ได้รับความสนับสนุน ไม่พร้อมในแง่ระเบียบกฎหมาย ไม่ได้เอื้อให้มากเท่าที่ควร หรืออื่น ๆ เหล่านี้เป็นต้น ซึ่งสภาพการณ์เป็นสิ่งที่ต้องได้รับการแก้ไข และปรับปรุงให้ดีขึ้น ซึ่งการพัฒนาหลักสูตรการพลศึกษานั้นควรจะยึดถือข้อเท็จจริงของสภาพการณ์ของท้องถิ่นทุกอย่างเป็นหลักด้วย

ในการศึกษาสภาพการณ์ของท้องถิ่นนั้น การอ่านรายงานการสำรวจต่างๆ ของโรงเรียนที่มีอยู่ และเอกสารอ้างอิงเกี่ยวกับการสำรวจโรงเรียนจะช่วยครูให้มีความเข้าใจในเรื่องนี้ได้เป็นอย่างมาก

2. การประเมินคุณลักษณะของผู้ที่จะเรียน ขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตรและเลือกเนื้อหาที่มีความเหมาะสมกับวิชาพลศึกษาต่อไปคือ การศึกษาและประเมินคุณลักษณะของผู้เรียน เช่น ในการศึกษาและประเมินว่าผู้เรียนเป็นคนอย่างไร มีคุณลักษณะอย่างไร มีความแตกต่างกันในแต่ละคนอย่างไร มีระดับทักษะเป็นอย่างไรบ้าง เหล่านี้เป็นต้น

การพัฒนาหลักสูตรการพลศึกษานั้นควรจะได้อาศัยศึกษาและประเมินข้อเท็จจริงต่างๆ ที่เกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้เรียนด้วย แต่ก็ดีควรจะจำได้ว่าคุณลักษณะของนักเรียนแต่ละคนนั้น อาจจะมีแตกต่างจากคุณลักษณะที่เป็นกลุ่มก็ได้ ฉะนั้น ควรจะมีข้อยกเว้นในบางกรณีที่สอนเป็นรายบุคคล

3. จุดหมายของการพลศึกษา ถือว่าเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบที่สำคัญอย่างหนึ่งที่สาขาการศึกษาหนึ่งสาขาใดจะต้องแจ้งให้บุคคลอื่นว่า ในสาขาการศึกษานั้น ๆ มีจุดหมายของการพัฒนาหลักสูตร และเลือกเนื้อหาสำหรับการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาควรมีจุดหมายไปในทิศทางที่ต้องการให้เป็นไปอย่างกว้าง ๆ โดยชัดเจน

การตั้งจุดหมายของการพลศึกษานั้นควรจะได้อาศัยจุดหมายของการศึกษาทั่วไปเป็นแนวทาง ถ้าหากว่าได้กระทำเช่นนี้แล้ว จะทำให้จุดหมายของการพลศึกษาและจุดหมายของการศึกษาทั่วไปมีความสอดคล้องกัน

4. การตั้งความมุ่งหมายที่จะให้เกิดขึ้น จุดหมายเป็นคำที่ใช้เพื่อบอกทิศทาง และจุดประสงค์อย่างกว้าง ๆ เท่านั้น แต่ความมุ่งหมายนั้นจะบอกตำแหน่งที่เฉพาะเจาะจงลงไปเป็น

ระยะๆ ชัดเจนกว่า ซึ่งตำแหน่งต่าง ๆ เหล่านี้ก็จะนำไปสู่การบรรลุถึงจุดหมายนั้นก็จะกลายเป็นความมุ่งหมายของการกระทำที่เรากำลังดำเนินการต่อไปนี้ทันที แล้วในขณะที่เดียวกันจุดหมายที่ยังอยู่ห่างไกลต่อไปอีกก็จะเกิดขึ้นต่อไป อีกเรื่อย ๆ อาจเป็นเพราะเหตุนี้เอง จุดหมายจึงเป็นสิ่งที่ไม่สามารถที่จะบรรลุได้โดยง่าย โดยมีแต่ความมุ่งหมายซึ่งอยู่ในวิสัยที่จะปฏิบัติได้เท่านั้นที่จะบรรลุ

5. การเลือกกิจกรรมตามแนวของสภาพการณ์ คุณลักษณะของนักเรียน จุดหมาย และความมุ่งหมาย โดยหลังจากการสำรวจสภาพการณ์ที่จะให้มีการเรียนการสอนวิชา พลศึกษาการศึกษาลักษณะของนักเรียนในวัยต่าง ๆ การวางจุดหมายของการพลศึกษาให้มีความสอดคล้องกับความมุ่งหมายของการศึกษา และการวางความมุ่งหมายของการพลศึกษาที่จะให้เกิดขึ้นแล้ว ในขั้นต่อไปจะสามารถเลือกเนื้อหาของหลักสูตรได้ในการเลือกกิจกรรมมาเป็นเนื้อหา ของหลักสูตร สิ่งที่จะพิจารณานอกเหนือจากสภาพการณ์คุณลักษณะของนักเรียน จุดหมาย และความมุ่งหมายแล้ว เกณฑ์ที่จะต้องใช้ในการเลือกกิจกรรมต่อไปอีกมีดังนี้คือ

5.1. เกณฑ์ที่เกี่ยวกับความมากมายของคุณค่าและประโยชน์ที่จะได้รับ ในแต่ละกิจกรรม กิจกรรมทางการพลศึกษาหลาย ๆ กิจกรรมอาจมีคุณสมบัติครบถ้วน ตามที่วางไว้ แต่กิจกรรมอย่างอย่างหนึ่งอาจจะมีประโยชน์ หรือมีคุณค่ามากกว่ากิจกรรมอีกอย่างหนึ่ง

5.2. เกณฑ์เกี่ยวกับความสนใจของผู้เรียน กิจกรรมที่เลือกความเป็น กิจกรรมที่ผู้เรียนมีความสนใจ

5.3. เกณฑ์เกี่ยวกับประโยชน์ที่สามารถนำไปใช้ได้ กิจกรรมที่เลือกควร เป็นกิจกรรมที่สามารถนำไปใช้เล่นในเวลาว่างในโอกาสข้างหน้าในชีวิตจริงต่อไปได้อีกด้วย

5.4. เกณฑ์เกี่ยวกับบุคลิกภาวะของผู้เรียน กิจกรรมที่เลือกควรมีความ เหมาะสมกับความสามารถในการพัฒนาของร่างกายและจิตใจของผู้เรียนแต่ละวัย

5.5. เกณฑ์เกี่ยวกับประสบการณ์ของผู้เรียน กิจกรรมที่เลือกควรเป็น กิจกรรมที่มีกิจกรรมอื่นปูพื้นให้แก่ นักเรียนมาแล้ว

5.6. เกณฑ์เกี่ยวกับความปลอดภัยของผู้เรียน กิจกรรมที่เลือกควรเป็น กิจกรรมที่ไม่เป็นอันตรายต่อผู้เรียน หรือเป็นกิจกรรมที่เกินกว่าความสามารถของผู้สอนที่จะ ป้องกันอันตรายที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนโดยไม่จำเป็นได้

5.7. เกณฑ์เกี่ยวกับความสัมฤทธิ์ผลในการเรียน กิจกรรมที่เลือกควรเป็นกิจกรรมที่จะช่วยให้การเรียนได้บรรลุผลตามความมุ่งหมาย ซึ่งมีความสอดคล้องกับจุดหมายที่ได้วางไว้

5.3. ปัจจัยทางด้านการวัดและประเมินผล

การวัดและการประเมินผลถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนการสอนและการจัดการศึกษา เมื่อนโยบายหรือปรัชญาของการจัดการศึกษาเปลี่ยนแปลงไปย่อมมีผลต่อการวัดและประเมินผล ดังที่ จรรยา แก่นวงศ์คำ (2529: 306 อ้างถึงใน กิตติพงษ์ ยินดีสิทธิ์, 2551) กล่าวว่า การวัดผลเพื่อประเมินผลทางการศึกษาในประเทศไทยเท่าที่เป็นมาในระยะแรกๆ นั้นได้เน้นหนักไปในด้านการทดสอบความชำนาญและความจำเป็นเท่านั้น โดยไม่คำนึงถึงความมุ่งหมายของการสอนว่าจะให้ผู้เรียนได้รับอะไรบ้าง ระยะต่อมาการสอนได้เพิ่มกีฬามากขึ้น การวัดผลทางการศึกษาก็กระทำเฉพาะประเภทกีฬา และการวัดผลก็เน้นทางผลสัมฤทธิ์ปลายปีอย่างเดียว ไม่ดูการเปลี่ยนแปลง พัฒนาการ หรือความก้าวหน้าของนักเรียนที่ปรับปรุงตัวขึ้นแต่อย่างใด ไม่มีการวัดความรู้ ความเข้าใจ หรือเจตคติทางการศึกษาใดๆ ทั้งสิ้น ในปัจจุบันหลักสูตร และการสอนเปลี่ยนแปลงไปจากความคิดเดิมที่ว่า การพลศึกษา คือ การบริหารหรือกีฬาบางประเภท ก็กลับมีความเข้าใจกว้างขวางถูกต้องยิ่งขึ้นกล่าวคือ กิจกรรมพลศึกษามีมากไปกว่าการบริหารหรือกีฬา แต่มีกิจกรรมมากพอที่จะช่วยส่งเสริมความเจริญเติบโตของร่างกาย

5.3.1. ความหมายของการวัดและประเมินผลทางการพลศึกษา

วรงค์ดี เพียรชอบ (2548: 391) ได้ให้ความหมายของคำว่า “การวัดเพื่อการประเมินผลทางการพลศึกษา” (Measurement for Evaluation in Physical Education) ว่าเป็นการหาปริมาณของพัฒนาการที่เกิดขึ้นในตัวนักเรียนตามหลักการและกระบวนการของการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาตามสาระ มาตรฐาน หรือจุดประสงค์ของการเรียนรู้ที่ได้ตั้งไว้ แล้วก็นำผลของพัฒนาการที่วัดมาได้นั้น มาประเมินด้วยการพิจารณาเปรียบเทียบกับมาตรฐานหรือคุณภาพอย่างอื่นที่มีอยู่แล้ว เพื่อดูว่าผลของพัฒนาการที่เกิดขึ้นจากกระบวนการสอนที่แล้วมานั้นดีหรือไม่ดี ควรจะมีการปรับปรุงแก้ไขหรือไม่อย่างไร การวัดเพื่อการประเมินผลทางการพลศึกษาส่วนมากมักจะกระทำเพื่อการให้คะแนนนักเรียนหลังจากได้เรียนจบวิชาแต่ละวิชาในภาคการศึกษาหนึ่งๆ หรือจบหลักสูตรการเรียนหนึ่งๆ เรียบร้อยแล้ว

5.3.2. ความมุ่งหมายของการวัดเพื่อการประเมินผลทางการพลศึกษา

วรศักดิ์ เพียรชอบ (2548: 391) ได้กล่าวว่า การวัดผลทางการพลศึกษาอาจจะเป็นการวัดเพื่อการประเมินผลในหลายๆ ประการ แต่ส่วนใหญ่แล้วมักจะวัดเพื่อความมุ่งหมายที่สำคัญในด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนได้มีความสนใจ มีความพยายามศึกษาค้นคว้า หรือทำแบบฝึกหัดในบทเรียนให้มีความรู้ ความเข้าใจ ให้ดียิ่งขึ้นหรือฝึกฝนตนเองให้มีความชำนาญให้มากยิ่งขึ้น
2. เพื่อให้ผู้สอนได้ทราบความก้าวหน้าของนักเรียนและผู้เรียนเองก็ได้รับ ความก้าวหน้าและสถานการณ์การเรียนไปพร้อม ๆ กันด้วย
3. เพื่อให้ทราบสถานการณ์การเรียนการสอน คือ ผู้สอนจะได้รู้ว่าการสอนของตนเองเป็นอย่างไรและจะหาทางปรับปรุงหรือแก้ไขวิธีการสอนของตนเองให้ดีขึ้นต่อไปอย่างไร และผู้เรียนเองก็ได้ปรับปรุงวิธีการเรียนของตนเองไปพร้อม ๆ กันด้วย
4. เพื่อนำผลจากการวัดมาใช้เป็นแนวทางในการจำแนกกลุ่มนักเรียน เพื่อ ประโยชน์ในการจัดชั้นเรียนจัดกลุ่มตามระดับความสามารถ ที่สามารถเห็นได้ชัดก็เช่นการจัดกลุ่ม ในการสอนว่ายน้ำเพื่อความปลอดภัย
5. นำผลมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างมาตรฐาน สำหรับใช้เป็นเกณฑ์สำหรับ เปรียบเทียบกับผลของการเรียนการสอนของนักเรียนในโอกาสต่อไป
6. เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการให้คะแนนผู้เรียนหลังจากการเรียนจบวิชาในภาค หนึ่งๆ หรือหลังจากการเรียนจบหลักสูตรหนึ่งๆ แล้ว ผู้เรียนได้มีการพัฒนาตามที่ได้ตั้งจุดหมายไว้ หรือไม่เพียงใดโดยมักจะถือตามเกณฑ์มาตรฐานที่ว่าไว้ว่า ถ้าผู้ใดที่ได้คะแนนมาก คือ ผู้ที่บรรลุ ตามจุดหมายของการเรียนการสอนมากก็แสดงให้เห็นว่ามีพัฒนาการมากด้วย และในทำนอง เดียวกัน ผู้ใดที่เรียนแล้วได้คะแนนระดับปานกลางและน้อยก็จะเป็นผู้ที่บรรลุตามจุดหมายใน ระดับปานกลางและน้อย และก็แสดงให้เห็นว่าเป็นผู้ที่มีพัฒนาการปานกลางและน้อย ตามลำดับ ด้วย ดังนั้น ผู้ที่ได้เรียนในวิชาหนึ่งๆ หรือในหลักสูตรหนึ่งๆ เมื่อเรียนจบวิชาหรือหลักสูตรนั้นๆ แล้ว จึงมักต้องมีสัญลักษณ์เพื่อแสดงว่า ผู้เรียนผู้ใดได้มีการพัฒนาการมากน้อยเพียงใดกำกับไว้เพื่อให้ เป็นที่ทราบด้วยเสมอ

5.3.3. หลักและปรัชญาการวัดเพื่อการประเมินผลทางการศึกษา

วอร์คัตตี เพียร์ชอป (2548: 392) กล่าวถึงหลักการและปรัชญาการวัดเพื่อการประเมินผลในวิชาพลศึกษาว่า จะวัดตามจุดประสงค์การเรียนรู้ หรือสาระ และมาตรฐานการเรียนรู้ที่ได้กำหนดไว้ในหลักสูตรของแต่ละระดับชั้นหนึ่งๆ นั้นเอง หรืออีกนัยหนึ่งก็อาจจะกล่าวได้ว่า ในระดับชั้นใดหลักสูตรได้กำหนดสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ไว้อย่างไรบ้าง ผู้สอนก็ต้องวางจุดประสงค์การเรียนรู้ให้เป็นไปตามสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ไว้อย่างนั้นด้วย ดังนั้น เมื่อครูได้มีการวางจุดประสงค์การเรียนรู้เพื่อดำเนินการสอนให้เป็นไปเช่นนั้นแล้ว ผู้สอนก็ต้องวัดเพื่อประเมินผลตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ได้สอนไปนั้นให้ครบถ้วนทุกๆ ด้านตามที่วางไว้อย่างนั้นด้วยเช่นกัน จึงจะทำให้สามารถทราบได้ว่าการสอนของตนเองนั้นได้บรรลุผลตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ได้วางไว้นั้นมากน้อยแค่ไหนหรือควรจะมีการปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นอย่างไร

ตามหลักการและปรัชญาของการเรียนการสอนวิชาพลศึกษานั้น วิชาพลศึกษาเป็นวิชาที่ให้นักเรียนได้มีการเรียนรู้หรือได้มีการพัฒนาการด้วยการกระทำหรือด้วยการลงมือปฏิบัติจริงด้วยตนเอง และเมื่อนักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงด้วยตนเองแล้ว นักเรียนก็จะเกิดพัฒนาการหรือเกิดการเรียนรู้ในด้านต่างๆ ขึ้นมาพร้อมๆ กัน คือ

1. ทางด้านร่างกาย เมื่อนักเรียนได้เล่นกีฬา ก็จะทำให้นักเรียนได้ออกกำลังกายแล้วก็ทำให้นักเรียนเป็นผู้มีร่างกายแข็งแรงมากยิ่งขึ้น
2. ทางด้านอารมณ์ทักษะ เมื่อนักเรียนได้เล่นกีฬา ก็จะทำให้นักเรียนได้เคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกายแล้วก็ทำให้นักเรียนได้มีทักษะการเคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกายหรือมีทักษะการกีฬาดีขึ้น
3. ทางด้านความรู้ เมื่อนักเรียนได้เล่นกีฬาและปฏิบัติตามกฎและระเบียบการเล่นกีฬา ก็จะทำให้นักเรียนได้มีความเข้าใจวิธีการเล่นและระเบียบกฎกติกาการเล่นกีฬาดีขึ้น
4. ทางด้านคุณลักษณะประจำตัว เมื่อนักเรียนได้เล่นกีฬาและได้ปฏิบัติตามกฎกติกาการเล่นกีฬาเป็นประจำ ก็จะทำให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการมีระเบียบวินัยมีน้ำใจนักกีฬาและกีฬาพยายามที่จะเป็นผู้ที่มีระเบียบวินัยและมีน้ำใจนักกีฬามากยิ่งขึ้น
5. ทางด้านเจตคติ เมื่อนักเรียนได้เล่นกีฬาด้วยความสนุกสนาน ก็จะทำให้นักเรียนได้รับรสชาติของคุณค่าของการเล่นกีฬาด้วยตนเองอย่างแท้จริง ก็จะทำให้นักเรียนได้มี

ความรัก ความชอบ เห็นความสำคัญและคุณค่าของการเล่นกีฬาและชอบกีฬาและออกกำลังกาย เป็นประจำมากยิ่งขึ้น

พัฒนาการในด้านต่าง ๆ เหล่านี้เป็นพัฒนาการที่เกิดขึ้นจากการที่นักเรียนได้ลงมือเล่น กีฬาด้วยตนเองทั้งสิ้น ดังนั้น การเรียนการสอนวิชาพลศึกษาที่ได้นั้น จึงเป็นการเรียนที่ให้นักเรียนได้ ลงมือปฏิบัติจริงได้เล่นจริงด้วยตนเอง และเมื่อปฏิบัติจริงและเล่นจริงด้วยตนเองแล้ว จึงได้มีการ เรียนรู้ในด้านต่าง ๆ ดังได้กล่าวมาแล้วพร้อม ๆ กันในขณะเดียวกันนั้นด้วย

สรุปแล้วหลักการและปรัชญาในการสอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียนนั้น คือ กระบวนการ เรียนการสอนโดยใช้กิจกรรมพลศึกษาหรือกีฬาเป็นสื่อ ที่มุ่งให้นักเรียนได้มีพัฒนาการในทุกๆ ด้าน พร้อม ๆ กันดังต่อไปนี้

1. เพื่อให้นักเรียนมีสมรรถภาพทางร่างกายดี มีร่างกายแข็งแรง มีสุขภาพดี
2. เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในวิธีการเล่นกีฬา กฎกติกาการเล่น เบื้องต้นที่จำเป็นและสำคัญ และวิธีการเล่นกีฬาด้วยความปลอดภัย
3. เพื่อให้นักเรียนได้มีทักษะการเคลื่อนไหวเบื้องต้นในด้านต่าง ๆ และทักษะการเล่นกีฬาต่างๆ ที่จำเป็น และสำคัญ สามารถนำไปใช้เล่นกีฬาในเวลาว่าง เพื่อสุขภาพ เพื่อมิตรภาพ และเพื่อความสนุกสนานตามอัธยาศัยของตนเอง
4. เพื่อให้นักเรียนได้มีคุณธรรม มีระเบียบวินัย มีน้ำใจนักกีฬา สามารถมีส่วนร่วม ในการเล่นกีฬาหรือประกอบกิจกรรมการงานอื่นกับผู้อื่นได้
5. เพื่อให้นักเรียนเห็นคุณค่า ได้มีความรัก ความชอบในการเล่นกีฬาและการออกกำลังกายมีความนิยมชมชอบในการเล่นกีฬาและออกกำลังกายและเล่นกีฬาเป็นประจำ

ตามที่สภาระและมาตรฐานการเรียนรู้ในกลุ่มวิชาสุขศึกษาและพลศึกษาของหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ไม่ได้แยกระบุจุดหมายความการเรียนการสอนพลศึกษาทั้ง 5 ด้าน ตามที่กล่าวมาแล้วนี้ไว้ให้เห็นอย่างชัดเจนก็ตาม แต่ถ้าจะศึกษาและวิเคราะห์ให้ดีแล้ว คือเริ่ม ตั้งแต่จากการศึกษาและวิเคราะห์ความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาในมาตรา 6 ของ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ก็จะได้เห็นได้ชัดเจนว่า ความมุ่งหมายของการศึกษา ตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้กำหนดไว้ว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็น มนุษย์ ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และมีคุณธรรมมีจริยธรรมและวัฒนธรรมใน การดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข”

จากการศึกษาและวิเคราะห์ในสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มวิชาสุขศึกษาและพลศึกษาในสาระที่ 3 ก็เช่นเดียวกัน ก็จะได้เห็นว่าได้มีการกำหนดไว้ในสาระการเรียนรู้เกี่ยวกับกิจกรรมที่มีในการเรียนการสอนว่าให้มีกิจกรรมที่ประกอบไปด้วย “การเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย การเล่นเกม กีฬาไทย และกีฬาสากล” ในสาระที่ 3 นี้ ก็ได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ไว้ใน พ 3.1 และ พ 3.2 ว่าให้นักเรียน “เข้าใจ มีทักษะในการเคลื่อนไหว กิจกรรมทางกาย การเล่นเกม และกีฬา” และ “รักการออกกำลังกาย การเล่นเกมและการเล่นกีฬา ปฏิบัติเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ มีวินัย เคารพสิทธิ กฎกติกา มีน้ำใจนักกีฬามีจิตวิญญาณในการแข่งขันและชื่นชมในสุนทรียภาพของการกีฬา” และในทำนองเดียวกันจากการศึกษาและวิเคราะห์ในสาระที่ 4 ก็ได้มีการกำหนดสาระการเรียนรู้ไว้ว่าการเรียนการสอนนั้นควรจะเป็นไปในลักษณะ “การสร้างเสริมสุขภาพ สมรรถภาพและการป้องกันโรค” โดยในสาระที่ 4 เดียวกันนี้ได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ไว้ใน พ 4.1 ว่าให้นักเรียน “เห็นคุณค่าและมีทักษะในการสร้างเสริมสุขภาพ การดำรงสุขภาพ การป้องกันโรค และการเสริมสร้างสมรรถภาพเพื่อสุขภาพ” ใช้อีก

จากที่ได้กล่าวมาแล้วนี้จึงทำให้เห็นได้ว่า สาระ มาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ทุกๆ อย่างที่ได้วางไว้ตามความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาในมาตรฐาน 6 ของพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 นั้นก็คือ สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ที่ตรงและเป็นไปตามหลักการ ปรัชญาและจุดหมายของการพลศึกษาในการที่จะช่วยให้นักเรียนได้มีพัฒนาการในทุก ๆ ด้านทั้ง 5 ด้านดังที่ได้กล่าวมาแล้ว

เมื่อสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มวิชาสุขศึกษาและพลศึกษาตามความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาได้มีความตรงกันและเป็นไปตามหลักการและปรัชญาการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาแล้วเช่นนี้ก็สามารถกล่าวได้ว่า การวัดเพื่อประเมินผลที่ถูกต้องและสมบูรณ์ตามสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรนั้นนั้น ก็จะต้องเป็นการวัดเพื่อประเมินตามหลักการและปรัชญาการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาที่มุ่งให้นักเรียนได้มีพัฒนาการในทุกๆ ด้านทั้ง 5 ด้านตามที่ได้กล่าวมาแล้ว คือ จะต้องวัดเพื่อประเมินผลในด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้ คือ

1. การวัดด้านสมรรถภาพทางร่างกาย เพื่อจะให้ทราบว่าหลังจากนักเรียนได้เรียนวิชาพลศึกษาด้วยการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการออกกำลังกายและกิจกรรมการออกกำลังกายต่าง ๆ แล้วนักเรียนจะมีสมรรถภาพทางด้านร่างกายหรือมีร่างกายแข็งแรงมากน้อยแค่ไหน

2. การวัดด้านความรู้ ความเข้าใจในพื้นฐานความรู้ต่างๆ เพื่อจะได้ทราบว่านักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในความรู้พื้นฐาน ที่จำเป็นและสำคัญสำหรับนักเรียนเพื่อนำไปใช้ในการ เล่นกีฬาในเวลาว่างได้มากน้อยแค่ไหน เช่น ความรู้เกี่ยวกับวิธีการเล่นที่ง่าย ๆ ที่ถูกต้องและ

ประโยชน์ของการออกกำลังกายและการเล่นกีฬา ลักษณะของการมีน้ำใจนักกีฬา และกติกาการเล่นที่ง่ายๆ เหล่านี้เป็นต้น

3. การวัดด้านทักษะการเคลื่อนไหวเบื้องต้นและทักษะการเล่นกีฬา เพื่อจะได้ทราบว่านักเรียนมีความสามารถในการเคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกายที่เป็นพื้นฐานเบื้องต้น ถูกต้องหรือมีทักษะในการเล่นกีฬาต่างๆ ในเวลาว่างตามอัตราภาพของตนเองหรือไม่มากนักเพียงใด

4. การวัดด้านคุณธรรมและคุณลักษณะประจำตัวของนักเรียน เพื่อจะได้ทราบว่านักเรียนได้เป็นผู้มีระเบียบวินัย มีน้ำใจนักกีฬาด้วยการนำไปปฏิบัติตนในสถานการณ์จริงได้มากน้อยแค่ไหน

5. การวัดด้านเจตคติหรือการเห็นความสำคัญและการเห็นคุณค่าของการเล่นกีฬาหรือการออกกำลังกาย เพื่อจะได้ทราบว่านักเรียนมีความรักและความเข้าใจในการเล่นกีฬาหรือและออกกำลังกายเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอหรือไม่

การวัดผลในด้านต่างๆ ทั้ง 5 ด้านตามที่ได้กล่าวมาแล้วนี้ จึงมีข้อที่ควรระวังไว้อยู่เสมอว่าผู้สอนนั้นควรจะต้องวัดผลให้ตรงตามสาระ มาตรฐานหรือจุดประสงค์ของการเรียนรู้ของในแต่ละระดับชั้นหรือในแต่ละช่วงชั้นตามที่ได้สอนมาแล้วนั้นจริงๆ ด้วย มิฉะนั้นแล้วการวัดนั้นก็จะเป็นการวัดในสิ่งที่เราไม่ได้ต้องการวัดจริงๆ และก็อาจจะไม่สามารถนำผลของการวัดนั้นมาประเมินผลหรือให้คะแนนให้ถูกต้องตามที่ต้องการได้

วิริยา บุญชัย (2529: 32 อ้างถึงใน กิตติพงษ์ ยินดีสิทธิ์, 2551) ได้กล่าวถึงการวัดและประเมินผลทางพลศึกษาว่า ควรวัดและประเมินผลให้ครอบคลุมทุกองค์ประกอบของการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา ซึ่งองค์ประกอบนี้ประกอบไปด้วย

1. พฤติกรรมการเรียนทางด้านทักษะและความสามารถ (Psychomotor Domain) เป็นการพัฒนาด้านการเคลื่อนไหว การทำงานของกล้ามเนื้อ ทักษะในการใช้มือ ครูควรทดสอบเกี่ยวกับสัมฤทธิ์ผลในการเรียนกิจกรรมประเภทต่าง ๆ ได้แก่ สมรรถภาพทางกาย ความสามารถด้านกลไก และความสามารถในการเล่น

2. พฤติกรรมการเรียนรู้ด้านสมรรถภาพสมองหรือสติ (Cognitive Domain) เป็นการพัฒนาด้านสติปัญญา การระลึกได้ (Recall) การจำได้หรือการรู้จัก (Recognition) การวัดด้าน

นี้ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกลไก และหลักการเคลื่อนไหว กฎ กติกา ความปลอดภัย การสร้างเสริมสมรรถภาพ ตลอดจนประวัติของกิจกรรมต่างๆ

3. พฤติกรรมเรียนรู้ทางด้านความรู้สึกหรืออารมณ์ (Affective Domain) เป็นการประเมินพฤติกรรมด้านสังคมและความรู้สึก ซึ่งประกอบด้วย ความสนใจ เจตคติ ความซาบซึ้ง ความมีน้ำใจเป็นนักกีฬา ความร่วมมือ ความสามารถในการปรับตัว การเป็นผู้นำและผู้ตามได้เป็นอย่างดี เป็นต้น

การวัดลักษณะทางสังคมวิธีที่ดีที่สุดคือ การสังเกตของครูและผู้เรียนเอง โดยให้ผู้เรียนประเมินคุณค่าของตนเองและเพื่อร่วมชั้นด้วย วิธีดังกล่าวสามารถวัดเกี่ยวกับความมีน้ำใจเป็นนักกีฬา การเป็นผู้นำและผู้ตามได้เป็นอย่างดี

นอกจากสิ่งที่กล่าวมาข้างต้นแล้วยังมีองค์ประกอบอื่น ๆ อีกที่นำมาพิจารณาให้คะแนน ได้แก่ ความพยายาม เวลาเรียน การพัฒนา ความสนใจ เป็นต้น

ตอนที่ 6 ปัจจัยทางด้านกายภาพ

ปรีชา คัมภีรปกรณ์ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2532: 68 - 72) ได้กล่าวถึงปัจจัยทางด้านกายภาพว่ามีดังต่อไปนี้

1. ปัจจัยทางด้านครอบครัว มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมนักเรียนวัยรุ่น เป็นอย่างมาก ถ้าหากจะพิจารณาแบ่งปัจจัยทางบ้านออกอย่างกว้างๆ ก็จะได้เป็น 2 ประเภท คือ ปัจจัยทางบ้านที่เป็นปัจจัยสังคม ได้แก่ ความสัมพันธ์กันระหว่างสมาชิกในครอบครัว บรรยากาศในครอบครัว ปัจจัยที่สองได้แก่ ปัจจัยทางกายภาพซึ่งแบ่งออกเป็นดังนี้ 1.จำนวนสมาชิก 2.ขนาดของบ้าน 3.สภาพแวดล้อม 4.อื่นๆ เช่น เครื่องอำนวยความสะดวก เครื่องบันเทิง เป็นต้น

2. ปัจจัยทางโรงเรียน มีลักษณะคล้ายคลึงกับปัจจัยทางกายภาพทางบ้าน ได้แก่ 1.ประเภทโรงเรียน 2.ขนาดโรงเรียน 3.ชื่อเสียงของโรงเรียน 4.สภาพแวดล้อมของโรงเรียน

3. ปัจจัยทางชุมชน มีอิทธิพลต่อนักเรียนวัยรุ่นเป็นอย่างมาก กล่าวคือ บ้านหลายบ้านรวมกันเป็นชุมชน โรงเรียนตั้งอยู่ในชุมชน จนบางคนกล่าวว่าโรงเรียนที่ดีควรเป็นโรงเรียนของชุมชน เพราะโรงเรียนที่ดีควรเป็นแหล่งกลางที่คนทุกคนทุกเชื้อชาติศาสนาที่เป็นสมาชิกของชุมชนสามารถไปมาได้ด้วยความสะดวกใจ โดยแบ่งตามลักษณะทางกายภาพของชุมชน ดังนี้ 1.ประเภทของชุมชน 2.ขนาดของชุมชน 3.ที่ตั้งของชุมชน

ตอนที่ 7 ปัจจัยอื่นๆ

ปรีชา คัมภีรปกรณ์ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2532: 45 - 72) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมนักเรียนวัยรุ่นว่ามีอยู่ 4 ปัจจัย ตามที่ได้กล่าวไปแล้ว คือ ปัจจัยทางจิตวิทยา ปัจจัยทางสังคม ปัจจัยทางกายภาพ แต่มีอีกปัจจัยที่เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมของนักเรียนวัยรุ่นเป็นอย่างมากคือ ปัจจัยทางพันธุกรรม โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การถ่ายทอดทางพันธุกรรม เป็นที่ยอมรับกันว่าคนจะมีความแตกต่างกันไม่เฉพาะในด้านของร่างกาย ความต้องการ พฤติกรรม และอื่นๆ ความแตกต่างนี้มาจากปัจจัยที่เกี่ยวข้องด้วยกันหลายประการ ปัจจัยหนึ่งที่นักจิตวิทยายอมรับว่าทำให้มนุษย์มีความแตกต่างกันคือ พันธุกรรม จนบางคนกล่าวว่า พันธุกรรม เป็นตัวกำหนดสิ่งต่างๆในมนุษย์ แล้วให้สิ่งแวดล้อมเป็นตัวปรุงแต่งสิ่งต่างๆเหล่านั้น

2. ความสัมพันธ์ระหว่างพันธุกรรมกับพฤติกรรมการแสดงออก จากการศึกษาทางพันธุกรรมพบว่า ลักษณะการถ่ายทอดหลายประการมีผลโดยตรงต่อพฤติกรรมของมนุษย์ เช่น พฤติกรรมที่เป็นคนเปิดเผย ชอบสังคม หรือเป็นคนเก็บตัว กรรมพันธุ์มีส่วนในการกำหนดด้วยเช่นกัน

แคลล์ และคาวานาฟ (Kall and Cavanaugh, 1996 อ้างถึงใน สุชา จันทน์เอม, 2536) กล่าวว่า บุคคลแต่ละคนมีความแตกต่างกันทั้งด้านการเจริญเติบโตของร่างกาย การมีวุฒิภาวะในแต่ละวัยและการเรียนรู้ ส่งผลให้บุคคลมีพฤติกรรมที่แตกต่างกัน โดยได้กล่าวถึงปัจจัยทางด้านชีวภาพ (Biological Factors) และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับวงจรชีวิต (Life - Cycle Factors) ดังต่อไปนี้

1. ปัจจัยด้านชีวภาพ (Biological Factors) เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการของมนุษย์ตั้งแต่ในระยะก่อนคลอดคือ พันธุกรรมและปัจจัยที่สัมพันธ์กับสุขภาพ

1.1. พันธุกรรม (Genetic) คือการถ่ายทอดลักษณะต่างๆ จากคนรุ่นหนึ่งสู่คนอีกรุ่นหนึ่งในครอบครัวเดียวกัน หรือในเชื้อสายเดียวกัน เช่น สีของนัยน์ตา สีผม ลักษณะรูปร่างหน้าตา รวมถึงความผิดปกติหรือโรคต่าง ๆ ที่ถ่ายทอดทางพันธุกรรม เช่น ตาบอดสี โรคธาลัสซีเมีย เป็นต้น

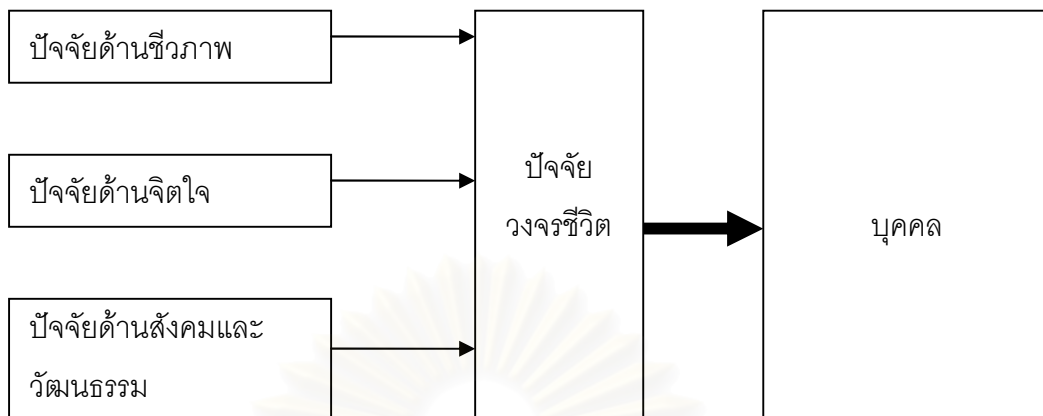
1.2. ปัจจัยที่สัมพันธ์กับสุขภาพ (Health - Related Factors) โดยเฉพาะสภาวะแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพที่มีผลต่อพัฒนาการของทารกในครรภ์มารดาเช่นพบความ

ผิดปกติของสมองของทารกในครรภ์มารดาที่เรียกว่าคูรู (Kuru) ในประชากรของหมู่เกาะแห่งหนึ่งในมหาสมุทรแปซิฟิกตอนใต้ การไ้ยาของมารดาขณะตั้งครรภ์ที่มีผลต่อทารก การติดเชื้อโรคของมารดาขณะตั้งครรภ์ เช่น เชื้อไวรัสหัดเยอรมัน เป็นต้น

ปัจจัยด้านชีวภาพทำให้ทารกในครรภ์มารดาหรือในวัยก่อนคลอดมีความผิดปกติได้ เช่น การมีโรคทางพันธุกรรม หรือมีความผิดปกติของการเจริญเติบโตของทารกในครรภ์อันเนื่องมาจากการไ้ยา หรือจากการติดเชื้อโรคต่างๆ ของมารดา และสภาวะแวดล้อมที่ไม่เหมาะสมส่งผลให้พัฒนาการของทารกทางด้านร่างกายผิดปกติ และอาจส่งผลไปสู่ความผิดปกติของพัฒนาการด้านอื่น ๆ ต่อไป

2. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับวงจรชีวิต (Life - Cycle Factors) ความหมายของวงจรชีวิต (Life - Cycle Factors) หมายถึงการที่บุคคลจะแปลความหมายของเหตุการณ์ใดๆ ว่ามีผลอย่างไรต่อตนเองนั้น ขึ้นอยู่กับความคิดและประสบการณ์เดิมของบุคคล ประกอบกับเวลาที่เกิดขึ้นของเหตุการณ์นั้น ๆ คือในสถานการณ์เดียวกันบุคคลแต่ละคนอาจจะแปลความหมายของสถานการณ์นั้น ๆ ไม่เหมือนกันเนื่องจากความแตกต่างระหว่างบุคคล เช่น การตั้งครรภ์ของผู้หญิงที่มีอายุเหมาะสม มีสุขภาพดีและมีความพร้อมด้านสภาพครอบครัวโดยที่สามีและตนเองวางแผนที่จะมีบุตรภายหลังการแต่งงาน กับการตั้งครรภ์ของผู้หญิงวัยรุ่นที่อยู่ในวัยเรียนและมีความสัมพันธ์ไม่ยั่งยืนกับคู่นอน จากสถานการณ์ข้างต้นมีการแปลความหมายของการตั้งครรภ์แตกต่างกันระหว่างผู้หญิงทั้งสองคน หญิงวัยรุ่นอาจแปลความหมายของการตั้งครรภ์ว่าเป็นสถานการณ์ที่ไม่อยากจะทำให้เกิดขึ้นอาจมีความต้องการทำลายทารกในครรภ์ในขณะที่ผู้หญิงที่มีความต้องการบุตรก็จะแปลสถานการณ์ดังกล่าวว่าเป็นสิ่งที่น่าชื่นชมยินดีทำให้ครอบครัวมีความสุข เป็นต้น

สรุปได้ว่าปัจจัยวงจรชีวิตนี้ได้รับอิทธิพลมาจากปัจจัยทางด้านชีวภาพปัจจัยทางด้านจิตใจ และปัจจัยทางด้านสังคมและวัฒนธรรมนั้นคือความแตกต่างระหว่างบุคคลมีพื้นฐานมาตั้งแต่ระดับของพันธุกรรมสิ่งแวดล้อมและการอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัว เมื่อมีสถานการณ์ใด ๆ เกิดขึ้นบุคคลจึงให้ความหมายของสถานการณ์นั้นๆ แตกต่างกันไปตามความคิดและประสบการณ์ของแต่ละบุคคล ดังรูปภาพที่ 2.1 (<http://clm.wu.ac.th/www/media/3200101/unit2.htm>, 2550)

รูปภาพที่ 2.1 ภาพแสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการของมนุษย์ (Kall and Cavanaugh, 1996 อ้างถึงใน สุชา จันทน์เอม, 2536)

ตอนที่ 8 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับวิชาพลศึกษา

8.1. ความหมายของพลศึกษา

วรงค์ดี เพียรชอบ (2548: 85) ได้ให้ความหมายของ การพลศึกษา ว่าหมายถึง “กระบวนการศึกษาที่ใช้กิจกรรมการกีฬา หรือกิจกรรมการออกกำลังกายที่ได้มีการเลือกเฟ้นแล้ว เป็นสื่อในการเรียนรู้เพื่อให้ได้มาซึ่งผลในการที่จะช่วยให้บุคคลมีพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม” หรือเพื่อให้เฉพาะเจาะจงลงไปอีก ก็สามารถกล่าวได้ว่า “เพื่อให้มีพัฒนาการทั้งในด้านสมรรถภาพของร่างกาย ด้านความรู้ ด้านทักษะการกีฬา ด้านคุณธรรม และด้านทัศนคติที่ดีต่อการพลศึกษา และการออกกำลังกายพร้อมๆกัน จากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการกีฬา”

พลศึกษา (Physical Education) เป็นศาสตร์แขนงหนึ่ง ที่อยู่บนรากฐานทางวิทยาศาสตร์ และมีความเกี่ยวข้องกับศาสตร์แขนงอื่นๆ อีกหลายแขนง ซึ่งพลศึกษาในสมัยโบราณยังไม่มีรูปแบบที่ชัดเจน แต่จะแฝงอยู่ในการดำรงชีวิตของมนุษย์ ปัจจุบันมนุษย์ต้องดิ้นรนเพื่อการอยู่รอด เช่น การหาอาหาร การต่อสู้สัตว์ร้าย และภัยธรรมชาติตลอดจนสิ่งแวดล้อมต่างๆ โดยไม่รู้สึกรู้สียง ดังนั้น มนุษย์จึงต้องเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลาเพื่อให้ร่างกายเจริญเติบโต และความเจริญเติบโตนี้เองเป็นสิ่งที่ช่วยให้เกิดความเปลี่ยนแปลงของชีวิต และสังคม จนมีคำกล่าวว่า “ผู้ให้กำเนิดชีวิต คือ การเคลื่อนไหว”

8.2. ปรัชญาพลศึกษา

วรศักดิ์ เพียรชอบ (2548: 7) ปรัชญาการพลศึกษา หมายถึง “ค่านิยม หลักการ วิธีการ และทฤษฎีต่างๆ ทางการศึกษาที่ได้ผ่านการวิเคราะห์ การทดลอง การพิสูจน์และการถ่วงน้ำหนัก การพิจารณาด้วยผลอย่างละเอียดลออถี่ถ้วนเป็นอย่างดีและถูกต้อง ได้เป็นที่ยอมรับของวิชาชีพพลศึกษาแล้วว่า สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการจัดและดำเนินการ ตลอดจนการจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียนได้ผลดี และมีประสิทธิภาพ

ดังนั้น ปรัชญาการพลศึกษาจึงถือว่าเป็นปรัชญาประยุกต์สาขาหนึ่ง เพราะว่าเป็นปรัชญาที่เริ่มมาจากความอยากรู้อยากเห็นในเรื่องที่เกี่ยวกับการพลศึกษาตลอดจนความพยายามที่จะนำแนวคิดทางปรัชญามาวิเคราะห์ความรู้ต่างๆทางพลศึกษาให้มีความหมายและมีความเข้าใจในคุณค่าของการพลศึกษาให้มีความหมายที่ชัดเจนยิ่งขึ้น

8.3. ความเป็นมาของพลศึกษา

วรศักดิ์ เพียรชอบ (2548, 10-12) การพลศึกษาเป็นสาขาวิชาที่เป็นมรดกของโลกที่ได้มีการสืบทอดกันมาเป็นระยะเวลาอันยาวนานมาแล้ว ดังนั้น ปรัชญาการพลศึกษาจึงคงเป็นศาสตร์ที่ได้มีการเริ่มต้นมานานแล้วเช่นเดียวกัน ทั้งนี้ก็เพราะว่าสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ได้มาซึ่งปรัชญาพลศึกษาขึ้นมา นั้น ก็คงจะเนื่องมาจากความชาญฉลาดของมนุษย์ ที่ทำให้มนุษย์มีความอยากรู้อยากเห็นตลอดเวลาอันเอง ซึ่งความอยากรู้อยากเห็นเหล่านี้ในระยะแรกๆ ก็จะเป็นความอยากรู้อยากเห็นในสิ่งที่เป็นธรรมชาติที่อยู่รอบๆตัว ที่ง่าย ๆ ทั่วไป และคำตอบที่ได้มาในระยะแรกๆ นั้นก็คงจะเป็นคำตอบที่ง่าย ๆ จากประสบการณ์ต่างๆ รอบๆตัวที่เกิดขึ้นประจำวัน ในแต่ละวันโดยไม่มีการถ่วงน้ำหนักหรือมีเหตุมีผลอะไรมากนัก แต่ในภายหลังต่อมาเมื่อความอยากรู้อยากเห็นเหล่านี้มีการสืบทอดติดต่อกันมาเป็นเวลานานหลายร้อยหลายพันปีเข้า ความอยากรู้อยากเห็นต่างๆเหล่านี้ก็เริ่มขยายวงกว้างมากขึ้น คือนอกจากจะเป็นความอยากรู้อยากเห็นในธรรมชาติรอบๆตัวที่ง่าย ๆ ทั่วไป ก็เป็นความอยากรู้อยากเห็นในเรื่องต่างๆที่ยากและมีความสลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้รวมทั้งเรื่องเกี่ยวกับตัวเองด้วย เช่น การมีชีวิตอยู่ที่ดีขึ้น การเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และการมีความปลอดภัยในชีวิตการเป็นอยู่มากขึ้น เป็นต้น ทำให้ต้องใช้ความพยายามที่จะหาคำตอบเกี่ยวกับเรื่องที่ยากและสลับซับซ้อนต่างๆ เหล่านี้เป็นไปอย่างกว้างขวาง และมีเหตุมีผลมากยิ่งขึ้น คือแทนที่จะเป็นคำตอบที่ง่าย ๆ ที่ได้จากประสบการณ์ที่เกิดขึ้นจากชีวิตการเป็นอยู่ประจำวันทั่วไปเพียงอย่างเดียว ก็ได้ใช้ความชาญฉลาดและความอยากรู้อยากเห็นเหล่านี้มาเป็นเครื่องประกอบในการวิเคราะห์การพิจารณาทดสอบถึงสาเหตุ ความเป็นมาตลอดจนเหตุและผลที่จะเกิดขึ้นเพื่อ

จะได้คำตอบในสิ่งต่างๆ ที่มีความยุ่งยากมากขึ้น ให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้นตามลำดับ ดังนั้น เมื่อกระบวนการของความอยากรู้อยากเห็นของมนุษย์ได้สืบทอดติดต่อกันมาเรื่อยๆ จากสิ่งที้ง่ายๆ รอบๆ ตัวต่างๆ ไป ไปสู่สิ่งที่ยากๆ มีความสลับซับซ้อนกันมากขึ้น และให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้นตามลำดับ โดยไม่มีที่สิ้นสุดเป็นเวลานาน หลายร้อยหลายพันปีต่อมาอีกเรื่อยๆ เช่นนี้ คำตอบที่ได้จากกระบวนการของความอยากรู้อยากเห็นเหล่านั้นก็เริ่มมีพัฒนาการและเริ่มจะมีเหตุมีผลมีหลักมีเกณฑ์ที่สามารถนำมาใช้ได้และถูกต้องเป็นที่ยอมรับได้มากขึ้นและมากขึ้นตามลำดับ จนทำที่สุด ความรู้หรือศาสตร์ที่ได้ผ่านการกลั่นกรองและนำมารวบรวมสะสมสืบทอดกันมาเป็นเวลาช้านานหลายร้อยหลายพันปีเหล่านี้ ก็ได้กลายเป็นหลักการและทฤษฎีที่สามารถนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ในชีวิตความเป็นอยู่ประจำวันในด้านต่างๆ ได้ โดยเฉพาะในทางพลศึกษา ทำให้สามารถทราบได้ว่าการออกกำลังกายนั้น เป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่จะช่วยให้ร่างกายแข็งแรง มีสุขภาพดี ตัวอย่างเช่น คนจีนสมัยโบราณ ได้พยายามส่งเสริมให้ประชาชนพลเมืองได้มีการออกกำลังกายเป็นประจำเพื่อช่วยรักษาสุขภาพของร่างกายให้ดีขึ้นเป็นส่วนประกอบส่วนหนึ่งด้วย และชาวกรีกโบราณก็ได้เห็นความสำคัญของการออกกำลังกาย โดยได้มีการจัดการศึกษาให้เยาวชนชาวกรีกโบราณทุกคนได้มีการศึกษาทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการพลศึกษา (Gymnastics) ดนตรี (Music) และไวยากรณ์ (Grammar) ควบคู่พร้อมๆ กันไปด้วย และความรู้เหล่านี้ต่อมาก็ได้มีการกลั่นกรองมากขึ้น และดีขึ้นตามลำดับจนกลายเป็นหลักการและทฤษฎีทางพลศึกษา เป็นที่ยอมรับในวงการวิชาชีพทางพลศึกษา และได้นำมาจัดและดำเนินการพลศึกษาในโรงเรียนได้เป็นผลดีดังที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนี้

การได้มาซึ่งปรัชญาการพลศึกษา นอกจากจะเป็นการได้มาด้วยวิธีการดังกล่าวนี้แล้ว ยังจะสามารถได้มาด้วยการนำความรู้หรือปรัชญาที่มีอยู่เดิมแล้วนั้นมาวิเคราะห์ ตีความ โดยใช้ความรู้และประสบการณ์ต่างๆ ที่ได้มาใหม่ มาช่วยทำให้มีความรู้และประสบการณ์ที่เคยมีอยู่เดิมนั้น ได้มีความหมายในแนวใหม่ให้กว้างขวางและชัดเจนมากยิ่งขึ้นอีก ตัวอย่างเช่น จากความเชื่อที่มีอยู่เดิมว่า การสอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียนนั้นเป็นการสอนเพื่อให้นักเรียนได้ออกกำลังกาย เพื่อจะได้เป็นผู้ที่มีร่างกายแข็งแรงเป็นสิ่งสำคัญเพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่มาบัดนี้ จากความรู้และประสบการณ์ใหม่พบว่า ในการเรียนการสอนวิชาพลศึกษานั้น นอกจากจะเป็นการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนมีร่างกายที่แข็งแรงแล้ว ยังจะมีวิธีการสอนและจัดกิจกรรมที่สามารถทำให้นักเรียนมีพัฒนาการในด้านอื่นๆ เพื่อให้นักเรียนมีความเป็นคนที่สมบูรณ์ควบคู่กันไปด้วยได้

ดังนั้น ปรัชญาในการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาตามแบบใหม่ตามที่ได้ขยายความใหม่ ความหมายกว้างขวางเพิ่มขึ้นมากกว่าเดิมนี้นี้ จึงเป็นการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาที่มุ่งเพื่อให้นักเรียนมีความเป็นคนที่สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น คือเป็นการเรียนการสอนที่ทำให้นักเรียนมีพัฒนาการ

ทุกด้าน ได้แก่ 1.ด้านสมรรถภาพทางกายเพื่อให้นักเรียนได้มีสุขภาพที่สมบูรณ์ดี 2.ด้านทักษะเบื้องต้นของการเคลื่อนไหวและทักษะการกีฬาเพื่อให้นักเรียนสามารถเล่นกีฬาในเวลาว่างได้ตามอัธยาศัยของตนเอง 3.ด้านความรู้ความเข้าใจในวิธีการเคลื่อนไหวและทักษะการกีฬาต่างๆ เพื่อให้นักเรียนสามารถออกกำลังกายและเล่นกีฬาได้ด้วยความปลอดภัย 4.ด้านคุณธรรม เพื่อให้นักเรียนเป็นผู้มีระเบียบวินัย และมีน้ำใจนักกีฬา และ 5.ด้านเจตคติที่ดีต่อการออกกำลังกายและการเล่นกีฬา เพื่อให้นักเรียนได้นำความรู้และประสบการณ์ต่างๆไปใช้เล่นกีฬาและออกกำลังกายเป็นประจำทุกวันได้

จากหลักการและทฤษฎีทางการพลศึกษาที่ได้ผ่านการวิเคราะห์ การพิจารณา การตีความ และการขยายความมาใหม่นี้ จึงทำให้วิชาพลศึกษาเป็นวิชาที่มีบทบาทสำคัญในหลักสูตรการศึกษาในโรงเรียนมากยิ่งขึ้นอีก ดังที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนี้ โดยได้ให้คำจำกัดความหรือความหมายของการพลศึกษาใหม่ว่า “พลศึกษา คือกระบวนการศึกษาอย่างหนึ่งที่ใช้กิจกรรมพลศึกษาหรือกีฬา ที่ได้เลือกเฟ้นแล้วเป็นสื่อของการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนมีพัฒนาการทั้งใน 1.ด้านสมรรถภาพทางกาย 2.ด้านทักษะการเคลื่อนไหวส่วนต่างๆของร่างกายและทักษะการเล่นกีฬา 3.ด้านความรู้ความเข้าใจในวิธีการเล่นกีฬาและการออกกำลังกาย 4.ด้านคุณธรรมประจำตัว เช่น การมีน้ำใจนักกีฬา และ 5.ด้านเจตคติที่ดีต่อการเล่นกีฬา และการออกกำลังกายด้วยการได้ลงเล่นหรือมีส่วนร่วมจริงในกิจกรรมพลศึกษาหรือกีฬาต่างๆด้วยตนเอง”

คำว่า พลศึกษา ในสมัยกรีกโบราณ เรียกว่า ยิมนาสติก (Gymnastics) และใช้ชื่อนี้เรียกแทนกิจกรรมทุกชนิดที่ใช้สอนปฏิบัติในสถานที่ประกอบกิจกรรมกายบริหาร (Palacestra) ต่อมาในศตวรรษที่ 17 นักการศึกษายุโรปใช้ชื่อกิจกรรมลักษณะนี้ว่า กิจกรรมการเคลื่อนไหว (Motor Activity Programs)

ศตวรรษที่ 18-19 การศึกษายุคนี้เน้นไปทางด้านวัฒนธรรม ซึ่งหมายถึงการฝึกให้มีความสมบูรณ์ทางด้านร่างกาย และจิตใจ ด้วยวิธีการฝึกอบรม คำว่า ยิมนาสติก จึงเปลี่ยนไปเป็น วัฒนธรรมทางกาย (Physical Culture) การพลศึกษาสมัยนี้เป็นการฝึกให้ร่างกายมีทรวดทรงสวยงาม และร่างกายสมบูรณ์ ผู้ที่ได้รับการศึกษาอย่างสมบูรณ์ จะต้องมีความสมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ต่อมาภายหลังการศึกษามีแนวโน้มที่จะให้ผู้เรียนได้ใช้มือในการประกอบกิจกรรมมากขึ้น เช่น การปั้น การแกะสลัก การฝีมือต่างๆ การศึกษาสมัยนี้ ก็เปลี่ยนแปลงไปตามแนวโน้มของการศึกษา และได้หันมาใช้เครื่องมือประกอบการฝึก มากขึ้นและการฝึกได้กระทำกันอย่างแพร่หลาย คำว่าพลศึกษาในสมัยนี้จึงเรียกว่า “กายบริหาร” (Physical Training) การพลศึกษาในช่วงเวลานี้ มุ่งที่จะฝึกให้มีร่างกายแข็งแรงเสริมสร้างกล้ามเนื้อให้ใหญ่โตเป็นส่วนใหญ

ศตวรรษที่ 20 แนวความคิดทางการศึกษาเปลี่ยนแปลงไปอย่างกว้างขวาง และนักการศึกษาต่างมองเห็นความสำคัญของการพลศึกษา และถือว่าการพลศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการให้การศึกษาซึ่งจะขาดเสียมิได้ ผู้ที่ได้รับการศึกษาที่สมบูรณ์จะต้องได้รับการศึกษาครบทั้ง 4 ด้าน คือ 1.พุทธิศึกษา (Head) เป็นการศึกษาทางด้านวิชาความรู้แขนงต่างๆ เช่น การคิดเลข, การอ่าน, การเขียน 2.จริยศึกษา (Heart) เป็นการศึกษาให้การอบรมกล่อมเกลாதงด้านจิตใจ เช่น การเรียนรู้เกี่ยวกับ ขนบธรรมเนียมประเพณีต่างๆ 3.พลศึกษา (Health) เป็นการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ และความแข็งแรงทางด้านร่างกาย เช่น การเรียนรู้ศิลปะการต่อสู้ มวยไทย กระบี่กระบอง การฝึกระเบียบแถวของนักเรียนไทยสมัยโบราณ 4.หัตถศึกษา (Hand) เป็นการศึกษาที่ฝึกให้เป็นผู้มีทักษะการใช้มือประดิษฐ์ สร้างสรรค์งานช่างต่างๆ เช่น การปั้น แกะสลัก การวาดเขียน หรือที่เรียกว่า ช่างสิบหมู่

นักการศึกษาคนสำคัญได้เห็นความจำเป็นและความสำคัญ ของการให้การศึกษาที่สมบูรณ์จะต้องให้การพลศึกษาควบคู่กันไปด้วย เช่น จอห์น ล็อค จอห์น ดิวอี้ รูสโซ เป็นต้นตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา วิชาพลศึกษาจึงได้ถูกจัดเข้าไว้ในหลักสูตรของโรงเรียนจนถึงปัจจุบัน

คำว่า “พลศึกษา” มาจากคำว่า “พละ” แปลว่า กำลัง “ศึกษา” แปลว่าการเล่าเรียนซึ่งเมื่อนำมาสมาสกัน เป็นคำว่า “พลศึกษา” นักศึกษาพลศึกษาได้ให้ความหมายกันไว้อย่างกว้างขวาง เพื่อที่จำอธิบายคำว่าพลศึกษาให้มีความหมายที่ครอบคลุมและชัดเจนมากที่สุด ซึ่งพอสรุปได้ว่า พลศึกษา คือ การศึกษาแขนงหนึ่งที่มีจุดหมายที่จะส่งเสริมผู้เรียนให้มีพัฒนาการทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา โดยใช้กิจกรรมการเคลื่อนไหวร่างกายที่ได้เลือกสรรแล้วเป็นสื่อที่ทำให้เกิดการเรียนรู้

8.4. ความสำคัญของพลศึกษา

นักการศึกษาหลายแขนงได้มองเห็นความสำคัญของการพลศึกษาที่มีต่อชีวิตของมนุษย์ทุกช่วงของวัยไม่ว่าจะเป็นวัยเด็ก วัยรุ่น วัยผู้ใหญ่ หรือแม้แต่วัยชราก็ตาม ถ้าหากได้ส่งเสริมให้มีกิจกรรมพลศึกษาอย่างเหมาะสมในทุกช่วงวัยต่างๆดังกล่าว จะช่วยให้การพัฒนาทางการเคลื่อนไหว และพัฒนาการด้านอื่นๆจะดีไปด้วย ยกตัวอย่างเช่น การส่งเสริมให้เด็กมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางพลศึกษาอย่างเหมาะสม จะทำให้เด็กมีร่างกายเจริญเติบโตแข็งแรงมีสุขภาพจิตที่ดี พัฒนาการต่างๆเป็นไปอย่างรวดเร็ว ในทางตรงกันข้ามบุคคลที่ผ่านวัยผู้ใหญ่ไปแล้ว แต่ยังไม่ได้รับการส่งเสริมพลศึกษาอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง จะช่วยชะลอการเสื่อมสภาพของร่างกายลงอีกด้วย

ในการบริหารประเทศโดยใช้การศึกษาเป็นปัจจัยหลักนั้น แผนการศึกษาชาติทุกฉบับ มักจะมุ่งเน้นให้เกิดผลสัมฤทธิ์ โดยรวมด้วยพื้นฐานทางการศึกษา 4 ด้าน คือ 1. พุทธิศึกษา มุ่งเน้นให้คนมีความรู้ วิชาการปัญญาเพื่อการดำรงชีวิต 2. จริยศึกษา มุ่งเน้นให้คนตั้งอยู่ในศีลธรรมอันดี เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน 3. พลศึกษา มุ่งเน้นให้คนมีสุขภาพสมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ และมีน้ำใจเป็นนักกีฬา 4. หัตถศึกษา มุ่งเน้นให้คนมีกิจนิสัย และมีความขยันหมั่นเพียรในการใช้มือปฏิบัติงานเพื่อเป็นรากฐานของการประกอบอาชีพ

8.5. ขอบข่ายของกิจกรรมพลศึกษา

กิจกรรมพลศึกษา ต้องเป็นกิจกรรมที่เคลื่อนไหวเพื่อพัฒนาระบบอวัยวะของเด็กที่มีมาตั้งแต่เกิดเช่น การเดิน การวิ่ง การกระโดด ขว้างปา ห้อยโหน ฯลฯ ให้มีการเจริญพัฒนาการอย่างถูกต้อง สมส่วนด้วยเหตุนี้กิจกรรมพลศึกษา จึงประกอบด้วยกิจกรรมดังต่อไปนี้

1. เกม (Game) เป็นกิจกรรมการเล่นอย่างง่ายๆ ไม่มีกฎกติกามากนัก มีจุดมุ่งหมายเพื่อความสนุกสนาน และช่วยเสริมสร้างความแข็งแรงของร่างกายได้ตามสมควร เกมบางประเภทสามารถนำมาใช้กับผู้ใหญ่ได้อย่างสนุกสนาน

2. กิจกรรมกีฬา (Sport) เป็นกิจกรรมใหญ่ที่นิยมเล่นกันอย่างแพร่หลาย กิจกรรมกีฬา แบ่งออกเป็นประเภทใหญ่ได้ 2 ประเภทได้แก่

2.1. กีฬาในร่ม (Indoor Sport) ได้แก่ประเภทกีฬาที่ไม่เน้นการเคลื่อนไหวร่างกายอย่างหนัก แต่จะเน้นเรื่องความสนุกสนาน และมักจะนิยมเล่นภายในอาคารหรือโรงยิม เช่น เทเบิลเทนนิส ยิมนาสติก ฯลฯ

2.2. กีฬากลางแจ้ง (Outdoor Sport) ได้แก่ประเภทกีฬาที่มีการเคลื่อนไหวร่างกายที่หนักและมักจะเล่นภายนอกอาคาร เช่น ฟุตบอล ซี่ม้า พายเรือ วิ่ง ฯลฯ

3. กิจกรรมเข้าจังหวะ (Rhythmic Activity) ได้แก่กิจกรรมการเคลื่อนไหวร่างกายโดยใช้เสียงเพลงหรือดนตรีเป็นส่วนประกอบ

4. กิจกรรมทดสอบสมรรถภาพทางกาย (Body Conditioning) เป็นกิจกรรมที่กระทำเพื่อรักษาหรือเสริมสร้างร่างกายให้แข็งแรง เช่น การดึงข้อ ดันพื้น ลูก-นึ่ง ฯลฯ

5. กิจกรรมนอกเมือง (Outdoor Activity) เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการเคลื่อนไหวร่างกายโดยไปกระทำตามภูมิประเทศที่น่าสนใจ เช่น การปีนเขา เดินทางไกล ทักษนาจร ค่ายพักแรม ฯลฯ

6. กิจกรรมแก้ไขความพิการ (Adaptive Activity) เป็นกิจกรรมการเคลื่อนไหวร่างกายโดยมีจุดประสงค์เพื่อรักษาความพิการทางร่างกาย

8.6. วัตถุประสงค์ของพลศึกษา

1. เพื่อพัฒนาความเจริญเติบโตทางด้านร่างกาย
 - 1.1. พัฒนาระบบกล้ามเนื้อ ให้มีขนาดโตขึ้นมีความแข็งแรงมากขึ้น
 - 1.2. พัฒนาระบบกระแสโลหิต ทำให้ลดการสะสมของกรดแลคติก ซึ่งทำให้เกิดการเหน็ดเหนื่อยช้าลง
 - 1.3. พัฒนาระบบเส้นโลหิต ทำให้เส้นโลหิตมีความยืดหยุ่นตัวดี
 - 1.4. พัฒนาระบบหัวใจ ทำให้หัวใจมีขนาดโตขึ้นมีความแข็งแรงมากขึ้นอัตราการเต้นของหัวใจต่ำลง
 - 1.5. พัฒนาระบบความดันโลหิต ทำให้ความดันโลหิตปกติ (120/80 มิลลิเมตรปรอท)
 - 1.6. พัฒนาระบบหายใจ ทำให้ปอดแข็งแรง อัตราการหายใจต่ำลง
 - 1.7. พัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างระบบประสาทกับกล้ามเนื้อ ทำให้เกิดทักษะ (Skill)
 - 1.8. พัฒนาระบบย่อยอาหารและระบบขับถ่าย ให้มีการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ
2. เพื่อพัฒนาความเจริญทางด้านจิตใจ เสริมสร้างควมมีน้ำใจนักกีฬา เช่น ความอดทน ความเสียสละความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความยุติธรรม ความเมตตากรุณา ฯลฯ
3. เพื่อพัฒนาการทางด้านอารมณ์ เสริมสร้างสมาธิ การควบคุมอารมณ์ ความสดชื่น สนุกสนาน
4. เพื่อพัฒนาการทางด้านสังคม เสริมสร้างการทำงานร่วมกัน (Team Work) การเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี การปรับตัวเข้ากับสังคม ฯลฯ

5. เพื่อพัฒนาการด้านสติปัญญา เสริมสร้างความคิดริเริ่ม การตัดสินใจ การแก้ปัญหา เฉพาะหน้า ฝึกไหวพริบ ฯลฯ

ตอนที่ 9 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับวัยรุ่น

9.1. ความหมายของวัยรุ่น

ศรีประภา ชัยสินธพ (2550) ได้พูดถึงวัยรุ่นว่าเป็นวัยของการเร่งเจริญเติบโตทั้งในทางชีววิทยา สรีรวิทยา และจิตวิทยา เป็นวัยเร่งสร้างสุขนิสัย เร่งปรับตัว เร่งทางวิชาการ และเริ่มเลือกอาชีพ สรุปแล้วเป็น การเร่งเจริญเติบโตทุกๆด้าน คำว่า Adolescent มาจากภาษาลาติน Adollescere ซึ่งมีหมายความว่า เติบโตขึ้น (To Grow Up)

มีวัยรุ่นและพ่อแม่ของวัยรุ่นจำนวนไม่น้อยที่ต้องเดือดร้อน วุ่นวายไปกับการเปลี่ยนแปลงอย่างมากมายนี้ แต่ในเวลาเดียวกันก็มีวัยรุ่นอีกจำนวนมากที่ผ่านระยะของวัยนี้ไปได้โดยไม่มีปัญหาแต่อย่างใด อีริคสัน (Erikson) เป็นผู้หนึ่งที่มองว่าสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นในช่วงวัยรุ่นเป็นเรื่องที่ไม่ใช่ความผิดปกติหรือเรื่องที่น่าจะเดือดร้อนใจมากมายนัก ถึงแม้ อีริคสัน (Erikson) จะใช้คำว่า "Identity Crisis" ในการบรรยายถึงวัยรุ่น เขาก็หมายถึงช่วงระยะหนึ่งของพัฒนาการตามปกติ และคำนี้ก็กลายเป็นที่ยอมรับและใช้กัน โดยทั่วไป

วินัดดา ปิยะศิลป์ (2550) กล่าวว่า ระยะวัยรุ่น เป็นช่วงคาบเกี่ยวระหว่างเด็กกับวัยรุ่นผู้ใหญ่ ตรงกับศัพท์ภาษาอังกฤษว่า "Adolescence" ซึ่งหมายถึง กระบวนการงอกงามพ้นจากความ เป็นเด็ก ระยะวัยรุ่นนี้ตรงกับช่วงอายุ 10 - 24 ปี ซึ่งอยู่ในวัยที่มีการเจริญเติบโตทางร่างกาย สูงสุด มีการเปลี่ยนแปลงในด้านอารมณ์ การเข้าสังคม การเรียน การงาน ค้นหาอุดมคติในชีวิต ฯลฯ ซึ่งทั้งหมดวัยรุ่นจะได้มาจากการเรียนรู้เลียนแบบ และจากการทดลองบทบาทในทุกแง่มุมของชีวิต จึงเป็นระยะที่จะเห็นการแสดงออกของพฤติกรรมต่างๆ ที่เด่นชัดต่างจากคนในวัยอื่น ถ้าผลจากการค้นหาเอกลักษณ์และการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าในช่วงวัยนี้ออกมาในทางที่ดี และมีพัฒนาการสมวัย ซึ่งจะมีความสำคัญอย่างยิ่งในการใช้ชีวิตต่อไปอย่างถูกต้องจนเข้าวัยชรา โดยตัวของวัยรุ่นเองจะก้าวเข้าสู่ความเป็นผู้ใหญ่ที่มีความสุขไปตลอด แต่ในทางตรงกันข้าม ถ้าวัยรุ่นมีพฤติกรรมที่เบี่ยงเบน โหม่นนำวน่าไปสู่ทางที่ผิด โดยไม่ได้รับความช่วยเหลือจากผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างถูกต้องแล้วนั้น ความเสียหายจากพฤติกรรม ความคิด อารมณ์เบี่ยงเบน ฯลฯ จะโหม่นนำวน่าให้เส้นทางดำเนินชีวิตไขว่เขวไปจากความดีงามอันเป็นเป้าประสงค์ และในความเสียหายบางอย่างอาจนำกลับให้คืนดีไม่ได้ กลายเป็นสิ่งผิดพลาดที่ติดตัวไปตลอดชีวิตเช่นกัน นักวิชาการบางท่าน

เรียกว่า เป็น "วัยวิกฤติ" และตามที่ แอริคสัน (Erikson) ได้แสดงความเห็นว่า "วัยรุ่นเป็นระยะเวลาที่มนุษย์มีความสับสนทางจิตใจมากที่สุดยิ่งกว่าวัยอื่นๆ"

พัฒนาการในแง่ต่างๆ ของวัยรุ่น ก็เหมือนกับพัฒนาการของเด็กในวัยอื่น คือ มีความสัมพันธ์เชื่อมโยง มีอิทธิพลกับในวัยอื่นอย่างซับซ้อน มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงพ่อแม่ และวิธีการที่พ่อแม่เลี้ยงดูมา อย่างแยกกันไม่ออก แต่ความที่เป็นช่วงที่มีการเปลี่ยนแปลงหลายสิ่งหลายอย่างกะทันหัน รวดเร็ว ไม่แน่นอน เข้าใจและคาดเดาค่อนข้างยาก และละเอียดซับซ้อน จึงมีผลทำให้พัฒนาการในระยะวัยรุ่นนี้ เป็นช่วงที่น่าสนใจมากช่วงหนึ่ง

การที่จะเข้าไปให้ความช่วยเหลือเด็กกลุ่มนี้ได้ นั้น ผู้ที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะ พ่อ แม่ ญาติ ครู เจ้าหน้าที่อื่นๆ จึงควรที่จะมีความรู้ ความเข้าใจ ถึงความรู้สึกนึกคิด และเข้าใจถึงพัฒนาการในด้านต่างๆ ที่เชื่อมโยงกันอยู่ มีการศึกษามากมายทางวิทยาศาสตร์ โดยนักวิชาการหลากหลายแขนง อาทิเช่น นักจิตวิทยา แพทย์ ครู นักสังคมศาสตร์ นักมนุษยศาสตร์ ฯลฯ ที่รวบรวมเรื่องชีวิตและจิตใจของเด็กวัยรุ่น ทั้งนี้เพื่อจะได้ทำความเข้าใจกับสภาพธรรมชาติตามวัย จะได้เอาความรู้ นั้นมาช่วยให้เด็กวัยรุ่นเข้าใจตัวของเขาเอง และสามารถที่จะปรับตัวให้ทันกับวิวัฒนาการทางสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม และขณะเดียวกันฝ่ายบุคคลที่มีหน้าที่ทำงานเกี่ยวข้องกับตัววัยรุ่นเอง ก็จะได้เข้าใจและจะได้ให้ความช่วยเหลือเด็กกลุ่มนี้ได้อย่างถูกต้อง

9.2. ลักษณะของวัยรุ่น

วินัดดา ปิยะศิลป์ (2550) ได้จำแนกรายละเอียดของพัฒนาการของเด็กวัยรุ่นจะแบ่งเป็น 3 ช่วง คือ ช่วงวัยรุ่นตอนต้น (10 - 13 ปี) และช่วงเด็กวัยรุ่นตอนกลาง (14 - 16 ปี) และช่วงวัยรุ่นตอนปลาย (17 - 19 ปี) ซึ่งตามความเป็นจริงพัฒนาการของเด็กวัยรุ่นใน 3 กลุ่มนี้ มีความคาบเกี่ยวเหลื่อมล้ำกันและกันอยู่ในส่วนมาก แต่ที่จำเป็นต้องแยกจากกัน ทั้งนี้เพื่อจะชี้ให้เห็นถึงลักษณะที่เด่นเป็นพิเศษของวัยรุ่นแต่ละช่วง ซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจนในด้านความรู้สึกนึกคิด และความสัมพันธ์กับบิดามารดาโดยแบ่งดังนี้

1. วัยรุ่นตอนต้น เป็นช่วงที่มีการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายทุกระบบ เป็นระยะเวลาประมาณ 2 ปี และมักอยู่ในช่วง 10 - 13 ปี โดยจะมีความคิดหมกมุ่นกังวลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อจิตใจ ทำให้อารมณ์หงุดหงิดและแปรปรวนง่าย

2. วัยรุ่นตอนกลาง เป็นช่วงที่วัยรุ่นจะยอมรับสภาพร่างกายที่มีการเปลี่ยนแปลงเป็นหนุ่มเป็นสาวได้แล้ว ซึ่งอยู่ในช่วงประมาณ อายุ 14 - 16 ปี มีความคิดที่ลึกซึ้ง (Abstract) จึง

หันมาใฝ่หาอุดมการณ์และหาเอกลักษณ์ของตนเอง เพื่อความเป็นตัวของตัวเอง และพยายามเอาชนะความรู้สึกแบบเด็กๆ ที่ผูกพันและอยากจะพึ่งพาพ่อแม่

3. วัยรุ่นตอนปลาย จะอยู่ในช่วงอายุ 17-19 ปี เป็นเวลาของการฝึกฝนอาชีพ ตัดสินใจที่จะเลือกอาชีพที่เหมาะสม และเป็นช่วงเวลาที่ จะมีความผูกพันแน่นแฟ้น (Intimacy) กับเพื่อนต่างเพศ สภาพทางร่างกายเปลี่ยนแปลงเติบโตโดยสมบูรณ์เต็มที่ และบรรลุนิติภาวะในเชิงกฎหมาย

9.3. พัฒนาการทางด้านร่างกาย

วินัดดา ปิยะศิลป์ (2550) กล่าวถึงพัฒนาการทางด้านร่างกายของวัยรุ่นว่า วัยรุ่นจะมีการเจริญเติบโตของอวัยวะต่างๆ ทั้งในแง่ของขนาดและรูปร่าง แล้วยังรวมไปถึงการทำหน้าที่ของอวัยวะนั้นๆ อย่างเต็มที่ การเจริญเติบโตทั้งส่วนภายนอกที่มองเห็นได้ง่าย เช่น ส่วนสูง น้ำหนัก การเปลี่ยนแปลงของรูปร่าง การเปลี่ยนแปลงสัดส่วนของร่างกาย ลักษณะสั้นผม ฯลฯ ขณะเดียวกันก็มีการเจริญเติบโตของอวัยวะภายใน เช่น โครงกระดูก ต่อมไร้ท่อ หัวใจ ปอด การผลิตเซลล์สืบพันธุ์ในเด็กผู้ชาย การมีประจำเดือนในเด็กผู้หญิง ฯลฯ มีการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายอย่างรวดเร็ว ซึ่งจะสามารถสังเกตเห็นว่า เด็กหิวเก่ง กินเก่ง กินไม่เลือก ง่วงนอนบ่อย มีการสะสมไขมันในร่างกายเพิ่มขึ้นกว่าวัยเด็กโดยเฉพาะในเด็กผู้หญิง และมีการสร้างกล้ามเนื้อในส่วนต่างๆ เพิ่มขึ้นโดยเฉพาะในเด็กผู้ชาย ในส่วนของอวัยวะเพศจะเริ่มทำงาน และมีการเปลี่ยนแปลงอวัยวะทุกส่วน โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของช่องคอทำให้เสียงของเด็กผู้ชายแตกและห้าวขึ้น ร่างกายเติบโตอย่างไม่ค่อยได้สัดส่วน จะเห็นความแข็งแรง แขนและขายาว อวัยวะเพศใหญ่ขึ้นเด็กผู้หญิงเริ่มมีหน้าอก ฯลฯ ซึ่งจะทำให้วัยรุ่นนี้อดอัด และรู้สึกอ่อนไหวง่ายเกี่ยวกับสัดส่วนอวัยวะต่างๆ ของร่างกาย การทำงานของกล้ามเนื้อกับประสาทสัมผัสต่างๆ ยังไม่เข้าที่นัก สุขภาพโดยทั่วไปของเด็กวัยนี้จะดีกว่าวัยที่ผ่านมา

9.4. พัฒนาการทางด้านจิตใจ

พัฒนาการทางด้านจิตใจของวัยรุ่น มีผลสืบเนื่องมาจากความเปลี่ยนแปลงทางร่างกายของเด็กนั่นเอง อาจจะเป็นหลายแง่มุม ดังนี้

1. มีความต้องการใหม่ๆ เกิดขึ้น และเป็นไปอย่างรุนแรง ต้องการอะไรเมื่อไม่ได้ตั้งใจก็จะมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไป เช่น โกรธฮึดฮัด และจะพยายามหาความพอใจเอาทางใดทางหนึ่งให้ได้ ผู้ใหญ่มักกีดกันห้ามไม่ให้เด็กได้รับความสุขเพลิดเพลิน ทั้งๆ ที่บางครั้งก็ไม่ได้ก่อให้เกิดอันตรายแต่อย่างใด

2. มีความรู้สึกทางเพศเกิดขึ้น เด็กจะมองเห็นความสวยงาม แต่จะพิถีพิถันในการแต่งตัวเพื่ออวดเพศตรงข้าม การให้ความรู้ที่ถูกต้องในเรื่องเพศจึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นในวัยรุ่น
3. เกิดความกังวลใจเรื่องการเจริญเติบโต ร่างกายเติบโตเร็ว จนทำให้ เด็กกังวลว่ารูปร่างจะใหญ่โตเทอะทะ บางคนจะอดข้าวบ้าง ยืนนั่งต้องอๆ เพื่อให้ตัวเล็กลงบ้าง เด็กหญิงมักสวมเสื้อชั้นในคับๆ รัศรูปทรงไม่ทำให้รู้สึกว่าเป็นเต้านม เด็กชายกังวลเรื่อง เสียงเปลี่ยนไป เป็นต้น
4. สติปัญญา ความคิดเจริญมากขึ้น สนใจแสวงหาความรู้ใหม่ๆ เพื่อเพิ่มพูนความสามารถ เริ่มเข้าใจความไพเราะ ความดี ความสวยงาม ความเจริญทางด้านนี้จะค่อยเป็นค่อยไป
5. รู้จักรับผิดชอบและต้องการเป็นอิสระ เด็กเชื่อความสามารถของตนเอง รักเกียรติยศชื่อเสียง สนใจทำสิ่งที่ดีงามและเป็นประโยชน์ ชอบแสดงความคิดเห็น และกระทำการต่างๆ ตามลำพัง ชอบทดลองสิ่งนั้นสิ่งนี้เรื่อยไป สิ่งใดที่พอใจก็รับเอาไว้ การเข้าใจเด็กวัยรุ่นและแนะนำให้รู้จักการตัดสินใจโดยถูกต้องเหมาะสม จึงนับว่าเป็นสิ่งสำคัญ
6. อารมณ์เปลี่ยนแปลงง่าย และรุนแรง ประเดี๋ยวรักประเดี๋ยวโกรธทำอะไรสำเร็จก็ดีใจ พลาดพลั้งก็เสียใจ
7. มีจินตนาการมากขึ้น โดยถือตนเองเป็นคนสำคัญในจินตนาการ และมักเกี่ยวกับความรัก ความสำเร็จ ความปลอดภัย ความสงสารตนเอง ความตาย
8. ความเชื่อมั่นต่างๆ เป็นไปอย่างรุนแรง เชื่ออะไรก็มักจะเชื่อเอาจริงๆ จังๆ เช่น เชื่อเรื่องของความถูกต้อง ความดี แต่ในขณะที่เดียวกันก็จะเกิดระแวงไม่ยอมเชื่ออะไรง่ายๆ นอกจากจะมีหลักฐานมาประกอบอ้างอิง
9. ความสนใจในการสมาคมมีมากขึ้น เข้าใจความสัมพันธ์และหน้าที่ที่ตนจะต้องปฏิบัติ หมู่มคนจะมีอิทธิพลเหนือเด็ก เด็กวัยนี้จะคล้อยตามระเบียบปฏิบัติของหมู่มคนหรือสังคม ดังนั้น การจัดสิ่งแวดล้อม สโมสรสังคมสิ่งที่ดีงาม ก็จะเป็นประโยชน์แก่เด็ก
10. ประสาทและความรู้สึกด้านสัมผัสตื่นตัวขึ้นมาก เด็กจะสนใจดนตรี วรรณกรรม ศิลปกรรมต่างๆ ผู้ที่มีความเป็นพิเศษอยู่ทางด้านนี้บ้างแล้วก็จะก้าวหน้าไปมาก นิสัยการกระทำหลายๆ อย่างก็มักจะเกิดขึ้น เปลี่ยนแปลงหรือเลิกไปในวัยนี้ รวมทั้งนิสัยในการคิดและรู้สึกด้วย เช่น สร้างนิสัยอดทนเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เป็นต้น

9.5. พัฒนาการทางด้านอารมณ์

อารมณ์ของเด็กวัยรุ่นมักเป็นผลสืบเนื่องมาจากระยะก่อนวัยรุ่น โดยบางครั้งอาจเพิ่มความรุนแรงขึ้นบ้าง เด็กวัยนี้มักจะมีความรู้สึกที่เปิดเผย เชื่อมมั่นในตนเอง รู้สึกว่าตนมีความสุข แต่ในบางครั้งก็อาจจะหดหู่ มีความสงสัยอยู่ตลอดเวลาได้ รู้สึกชอบและไม่ชอบรุนแรง ไม่ค่อยจะยอมใครง่าย ๆ แต่บางครั้งก็จะโอบอ้อมอารี บางครั้งก็เป็นคนเห็นแก่ตัวแบบเด็กๆ มักจะมีความรู้สึกนึกคิดขัดแย้งกับผู้ใหญ่อยู่เสมอ ถ้าพ่อแม่ให้โอกาสเด็กวัยรุ่นได้แสดงความเห็น ก็จะช่วยให้เด็กเรียนรู้วิธีการขึ้นทีละน้อยถ้าไม่เปิดโอกาสเลย เด็กจะเกิดความเครียด และเกิดปัญหาทางอารมณ์ตามมา เวลาที่อยู่บ้านเด็กวัยรุ่นมักจะชอบอยู่ในห้องส่วนตัวตามลำพัง ไม่ชอบให้ใครรบกวน แต่เวลาอยู่กับเพื่อนๆ จะชอบช่วยเหลือให้คำแนะนำเพื่อนฝูง ชอบคบกันเป็นกลุ่มๆ ชอบให้เพื่อนฝูงยอมรับและยกย่อง เวลาที่เด็กวัยรุ่นอยู่บ้าน พ่อแม่มักจะเห็นว่าเป็นเด็กอยู่เสมอ เด็กเองก็ไม่ชอบการบังคับ และมักจะมีข้อขัดแย้งอยู่ในใจของเด็กเสมอ เช่น บางครั้งก็อยากเป็นผู้ใหญ่ จะทำอะไรได้ตามใจตนเอง บางครั้งก็อยากจะมีคนดูแล อยากจะสบายแบบเด็กๆ อีก อย่างไรก็ตาม เนื่องจากเด็กกำลังเติบโตไปสู่ความเป็นผู้ใหญ่ มีความต้องการที่จะพึ่งพาตนเอง จึงทำให้เด็กมักจะฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ต่างๆ ในครอบครัว ไม่เห็นด้วยกับพ่อแม่ ทั้งๆ ที่ยังคงต้องการความสนใจจากพ่อแม่อยู่ ทั้งนี้ เพราะต้องการความเป็นอิสระนั่นเอง บ่อยครั้งที่ความขัดแย้งเกิดขึ้นจากเรื่องเล็กๆ เช่น การแต่งกาย ถ้าพ่อแม่เข้มงวดมากก็จะทำให้เด็กเกิดความเครียดมากขึ้น

เมื่อพิจารณาแล้ว วัยรุ่นเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านอารมณ์มากที่สุด สามารถอธิบายพัฒนาการ โดยแบ่งตามลักษณะของวัยรุ่นไว้ 3 ลักษณะ คือ

4. พัฒนาการทางด้านอารมณ์ของวัยรุ่นตอนต้น

จากการเปลี่ยนแปลงความเจริญเติบโตทางร่างกายอย่างรวดเร็วทั้งลักษณะภายนอกและอวัยวะภายใน นอกจากจะมีมีผลกระทบกระเทือนต่อพื้นฐานอารมณ์ของเด็กวัยนี้ได้อย่างมาก โดยสามารถจะเห็นลักษณะของอารมณ์ที่แปรปรวน สับสน อ่อนไหวง่าย อารมณ์ขึ้นๆ ลงๆ ไม่มั่นคง และสามารถที่จะเห็นอารมณ์ได้ทุกรูปแบบ ทั้งเปื้อน่าย ท้อแท้ เหงา บ่น อิจฉา กังวล โกรธ อาการดีดิ่ง ต่อต้าน ฯลฯ โดยจะพบได้หลากหลายระดับมาก น้อย ขึ้นอยู่กับบุคลิกภาพดั้งเดิม และเหตุการณ์ที่เข้ามาเร้าเด็กทำให้เกิดเป็นอารมณ์ไม่ดีขึ้น

ตามปกติพัฒนาการทางด้านอารมณ์จะค่อยๆ ก่อประสานมาตั้งแต่เด็ก บางส่วนมาจากกรรมพันธุ์ บางส่วนมาจากอารมณ์พื้นฐานตั้งแต่เกิด แต่ส่วนใหญ่มาจากปฏิกริยาในสัมพันธภาพระหว่างเด็กกับครอบครัวที่ให้การเลี้ยงดู ตอบสนองความต้องการระหว่างเด็กกับพ่อ

แม่ ฟังน้องมาตลอดระยะเวลาในวัยเด็ก เด็กแต่ละคนจะเริ่มแสดงลักษณะเด่นทางอารมณ์ออกมาบ้างไม่มากก็น้อย ทำให้ผู้ที่อยู่ใกล้ชิดพอที่จะรับทราบได้บ้างแล้ว ซึ่งได้แก่อารมณ์ร้อน อารมณ์หวาดวิตกกังวล อารมณ์อ่อนไหวง่ายเจ้าอารมณ์ ซึ่ใจฉฉา ฯลฯ และเมื่อเข้าสู่วัยรุ่นตอนต้น ความรู้สึกต่างๆที่เด็กมีอยู่ เช่น ความรู้สึกเด่น ด้อย ในแง่มุมต่างๆ จะปรากฏออกมาให้เห็นเด่นชัดขึ้น ในขณะที่การรับรู้ของเด็กดีขึ้น ตัวของเด็กก็พอที่จะเรียนรู้และรับทราบถึงพื้นฐานอารมณ์ความรู้สึกของตัวเองได้เช่นกัน แต่ก็ยังไม่ถูกต้องและสับสน

5. พัฒนาการทางด้านอารมณ์ของวัยรุ่นตอนกลาง

วัยรุ่นตอนกลางจะเป็นช่วงที่จิตใจยอมรับในสภาพร่างกายที่เปลี่ยนแปลงไปเป็นหนุ่มเป็นสาวได้แล้ว และจะเป็นช่วงที่สามารถเห็นลักษณะของอารมณ์เข้มข้นขึ้น มีทั้งส่วนของอารมณ์รัก ชอบ โกรธ เกลียด ฉฉฉา ริษยา ใ้อวด ถือดี เจ้าทิฐิ อ่อนไหว หลงใหล วุ่นวายใจ เห็นอกเห็นใจ เห็นแก่ตัว สับสน หงุดหงิด ฯลฯ ไม่ว่าจะเป็นอารมณ์ประเภทใด มักจะมีความรุนแรง อ่อนไหวง่าย เปลี่ยนแปลงง่าย การควบคุมอารมณ์ยังไม่ดีนัก บางครั้งพลุ่งพล่าน หงุดหงิด บางครั้งเก็บกด บางครั้งมั่นใจสูง แต่บางครั้งกลับไม่แน่ใจอะไรเลย บางครั้งจะยอมอะไรง่าย ๆ แต่ก็พบว่าบางครั้งดี้อัน เขาแต่ใจตนเองมากมาย จากลักษณะอารมณ์ที่กล่าวมาของเด็กวัยรุ่นระยะนี้ จึงทำให้บุคคลที่ใกล้ชิดต้องใช้ความอดทนมากเพื่อจะทำความเข้าใจ หรือเพื่อที่จะสร้างความสัมพันธ์ด้วย อาจเป็นเพราะเหตุที่วัยนี้เข้ากับบุคคลต่างวัยยาก จึงทำให้มองเห็นภาพชัดเจนว่า เด็กวัยนี้จะเกาะกลุ่มกันได้ดีมากเป็นพิเศษกว่าวัยอื่นๆ นั้นเป็นเพราะว่า ต่างคนต่างเข้าใจยอมรับซึ่งกันและกันได้ง่าย หลายครั้งที่เห็นวัยรุ่นแสดงออกด้วยการกรีดร้องเมื่อดีใจ และเป็นไปอย่างสุดขีด แต่ก็เห็นความหวั่นไหวในอารมณ์ชัด เมื่อพวกเขาเศร้าเสียใจ ซึ่งอาจจะร้องไห้อย่างมากต่อเหตุการณ์บางอย่างที่แปรเปลี่ยนไปเล็กน้อย ถ้ารักใครจะรักแบบทุ่มเทให้อย่างมาก แต่ถ้าโกรธหรือเกลียดซังก็จะรุนแรงได้ จึงพบอารมณ์ก้าวร้าว และวุ่นวายได้บ่อยๆ จะเข้าสู่ระยะท้ายๆ ประมาณอายุ 16-17 ปี ซึ่งส่วนใหญ่จะอยู่ในขั้นมัธยมปลาย ทางด้านสภาพอารมณ์จะลดความรุนแรงลดลง

6. พัฒนาการทางด้านอารมณ์ของวัยรุ่นตอนปลาย

ระยะวัยรุ่นตอนปลายนี้ จะมีสภาพทางอารมณ์มั่นคงขึ้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับบทบาทในสังคมจะเป็นแบบใดและพร้อมที่จะยอมรับสภาพของการเป็นผู้ใหญ่เต็มขั้น ที่จะต้องควบคุมตนเอง แก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าโดยใช้ความรู้ที่มามาและประสบการณ์ที่ผ่านมา วัยรุ่นส่วนใหญ่ร้อยละ 80 จะพัฒนาต่อเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ แต่ก็มีบางส่วนที่ยังพัฒนาไม่ผ่านระยะนี้ไปตลอดชีวิตคือไม่บรรลุนิติภาวะเป็นผู้ใหญ่เสียที พื้นฐานทางอารมณ์มั่นคงจะต้องมาจากผลสรุปที่เจ้าตัวค้นหา

เอกลักษณ์ที่แท้จริงของตัวเองได้ก่อน ยอมรับเอาส่วนดีและส่วนไม่ดีภายในตัวเอง วัยรุ่นส่วนใหญ่จะวกกลับมาสร้างสัมพันธ์กับพ่อแม่ใหม่ ในรูปแบบที่พัฒนาขึ้น เป็นตัวของตัวเอง แต่ก็ให้การยอมรับนับถือผู้อาวุโสในแง่ประสบการณ์ที่ผ่านมาได้

ในรายที่การพัฒนาทางอารมณ์ไม่ขึ้นไปถึงจุดที่พร้อมจะเป็นผู้ใหญ่ มักจะเกิดในวัยรุ่นที่มีประสบการณ์ชีวิตที่ไม่ราบรื่น มีครอบครัวแรกแยก ไม่มั่นคงอบอุ่น ประจวบกับตัวของเขาเองที่ไม่สามารถจะปรับตัวเลียนแบบพฤติกรรมที่ดีกับบุคคลที่เขาชื่นชม ถึงแม้ว่าร่างกายจะพัฒนาไปอย่างรวดเร็วเพียงใดก็ตาม หากอารมณ์ไม่ถูกพัฒนาตามขึ้นไปก็ไม่สามารถจะเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ได้เต็มที่ หรือดูง่าย ๆ คือ ถ้าได้พบกับวัยรุ่นที่โตแต่ตัวแต่ใจยังเป็นเด็กก็มักจะพบปัญหาตามมาได้ การที่จะพัฒนาอารมณ์ให้เติบโตมั่นคงขึ้น

นอกจากจะอาศัยความสัมพันธ์พื้นฐานที่ดีระหว่างพ่อแม่ ลูกแล้ว ยังต้องเกี่ยวข้องกับพัฒนาการด้านอื่นๆ อย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะการเข้าสังคม การหาเอกลักษณ์แห่งตน ความรับผิดชอบ การเรียนรู้ ความสามารถเฉพาะตน และการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าร่วมด้วย วิกฤตการณ์ในวัยรุ่นช่วงระยะเวลาที่แสวงหาเอกลักษณ์เป็นของตนเอง ถ้ามีมากจนทำให้เด็กเป็นปมด้อย ขาดความภาคภูมิใจ ชอบเปรียบเทียบกับผู้อื่นและมักมองเห็นข้อดีของผู้อื่นยกเว้นของตนเอง หรือมีปัญหาในการสร้างสัมพันธ์ภาพกับเพื่อน พ่อแม่พี่น้องหรือคนอื่นๆ ไม่นั่นใจในการเลือกอาชีพ ไม่ประสบความสำเร็จในการเรียน เข้าสังคมไม่ได้ ทั้งหมดจะส่งผลกระทบต่อพัฒนาการทางอารมณ์ ทำให้วัยรุ่นนั้นอ่อนไหว หงุดหงิด ก้าวร้าว ฯลฯ อารมณ์จะค่อยๆ ซึมซับอย่างค่อยเป็นค่อยไป จนทำให้วัยรุ่นมีพื้นฐานทางอารมณ์ที่ไม่มั่นคง ซึ่งอาจจะออกเป็นอารมณ์หวั่นไหว ไม่นั่นใจ หรือใจน้อย ภูมิตนุ่ดหงุดหงิดง่าย ส่งผลถึงพัฒนาการด้านอื่นๆ ได้ และส่งผลต่อการตัดสินใจที่จะเลือกเดินทางในทางที่ผิดได้ แต่ในทางตรงกันข้าม ในวัยรุ่นที่มีพื้นฐานทางอารมณ์มั่นคง มักจะมีความมั่นใจในระดับหนึ่ง จะส่งผลสะท้อนทำให้อารมณ์เบิกบาน แจ่มใส มองโลกในแง่ดี และสามารถที่จะสร้างความรักใคร่ผูกพันกับผู้อื่นได้ จากอารมณ์ที่ดีจะทำให้วัยรุ่นใช้สมองในการคิดไตร่ตรอง แก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้อย่างเต็มที่และมักจะออกมาในทิศทางค่อนข้างเหมาะสม ทำให้การปรับตัว แก้ปัญหาต่างๆ ดีตามกันมา

9.6. พัฒนาการทางด้านสังคม

เด็กต้องการอิสระที่จะทำงานของตนเอง และการสังคมในกลุ่มเพื่อนก็จะกว้างขึ้น มักจะอยู่เป็นกลุ่ม การได้ทำกิจกรรมร่วมกันจะเป็นรากฐานความสัมพันธ์ทางสังคมในอนาคต การที่เด็กเห็นอกเห็นใจผู้อื่น พยายามจะช่วยเหลือผู้อื่นจัดเป็นวุฒิภาวะที่เจริญขึ้น รู้จักเป็นผู้ให้และผู้รับระหว่างเพื่อนในวัยเดียวกันดีขึ้น เมื่อเข้าสู่วัยรุ่นตอนกลางจะมีความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น จึงมักทำหรือ

แสดงความคิดไม่เหมือนกับคนอื่น ๆ เพราะเด็กต้องการเป็นตัวของตัวเองมากขึ้น อิทธิพลของหมู่คณะเริ่มลดน้อยลง

9.7. พัฒนาการทางด้านสติปัญญา

เมื่อเข้าสู่วัยรุ่นจะสังเกตได้ว่าพัฒนาการทางความคิดเปลี่ยนรูปแบบไป จากรูปแบบเดิมซึ่งเข้าใจสิ่งต่างๆ ตามที่ตัวเองเห็นและจับต้องได้ เช่น รู้จักกฎเกณฑ์ รู้ว่าถ้าฝืนทำจะต้องถูกลงโทษ คาดการณ์ล่วงหน้าก่อนการลงมือกระทำได้บ้าง เรียนรู้จักการแก้ไขข้อผิดพลาดได้มากขึ้น ความคิดมีหลักเกณฑ์มากขึ้นแต่เป็นไปตามสิ่งที่เด็กเห็น ตัดสินใจเองได้ เรียงลำดับเหตุการณ์หรือเรียงลำดับใหญ่เล็ก ยาวสั้นได้ เข้าใจความหมายของปริมาตร น้ำหนัก ฯลฯ เข้าใจเหตุผล รู้จักส่วนย่อยและส่วนรวม ฯลฯ ทั้งหมดที่กล่าวมานี้เป็นความสามารถทางสติปัญญาของเด็กวัยเรียนชั้นประถม แต่เมื่อเติบโตเข้าสู่วัยรุ่น เด็กสามารถที่จะทำความเข้าใจคำที่จับต้องไม่ได้ เช่น ความดี ความชั่ว ความรักชาติ ความจงรักภักดี ฯลฯ มีแนวคิดเสียสละตนเองเพื่อส่วนรวมได้อย่างเต็มใจ และเข้าใจเหตุผลหลักการ คาดการณ์ได้ล่วงหน้าดีขึ้น เริ่มมีแนวคิดแบบนักวิทยาศาสตร์ ตั้งสมมติฐานและคาดคิดถึงสิ่งที่อาจเป็นไปได้ มีความคิดสร้างสรรค์ เริ่มเขียนโครงกลอน บทกวี นิยาย ฯลฯ ทุ่มเทให้ ความสนใจอย่างจริงจังในสิ่งที่เขาชอบ เช่น ดนตรี กีฬา วิทยาศาสตร์ ฯลฯ ซึ่งจะเห็นว่าในขณะที่มีแรงผลักดันทางเพศรุนแรงพอที่จะทำให้เขามีพฤติกรรม บุ่มบ่าม อารมณ์วู่วาม แต่ก็เป็นเวลาเดียวกับที่ธรรมชาติช่วยให้วัยรุ่นมีสติปัญญาเพิ่มพูนมากขึ้น พอที่จะหาทางออกให้กับแรงผลักดันทางเพศได้อย่างเหมาะสมเช่นกัน

ในพัฒนาการทางสติปัญญานั้นจุดสำคัญที่สุด คือ การทำให้เด็กมีโอกาสฝึกฝนทางความคิดอย่างค่อยเป็นค่อยไป ซึ่งก็เหมือนกับพัฒนาในด้านอื่นๆ ก็คือ ถ้าไม่ได้ฝึกกระตุ้นให้ใช้สมอง หรือฝึกให้คิดมาก่อน ก็ย่อมคาดหวังว่า ความสามารถทางสติปัญญาจะด้อยจากความสามารถที่แท้จริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในครอบครัวที่พยายามฝึกลูกให้จำจำสิ่งต่างๆ โดยไม่ต้องคิดจะมีผลต่อเด็กอย่างมากเมื่อเติบโตขึ้น เพราะนอกจากจะทำให้เด็กดูเหมือนรับรู้อะไรมากมายจากความจำ แต่ไม่สามารถนำความรู้ที่นั้นมาใช้กับภาวะที่เป็นจริง ดังคำกล่าวที่ว่า "ความรู้ท่วมหัวเอาตัวไม่รอด" ก็มีให้เห็นอยู่มากมายในสังคม และยิ่งสภาพสังคมในปัจจุบันเป็นยุคแห่งข้อมูลข่าวสาร มีข้อมูลเข้ามาในชีวิตประจำวันมากมาย อาจจะเป็นการไม่ถูกต้องถ้าเราจะสอนให้เด็กจดจำทุกสิ่งทุกอย่าง แนวคิดปัจจุบันจะเชื่อว่าการกระตุ้นพัฒนาการทางสติปัญญาต้องมาจากการสอนและให้โอกาสเด็กคิดไตร่ตรองข้อมูล ฝึกการตัดสินใจที่จะหาแหล่งข้อมูล และเลือกข้อมูลที่มีเหตุผล น่าเชื่อถือ ร่วมกับตรวจสอบข้อมูลซ้ำเพื่อยืนยันว่าถูกต้อง เป็นต้น

9.8. ความสนใจของเด็กวัยรุ่น

1. ความสนใจเรื่องสุขภาพ ได้แก่ เรื่องการกิน การนอน การพักผ่อนเสื้อผ้า ความสะอาด และการป้องกันโรคภัยไข้เจ็บ
2. ความสนใจเรื่องเพศ สนใจในการปรับปรุงตัวให้เข้ากับเพื่อนต่างเพศ การปฏิบัติตนต่อเพศตรงข้าม การเลือกเพื่อนต่างเพศ เป็นต้น
3. ความสนใจในการเลือกอาชีพ ตอนแรกเด็กจะสนใจอาชีพในลักษณะเพื่อฝัน และสนใจหลายๆอาชีพ ต่อมาจึงจะสนใจอาชีพที่เป็นจริงเป็นจังขึ้นมา นอกจากนี้อาชีพที่เขาสนใจเลือก จะเกี่ยวข้องหรือสัมพันธ์กับความสามารถของเขามากขึ้น
4. ความสนใจในกิจกรรมสันทนาการ เช่น กีฬา การแสดงศิลปะ งานอดิเรก เป็นต้น และเด็กวัยรุ่นมักจะเล่นเป็นกลุ่ม เป็นทีม มุ่งหวังความสำเร็จของทีมมากกว่าของส่วนบุคคล
5. ความสนใจในการค้นคว้าและสร้างจินตนาการ เช่น การประดิษฐ์ การค้นคว้าทางวิทยาศาสตร์ การแต่งบทประพันธ์ การเขียนภาพ เป็นต้น
6. ความสนใจในการสร้างนิสัยการเรียนที่ดี เด็กวัยรุ่นจะพยายามคิดค้นว่าทำอย่างไรจึงจะเรียนได้ผลดี ทำงานให้มีประสิทธิภาพ ทำอย่างไรจึงจะแก้ปัญหาต่างๆได้
7. ความสนใจในเรื่องคุณสมบัติส่วนตัว เช่น บุคลิกภาพรูปร่างหน้าตา ความสะอาดเรียบร้อย การสนทนาวางท่าทาง และคุณลักษณะอื่นที่จำเป็นในการเข้าสังคม เช่น การเอื้อเฟื้อผู้อื่น
8. ความสนใจในเรื่องปรัชญาชีวิต เด็กวัยนี้เริ่มคิดถึงหลักของศีลธรรมจรรยา จะทำอะไรก็เริ่มมีกฎเกณฑ์ มักจะมีอุดมคติ หรือสุภาษิตประจำตัวพฤติกรรมของเด็กวัยรุ่นซึ่งผู้ใหญ่มองว่าแปลกๆไม่ค่อยเหมาะสมนั้น แท้ที่จริงเป็นปรากฏการณ์ธรรมชาติของเด็กนั่นเอง ถ้าผู้ใหญ่เข้าใจก็จะสามารถให้คำแนะนำ จัดประสบการณ์ให้เด็กได้เปลี่ยนแปลงพัฒนาไปในทางที่ดี และเหมาะสมกับสังคมและวัฒนธรรมก็จะเป็นการสร้างสมบุคลิกภาพที่ดีให้แก่เด็กแต่เริ่มต้น เพื่อให้เขาได้เป็นส่วนที่ดีของสังคม และช่วยกันสร้างสรรค์สังคมต่อไปในอนาคต

9.9. ปัญหาที่พบบ่อยในวัยรุ่น

เด็กทุกคนที่พัฒนาเข้าสู่วัยรุ่นส่วนใหญ่ไม่มีปัญหา ประมาณ 10-15 % ของวัยรุ่นเท่านั้นที่ต้องการความช่วยเหลืออย่างจริงจัง วัยรุ่นที่มีปัญหาจะมีรายละเอียดมากมาย ซึ่งขอบเขตของปัญหาครอบคลุมถึงการที่วัยรุ่นไม่สามารถปรับตัวต่อปัญหาชีวิตประจำวันของตนได้ จึงหาทางออกด้วยการกระทำที่นำความเดือดร้อนมาสู่ตนเอง ผู้ครอบครัว ผู้สังคม จนถึงขั้นก่อภัยให้กับสังคมและประเทศชาติได้

โดยมากมักจะเกิดในวัยรุ่นที่ขาดความนับถือ หรือขาดความภาคภูมิใจในตนเอง มีปมด้อย ชอบเปรียบเทียบกันกับเพื่อนๆ ด้วยกัน มองเห็นลักษณะข้อเด่นของผู้อื่น แต่มองไม่เห็นข้อดีของตนเอง ไม่แน่ใจในตนเองหลายๆ ด้าน ตั้งแต่ด้านมนุษยสัมพันธ์ การเลือกอาชีพ อาชีพ พฤติกรรมทางเพศกลัวว่าจะเบี่ยงเบน ไม่เข้าใจความต้องการของตัวเอง ไม่มีสมาธิ จิตใจสับสน ฟุ้งซ่าน รู้สึกขมขื่นกับสภาพชีวิตจนมีผลกระทบตามมาทั้งในด้านสังคม และการเรียน ค่อยๆ แยกตัวออกจากเพื่อนฝูงและญาติมิตร ไม่สามารถมีมิตรภาพที่แน่นแฟ้นมั่นคงได้ บางคนกลายเป็น "นักแสดงหา" สัจจะของชีวิต บางคนเลิกการศึกษากลางวัน หันไปพึ่งสุรายาเสพติด หรือคิดฆ่าตัวตาย เพื่อหนีปัญหาภาวะความรับผิดชอบ เนื่องจากรู้สึกว่าหนักเกินกว่าที่จะทนได้

ในการประเมินปัญหาวัยรุ่น จึงควรมองให้กว้างหลายๆ ด้าน นอกจากความเป็นไปในครอบครัวที่มีผลกระทบต่อวัยรุ่นแล้ว ควรประเมินเรื่องเพื่อนและการเรียนควบคู่กันไป

1. ปัญหาครอบครัว มีได้หลายรูปแบบตั้งแต่ลักษณะครอบครัวหย่าร้าง ทะเลาะขัดแย้งกัน ระหว่างพ่อแม่ หรือความขัดแย้งของพ่อแม่ต่อวัยรุ่น หรือมีความขัดแย้งกันในระหว่างพี่น้องๆ ที่รุนแรงถึงขนาดไม่มองหน้าไม่พูดคุยกันเลย หรือมีเรื่องทะเลาะวิวาทกันอยู่ตลอดเวลา สมาชิกในครอบครัวห่างเหินกันมาก ไม่คลุกคลีสูงส่งกันเลย ต่างคนต่างอยู่ มีสภาพความเป็นอยู่ในบ้านไม่แตกต่างไปจากหอพัก เป็นต้น วัยรุ่นส่วนใหญ่ยินดีที่จะบอกเล่าถึงปัญหาหรือบรรยากาศภายในบ้านกับผู้ใหญ่ที่เขาศรัทธาหรือรู้สึกไว้วางใจ

2. ปัญหาเกี่ยวกับเพื่อน ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้นว่า เพื่อนจะมีความสำคัญต่อชีวิตวัยรุ่นอย่างมาก ถ้าวัยรุ่นใดไม่มีเพื่อน หรือเลือกที่จะติดสอยห้อยตามพ่อแม่มากกว่าที่จะใกล้ชิดหาความคุ้นเคยกับเพื่อน ก็มักจะมีปัญหาซ่อนเร้นอยู่ดี หรือปรับตัวไม่ดี หรือเอาแต่ใจตัวเอง จนเพื่อนไม่อยากคบด้วย ควรถามถึงลักษณะของกลุ่มเพื่อน ความรู้สึกที่มีต่อเพื่อน คิดว่าเพื่อนมีความรู้สึกอย่างไรต่อตัววัยรุ่น รู้ข้อดีข้อเสียในตัวของตัวเองสนิทหรือไม่ และคิดว่าเพื่อนจะเข้าใจและยอมรับข้อดีข้อเสียของตัวเองหรือไม่ เป็นต้น

3. ปัญหาด้านการเรียน เพราะการเรียนต้องใช้สมาธิ ความอดทน ความรับผิดชอบ และการตัดสินใจจากสิ่งที่ไม่คุ้นเคยอย่างมาก ในขณะที่เป็นช่วงวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงสิ่งต่างๆ รอบตัวมากมาย ทั้งสภาพร่างกาย สภาพทางอารมณ์ที่อ่อนไหวง่าย เปลี่ยนแปลงง่าย ไม่รอบคอบ สับสน ต้องการอิสระ มีความคิดความสนใจต่อสิ่งต่างๆ เพิ่มขึ้นมา ได้เห็นและได้ทำสิ่งต่างๆ ที่ไม่เคยเห็น และไม่เคยกระทำมาก่อน ทำให้รู้สึกตื่นเต้น ใจเฝ้า น่าสนใจ กว่าเรียนในห้องเรียน จึงเป็นเหตุผลที่พบว่าวัยรุ่นส่วนหนึ่งเพลิดเพลินไปกับสิ่งต่างๆ ที่เข้ามายุ่งเกี่ยว ทำให้ลดความสนใจในการเรียนในห้องเรียนลง แต่ถ้าวัยรุ่นกลุ่มใดที่ถูกฝึกมาดีให้รับผิดชอบ และหัดที่จะยังตั้งใจตัวเอง ในขณะที่มีนิสัยของความเป็นนักเรียนที่ดี ถึงแม้ว่าจะวอกแวกออกนอกกลุ่มออกไป แต่ทำที่สุดก็จะกลับมาสู่ลักษณะนิสัยรักเรียนอย่างเดิมได้ ปัญหาจะเกิดในกลุ่มที่มีปัญหาการเรียนอย่างจริงจัง เช่น เรียนไม่เก่ง ไม่ถนัด โดยบีบบังคับกันมากหรือถูกบังคับให้เรียนในวิชาที่ไม่รู้เรื่อง ไม่สนุกไปกับการเรียน หรือมักจะโดนพ่อแม่ดูว่าในเรื่องนี้อยู่เป็นประจำ ครั้งพอเข้าวัยรุ่นก็จะมีโอกาสเตลิดไปกับสิ่งเข้ามายุ่งเกี่ยว และไม่สนใจการเรียนเลย ที่ร้ายก็คือ ถ้าไปคบกับกลุ่มเพื่อนที่ชวนกันหนีโรงเรียน ก็จะมีผลทำให้เกิดความเสียหายตามมา มีหลายการศึกษาที่ดูเด็กวัยรุ่นที่เรียนไม่เก่ง และไม่พบปัญหาหนีโรงเรียน มั่วสุ่มติดยา ฯลฯ

4. กิจกรรมและงานอดิเรก ความที่วัยรุ่นมีพลังและมีความสนใจหลากหลาย มักจะมีกิจกรรมหรืองานอดิเรกให้ทำอย่างเอาใจจริงเอาใจ ซึ่งอาจเป็นกีฬาในร่ม กีฬากลางแจ้ง ดนตรี เดินร่ำ ออกค่ายเยาวชนสนใจกิจกรรมหรือเป็นตัวตั้งตัวตี ในชมรมต่างๆ เป็นต้น ซึ่งจะทำให้ทราบถึงทัศนคติ ความสนใจ ประสบการณ์ ความคิดเห็น การปรับตัวของวัยรุ่น ฯลฯ หากพบว่าวัยรุ่นไม่มีความสนใจต่อสิ่งใดเลย แม้กระทั่งการเรียน อยู่ไปวันๆ หนึ่งอย่างเลื่อนลอย ไม่มีความกระตือรือร้นในการทำสิ่งใดๆ รอคอยให้เพื่อนมาชักชวน ไม่มีความคิดเห็นและไม่รู้สึกอยากทำสิ่งใด ฯลฯ มักจะเป็นกลุ่มวัยรุ่นที่มีอัตราเสี่ยงต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบนได้สูง

5. ปัญหาในชีวิตประจำวัน ทั้งนี้เนื่องจากวัยรุ่นยังภู่วาม ควบคุมตัวเองมีน้อย ทำให้การเห็นปัญหาระหว่างพ่อแม่กับวัยรุ่นได้บ่อยๆ คือ ใช้สตางค์เปลือง ใช้โทรศัพท์นานๆ เจาะหู ใส่ตุ้มหูในวัยรุ่นชาย ไว้ผมรุงรัง เป็นต้น ซึ่งไม่ทำให้ใครเดือดร้อน นอกจากพ่อแม่รู้สึกรำคาญ ทนไม่ค่อยได้ แต่ความรับผิดชอบด้านอื่นๆ ใช้ได้ดี

6. ปัญหาเรื่องเพศ เพราะนอกจากจะเกิดความสนใจในเพศตรงข้าม ร่วมกับความรู้สึกทางเพศที่พลุ่งพล่านขึ้น มาตามธรรมชาติ วัยรุ่นจะต้องเรียนรู้การควบคุมตัวเอง เรียนรู้วิธีการที่จะระบายอารมณ์ทางเพศให้ออกมาในลักษณะที่สังคมยอมรับได้ เช่น เล่นกีฬา เบี่ยงเบนความสนใจ หรือการสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง เป็นต้น ไม่ทำให้เกิดอันตรายต่อทั้งตนเองและผู้อื่น

วัยรุ่นยังต้องเข้ากลุ่มในหมู่เพื่อนชายหญิง เพื่อนเรียนรู้และทำความเข้าใจความคิดเห็น ปฏิกริยาของเพื่อนต่างเพศและเลียนแบบที่จะวางตัวให้เหมาะสมกับเพศของตนเอง จะต้องเรียนรู้และการปรับตัวของการตอบสนองของเพศตรงข้ามหรือท่าทีของการปฏิเสธ ซึ่งต่างๆ เหล่านี้จะต้องอาศัยการเรียนรู้และการปรับตัวภายใต้การให้คำแนะนำจากเพื่อนหรือผู้ที่มีประสบการณ์หรือพ่อแม่มาก่อน ในวัยรุ่นที่มีพื้นฐานดีและมีชีวิตอยู่ร่วมกับเพื่อนชายหญิงมาตั้งแต่เล็ก จะมีปัญหาในการปรับตัวและเรียนรู้บทบาททางเพศน้อยกว่ากลุ่มที่ไม่เคยมีประสบการณ์มาก่อน และในวัยรุ่นที่มีพฤติกรรม อารมณ์ ความนึกคิดทางเพศเบี่ยงเบนมีความไม่แน่ใจว่าตัวเองเป็นเพศใดกันแน่ หรือลักษณะท่าทางความเคยชินที่แสดงออกมาตรงข้ามกับเพศตัวเองมาก่อน เมื่อเข้าสู่วัยรุ่นจะเกิดความสับสนไม่แน่ใจ วางตัวไม่ถูกขณะที่เพื่อนเพศเดียวกันและเพื่อนต่างเพศก็ไม่ยอมรับ จึงทำให้เด็กวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศจำเป็นต้องจับกลุ่มอยู่รวมกัน เพราะถูกรังเกียจจากผู้อื่น ทำให้เกิดผลกระทบต่ออารมณ์ ความรู้สึกการปรับตัว และพัฒนาการทางสังคมอย่างมากมาย การให้ความช่วยเหลือรักษา จึงจำเป็นต้องเข้าไปช่วยเหลือเด็กกลุ่มนี้โดยเร็ว เพราะทำให้เกิดผลกระทบต่อเด็กน้อยที่สุด ซึ่งพ่อแม่ควรที่จะรับคำแนะนำและชี้ชวนให้เห็นปัญหาและพามาปรึกษาแต่เนิ่นๆ เพราะเมื่อปล่อยทิ้งไว้นานจะทำให้ความรู้สึกนึกคิด อารมณ์ พฤติกรรม ฯลฯ เบี่ยงเบนไปมาก มีความยุ่งยากในการให้ความช่วยเหลือ

7. ปัญหาการปรับตัวในวัยรุ่น ความขัดแย้งในจิตใจของวัยรุ่น ที่ต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่กล่าวมาแล้วนั้น เป็น สิ่งที่ปกติธรรมดาของการเจริญพัฒนาไปเป็นผู้ใหญ่ แต่จะไม่รุนแรงมีผลกระทบต่อการเรียน การงานหรือด้านสังคม ในกรณีที่ปัญหารุนแรงส่งผลกระทบต่อด้านต่างๆ นั้น จึงจะจัดว่ามีปัญหาในการปรับตัว พบได้ร้อยละ 10-15 ของวัยรุ่นทั่วไป โดยเฉพาะปฏิกริยาต่อการรับบทบาทหน้าที่ของความเป็นผู้ใหญ่ รู้สึกว่าการดูแลรับผิดชอบตัวเอง เป็นภาระที่หนักหน่วงยากที่จะรับเอาไว้ได้เกิดความเคร่งเครียด บางรายมีอาการวิตกกังวล กลุ่มใจ ท้อแท้ ทานอาหารไม่ได้ นอนไม่หลับ ติดพ่อแม่ ครู หรือเพื่อนเหมือนเด็กเล็ก หรือมีอาการแสดงออกมาทางร่างกาย เช่น ปวดหัว ปวดท้อง หรือมีอาการฉุนเฉียว ภูวาม ก้าวร้าว ต่อต้าน ซึ่งอาการเหล่านี้จะมีอยู่ไม่นาน ในที่สุดจะสามารถพัฒนาต่อไปได้ในที่สุด ชีวิตนี้แท้จริงมีปัญหาคือทำให้เราต้องปรับตัว และแก้ไขความขัดแย้งประจำวันอยู่ตลอดเวลาแต่ในระยะวัยรุ่นซึ่งมีลักษณะพิเศษ เพราะเกิดผลต่อเนื่องลูกกลมได้ง่าย ทั้งนี้เนื่องจากวัยรุ่นมีอารมณ์อ่อนไหวง่าย อยากรับเป็นอิสระ อยากรับเป็นผู้ใหญ่ ไม่อยากฟังเหตุผลของใคร เจ้าทิฐิ อดดี ถือดี แต่ในขณะที่เดียวกันก็ยังคงขาดความเชี่ยวชาญในการแก้ไขปัญหา ในการพูด การทำงาน จึงทำให้เปลืองพลังได้ง่าย วัยรุ่นผู้เข้าใจปัญหาประจำวัยของตน และสามารถปรับตัวดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสม คือ วัยรุ่นที่มีความสุข มีความสามารถที่จะประสบความสำเร็จในอนาคต

8. ปัญหาหระหว่างวัย รายละเอียดของช่องว่างระหว่างวัยนั้นอยู่ในบทต้นๆ ซึ่งควร จะทำความเข้าใจว่ามีสาเหตุมาจากทั้งตัวผู้ใหญ่และมาจากตัววัยรุ่นเอง โดยเฉพาะในสังคมที่ เปลี่ยนแปลงรวดเร็วเช่นปัจจุบัน จะมีส่วนส่งเสริมทำให้พ่อแม่เครียดได้ง่าย จากวิธีการที่สังคมไทย ชอบใช้ นั่นคือ ระบายความเครียด ความกังวล ความโกรธ ฯลฯ ไปยังเด็ก อาจจะทำออกมาในรูปแบบ ของการประชดประชัน การทำโทษ ทำร้ายร่างกาย ซึ่งอาจมาจากความตั้งใจหรือไม่ตั้งใจหรือ อาจทำไปเพราะความรัก ความเชื่อที่ผิดๆ หรือจากความเกลียดชัง ความรำคาญ ความหงุดหงิด ฯลฯ แทนที่จะเผชิญหน้าและแก้ไขปัญหาด้วยเหตุด้วยผล เด็กก็เปรียบเสมือนลูกไก่ในกำมือ ไม่มี ทางหนีพ้น ถ้าเหตุการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้นเป็นครั้งคราวก็ไม่มีผู้จะมีผลกระทบกระเทือนจิตใจเด็กมาก นัก แต่ถ้าเกิดซ้ำแล้วซ้ำอีกเป็นเวลานาน อารมณ์ที่โกรธ เจ็บแค้น เสียใจ ขมขื่น ก็จะฝังใจเด็กไม่รู้ ลืม เด็กต้องทน "กล้ำกลืน" เก็บอารมณ์เหล่านี้ไว้อยู่ในจิตใจสำนึกจนเมื่อเขาเติบโตเป็นเด็กวัยรุ่น ที่ มีโอกาสเป็นตัวของตัวเองได้แล้ว มีสมองคิดได้ตรงแสดงออกได้ ก็จะระเบิดอารมณ์ที่เก็บกด เหล่านั้นไปยังผู้ใหญ่ ซึ่งจะเห็นลักษณะของความไม่เชื่อฟัง ไม่ทำตามที่คุณใหญ่บอก หนีออกจากกฎ ในบ้าน กฎโรงเรียน บางรายก็ออกมาในรูปแบบของความก้าวร้าวในสังคม กลายเป็นอันธพาล อาชญา กร เป็นต้น มีการศึกษาพบว่าประวัติของอาชญากรและผู้กระทำผิดจนได้รับการลงโทษ ส่วนใหญ่จะมี ประวัติเคยถูกทำทารุณอย่างบอกซ้ำ ทั้งกายและจิตใจมาก่อนตั้งแต่ตอนเล็กๆ การที่พ่อแม่ทารุณ ร่างกายและจิตใจเด็กนั้นพบได้ทุกฐานะ และถ้าพ่อแม่มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ รู้จักระงับอารมณ์ มี เหตุและแสดงพฤติกรรมออกมาได้เหมาะสมกับเด็ก เด็กจะเลียนแบบและพัฒนาพื้นฐานทาง อารมณ์ตามแบบอย่าง จึงมีผู้รู้หลายท่านกล่าวว่า "เด็กเกรงไม่มี มีแต่ผู้ใหญ่เกรง" นั่นก็คือ พ่อแม่ นั้นแหละเป็นผู้สร้างอาชญากรหรืออันธพาลให้แก่สังคม

9. ปัญหาพฤติกรรม พบได้บ่อย 4-10 % ในวัยรุ่น มีความสัมพันธ์ร่วมกับพ่อแม่ที่ มีปัญหาในบุคลิกภาพหรือเป็นผลมาจากการเลี้ยงดู เช่น ปัญหาความก้าวร้าว หนีโรงเรียน ขโมย เบี่ยงเบนในพฤติกรรมทางเพศ โดยเฉพาะพฤติกรรมที่หนีออกจากบ้านซึ่งพบได้มากขึ้นในยุคนี้ การที่เด็กหนีออกจากบ้านมักมาจากสาเหตุของความคับแค้นใจในตัวพ่อแม่ พบมากในครอบครัว ที่มีความขัดแย้งกันสูงหรือรังเกียจไม่รักเด็ก ครอบครัวที่พ่อแม่ติดเหล้า ติดยา หรือทารุณทางเพศ กับเด็ก มากกว่าหนีออกจากบ้านเพราะอยากรู้ชีวิต พฤติกรรมที่กล่าวมานั้นเป็นสิ่งที่บอกลถึงความ ไม่สมดุลในชีวิตของวัยรุ่น ก่อนที่ผู้เกี่ยวข้องจะตำหนิ ดูว่าเด็กที่จะสืบค้นหาข้อมูลให้กระจ่างจึงจะ เข้าไปช่วยเหลือเด็กวัยรุ่นได้อย่างเหมาะสม

10. ปัญหาติดยาเสพติด วัยรุ่นที่ติดยาเสพติดจะเป็นวัยรุ่นที่เป็นภัยต่อตนเอง และสังคมมากที่สุด จากผลของการอยากลอง อยากรู้ ร่วมกับความกลัว กังวลใจในชีวิต ทำให้ ตัดสินใจผิด ไปลองแล้วติด ร่างกายเคยชินต้องการยาเหล่านั้นจริงๆ และต้องเพิ่มปริมาณขึ้นไป

เรื่อย ๆ มีผลทำให้ผู้ติดยาจะไม่มีอารมณ์และจิตใจสำหรับไปนึกคิดเรื่องอื่นใด ไม่ว่าจะการเรียน การทำงาน ความรับผิดชอบที่ได้รับมอบหมาย จะเฝ้านึกถึงยาเสพติดอยู่ตลอดเวลา ยอมทำทุกอย่างเพื่อหาเงินมาจ่ายเป็นค่ายา และเมื่อหมดหนทางเข้าจริงๆ สามารถกระทำอย่างที่ไร้มนุษยธรรมเพียงเพื่อให้ได้ยามาสูบ โดยเฉพาะผู้ที่มีพื้นนิสัยขี้กลัว เจ้าโทสะ ก้าวร้าว เป็นบุคลิกภาพพื้นฐาน สาเหตุของวัยรุ่นที่ติดยา มักเกิดจาหลาย ๆ สาเหตุรวมกัน ทั้งความอยากรู้ อยากรู้อะไร อยากรู้อะไร หรืออยากตามอย่างเพื่อน หรือมีความผิดหวังสูงกลุ่มใจ เสียใจต่อเหตุการณ์ต่างๆ และที่สำคัญที่สุด คือ มีสาเหตุมาจากครอบครัวที่ขัดแย้งทางอารมณ์สูงระหว่างพ่อแม่กับวัยรุ่น นอกจากนี้สถานศึกษาที่วัยรุ่นมาชุมนุมกัน วันละหลาย ๆ ชั่วโมง จะทำให้ได้รับคำบอกเล่าเรื่องยาจากเพื่อนร่วมวัย ทำทนายให้มาลอง จนปัจจุบันพบว่า มีแหล่งขายยาเสพติดอยู่ภายในโรงเรียนหรือสถานศึกษานั้นเอง แต่อย่างไรก็ตาม สถานศึกษาก็เป็นแหล่งป้องกันและแก้ไขยาเสพติดให้เด็กวัยรุ่นได้เป็นอย่างดี โดยการให้ความรู้ที่ถูกต้อง ตลอดจนเฝ้าสังเกตระวังในอาการของเด็กที่เริ่มติดยา และนำไปรักษาแก้ไขได้ทันการ

11. ปัญหาทางอารมณ์ จากความขัดแย้งระหว่างวัยรุ่นกับพ่อแม่ ร่วมกับความที่ต้องค้นหาตัวเอง มองดูสิ่งต่างๆ รอบข้างในสายตาของคนที่เติบโตขึ้น ทำให้ค้นพบความเป็นจริงที่อาจมีความแตกต่างไปจากความใฝ่ฝันในวัยเด็กโดยสิ้นเชิง ความคิดที่พิจารณาและวิเคราะห์เป็นต้นเหตุทำให้ต้องพบกับความผิดหวังเศร้าโศก เสียใจ บางรายจึงหาทางออกเพื่อให้ลืมความผิดหวัง ความเสียใจ โดยหนีไปอยู่ในโลกของยาเสพติด บางรายไม่สามารถยอมรับความจริงของตนเอง และครอบครัว และของเพื่อน ไม่กล้าเผชิญเพราะทนความผิดหวังไม่ได้ จึงจำเป็นต้องอยู่กับความขัดแย้งของจิตใจไม่มีที่สิ้นสุด หวันไหว กังวล ไม่แน่ใจไปตลอดเวลายาวนาน

ตอนที่ 10 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

10.1. งานวิจัยในประเทศ

นภดล นิลเสถียร (2525) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อพลศึกษา ทักษะทางกีฬา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพลศึกษา ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่านักเรียนที่มีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา จะเห็นคุณค่า หรือความสำคัญของการออกกำลังกาย ย่อมนำไปปฏิบัติ หรือฝึกซ้อมเป็นประจำอยู่เสมอ จะทำให้มีทักษะดีขึ้นด้วย หรือในทางตรงกันข้าม การที่นักเรียนได้มีโอกาสเล่นกีฬาที่ตนเองถนัดเป็นประจำอยู่เสมอ ย่อมจะทำให้มีทักษะในการเล่นกีฬา มีความสนุกสนาน และจะมีผลทำให้เป็นผู้มีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษาด้วย

ชาญชัย บุรณะวนิชกุล (2531) ได้วิจัยเรื่อง “ผลของการเขียนเรียงความต่อต้านเจตคติที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงเจตคติต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1” การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลของการเขียนเรียงความต่อต้านเจตคติที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงเจตคติต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามเงื่อนไขการทดลอง คือ เงื่อนไขการเขียนเรียงความโดยอิสระ เงื่อนไขการเขียนเรียงความโดยถูกบังคับและเงื่อนไขที่ไม่ต้องเขียนเรียงความ ผลการวิจัยพบตามที่ทำนายว่า นักเรียนในเงื่อนไขการเขียนเรียงความโดยอิสระ เปลี่ยนเจตคติต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์มาในทิศทางทางบวกมากกว่านักเรียนในเงื่อนไขการเขียนเรียงความโดยถูกบังคับและเงื่อนไขที่ไม่ต้องเขียนเรียงความอย่างมีนัยสำคัญ ($p < .001$) และนักเรียนในเงื่อนไขการเขียนเรียงความโดยถูกบังคับเปลี่ยนเจตคติต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ไม่แตกต่างจากนักเรียนในเงื่อนไขที่ไม่ต้องเขียนเรียงความ

พาสนา ผโลศิลป์ (2534) ได้วิจัยเรื่อง “การสำรวจปัญหาการปรับตัวในเด็กวัยรุ่นกรุงเทพมหานคร” โดยการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจปัญหาการปรับตัวของวัยรุ่น ในเขตกรุงเทพมหานครโดยจำแนกตามเพศและช่วงระยะเวลาพัฒนาการของวัยรุ่น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นเด็กวัยรุ่นตอนต้น 400 คน เด็กวัยรุ่นตอนกลาง 400 คน และเด็กวัยรุ่นตอนปลาย 400 คน ทำการสุ่มตัวอย่างขั้นแรกโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratify Random Sampling) และทำการสุ่มตัวอย่างขั้นที่สองโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสำรวจปัญหาการปรับตัวของมูเนียร์ ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์โดยการคำนวณหาค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า

1. เด็กวัยรุ่นตอนต้นรวมทั้งเพศชายและหญิงประสบปัญหาการปรับตัวมากที่สุดทางด้านโรงเรียน และประสบปัญหาการปรับตัวน้อยที่สุดด้านบ้านและครอบครัว และด้านสุขภาพและพัฒนาการทางร่างกาย
2. เด็กวัยรุ่นตอนต้นเพศชายประสบปัญหาการปรับตัวมากที่สุดทางด้านโรงเรียน และประสบปัญหาการปรับตัวน้อยที่สุดด้านบ้านและครอบครัว
3. เด็กวัยรุ่นตอนต้นเพศหญิงประสบปัญหาการปรับตัวมากที่สุดทางด้านโรงเรียน และประสบปัญหาการปรับตัวน้อยที่สุดด้านสุขภาพและพัฒนาการทางด้านร่างกาย

4. เด็กวัยรุ่นตอนกลางรวมทั้งเพศชายและเพศหญิงประสบปัญหาการปรับตัวมากที่สุดด้านอนาคตเกี่ยวกับอาชีพและการศึกษา และประสบปัญหาการปรับตัวน้อยที่สุดด้านการปรับตัวทางเพศ

5. เด็กวัยรุ่นตอนกลางเพศชายประสบปัญหาการปรับตัวมากที่สุดทางด้านอนาคตเกี่ยวกับอาชีพและการศึกษา และประสบปัญหาการปรับตัวน้อยที่สุดด้านการปรับตัวทางเพศ

6. เด็กวัยรุ่นตอนกลางเพศหญิงประสบปัญหาการปรับตัวมากที่สุดทางด้านการปรับตัวทางการเรียนและด้านอนาคตเกี่ยวกับอาชีพและการศึกษา และประสบปัญหาการปรับตัวน้อยที่สุดด้านการเงิน สภาพความเป็นอยู่และการงาน

7. เด็กวัยรุ่นตอนปลายรวมทั้งเพศชายและหญิงประสบปัญหาการปรับตัวมากที่สุดด้านการปรับตัวทางการเรียน และประสบปัญหาการปรับตัวน้อยที่สุดทางด้านบ้านและครอบครัว

8. เด็กวัยรุ่นตอนปลายเพศชายประสบปัญหาการปรับตัวมากที่สุดทางด้านการเรียน และประสบปัญหาการปรับตัวน้อยที่สุดด้านบ้านและครอบครัว

9. เด็กวัยรุ่นตอนปลายเพศหญิงประสบปัญหาการปรับตัวมากที่สุดทางด้านการเรียน และประสบปัญหาการปรับตัวน้อยที่สุดด้านบ้านและครอบครัว

ทัศน ทองภักดีปีที่พิมพ์ (2539) ได้วิจัยเรื่อง “การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดู ความเชื่ออำนาจภายในตน และความคิดเกี่ยวกับตน ของเด็กในเมืองและชนบท” การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบความเชื่ออำนาจภายในตน ความคิดเกี่ยวกับตนของเด็กวัยรุ่นที่อยู่ในเมืองและชนบทที่มีเพศ ภูมิภาคหลังทางครอบครัว และปริมาณการได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบต่างๆ แตกต่างกัน และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่ออำนาจภายในตนกับความคิดเกี่ยวกับตนของเด็กวัยรุ่นที่อยู่ในเมืองและชนบทกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2531 ของโรงเรียนมัธยมศึกษาประเภทสหศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา มีระยะทางห่างจากกรุงเทพมหานคร ไม่เกิน 150 กิโลเมตร อยู่ในเมือง 4 โรงเรียน ในชนบท 4 โรงเรียนๆละ 1 ห้อง ได้กลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในเมือง 173 คน อยู่ในชนบท 176 คน รวมทั้งหมด 349 คน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของตนเองและครอบครัว แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดู แบบสอบถามความเชื่ออำนาจภายในตน

และแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับตน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 2 ทาง

ผลการวิจัยพบว่า

1. ในการศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างเขตที่อยู่อาศัย เพศ ภูมิหลังของครอบครัว (ระดับการศึกษาของบิดามารดา ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว และลักษณะของครอบครัวเดี่ยว-ขยาย) และปริมาณการอบรมเลี้ยงดู 4 แบบ ที่ส่งผลกระทบต่อความเชื่ออำนาจภายในตนของนักเรียนวัยรุ่นทั้งรายด้านและรวมทุกด้าน ปรากฏผลดังนี้ คือ

1.1. เมื่อพิจารณารวมทุกด้าน พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างเขตที่อยู่อาศัยกับปริมาณการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนที่ส่งผลกระทบต่อความเชื่ออำนาจภายในตนของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนตัวแปรอื่นๆ ที่เหลือไม่พบปฏิสัมพันธ์กัน

1.2. เมื่อพิจารณารายด้าน พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างเขตที่อยู่อาศัยกับเพศที่ส่งผลกระทบต่อความเชื่ออำนาจภายในตน ด้านที่ 4 คือ ด้านความรู้สึกรู้สึกนึกคิดทั่วไป และพบปฏิสัมพันธ์ระหว่างเขตที่อยู่อาศัยกับปริมาณการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน ที่ส่งผลกระทบต่อความเชื่ออำนาจภายในตนของนักเรียน ด้านที่ 1 คือ ด้านการเรียนการสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่พบปฏิสัมพันธ์กัน

2. ในการศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างเขตที่อยู่อาศัย เพศ ภูมิหลังของครอบครัว (ระดับการศึกษาของบิดามารดา ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ลักษณะของครอบครัวเดี่ยว-ขยาย) และปริมาณการอบรมเลี้ยงดู 4 แบบ ที่ส่งผลกระทบต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับตนของนักเรียนวัยรุ่น ทั้งรายด้านและรวมทุกด้าน ปรากฏผลดังนี้ คือ

2.1 เมื่อพิจารณารวมทุกด้านพบปฏิสัมพันธ์ระหว่างเขตที่อยู่อาศัยกับระดับการศึกษาของบิดา และเขตที่อยู่อาศัยกับปริมาณการได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล ที่ส่งผลกระทบต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับตนรวมทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2. เมื่อพิจารณารายด้านพบปฏิสัมพันธ์ระหว่างเขตที่อยู่อาศัยกับระดับการศึกษาของบิดา เขตที่อยู่อาศัยกับปริมาณการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล เขตที่อยู่อาศัยกับปริมาณการอบรมเลี้ยงดูแบบหลงโทษทางกายหรือทางจิต และเขตที่อยู่อาศัยกับปริมาณการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม ที่ส่งผลกระทบต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับตนด้านที่ 3 ด้าน Potency อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่พบปฏิสัมพันธ์กัน

3. ในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่ออำนาจภายในตนกับความคิดเกี่ยวกับตนของนักเรียนที่อาศัยอยู่ในเมืองและชนบททั้งรายด้านและรวมทุกด้าน

3.1. เมื่อพิจารณารวมทุกด้านพบความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างความเชื่ออำนาจภายในตนรวมทุกด้านกับความคิดเกี่ยวกับตน ด้านที่ 1 ด้าน Evaluation ด้านที่ 2 ด้าน Activity ด้านที่ 3 ด้าน Potency และรวมทุกด้านของนักเรียนที่อาศัยอยู่ในเมืองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านที่ 4 ด้าน Interpersonal Quality ที่ไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนในชนบทพบความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างความเชื่ออำนาจภายในตนรวมทุกด้านและความคิดเกี่ยวกับตนทั้งรายด้านและรวมทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2. เมื่อพิจารณารายด้าน พบความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างความเชื่ออำนาจภายในตนด้านที่ 1 ด้านการเรียนการสอนกับความคิดเกี่ยวกับตนทั้งรายด้านและรวมทุกด้านของนักเรียนที่อาศัยอยู่ในเมืองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนในชนบทพบความสัมพันธ์ทางบวกเฉพาะด้านที่ 1 ด้าน Evaluation อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างความเชื่ออำนาจภายในตน ด้านที่ 2 ด้านการทำกิจกรรมต่างๆ กับความคิดเกี่ยวกับตน ด้านที่ 2 ด้าน Activity ด้านที่ 3 ด้าน Potency ด้านที่ 4 ด้าน Interpersonal Quality และรวมทุกด้านของนักเรียนที่อาศัยอยู่ในเมืองและชนบทอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านที่ 1 ด้าน Evaluation ที่ไม่พบความสัมพันธ์ และพบความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างความเชื่ออำนาจภายในตนด้านที่ 3 ด้านโซคลาง กับความคิดเกี่ยวกับตนด้านที่ 3 ด้าน Potency ของนักเรียนที่อาศัยอยู่ในเมือง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนักเรียนที่อาศัยอยู่ในชนบทพบความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างความเชื่ออำนาจภายในตนด้านที่ 3 กับความคิดเกี่ยวกับตน ด้านที่ 2 ด้าน Activity ด้านที่ 3 ด้าน Potency ด้านที่ 4 ด้าน Interpersonal Quality และรวมทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ไม่พบความสัมพันธ์ในด้านอื่น ๆ ที่เหลือทั้งในเมืองและชนบท และสุดท้ายพบความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างความเชื่ออำนาจภายในตนด้านที่ 4 ด้านความรู้สึกนึกคิดทั่วไป กับความคิดเกี่ยวกับตน ด้านที่ 2 ด้าน Activity ด้านที่ 3 ด้าน Potency และรวมทุกด้านของนักเรียนที่อาศัยอยู่ในเมืองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนักเรียนในชนบทพบความสัมพันธ์ทางบวกทั้งรายด้านและรวมทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วรอนงค์ ยังเจริญ (2539) ได้วิจัยเรื่อง “ทัศนคติต่อวิชาพลศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในส่วนภูมิภาค” การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบทัศนคติต่อวิชาพลศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในส่วนภูมิภาค สังกัดกรมสามัญ

ศึกษา ตัวอย่างประชากรคือนักเรียนชายและนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในส่วภูมิภาค ผู้วิจัยส่งแบบวัดทัศนคติไปยังนักเรียน 1,440 ชุด และได้รับแบบวัดทัศนคติกลับคืนมาจำนวน 1,414 ชุด คิดเป็นร้อยละ 98.19 นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าทีและค่าความแปรปรวนทางเดียว เพื่อทดสอบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการวิจัยพบว่า

1. ทัศนคติต่อวิชาพลศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในส่วภูมิภาคส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีมากเมื่อแยกตามระดับชั้นพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และ 6 มีทัศนคติอยู่ระดับดีมาก ส่วนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 อยู่ในระดับดี
2. ทัศนคติต่อวิชาพลศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายระหว่างระดับชั้น มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยทัศนคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สูงกว่าชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และ 5
3. ทัศนคติต่อวิชาพลศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายของนักเรียนชายและนักเรียนหญิง ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. ทัศนคติต่อวิชาพลศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายระหว่างเขตการศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนในเขตการศึกษา 8 มีทัศนคติสูงกว่านักเรียนในเขตการศึกษาอื่น ๆ

กาญจนา เดชคุ้ม (2541) ได้วิจัยเรื่อง “การศึกษาความเครียดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเครียด สาเหตุของความเครียด และเปรียบเทียบความเครียดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ตามตัวแปรเพศ และรายได้ของครอบครัว กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 770 คน ใช้แบบสอบถามเป็นแบบประเมินและวิเคราะห์ความเครียดด้วยตนเอง ของกรมสุขภาพจิต และแบบสอบถามสาเหตุของความเครียดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่า “ที” การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการทดสอบรายคู่ด้วยวิธี แอล เอส ดี (LSD) เพื่อหาความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนมีความเครียดโดยรวมอยู่ในระดับสูงกว่าปกติเล็กน้อย
2. นักเรียนหญิงมีความเครียดมากกว่านักเรียนชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. นักเรียนที่ครอบครัวมีรายได้ต่างกัน มีความเครียดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนที่มีรายได้ของครอบครัวต่ำ มีความเครียดมากกว่านักเรียนที่มีรายได้ของครอบครัวสูง
4. สาเหตุที่ทำให้นักเรียนมีความเครียดอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อยมีดังต่อไปนี้คือ 1.เวลาในการสอบของโรงเรียนใกล้เคียงกับการสอบเข้ามหาวิทยาลัย 2.ครอบครัวมีหนี้สินเพิ่มมากขึ้น 3.ต้องการสอบเข้ามหาวิทยาลัยให้ได้ เพื่อจะได้มีโอกาสที่ดีในการหางาน 4.ผู้นำครอบครัวขาดสภาพคล่องทางการเงินในการประกอบอาชีพ 5.บ้านหรือทรัพย์สินในบ้านถูกนำไปจำนองกับธนาคาร 6.ไม่เข้าใจบทเรียน 7.ผู้นำครอบครัวประสบปัญหาการประกอบอาชีพขาดทุน 8.บิดามารดาไม่มีเงินจ่ายค่าเช่าบ้านหรือผ่อนบ้าน

จรรยาวัชร นิยมใหม่ (2541) ได้วิจัยเรื่อง “ทัศนคติต่อวิชาพลศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานคร” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบเจตคติต่อวิชาพลศึกษา ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชายและนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยสร้างแบบแบบวัดเจตคติขึ้นเอง และวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของประชากร 2 กลุ่ม การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวและสองทาง

ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานคร มีเจตคติต่อวิชาพลศึกษาอยู่ในระดับดีมาก
2. นักเรียนชายและนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานคร มีเจตคติต่อวิชาพลศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 มีเจตคติต่อวิชาพลศึกษาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศและชั้นปี ต่อทัศนคติต่อวิชาพลศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุรสิทธิ์ ส่งทานินทร์ (2546) ได้วิจัยเรื่อง “การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออกกำลังกาย ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย” การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการออกกำลังกายของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออกกำลังกายของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ปัจจัยทั้ง 8 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยทางด้านความรู้ ปัจจัยทางด้านเจตคติ ปัจจัยทางด้าน การปฏิบัติ ปัจจัยทางด้านครอบครัวและเศรษฐกิจ ปัจจัยทางด้านโรงเรียน ปัจจัยทางด้านจิตวิทยา ปัจจัยทางด้านสุขภาพ และปัจจัยทางด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6 จำนวน 1,200 คน ได้แบบสอบถามคืนกลับมา 1,025 ชุด คิดเป็นร้อยละ 85.42 ผู้วิจัยนำข้อมูลมาวิเคราะห์ค่าทางสถิติ เพื่อหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์หาความสัมพันธ์โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน รวมทั้งวิเคราะห์หาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการออกกำลังกาย โดยใช้สถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบหลายขั้นตอน ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายส่วนใหญ่ ร้อยละ 64.84 ใช้เวลาว่างทำกิจกรรมนันทนาการ ประเภทดูโทรทัศน์ ฟังเพลง อ่านหนังสือ เล่นเกมคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต ออกกำลังกายนอกเหนือชั่วโมงเรียนพลศึกษา 1 – 2 วันต่อสัปดาห์ ร้อยละ 60.87 และใช้เวลา 30 นาทีในการออกกำลังกายแต่ละครั้ง ร้อยละ 34.24

2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออกกำลังกาย ประกอบด้วย ความรู้ เจตคติ ครอบครัว และสภาพเศรษฐกิจ โรงเรียน จิตวิทยา สุขภาพ และสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ปัจจัยทางด้านจิตวิทยา ปัจจัยทางด้านสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก ปัจจัยทางด้านครอบครัวและเศรษฐกิจ และปัจจัยทางด้านสุขภาพ สามารถร่วมกันทำนาย

พฤติกรรมกรรมการออกกำลังกายของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายได้ร้อยละ 40.1 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 สามารถเขียนสมการได้ดังนี้

$$Z_{\text{(พฤติกรรมกรรมการออกกำลังกาย)}} = .38Z_{\text{(ปัจจัยทางด้านจิตวิทยา)}} + .16Z_{\text{(ปัจจัยทางด้านสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก)}} \\ + .13Z_{\text{(ปัจจัยทางด้านเจตคติต่อการออกกำลังกาย)}} + .11Z_{\text{(ปัจจัยทางด้านครอบครัวและเศรษฐกิจ)}} \\ + .07Z_{\text{(ปัจจัยทางด้านสุขภาพ)}}$$

ฉัตรพร ลิขิตฐา (2547) ได้วิจัยเรื่อง “การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 1 โครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) สาขาคณิตศาสตร์” โดยการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ ของนิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 1 โครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) สาขาคณิตศาสตร์ โดยมีกลุ่มตัวอย่างประชากรคือ นิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 1 โครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) สาขาคณิตศาสตร์ ในเขตภูมิภาคภาคกลาง และกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2547 จำนวน 145 คน เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย แบบสอบถามสถานภาพ และแบบวัดปัจจัยทางจิตวิทยา วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในของเพียร์สัน และสร้างสมการทำนายด้วยวิธีการถดถอยพหุคูณแบบเพิ่มตัวแปรเป็นลำดับขั้น

ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาคือ เจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ เจตคติต่อวิชาชีพครู เจตคติต่อมหาวิทยาลัยที่ศึกษา ลักษณะมุ่งอนาคต โดยมีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .001 ส่วนอิทธิพลจากผู้ปกครอง และอิทธิพลจากเพื่อนมีความสัมพันธ์ทางลบอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยปัจจัยที่เป็นตัวทำนาย คือเจตคติต่อวิชาชีพครู ($X_{\text{(Subscript 11)}}$) อิทธิพลจากผู้ปกครอง ($X_{\text{(Subscript 14)}}$) และลักษณะมุ่งอนาคต ($X_{\text{(Subscript 13)}}$) โดยสามารถร่วมกันทำนายได้ร้อยละ 23.6 และได้สมการถดถอยในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานคือ

$$Y'_{\text{(Subscript Attend)}} = 0.552 X_{\text{(Subscript 11)}} - 0.225 X_{\text{(Subscript 14)}} + 0.312 X_{\text{(Subscript 13)}}$$

$$Z'_{\text{(Subscript Attend)}} = 0.359 X_{\text{(Subscript 11)}} - 0.171 X_{\text{(Subscript 14)}} + 0.164 X_{\text{(Subscript 13)}}$$

2. ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ คือ เจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ โดยมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 อาชีพของผู้ปกครองประเภทรับจ้าง แรงงาน มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ส่วนปัจจัยที่เป็นตัวทำนายคือ เจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ ($X_{(Subscript\ 10)}$) ลักษณะมุ่งอนาคต ($X_{(Subscript\ 13)}$) อาชีพของผู้ปกครองประเภทรับจ้าง แรงงาน ($X_{(Subscript\ 7.1)}$) รายได้ของผู้ปกครองระดับ 20,001 - 30,000 บาท ($X_{(Subscript\ 8.4)}$) อาชีพของผู้ปกครองประเภทเกษตรกรรม ($X_{(Subscript\ 7.2)}$) และอิทธิพลจากเพื่อน ($X_{(Subscript\ 15)}$) โดยสามารถร่วมกันทำนายได้ร้อยละ 23.2 และได้สมการถดถอยในรูปแบบคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานคือ

$$Y'_{(Subscript\ Achieve)} = 4.146 + .668 X_{(Subscript\ 10)} - 0.709 X_{(Subscript\ 13)} + 0.559 X_{(Subscript\ 7.1)} + 0.546 X_{(Subscript\ 8.4)} + 0.413 X_{(Subscript\ 7.2)} + 0.359 X_{(Subscript\ 15)}$$

$$Z'_{(Subscript\ Achieve)} = 0.325 X_{(Subscript\ 10)} - 0.275 X_{(Subscript\ 13)} + 0.262 X_{(Subscript\ 7.1)} + 0.266 X_{(Subscript\ 8.4)} + 0.253 X_{(Subscript\ 7.2)} - 0.153 X_{(Subscript\ 15)}$$

ธานินทร์ บุญญาลงกรณ์ (2547) ได้วิจัยเรื่อง “เจตคติของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีต่อวิชาพลศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544” การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเจตคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีต่อวิชาพลศึกษา ตามหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เพื่อเปรียบเทียบเจตคติที่มีต่อวิชาพลศึกษาของนักเรียนชายกับนักเรียนหญิง และเพื่อเปรียบเทียบเจตคติที่มีต่อวิชาพลศึกษาของนักเรียนในกรุงเทพมหานครกับนักเรียนในต่างจังหวัด ผู้วิจัยใช้แบบวัดเจตคติที่มีต่อวิชาพลศึกษาเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ปีที่ 1-3 จำนวน 1,400 คน ผู้วิจัยนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัยพบว่า 1.เจตคติของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีต่อวิชาพลศึกษาพบว่าส่วนมากมีเจตคติต่อวิชาพลศึกษาอยู่ในเกณฑ์ที่เห็นด้วย 2.เจตคติของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีต่อวิชาพลศึกษาระหว่างนักเรียนชายและนักเรียนหญิง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3.เจตคติของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีต่อวิชาพลศึกษาระหว่างนักเรียนในกรุงเทพมหานครกับนักเรียนในต่างจังหวัด ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ลาวัลย์ ทองศรีสมบุรณ์ (2547) ได้วิจัยเรื่อง “ปัจจัยคัดสรรที่สัมพันธ์กับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีภาวะผู้นำสูงทั้งมิติงานและมิติการรักษาความสัมพันธ์” มีกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 สังกัดกรมสามัญศึกษากระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร มีอายุระหว่าง 15-18 ปี จำนวน 200 คน จำแนกตามคะแนนภาวะผู้นำเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีภาวะผู้นำสูงทั้งมิติงานและมิติการรักษาความสัมพันธ์ 100 คน โดยศึกษาตัวแปรอิสระ 5 ตัวแปร ได้แก่ 1.ลำดับการเกิด 2.ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3.บุคลิกภาพ 4.การเห็นคุณค่าในตนเอง 5.เชาวน์อารมณ์ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติก (Logistic Regression Analysis) ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 5 ตัวแปร มีความสัมพันธ์กับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีภาวะผู้นำสูงทั้งมิติงานและมิติการรักษาความสัมพันธ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งได้แก่ บุคลิกภาพ ($p < .01$) เชาวน์อารมณ์ ($p < .01$) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ($p < .01$) ลำดับการเกิด ($p < .05$) และการเห็นคุณค่าในตนเอง ($p < .05$) และปัจจัยทั้ง 5 ปัจจัยนี้ มีอำนาจการทำนายถูกต้องร้อยละ 86.5

วีรบุษ วงศ์คงเดช (2547) ได้วิจัยเรื่อง “เจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือ และการเรียนรู้แบบกำกับตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ที่มีรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน” การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการอบรมเลี้ยงดู เจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือ และการเรียนรู้แบบกำกับตนเอง ของนักเรียนมัธยมศึกษา มีกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และปีที่ 5 ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่เด่นชัดตามแนวคิดของ Diana Baumrind จำนวน 739 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสำรวจรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู แบบวัดการเรียนรู้แบบกำกับตนเอง และแบบวัดเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิเคราะห์ความแปรปรวนสามทาง วิเคราะห์เปรียบเทียบพหุคูณด้วยวิธีของ Dunnett's T3 และหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน พบว่า

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาโดยทั่วไปมีการเรียนรู้แบบกำกับตนเองค่อนข้างสูง และมีเจตคติค่อนข้างบวกต่อการแสวงหาความช่วยเหลือ

2. ผลวิเคราะห์ความแปรปรวนสามทางของการเรียนรู้แบบกำกับตนเอง และเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือ จำแนกตามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู เพศ ระดับชั้น และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่มีนัยสำคัญดังนี้

2.1. นักเรียนที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ มีการเรียนรู้แบบกำกับตนเองและมีเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอีก 3 รูปแบบ นักเรียนที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบควบคุม และแบบตามใจ มีการเรียนรู้แบบกำกับตนเองสูง

กว่านักเรียนที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง ส่วนนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ มีเจตคติทางบวกต่อการแสวงหาความช่วยเหลือสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมและแบบทอดทิ้ง

2.2. นักเรียนหญิงที่มีการเรียนรู้แบบกำกับตนเอง และมีเจตคติทางบวกต่อการแสวงหาความช่วยเหลือสูงกว่าเด็กชาย นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีการเรียนรู้แบบกำกับตนเองสูงกว่านักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2

2.3. นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีการเรียนรู้แบบกำกับตนเองสูงกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางและต่ำ และนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง มีการเรียนรู้แบบกำกับตนเองสูงกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

2.4. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และ 5 และนักเรียนทั้ง 3 ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีเจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือไม่แตกต่างกัน

3. การเรียนรู้แบบกำกับตนเอง เจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ แต่มีความสัมพันธ์ทางลบกับการเลี้ยงดูดี 3 รูปแบบ

คັນสนีย์ ภู่งศ์พัฒนา (2547) ได้วิจัยเรื่อง “แรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสาธิต” โดยมีจุดประสงค์เพื่อประเมินแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสาธิต ในกรุงเทพมหานคร และปัจจัยที่เกี่ยวข้องโดยการใช้การสุ่มตัวอย่างแบบ Quota Sampling ในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ได้กลุ่มตัวอย่าง 370 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือแบบสอบถาม แบ่งเป็น 6 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ส่วนที่ 2 แบบสอบถามแรงจูงใจในการเรียน ส่วนที่ 3 แบบสอบถามข้อเกี่ยวกับความสัมพันธ์ในครอบครัว ส่วนที่ 4 แบบสอบถามด้านสิ่งแวดล้อม ส่วนที่ 5 แบบสอบถามวัดเจตคติต่อการเรียน และส่วนที่ 6 แบบสอบถามความเชื่ออำนาจภายในตน สถิติที่ใช้ ประกอบด้วย สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน ผลการศึกษาพบว่า แรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสาธิตอยู่ในระดับปานกลางและระดับดี ปัจจัยที่สามารถทำนายแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสาธิต คือ สัมพันธภาพในครอบครัว

เพ็ญจันทร์ ประดับมุข (2548) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ “อิทธิพลของเพื่อนกับพฤติกรรมความรุนแรง” พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 57 มีเพื่อนสนิทเป็นผู้ชายทั้งหมดและไปไหนมาไหนด้วยกันโดยอิทธิพลของเพื่อนต่อการมีความสัมพันธ์กับแฟน ร้อยละ 25 ระบุว่าเพื่อนมีอิทธิพลปานกลางจนถึงมาก ได้แก่ การให้คำแนะนำในการจีบ วิธีการสร้างความสัมพันธ์ และการมีเพศสัมพันธ์ กลุ่มตัวอย่างจะรับฟังคำแนะนำจากเพื่อน หรือทำอะไรตามกัน โดยเมื่อพิจารณาในประเด็นการได้ยินหรือเห็นประสบการณ์จากเพื่อนสนิทที่กระทำ ความรุนแรงกับคู่อีก พบว่ากลุ่มตัวอย่างยอมรับว่ามีเพื่อนที่เคยใช้กำลังบังคับคู่อีกเพื่อการมีเพศสัมพันธ์ ร้อยละ 30 และร้อยละ 32 ระบุว่ามีเพื่อนที่ใช้กำลังตบตีเมื่อทะเลาะกับคู่อีก หรือเพื่อทำให้คู่อีกยอมทำตามความต้องการ ร้อยละ 60 ระบุว่า มีเพื่อนที่พูดจาถูกเหยียดหยามแฟน ร้อยละ 18 ระบุว่า มีเพื่อนที่เคยบอกว่าควรตอบโต้แฟนโดยการใช้กำลัง และเป็นการถูกต้องแล้วที่จะใช้กำลังกับแฟนในบางสถานการณ์ ร้อยละ 22 ระบุว่า มีเพื่อนที่เคยบอกว่าควรตอบโต้คู่อีกที่ไม่ยินยอมให้มีเพศสัมพันธ์

สุพัตรา บุญญานภาพงศ์ (2548) ได้วิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อค่านิยมทางเพศของวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร” โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัยคือ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อค่านิยมทางเพศของวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และระดับอาชีวศึกษาที่ศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2546 จำนวน 400 คน โดยสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง ผู้วิจัยศึกษาปัจจัยเกี่ยวกับ เพศ ระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ อาชีพของบิดา อาชีพของมารดา สถานภาพสมรสของบิดามารดา ค่าใช้จ่ายประจำเดือนที่ได้รับจากบิดามารดา วิธีการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครอง ความรู้เรื่องเพศ แหล่งความรู้เรื่องเพศ และการยอมรับค่านิยมทางเพศในกลุ่มเพื่อน มีตัวแปรตามคือ ค่านิยมทางเพศ 6 ด้าน ได้แก่ การคบเพื่อนต่างเพศในฐานะคู่อีก การแสดงความรักระหว่างเพศ การมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรส การใช้คุณค่าของพรหมจรรย์ การทำแท้ง และการสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง

แบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ส่วน โดยส่วนที่หนึ่งเป็นข้อมูลส่วนบุคคล ส่วนที่สองเป็นแบบวัด ได้แก่ แบบวัดวิธีการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครอง แบบวัดความรู้เรื่องเพศ แบบวัดการยอมรับค่านิยมทางเพศในกลุ่มเพื่อน และแบบวัดค่านิยมทางเพศข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา และวิเคราะห์ถดถอยพหุ

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อค่านิยมการคบเพื่อนต่างเพศในฐานะคู่อีก ได้แก่ การยอมรับค่านิยมทางเพศในกลุ่มเพื่อน ซึ่งทำนายค่านิยมดังกล่าวได้ร้อยละ 20.8 ปัจจัยที่มีผลต่อค่านิยมการแสดงความรักระหว่างเพศ ได้แก่ การยอมรับค่านิยมทางเพศในกลุ่มเพื่อน ระดับการศึกษา วิธีการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครอง และอาชีพของมารดา ซึ่งทำนายค่าดังกล่าวได้ร้อยละ

23.0 ปัจจัยที่มีผลต่อค่านิยมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรส ได้แก่ การยอมรับค่านิยมทางเพศในกลุ่มเพื่อน และอาชีพของบิดา ซึ่งทำนายค่านิยมดังกล่าวได้ร้อยละ 36.1 ปัจจัยที่มีผลต่อค่านิยมการให้คุณค่าของพรหมจรรย์ ได้แก่ การยอมรับค่านิยมทางเพศในกลุ่มเพื่อน และวิธีการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครอง ซึ่งทำนายค่านิยมดังกล่าวได้ร้อยละ 27.3 ปัจจัยที่มีผลต่อค่านิยมการทำแท้ง ได้แก่ วิธีการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครอง อาชีพของบิดาและมารดา แห่งความรู้เรื่องเพศ และการยอมรับค่านิยมทางเพศในกลุ่มเพื่อน ซึ่งทำนายค่านิยมดังกล่าวได้ร้อยละ 14.2 และปัจจัยที่มีผลต่อค่านิยมการสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง ได้แก่ ความรู้เรื่องเพศ วิธีการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครอง อาชีพของบิดา และเพศ ซึ่งทำนายค่าความนิยมดังกล่าวได้ร้อยละ 25.4

ณรงค์รักษ์ ต่อศรีเจริญ และคณะ (2549) ได้วิจัยเรื่อง “ปัจจัยทางชีวสังคมที่มีอิทธิพลต่อเจตคติในการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร” งานวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียนมัธยมศึกษาศึกษาเปรียบเทียบระหว่างปัจจัยทางชีวสังคมกับเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียนมัธยมศึกษา และเพื่อศึกษาปัจจัยทางชีวสังคมที่มีอิทธิพลต่อเจตคติต่อการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียนมัธยมศึกษาเพศชายและเพศหญิง

งานวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงเปรียบเทียบและพหุการณ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 450 คน ซึ่งได้จากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling) จากโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย จำนวน 150 คน โรงเรียนศึกษานารี จำนวน 150 คน และจากโรงเรียนบางมดวิทยา จำนวน 150 คน ผู้วิจัยใช้เครื่องมือเป็นแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว แบบสอบถามเจตคติในการคบเพื่อนต่างเพศ แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง และแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบค่าที (t-test) ทดสอบค่าเอฟ (F-test) หรือการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเพิ่มและลดตัวแปรเป็นขั้นๆ (Stepwise Multiple Regression Analysis) และใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบนำตัวแปรเข้าทั้งหมด (Enter Multiple Regression Analysis)

ผลการศึกษา สรุปได้ดังนี้

1. นักเรียนมัธยมศึกษาเพศชายมีเจตคติในการคบเพื่อนต่างเพศสูงกว่าเพศหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

2. นักเรียนที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 มีเจตคติในการคบเพื่อนต่างเพศแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

3. นักเรียนมัธยมศึกษาที่ศึกษาในโรงเรียนชายล้วน มีเจตคติในการคบเพื่อนต่างเพศสูงกว่า นักเรียนมัธยมศึกษาที่ศึกษาในโรงเรียนหญิงล้วนและโรงเรียนสหศึกษา และนักเรียนมัธยมศึกษาที่ศึกษาในโรงเรียนสหศึกษา มีเจตคติในการคบเพื่อนต่างเพศสูงกว่า นักเรียนมัธยมศึกษาที่ศึกษาในโรงเรียนหญิงล้วน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. นักเรียนมัธยมศึกษาที่มีช่องว่างระหว่างวัยกับผู้ปกครองในระดับ มาก ปานกลาง และน้อย มีเจตคติในการคบเพื่อนต่างเพศไม่แตกต่างกัน

5. นักเรียนมัธยมศึกษาที่มีสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครองในระดับ ปานกลางมีเจตคติในการคบเพื่อนต่างเพศสูงกว่านักเรียนมัธยมศึกษาที่มีสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครองในระดับสูงและต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. นักเรียนมัธยมศึกษาที่มีสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนในระดับสูง ปานกลาง และต่ำ มีเจตคติในการคบเพื่อนต่างเพศไม่แตกต่างกัน

7. นักเรียนมัธยมศึกษาที่รับสื่อ วิทยุ โทรทัศน์ วิทยุทัศน์ สื่อสิ่งพิมพ์ และอินเทอร์เน็ต มีเจตคติในการคบเพื่อนต่างเพศแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

8. ปัจจัยทางชีวสังคมร่วมกันทำนายเจตคติในการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียนมัธยมศึกษาเพศชาย ได้ร้อยละ 37.3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

9. ปัจจัยที่สามารถพยากรณ์เจตคติในการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียนมัธยมศึกษาเพศชาย มี 4 ปัจจัยโดยเรียงลำดับจากตัวแปรที่ส่งผลมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ได้แก่ ระดับชั้น สื่อโทรทัศน์ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง ซึ่งปัจจัยทั้ง 4 ปัจจัยนี้สามารถร่วมกันพยากรณ์เจตคติในการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียนมัธยมศึกษาเพศชาย ได้ร้อยละ 36.2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนำค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์เขียนเป็นสมการได้ดังนี้

สมการพยากรณ์เจตคติในการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียนมัธยมศึกษาเพศชาย โดยใช้คะแนนดิบได้แก่ $\hat{Y} = 2.20 + .13(GR) + .26(MD4) + .23(FR) - .23(PR)$

สมการพยากรณ์เจตคติในการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียนมัธยมศึกษาเพศชาย โดยใช้คะแนนมาตรฐาน ได้แก่ $Z = .40(GR) + .22(MD4) + .24(FR) - .23(PR)$

10. ปัจจัยทางชีวสังคมร่วมกันทำนายเจตคติในการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียนมัธยมศึกษาเพศหญิง ได้ร้อยละ 36.3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

11. ปัจจัยที่สามารถพยากรณ์เจตคติในการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียนมัธยมศึกษาเพศหญิง มี 3 ปัจจัย โดยเรียงลำดับจากตัวแปรที่ส่งผลมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ได้แก่ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง ระดับชั้น และโรงเรียนสหศึกษา ซึ่งปัจจัยทั้ง 3 ปัจจัยนี้สามารถร่วมกันพยากรณ์เจตคติในการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียนมัธยมศึกษาเพศหญิง ได้ร้อยละ 34 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนำค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ เขียนเป็นสมการได้ดังนี้

สมการพยากรณ์เจตคติในการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียนมัธยมศึกษาเพศหญิง โดยใช้คะแนนดิบ ได้แก่ $\hat{Y} = 3.23 - .27(PR) + .10(GR) - .27(SC1)$

สมการพยากรณ์เจตคติในการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียนมัธยมศึกษาเพศหญิง โดยใช้คะแนนมาตรฐาน ได้แก่ $Z = -.34(PR) + .32(GR) - .25(SC1)$

อุมาพร ตรังคสมบัติ และคณะ (2550) ได้ศึกษาพฤติกรรมการเสี่ยงของวัยรุ่นขนาดใหญ่ รวบรวมกลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กวัยรุ่นช่วงอายุ 17-16 ปีถึง 9,003 รายทั่วประเทศ เพื่อประเมินความชุกของพฤติกรรมการเสี่ยงและปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้อง โดยเก็บข้อมูลจากตัววัยรุ่นโดยตรง ผ่านแบบสอบถามไม่ต้องระบุชื่อทำให้ได้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือ พฤติกรรมเสี่ยงที่พบมากคือ การขับขีรถอย่างผิดแผน การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การไปเที่ยวสถานเริงรมย์ การเสพยาหรื การทะเลาะวิวาท การพกพาอาวุธ การมีเพศสัมพันธ์ ตามลำดับ โดยปัจจัยทางจิตสังคมที่พบในการศึกษานี้ ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครอง และระหว่างผู้ปกครองกับเด็กที่ไม่ดี ปัญหาสุขภาพจิตในบิดามารดา ปัจจัยทางเศรษฐกิจ คือ ครอบครัวมีปัญหาการเงิน บิดามารดาว่างงาน และปัญหาทางการเรียน เมื่อวิเคราะห์ทางสถิติโดยสถิติวิเคราะห์ Multivariate Analysis พบว่าปัญหาการเรียนและความสัมพันธ์ที่ไม่ดีระหว่างแม่กับเด็กเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด เพราะสัมพันธ์กับทุกพฤติกรรมอย่างมีนัยสำคัญ

อรุณ จันทวานิช (2551) ได้วิจัยและดำเนินการสำรวจความคิดเห็นต่อพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของนักเรียน นักศึกษา 8 ประการ (ในด้านชื่อเสียง มีน้ำใจ ขยัน ประหยัด สามัคคี มีวินัย สะอาด สุภาพ) ครั้งที่ 2 ระหว่างเดือนสิงหาคม-กันยายน 2550 โดยสำรวจกลุ่มตัวอย่างที่เป็น

นักเรียน นักศึกษา ครูอาจารย์ ผู้ปกครอง ผู้บริหาร/บุคลากรทางการศึกษาในทุกภาคของประเทศ จำนวน 3,256 คน ผลการสำรวจครั้งที่ 2 ไม่แตกต่างจากผลการสำรวจครั้งที่ 1 (มิถุนายน-กรกฎาคม 2550) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนี้

1. ในด้านความเข้าใจและการรับรู้โครงการรณรงค์เสริมสร้างคุณธรรม 8 ประการ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเข้าใจคุณธรรมว่าเป็นเรื่อง ซื่อสัตย์ และมีน้ำใจ ซึ่งเป็นสองอันดับแรก เหมือนกับการสำรวจครั้งที่ 1 ส่วนการรับรู้โครงการ พบว่า ประชาชนมีการรับรู้เพิ่มสูงขึ้นมากกว่าเดิมจากร้อยละ 54 เป็นร้อยละ 59 สื่อที่กลุ่มตัวอย่างรับรู้มากที่สุดยังคงเป็นโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และวิทยุกระจายเสียง ตามลำดับ เรื่องที่พบเห็นจากสื่อประเภทต่าง ๆ และจากการรณรงค์ สามอันดับแรกยังคงเป็น ซื่อสัตย์ ประหยัด และสามัคคี

2. ในด้านความคิดเห็น หรือความรู้สึกของกลุ่มตัวอย่างต่อคุณธรรมที่นักเรียน นักศึกษาควรมี พบว่า คุณธรรมที่นักเรียน นักศึกษาควรมีสามอันดับแรกยังคงเหมือนเดิม คือ ซื่อสัตย์ มีวินัย และขยัน ขณะที่เมื่อสอบถามนักเรียน นักศึกษาเกี่ยวกับคุณธรรมที่ตนมีมากที่สุด ยังคงเหมือนการสำรวจครั้งที่ 1 สามอันดับแรก คือ ซื่อสัตย์ มีน้ำใจ และขยัน ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่า ความคาดหวังของกลุ่มตัวอย่างในเรื่องของการมีวินัย นักเรียน นักศึกษาคิดว่าตนเองมี อยู่ในอันดับที่หกเท่านั้น สำหรับคุณธรรมที่คิดว่าตนมีน้อยที่สุดยังคงเป็น ประหยัด ขยัน และสุภาพ

3. ในด้านผลการรณรงค์คุณธรรมนำความรู้ พบว่า เมื่อระยะเวลาของการรณรงค์ ผ่านไป การรณรงค์มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียน นักศึกษามากกว่าครั้งแรกเพียงเล็กน้อย คือเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 61 เป็นร้อยละ 65 แต่ปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมก็ยังคงเหมือนครั้งแรก โดยสามอันดับแรกยังคงเป็นครอบครัว เพื่อน และครูอาจารย์ ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่า การจัดกิจกรรมของหน่วยงานต่าง ๆ และสถาบันทางศาสนาเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมน้อยที่สุด สำหรับพฤติกรรมที่มีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นอันเป็นผลจากการรณรงค์สามอันดับแรกยังคงเป็น ขยัน ประหยัด และสุภาพ

4. ในด้านอุปสรรคต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของนักเรียน นักศึกษา พบว่า สามอันดับแรกยังคงเป็นเพื่อน คนรอบข้าง สื่อประเภทต่าง ๆ และสภาพแวดล้อม โดยมีการเปลี่ยนแปลงอันดับเท่านั้น ส่วนข้อเสนอแนะ แนวทางในการเสริมสร้างพฤติกรรมที่พึงประสงค์นั้น พบว่ากลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับทางสถานศึกษา และการรณรงค์ของหน่วยงานต่าง ๆ มากขึ้น โดยสามอันดับแรกเสนอให้มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมโดยให้นักเรียนมีส่วนร่วม การอบรมส่งเสริมให้เด็กเรียนรู้ในโรงเรียน และการรณรงค์ปลูกจิตสำนึกโดยสื่อต่าง ๆ ขณะที่ในการสำรวจครั้งแรก อันดับแรกเสนอให้ครอบครัวให้เวลาและอบรมเลี้ยงดู สื่อที่ควรนำมาใช้และมีผล

ต่อการรณรงค์ สามอันดับแรกได้ผลใกล้เคียงกับการสำรวจครั้งแรกคือ โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต และวิทยุ ตามลำดับ สำหรับสิ่งจูงใจที่จะช่วยให้นักเรียน นักศึกษา และผู้เกี่ยวข้องมีคุณธรรมเพิ่มสูงขึ้น กลุ่มตัวอย่างยังเสนอเหมือนครั้งก่อน สามอันดับแรกยังคงเป็น ครอบครัว ผู้ปกครอง เพื่อนและคนรอบข้าง และครูอาจารย์

10.2. งานวิจัยในต่างประเทศ

เจมส์ และไอดา (James and Ida, 1965) ได้วิจัยเรื่อง “ความสนใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนวิชาพลศึกษา” การวิจัยนี้ใช้แบบสอบถามกับนักเรียนจำนวน 500 คน จากโรงเรียนที่มีสถานที่และอุปกรณ์พลศึกษาที่ครบครัน มีจำนวนครูพลศึกษาประจำอย่างน้อย 2 - 3 ปี มาแล้วพบว่า ความสนใจที่จะเรียนวิชาพลศึกษาของนักเรียน ขึ้นอยู่กับการวางแผนการสอนของครู และความสามารถในการจัดบทเรียนให้เหมาะสมกับความสนใจของนักเรียน ผู้วิจัยได้เสนอแนะว่า ครูพลศึกษาควรมีการวางแผนการสอนและจัดกิจกรรมพลศึกษาให้นักเรียนเกิดความสนใจในการเรียน

วูด (Wood, 1988) ได้วิจัยเรื่อง “การเปรียบเทียบเจตคติต่อกิจกรรมพลศึกษาของนักเรียนที่เก่ง และไม่เก่งทางด้านวิชาการ” ประชากรที่ศึกษาคือนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา จำนวน 802 คน โดยมีนักเรียนที่เก่งทางด้านวิชาการ จำนวน 369 คน และนักเรียนที่ไม่เก่งทางด้านวิชาการ 433 คน การวิจัยนี้ใช้แบบวัดเจตคติต่อวิชาพลศึกษา (CATIPA) ในการวัด พบว่า 1. นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อกิจกรรมพลศึกษา 2. นักเรียนมีความเชื่อว่าการเข้าร่วมกิจกรรมพลศึกษา เป็นการได้รับโอกาสในการเข้าร่วมสังคมกับคนอื่น 3. นักเรียนตระหนักถึงคุณประโยชน์ของกิจกรรมพลศึกษา ในด้านสุขภาพและสมรรถภาพมากที่สุด 4. นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมพลศึกษาเพื่อลดความเครียด มากที่สุด 5. นักเรียนที่เรียนเก่งทางด้านวิชาการและไม่เก่งทางด้านวิชาการ มีความแตกต่างกันเกี่ยวกับเจตคติต่อกิจกรรมพลศึกษา 6. นักเรียนที่เรียนเก่งทางด้านวิชาการส่วนมาก จะไม่เห็นด้วยและไม่เข้าร่วมปฏิบัติกิจกรรมที่ทำทนาย 7. นักเรียนหญิงที่เรียนเก่งและไม่เก่งทางด้านวิชาการ มีความแตกต่างเกี่ยวกับเจตคติต่อกิจกรรมพลศึกษา 8. นักเรียนชายที่เรียนเก่งและไม่เก่งทางด้านวิชาการ มีความแตกต่างเกี่ยวกับเจตคติต่อกิจกรรมพลศึกษา 9. นักเรียนหญิงชื่นชอบกิจกรรมพลศึกษาทางด้านสุนทรียภาพมากกว่านักเรียนชาย

แมคมิลแลน (McMillan, 1993) ทำวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตอบสนองของนักเรียนต่อแผนการสอนในวิชาพลศึกษา” มีจุดประสงค์เพื่อบรรยายการตอบสนองของนักเรียนที่มีต่อแผนการสอนในวิชาพลศึกษา ดังนี้ 1. การยอมรับทางสังคมตามการรับรู้

2.สมรรถภาพทางกีฬาตามการรับรู้ 3.ความรู้ที่เกี่ยวกับตนเองมีคุณค่า 4.การปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมตามเป้าหมาย 5.เจตคติที่มีต่อวิชาพลศึกษา 6.เวลาในการทำกิจกรรมด้วยตนเอง

การวิจัยนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับ 4 (Grade 4) จำนวน 143 คน ระดับ 6 (Grade 6) จำนวน 7 คน และระดับ 9 (Grade 9) จำนวน 142 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA)

พบข้อสรุป โดยที่ข้อสรุปจะไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับตัวแปรอื่นนอกเหนือจากตัวแปรที่ทำการศึกษา ดังนี้

1. การรับรู้ของนักเรียนด้านสมรรถภาพทางกีฬา มีความสัมพันธ์กับระดับการเข้าร่วมในวิชาพลศึกษา การรับรู้ทางบวกทางด้านสมรรถภาพของนักเรียน มีระดับการเข้าร่วมสูงสุดในชั้นเรียน
2. เจตคติของนักเรียนที่มีต่อวิชาพลศึกษามีค่าลดลง ขณะที่ระดับชั้นของนักเรียนสูงขึ้น จากระดับ 4 ถึงระดับ 9
3. ระดับการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน มีค่าลดลง ขณะที่ระดับชั้นของนักเรียนสูงขึ้น จากระดับ 4 ถึงระดับ 9
4. การปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมตามเป้าหมายที่นักเรียนตั้งไว้ ไม่สนับสนุนต่อพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมที่ลดลงในวิชาพลศึกษา
5. นักเรียนระดับ 4 มีวิสัยทัศน์ และเป้าหมายต่อการทำงานและประกอบกิจกรรมมากกว่า นักเรียนระดับ 6, 7 หรือ 9
6. นักเรียนใช้เวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมพลศึกษาน้อยลง โดยเฉพาะกิจกรรมที่ใช้กำลัง
7. พฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน ในวิชาพลศึกษา ไม่ได้เป็นตัวบ่งชี้พฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมพลศึกษานอกโรงเรียน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบและความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในกรุงเทพมหานคร ที่มีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา ประจำภาคปลาย ปีการศึกษา 2550 จากการสำรวจจำนวนนักเรียนพบว่าข้อมูลจำนวนนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในระบบโรงเรียนในสถานศึกษารัฐบาลและเอกชนในกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2549 มีจำนวนทั้งสิ้น 145,847 คน (<http://www.thaiedstat.org>, 19 กันยายน 2550)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในกรุงเทพมหานคร โดยมีขั้นตอนการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) ซึ่งเป็นวิธีการสุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมสำหรับประชากรที่มีจำนวนมาก ไม่สามารถทำกรอบของประชากรได้ทุกหน่วย วิธีการสุ่มตัวอย่างเริ่มต้นที่การแบ่งประชากรเป็นกลุ่มใหญ่ แล้วจึงแบ่งเป็นกลุ่มย่อยไปเรื่อยๆ (นภาพกรณ์ จันทรศัพท์ และคณะ, 2547) ดังขั้นตอนต่อไปนี้

1. กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง คำนวณโดยใช้สูตรการคำนวณตัวอย่างแบบ Finite Population ของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane, 1967 อ้างถึงใน สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์) เป็นวิธีการประมาณขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมกับประชากรจำนวนมากที่เป็นประชากรปกติ ผู้วิจัยต้องการสุ่มตัวอย่างให้มีความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มร้อยละ 5 (คือ .05) ดังสูตรต่อไปนี้

$$n = \frac{N}{1 + N (.05)^2}$$

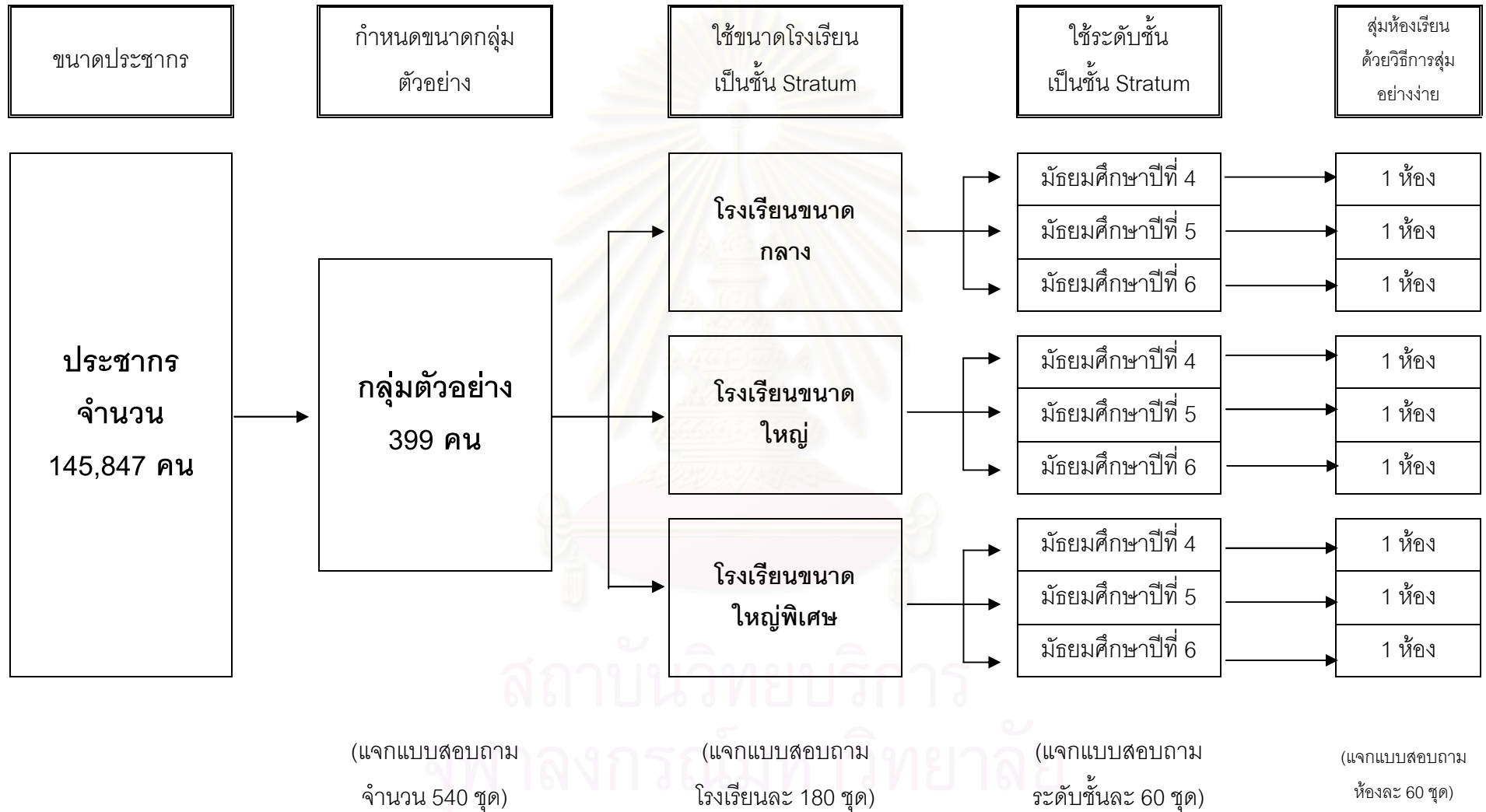
- เมื่อ N = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
- N = ขนาดประชากร คือนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในระบบโรงเรียนในสถานศึกษารัฐบาลและเอกชนในกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2549 จำนวนทั้งสิ้น 145,847 คน (<http://www.thaiedstat.org>, 2550)
- E = ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง (.05)

$$n = \frac{145,847}{1 + 145,847 (.05)^2}$$

$$n = \underline{\underline{398.83}}$$

จากการคำนวณ พบว่า ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนเท่ากับ 399 คน โดยในการเก็บข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยออกแบบการสุ่มกลุ่มตัวอย่างและขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (ดังรูปภาพที่ 3.1) เพื่อให้ข้อมูลที่ได้รับมีความน่าเชื่อถือมากขึ้นและครอบคลุมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ผู้วิจัยจึงใช้แบบสอบถามจำนวน 540 ชุด และส่งให้กลุ่มตัวอย่างในสัดส่วนที่เหมาะสม

2. ทำการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ ครั้งที่ 1 (Stratified Random Sampling) หลักในการสุ่มตัวอย่างแบบนี้จะพยายามแบ่งให้แต่ละชั้นภูมิประกอบด้วยหน่วยที่มีความคล้ายคลึงกัน (Homogeneous) ในกลุ่มมากที่สุด และมีความแตกต่างระหว่างกลุ่มมากที่สุด (นภาพรรณี จันทรศัพท์ และคณะ, 2547: 104) โดยใช้ขนาดของโรงเรียนเป็น Stratum ซึ่งในที่นี้แบ่งตามการพิจารณาของกรมสามัญศึกษาที่แบ่งออกเป็น 4 ขนาด คือ 1.โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวนนักเรียนน้อยกว่า 500 คน 2.โรงเรียนขนาดกลาง จำนวนนักเรียน 500 – 1,499 คน 3.โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวนนักเรียน 1,500 – 2,499 คน และ 4.โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ จำนวนนักเรียน 2,500 คนขึ้นไป แต่เนื่องจากจำนวนโรงเรียนที่มีนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่เป็นโรงเรียนขนาดเล็กขนาดเล็กในกรุงเทพมหานคร มีจำนวนน้อยมาก ผู้วิจัยจึงศึกษาข้อมูลจากโรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ

รูปภาพที่ 3.1 รูปภาพแสดงลำดับขั้นตอนการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง จากกลุ่มประชากร คือ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในกรุงเทพมหานคร

3. กำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่าง ในอัตราส่วนที่เท่ากัน คือ 1:1:1 ทำการสุ่มรายชื่อโรงเรียนด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ทุกโรงเรียนที่ทำการสุ่มนั้น ต้องเป็นโรงเรียนที่มีการเรียนการสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ทุกระดับชั้น และเป็นโรงเรียนสหศึกษา

4. แบ่งจำนวนแบบสอบถามส่งไปตามโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง 3 โรงเรียน โดยแบ่งจำนวนแบบสอบถามในสัดส่วนที่เท่ากัน คือ โรงเรียนละ 180 ชุด

5. สุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ ครั้งที่ 2 (Stratified Random Sampling) โดยใช้ระดับชั้นเรียน เป็นชั้น Stratum และแบ่งจำนวนแบบสอบถาม แจกให้กับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ระดับชั้นละ 60 ชุด ต่อ 1 โรงเรียน เนื่องจากการวิจัยในครั้งนี้ กลุ่มประชากรคือ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยจึงต้องการให้กลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการสุ่มโรงเรียนทั้ง 3 ขนาด มีนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ครบทุกระดับชั้น

6. สุ่มห้องเรียนในแต่ละระดับชั้น ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

7. เมื่อได้รับแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างกลับมาแล้ว เพื่อให้ข้อมูลมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงคัดเลือกแบบสอบถามที่ผู้ตอบ ตอบแบบสอบถามได้สมบูรณ์ ครบถ้วน และเหมาะสมที่จะนำมาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยตัวแปรอิสระปัจจัยหลัก 4 ตัว ได้แก่ 1.ปัจจัยทางด้านจิตวิทยา 2.ปัจจัยทางด้านสังคม 3.ปัจจัยทางการเรียนการสอน 4.ปัจจัยทางด้านกายภาพ และตัวแปรอิสระปัจจัยย่อย 12 ตัว ได้แก่ 1.ปัจจัยทางด้านความเชื่ออำนาจภายในตน 2.ปัจจัยทางด้านแรงจูงใจภายใน 3.ปัจจัยทางด้านแรงจูงใจภายนอก 4.ปัจจัยทางด้านพ่อแม่ หรือผู้ปกครอง 5.ปัจจัยทางด้านครูพลศึกษา 6.ปัจจัยทางด้านเพื่อน 7.ปัจจัยทางด้านวิธีสอน 8.ปัจจัยทางด้านความเหมาะสมของเนื้อหา 9.ปัจจัยทางการวัดและประเมินผล 10.ปัจจัยทางด้านสนามกีฬาและอุปกรณ์กีฬา 11.ปัจจัยทางด้านสภาพอากาศและมลพิษ 12.ปัจจัยทางด้านสิ่งแวดล้อมความสะอาด และตัวแปรตาม 1 ตัว คือ การมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา ดังรายละเอียดของตัวแปรที่แบ่งเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ประกอบด้วยตัวแปรดังนี้

1.1. ปัจจัยทางด้านจิตวิทยา คือ ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาบุคลิกภาพของนักเรียน โดยมีปัจจัยย่อยที่นำมาศึกษาคือ ปัจจัยทางด้านความเชื่ออำนาจภายใน ตน ปัจจัยทางด้านแรงจูงใจภายใน ปัจจัยทางด้านแรงจูงใจภายนอก

1.2. ปัจจัยทางด้านสังคม คือ ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลต่างๆ โดยมีปัจจัยย่อยที่นำมาศึกษาคือ ปัจจัยทางด้านพ่อแม่ หรือผู้ปกครอง ปัจจัยทางด้านครูพลศึกษา ปัจจัยทางด้านเพื่อน

1.3. ปัจจัยทางการเรียนการสอน คือ ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับหลักการสอนและปรัชญาทางพลศึกษา โดยมีปัจจัยย่อยที่นำมาศึกษาคือ ปัจจัยทางด้านวิธีสอน ปัจจัยทางด้านความเหมาะสมของเนื้อหา ปัจจัยทางการวัดและประเมินผล

1.4. ปัจจัยทางด้านกายภาพ คือปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมรอบๆตัวนักเรียน โดยมีปัจจัยย่อยที่นำมาศึกษาคือ ปัจจัยทางด้านสนามกีฬาและอุปกรณ์กีฬา ปัจจัยทางด้านสภาพอากาศ มลพิษ และปัจจัยทางด้านสิ่งอำนวยความสะดวกภายในโรงเรียน

2. ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ การมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา ได้แก่ ความรัก ความซาบซึ้ง และการตระหนักเห็นคุณค่าในวิชาพลศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของนักเรียน ประกอบด้วย ข้อคำถามเกี่ยวกับ อายุ วัย ลำดับการเกิด เพศ ศาสนา ลักษณะของคำถามเป็นคำถามที่มีหลายคำตอบให้เลือก (Multiple Choice Questions) เป็นคำถามที่ผู้ตอบต้องเลือกเพียงคำตอบเดียว ซึ่งเป็นคำตอบที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด หรือเป็นข้อความที่ผู้ตอบเห็นด้วยมากที่สุด และมีตัวเลือก “อื่นๆ ระบุ” ไว้กรณีที่คำตอบที่ให้เลือกไม่ตรงกับข้อมูลหรือข้อคิดเห็นของผู้ตอบ และแบบคำถามที่ผู้ตอบเลือกตอบได้หลายคำตอบ (Checklist Questions) เป็นคำตอบที่ผู้ตอบสามารถเลือกได้มากกว่า 1 คำตอบ (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2549: 19)

ตอนที่ 2 เป็นแบบวัดเจตคติของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ลักษณะของคำถาม เป็นคำถามที่แสดงถึงระดับเจตคติของนักเรียนที่มีต่อวิชาพลศึกษา (Scale Questions) คำถามประเภทนี้ผู้ตอบจะต้องระบุความคิดเห็นหรือความชอบ (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2549: 20) คำตอบของคำถามมี 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ปานกลาง ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ตามมาตราวัดของลิเคิร์ต (Likert-Type Scales) จำนวนระดับ (Scale Points) บนมาตราวัดลิเคิร์ตควรมีจำนวนเป็นเลขคี่ เช่น 5 หรือ 7 ระดับ แม้ว่าจะส่งผลให้มีผู้ตอบที่มักเลือกตอบตรงระดับ “ปานกลาง” “ปานกลาง” หรือ “ไม่แน่ใจ” แต่จากหลักฐานเชิงประจักษ์โดยภาพรวมแล้ว การใช้จำนวนระดับเป็นเลขคี่ เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ตอบสามารถเลือกตอบในระดับต่างๆ ที่ต้องการตอบได้อย่างต่อเนื่อง และจำนวนระดับบนมาตราวัดมีผลต่อความเที่ยง กล่าวคือ ถ้ามาตราวัดมีจำนวนระดับเพิ่มขึ้นแล้ว จะทำให้มีความเที่ยงเพิ่มขึ้นด้วย ถ้าเพิ่มจำนวนระดับมากกว่า 5 ระดับแล้ว จะได้ค่าความเที่ยงเพิ่มขึ้นเล็กน้อย ดังนั้นในทางปฏิบัติจึงนิยมใช้มาตราชนิด 5 ระดับ (Berk, 1979: 655-658, 665 อ้างถึงใน สัมพันธ์ พันธุ์พฤกษ์)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา ลักษณะของคำถามเป็นคำถามที่แสดงถึงระดับความเห็นด้วยหรือความชอบ (Scale Questions) คำตอบของคำถามมี 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ปานกลาง ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ตามมาตราวัดของลิเคิร์ต (Likert-Type Scales) เช่นกัน

การสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม โดยมีลำดับการสร้างดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา บทความ และรายงานการวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับวิชาพลศึกษาและเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา
2. สร้างเครื่องมือโดยอ้างอิงจากข้อมูลที่ได้ศึกษามา
3. นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจแก้ไขปรับปรุงให้เหมาะสม
4. นำเครื่องมือที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้ว นำมาให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 6 ท่าน เป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้องของภาษาในแต่ละข้อคำถามที่ใช้วัดตัวแปร และพิจารณาความครอบคลุมของจำนวนข้อคำถามที่ใช้ในแบบสอบถาม เพื่อวิเคราะห์ความตรงเชิงเนื้อหา (Content

Validity) ซึ่งเป็นการสรุปอ้างอิงถึงมวลเนื้อหา ความรู้ หรือประสบการณ์ (Domain of Content) ที่แบบสอบมุ่งวัดว่า การวัดผลได้ผลครอบคลุม และเป็นตัวแทนมวลความรู้ หรือประสบการณ์นั้นดีเพียงไร พิจารณาจากค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) จัดระดับให้ผู้ทรงคุณวุฒิตัดสินเครื่องมือรายข้อเป็น 3 ระดับคือ สอดคล้อง (+1) ไม่แน่ใจ (0) และไม่สอดคล้อง (-1) (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2544: 75, 81) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามทั้งหมด เท่ากับ 0.901

5. นำเครื่องมือที่ได้รับการตรวจสอบ มาปรับปรุงแก้ไข และนำออกทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของเครื่องมือ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน

6. นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไข นำออกทดลองใช้กับนักเรียนโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยง (Reliability) ที่เป็นคุณสมบัติของความคงเส้นคงวาของคะแนนที่ได้จากแบบสอบ ผลการทดสอบของผู้ทดสอบจะมีคะแนนใกล้เคียงของเดิม เมื่อผู้สอบคะแนนเดิมนั้นทำการสอบซ้ำภายใต้สภาพการทดสอบที่เหมือนเดิม (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2544: 31) โดยใช้วิธีการหาความเที่ยงแบบความสอดคล้องภายใน (Measure of Internal Consistency) เป็นวิธีการประมาณค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม โดยใช้การทดสอบเพียงครั้งเดียว ด้วยการใช้แบบสอบฉบับเดียว ทำการทดสอบผู้สอบกลุ่มเดียว ในการตรวจสอบความสอดคล้องภายในนั้นเป็นการวัดระดับความเป็นเอกพันธ์ (Homogeneity) ของข้อสอบแบบนั้นว่า วัดเนื้อเรื่องเดียวกันเพียงใด ด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Method) โดยมีวิธีการประมาณค่า (Procedures) คือ คำนวณค่าสถิติของคะแนนรายข้อ และคะแนนรวม จากนั้นจึงใช้สูตรคำนวณสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2544: 36, 47-48)

$$\alpha = \left[\frac{k}{k-1} \right] \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_x^2} \right]$$

เมื่อ	α	=	สัมประสิทธิ์ความเที่ยงของแบบสอบ
	S_i^2	=	ความแปรปรวนของคะแนนข้อที่ i
	S_x^2	=	ความแปรปรวนของคะแนนรวม x
	k	=	จำนวนส่วน (Components) ที่นำมารวมเป็น x (หรือจำนวนข้อสอบ)

โดย
$$S_i^2 = \frac{\sum X_{ij}^2}{n} - (\bar{X}_i)^2$$

S_i^2	=	ความแปรปรวนของคะแนนข้อที่ i
X_{ij}	=	คะแนนข้อที่ i ของผู้สอบคนที่ j
\bar{X}_i	=	ค่าเฉลี่ยของคะแนนข้อที่ i
n	=	จำนวนผู้สอบ

จากการตรวจสอบความเที่ยง (Reliability) พบว่าค่า Cronbach's Alpha ของแบบสอบถามเท่ากับ .939 ถือว่ามีค่าความเที่ยงสูง ซึ่งตามที่ ศิริชัย กาญจนวาสี (2544: 71) ได้กล่าวว่า ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงนั้น ควรมีค่าอย่างน้อยที่สุดไม่ต่ำกว่า 0.50 ดังนั้นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้จึงสามารถนำไปใช้ได้อย่างมีคุณภาพ

7. นำเครื่องมือที่มีความเที่ยงและความตรงที่เชื่อถือได้ ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาองค์ประกอบและความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2550

1. ผู้วิจัยทำหน้าที่ขอความร่วมมือในการทำวิจัยจากบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ไปยังผู้อำนวยการสถานศึกษา / อาจารย์ใหญ่ของ โรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีการเรียนการสอนนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในกรุงเทพมหานคร

2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถาม “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในกรุงเทพมหานคร” ไปยังผู้อำนวยการโรงเรียน/อาจารย์ใหญ่ เพื่อขอความร่วมมือจากทางโรงเรียน มอบให้กับหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ครูพลศึกษา อาจารย์ประจำชั้น หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง นำไปให้นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ตอบแบบสอบถาม

3. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

4. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา นำมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลและหาค่าทางสถิติต่างๆด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows Version 14 ในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยมีการดำเนินการดังนี้

1. นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง มาแจกแจงความถี่ หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละของข้อมูล แล้วนำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบความเรียง

2. นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 เกี่ยวกับเจตคติต่อวิชาพลศึกษา ของกลุ่มตัวอย่าง มาวิเคราะห์ด้วยสถิติบรรยาย (Descriptive Statistic) แจกแจงความถี่ หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับรายละเอียดของเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

3. นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 3 เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา ของกลุ่มตัวอย่าง มาวิเคราะห์ด้วยสถิติบรรยาย (Descriptive Statistic) แจกแจงความถี่ หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับรายละเอียดปัจจัยหลักและปัจจัยย่อยที่ส่งผลต่อการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา แล้วนำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบความเรียงของปัจจัยหลัก 4 ตัว ได้แก่ 1.ปัจจัยทางด้านจิตวิทยา 2.ปัจจัยทางด้านสังคม 3.ปัจจัยทางการเรียนการสอน และ 4.ปัจจัยทางด้านกายภาพ และของปัจจัยย่อย 12 ตัว ได้แก่ 1.ปัจจัยทางด้านความเชื่ออำนาจภายในตน 2.ปัจจัยทางด้านแรงจูงใจภายใน 3.ปัจจัยทางด้านแรงจูงใจภายนอก 4.ปัจจัยทางด้านพ่อแม่ หรือผู้ปกครอง 5.ปัจจัยทางด้านครูพลศึกษา 6.ปัจจัยทางด้านเพื่อน 7.ปัจจัยทางด้านวิธีสอน 8.ปัจจัยทางด้านความเหมาะสมของเนื้อหา 9.ปัจจัยทางการวัดและประเมินผล 10.ปัจจัยทางด้านสนามกีฬาและอุปกรณ์กีฬา 11.ปัจจัยทางด้านสภาพอากาศและมลพิษ 12.ปัจจัยทางด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ลักษณะของคำถามเป็นคำถามที่แสดงถึงระดับความเห็นด้วยหรือความชอบ (Scale Questions) มี 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ปานกลาง ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ตามมาตรวัดของลิเคิร์ต (Likert) โดยกำหนดค่าของคะแนนดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้คะแนน	4	คะแนน
เห็นด้วย	ให้คะแนน	3	คะแนน
ปานกลาง	ให้คะแนน	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ให้คะแนน	1	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้คะแนน	0	คะแนน

4. วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา โดยใช้สถิติวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

การแปลความหมายค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (ประคอง กรวรรณสูตร, 2534) สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ จะมีค่าระหว่าง .00 ถึง 1.00 ซึ่งมีทิศทางไปทางบวกหรือทางลบ และในการพิจารณาขนาดของสหสัมพันธ์ จากสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ให้พิจารณาเฉพาะตัวเลขสำหรับเครื่องหมาย + หรือ - เป็นสัญลักษณ์ แสดงทิศทางของความสัมพันธ์ การตัดสินใจว่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ขนาดใดสูงหรือต่ำ อาจตัดสินระดับของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ หลังการทดสอบแล้วว่ามีนัยสำคัญได้อย่างกว้างๆ ดังนี้

เมื่อสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เข้าใกล้ 1.00 (ประมาณ .70 ถึง .90) ถือว่าสหสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง เมื่อสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เข้าใกล้ 0.50 (ประมาณ .30 ถึง .70) ถือว่าสหสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เข้าใกล้ 0.00 (ประมาณ .30 และต่ำกว่า) ถือว่าสหสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ หรือไม่มีความสัมพันธ์กันเลย

5. วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน (Stepwise Regression Analysis) เพื่อวิเคราะห์ว่าตัวแปรตัวที่ได้จากการศึกษาเอกสาร และทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง มีความสัมพันธ์หรือส่งผลต่อตัวแปรตามหรือไม่มีความสัมพันธ์เลย และสมการที่ได้จากการวิเคราะห์จึงประกอบด้วยตัวแปรที่สัมพันธ์กับตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยนำสมการดังกล่าวมาคาดประมาณ (Estimate) หรือทำนาย (Forecast) ค่าของตัวแปรตามในอนาคต (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2545: 115)

5.1. วิเคราะห์เฉพาะปัจจัยหลัก 4 ตัว ได้แก่ 1. ปัจจัยทางด้านจิตวิทยา 2. ปัจจัยทางด้านสังคม 3. ปัจจัยทางการเรียนการสอน และ 4. ปัจจัยทางด้านกายภาพ หลังจากการวิเคราะห์ข้อมูลแล้ว จึงนำปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษามาก

ที่สุดมีวิเคราะห์ต่อ ว่าปัจจัยย่อยตัวใดในปัจจัยหลัก ที่ส่งผลกระทบต่อกรณีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา มากที่สุด

5.2. วิเคราะห์เฉพาะปัจจัยย่อย 12 ตัว ได้แก่ 1.ปัจจัยทางด้านความเชื่อ
อำนาจภายในตน 2.ปัจจัยทางด้านแรงจูงใจภายใน 3.ปัจจัยทางด้านแรงจูงใจภายนอก 4.ปัจจัย
ทางด้านพ่อแม่ หรือผู้ปกครอง 5.ปัจจัยทางด้านครูพลศึกษา 6.ปัจจัยทางด้านเพื่อน 7.ปัจจัย
ทางด้านวิธีสอน 8.ปัจจัยทางด้านความเหมาะสมของเนื้อหา 9.ปัจจัยทางด้านการวัดและ
ประเมินผล 10.ปัจจัยทางด้านสนามกีฬาและอุปกรณ์กีฬา 11.ปัจจัยทางด้านสภาพอากาศและ
มลพิษ 12.ปัจจัยทางด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในกรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในกรุงเทพมหานคร และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในกรุงเทพมหานคร โดยใช้ปัจจัย 4 ตัว ได้แก่ 1.ปัจจัยทางด้านจิตวิทยา 2.ปัจจัยทางด้านสังคม 3.ปัจจัยทางด้านการเรียนการสอน และ 4.ปัจจัยทางกายภาพ และปัจจัยย่อย 12 ตัว ได้แก่ 1.ปัจจัยทางด้านความเชื่ออำนาจภายในตน 2.ปัจจัยทางด้านแรงจูงใจภายใน 3.ปัจจัยทางด้านแรงจูงใจภายนอก 4.ปัจจัยทางด้านพ่อแม่ หรือผู้ปกครอง 5.ปัจจัยทางด้านครูพลศึกษา 6.ปัจจัยทางด้านเพื่อน 7.ปัจจัยทางด้านวิธีสอน 8.ปัจจัยทางด้านความเหมาะสมของเนื้อหา 9.ปัจจัยทางการวัดและประเมินผล 10.ปัจจัยทางด้านสนามกีฬาและอุปกรณ์กีฬา 11.ปัจจัยทางด้านสภาพอากาศและมลพิษ 12.ปัจจัยทางด้านสิ่งอำนวยความสะดวก เป็นตัวแปรในการศึกษา ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 540 ชุด เพื่อให้ข้อมูลมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงคัดเลือกแบบสอบถามที่ผู้ตอบ ตอบแบบสอบถามได้สมบูรณ์ ครบถ้วน และเหมาะสมที่จะนำมาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป จึงได้จำนวนแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างที่จะนำมาวิเคราะห์ข้อมูลจำนวนทั้งสิ้น 400 ชุด และได้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows Version 14 ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 5 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ลักษณะของแบบสอบถามเป็นคำถามที่มีหลายคำตอบให้เลือก (Multiple Choice Questions) และแบบคำถามที่ผู้ตอบเลือกตอบได้หลายคำตอบ (Checklist Questions) มาแจกแจงความถี่ หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับรายละเอียดปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม แล้วนำเสนอในรูปของตารางประกอบความเรียง

ส่วนที่ 2 เจตคติที่มีต่อวิชาพลศึกษา นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 เกี่ยวกับเจตคติต่อวิชาพลศึกษา ของกลุ่มตัวอย่าง มาวิเคราะห์ด้วยสถิติบรรยาย (Descriptive Statistic) แจกแจงความถี่ หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับรายละเอียดของเจตคติต่อวิชาพลศึกษา แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

ส่วนที่ 3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา นำแบบสอบถามตอนที่ 3 มาวิเคราะห์ด้วยสถิติบรรยาย (Descriptive Statistic) แจกแจงความถี่ หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับรายละเอียดปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา ของกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบความเรียง

ส่วนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา นำแบบสอบถามตอนที่ 2 และตอนที่ 3 มาวิเคราะห์ทางสถิติโดยวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย และการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษาโดยใช้สถิติวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) โดยแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วน คือ

4.1. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยหลัก 4 ตัว และการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา ปัจจัยหลัก 4 ตัว ได้แก่ 1.ปัจจัยทางด้านจิตวิทยา 2.ปัจจัยทางด้านสังคม 3.ปัจจัยทางการเรียนการสอน และ 5.ปัจจัยทางด้านกายภาพ

4.2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยย่อย 12 ตัว และการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา ปัจจัยย่อย 12 ตัว ได้แก่ 1.ปัจจัยทางด้านความเชื่ออำนาจภายในตน 2.ปัจจัยทางด้านแรงจูงใจภายใน 3.ปัจจัยทางด้านแรงจูงใจภายนอก 4.ปัจจัยทางด้านพ่อแม่ หรือผู้ปกครอง 5.ปัจจัยทางด้านครูพลศึกษา 6.ปัจจัยทางด้านเพื่อน 7.ปัจจัยทางด้านวิธีสอน 8.ปัจจัยทางด้านความเหมาะสมของเนื้อหา 9.ปัจจัยทางด้านการวัดและประเมินผล 10.ปัจจัยทางด้านสนามกีฬาและอุปกรณ์กีฬา 11.ปัจจัยทางด้านสภาพอากาศและมลพิษ 12.ปัจจัยทางด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

ส่วนที่ 5 สมการทำนายการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา นำแบบสอบถามตอนที่ 2 และตอนที่ 3 มาวิเคราะห์ทางสถิติโดยใช้สถิติการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน (Stepwise Regression Analysis) เพื่อหาสมการทำนายการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา โดยแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วน คือ

5.1. วิเคราะห์หาสมการถดถอยจากปัจจัยหลัก 4 ตัว ได้แก่ 1.ปัจจัยทางด้านจิตวิทยา 2.ปัจจัยทางด้านสังคม 3.ปัจจัยทางด้านการเรียนรู้การสอน และ 4.ปัจจัยทางด้านกายภาพ

5.2. วิเคราะห์หาสมการถดถอยจากปัจจัยย่อย 12 ตัว ได้แก่ 1.ปัจจัยทางด้านความเชื่ออำนาจภายในตน 2.ปัจจัยทางด้านแรงจูงใจภายใน 3.ปัจจัยทางด้านแรงจูงใจภายนอก 4.ปัจจัยทางด้านพ่อแม่ หรือผู้ปกครอง 5.ปัจจัยทางด้านครูพลศึกษา 6.ปัจจัยทางด้านเพื่อน 7.ปัจจัยทางด้านวิธีสอน 8.ปัจจัยทางด้านความเหมาะสมของเนื้อหา 9.ปัจจัยทางด้านการวัดและประเมินผล 10.ปัจจัยทางด้านสนามกีฬาและอุปกรณ์กีฬา 11.ปัจจัยทางด้านสภาพอากาศและมลพิษ 12.ปัจจัยทางด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

เพื่อให้การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่มีตัวแปรจำนวนมาก สามารถรายงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์ที่เข้าแทนค่าสถิติในการนำเสนอ ดังนี้

สัญลักษณ์ทางสถิติ

สัญลักษณ์	ความหมายและคำอธิบาย
\bar{X}	= ค่าเฉลี่ยเลขคณิต
S.D.	= ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
R	= สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เชิงพหุ (Multi Coefficient of Correlation)
R^2, r^2 หรือ R Square	= ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (Multiple Coefficient of Determination)
Adjust R^2 หรือ R_a^2	= การปรับค่า R^2 ใช้ในกรณีที่มีการเพิ่มตัวแปรอิสระเข้าสมการเป็นจำนวนมาก
Std. Error of Estimation	= ค่าคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการประมาณค่า (\hat{Y})
Unstandardized Coefficient	= แสดงค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอย
B	= ค่าคงที่ และค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอย
Std. Error	= ค่าคลาดเคลื่อนมาตรฐานของ B
Standardized Coefficient	= แสดงค่าสัมประสิทธิ์ความถดถอยมาตรฐาน
β หรือ Beta	= สัมประสิทธิ์ความถดถอยมาตรฐาน

ตัวแปร

ประเภท	ตัวย่อ	ชื่อตัวแปร	ชื่อตัวแปร (ภาษาอังกฤษ)
ตัวแปรตาม	ATTP	= เจตคติต่อวิชาพลศึกษา	Attitude toward Physical Education
ตัวแปรหลัก	PF	= ปัจจัยทางด้านจิตวิทยา	Psychological Factors
ตัวแปรย่อย	PFEB	= ความเชื่ออำนาจภายในตน	Empowerment Belief Factors
ตัวแปรย่อย	PFIM	= แรงจูงใจภายใน	Internal Motivation Factors
ตัวแปรย่อย	PFEM	= แรงจูงใจภายนอก	External Motivation Factors
ตัวแปรหลัก	SF	= ปัจจัยทางด้านสังคม	Social Factors
ตัวแปรย่อย	SFPR	= พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง	Parental Factors
ตัวแปรย่อย	SFPT	= ครูพลศึกษา	Physical Education Teacher Factors
ตัวแปรย่อย	SFPE	= เพื่อน	Peer Factors
ตัวแปรหลัก	TF	= ปัจจัยทางการเรียนการสอน	Teaching Factors
ตัวแปรย่อย	TFMT	= วิธีสอน	Method of Teaching Factors
ตัวแปรย่อย	TFSU	= ความเหมาะสมของเนื้อหา	Factors Related to Suitability of Content
ตัวแปรย่อย	TFME	= การวัดและการประเมิน	Measuring and Evaluating Factors
ตัวแปรหลัก	EF	= ปัจจัยทางด้านกายภาพ	Environmental Factors
ตัวแปรย่อย	EFFE	= สนามและอุปกรณ์กีฬา	Field and Equipment Factors
ตัวแปรย่อย	EFCP	= สภาพอากาศ มลพิษ	Climatic and Pollution Factors
ตัวแปรย่อย	EFFA	= สิ่งอำนวยความสะดวก	Facilitating Factors

ส่วนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

การแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายใน กรุงเทพมหานคร ที่มีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา ซึ่งตอบแบบสอบถามใน ส่วนที่ 1 ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1.1. จำนวนและร้อยละของเพศ ศาสนา โรงเรียน และระดับชั้นของกลุ่มตัวอย่าง

รายการ	N=400	
	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	158	39.5
หญิง	242	60.5
ศาสนา		
พุทธ	389	97.3
คริสต์	6	1.5
อิสลาม	4	1.0
อื่นๆ	1	0.3
ขนาดโรงเรียน		
โรงเรียนขนาดกลาง	110	27.5
โรงเรียนขนาดใหญ่	120	30.0
โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ	170	42.5
ระดับชั้น		
มัธยมศึกษาปีที่ 4	135	33.8
มัธยมศึกษาปีที่ 5	136	34.0
มัธยมศึกษาปีที่ 6	129	32.3

จากตารางที่ 4.1.1. แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างของนักเรียนมัธยมศึกษาปลาย ใน กรุงเทพมหานคร เป็นนักเรียนชายร้อยละ 39.5 เป็นนักเรียนหญิงร้อยละ 60.5 ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ (ร้อยละ 97.3) รองลงมาได้แก่ ศาสนาคริสต์ (ร้อยละ 1.5) โดยจำนวนนักเรียนมากที่สุดคือนักเรียนจากโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ (ร้อยละ 42.5) รองลงมาได้แก่ นักเรียนจากโรงเรียน

ขนาดใหญ่ (ร้อยละ 30) และนักเรียนจากโรงเรียนขนาดกลาง (ร้อยละ 27.5) ตามลำดับ ระดับชั้น
ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีจำนวนใกล้เคียงกัน มีนักเรียนจากระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มากที่สุด
(ร้อยละ 34.0) รองลงมาได้แก่ นักเรียนจากระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 (ร้อยละ 33.8) และนักเรียน
จากระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 (ร้อยละ 32.3) ตามลำดับ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.1.2. จำนวนและร้อยละของลำดับการเกิด ลักษณะรูปร่าง ส่วนสูง และโรคประจำตัวของกลุ่มตัวอย่าง

รายการ	N=400	
	จำนวน	ร้อยละ
ลำดับการเกิด		
ลูกคนโต	185	46.3
ลูกคนกลาง	48	12.0
ลูกคนเล็ก	104	26.0
ลูกคนเดียว	63	15.8
ลักษณะรูปร่าง		
ผอม	86	21.5
สมส่วน	233	58.3
เจ้าเนื้อ	81	20.3
ส่วนสูง		
น้อยกว่า 150 เซนติเมตร	6	1.5
150 – 160 เซนติเมตร	126	31.5
161 – 170 เซนติเมตร	159	39.8
171 – 180 เซนติเมตร	101	25.3
มากกว่า 180 เซนติเมตร	8	2.0
โรคประจำตัว		
ไม่มี	322	80.5
มี	78	19.5

จากตารางที่ 4.1.2. แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างของนักเรียนมัธยมศึกษาปลาย ใน กรุงเทพมหานคร เป็นลูกคนโต (ร้อยละ 46.3) รองลงมาเป็นลูกคนเล็ก (ร้อยละ 26.0) และเป็นลูกคนเดียว (ร้อยละ 15.8) ตามลำดับ นักเรียนส่วนใหญ่มีลักษณะรูปร่างสมส่วน (ร้อยละ 58.3) รองลงมามีรูปร่างผอม (ร้อยละ 21.5) และรูปร่างเจ้าเนื้อ (ร้อยละ 20.3) ตามลำดับ นักเรียนส่วนใหญ่มีส่วนสูงที่ 161 – 170 เซนติเมตร (ร้อยละ 39.8) รองลงมามีส่วนสูงที่ 150 – 160 เซนติเมตร

(ร้อยละ 31.5) และมีส่วนสูงที่ 171 – 180 เซนติเมตร (ร้อยละ 25.3) ตามลำดับ โดยที่นักเรียนส่วน
ใหญ่เป็นนักเรียนที่ไม่มีโรคประจำตัว (ร้อยละ 80.5)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.1.3. จำนวนและร้อยละของรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน ของกลุ่มตัวอย่าง

รายการ	N=400	
	จำนวน	ร้อยละ
รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน		
น้อยกว่า 10,000 บาท	42	10.5
10,000 – 20,000 บาท	66	16.5
20,001 – 30,000 บาท	43	10.8
30,001 – 40,000 บาท	28	7.0
40,001 – 50,000 บาท	46	11.5
มากกว่า 50,000 บาท	175	43.8

จากตารางที่ 4.1.3. แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างของนักเรียนมัธยมศึกษาปลายที่ ใน กรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือนมากกว่า 50,000 บาท (ร้อยละ 43.8) รองลงมาเป็นนักเรียนที่ครอบครัวมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนเท่ากับ 10,000 – 20,000 บาท (ร้อยละ 16.5) และ เป็นนักเรียนที่ครอบครัวมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนเท่ากับ 40,000 – 50,000 บาท (ร้อยละ 11.5) ตามลำดับ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.1.4. จำนวนและร้อยละของระดับคะแนนเฉลี่ยรวมทุกวิชาและระดับคะแนนเฉลี่ยของวิชาพลศึกษา ของกลุ่มตัวอย่าง

รายการ	N=400	
	จำนวน	ร้อยละ
ระดับคะแนนเฉลี่ยรวมทุกวิชา		
ต่ำกว่า 1.50	2	0.5
1.51 – 2.00	5	1.3
2.01 – 2.50	21	5.3
2.51 – 3.00	79	19.8
3.01 – 3.50	106	26.5
3.51 – 4.00	187	46.8
ระดับคะแนนเฉลี่ยของวิชาพลศึกษา		
ต่ำกว่า 1.50	1	0.3
1.51 – 2.00	1	0.3
2.01 – 2.50	9	2.3
2.51 – 3.00	19	4.8
3.01 – 3.50	68	17.0
3.51 – 4.00	302	75.5

จากตารางที่ 4.1.4. แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างของนักเรียนมัธยมศึกษาปลาย ใน กรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่มีระดับคะแนนเฉลี่ยรวมทุกวิชาที่ 3.51 – 4.00 (ร้อยละ 46.8) รองลงมาได้แก่ นักเรียนที่มีระดับคะแนนเฉลี่ยรวมทุกวิชาที่ 3.01 – 3.50 (ร้อยละ 26.5) และนักเรียนที่มีระดับคะแนนเฉลี่ยรวมทุกวิชาที่ 2.51 – 3.00 (ร้อยละ 19.8) ตามลำดับ นักเรียนส่วนใหญ่มีระดับคะแนนเฉลี่ยวิชาพลศึกษา 3.51 – 4.00 (ร้อยละ 75.5) รองลงมาได้แก่ นักเรียนที่มีระดับคะแนนเฉลี่ยวิชาพลศึกษา 3.01 – 3.50 (ร้อยละ 17.0) และนักเรียนที่มีระดับคะแนนเฉลี่ยวิชาพลศึกษา 2.51 – 3.00 (ร้อยละ 4.8) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.1.5. จำนวนและร้อยละของกิจกรรมที่ปฏิบัติในเวลารว่าง ของกลุ่มตัวอย่าง

รายการ	N=400	
	จำนวน	ร้อยละ
กิจกรรมที่ปฏิบัติในเวลารว่าง		
ออกกำลังกาย	191	47.9
อ่านหนังสือ	275	68.9
เรียนหนังสือกวดวิชา	124	31.1
ชอปปิ้ง	138	34.6
ดูโทรทัศน์	298	74.7
ดูหนัง	236	59.1
ฟังเพลง	329	82.5
คุยโทรศัพท์	184	46.1
ท่องอินเทอร์เน็ต	267	66.9
เล่นเกม	219	54.9
อื่นๆ	27	6.8

จากตารางที่ 4.1.5. แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างของนักเรียนมัธยมศึกษาปลาย ใน กรุงเทพมหานคร ที่เลือกปฏิบัติกิจกรรมในเวลารว่าง กิจกรรม 3 ลำดับแรก โดยกิจกรรมที่นักเรียนเลือกปฏิบัติมากที่สุดคือ ฟังเพลง (ร้อยละ 82.5) รองลงมาคือ ดูโทรทัศน์ (ร้อยละ 74.7) และอ่านหนังสือ (ร้อยละ 68.9) ตามลำดับ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.1.6. จำนวนและร้อยละของกีฬาที่นักเรียนให้ความสนใจ และการเป็นนักกีฬาของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

รายการ	N=400	
	จำนวน	ร้อยละ
กีฬาที่นักเรียนให้ความสนใจ		
ฟุตบอล	162	41.4
บาสเกตบอล	130	33.2
วอลเลย์บอล	140	35.8
แชร์บอล	54	13.8
แฮนด์บอล	25	6.4
เทนนิส	118	30.2
เทเบิลเทนนิส	94	24.0
ตะกร้อ	73	18.7
แบดมินตัน	216	55.2
กีฬาทางน้ำ	127	32.5
กรีฑา	37	9.5
กรีฑาลาน	23	5.9
กอล์ฟ	49	12.5
ยิมนาสติก	64	16.4
จักรยาน	140	35.8
ยิงธนู	32	8.2
ยิงปืน	58	14.8
ศิลปะป้องกันตัว	83	21.2
ลีลาศ	60	15.3
แอโรบิคแดนซ์	37	9.5
บิลเลียด / สนุกเกอร์	22	5.6
ยกน้ำหนัก	28	7.2
เปตอง	45	11.5
หมากระดาน	58	14.8
รักบี้ฟุตบอล	18	4.6

ตารางที่ 4.1.6. (ต่อ)

รายการ	N=400	
	จำนวน	ร้อยละ
อเมริกันฟุตบอล	32	8.2
เบสบอล / ซอฟท์บอล	19	4.9
กีฬาผาดโผน	38	9.7
ฮอกกี้ / ฮอกกี้น้ำแข็ง	25	6.4
อื่นๆ	9	2.3
การเป็นนักกีฬาของนักเรียน		
เป็นนักกีฬาของโรงเรียน	192	48.0
ไม่ได้เป็นนักกีฬาของโรงเรียน	208	52.0

จากตารางที่ 4.1.6. แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างของนักเรียนมัธยมศึกษาปลาย ใน กรุงเทพมหานคร ที่ให้ความสนใจในประเภทกีฬา 3 ลำดับแรก คือ กีฬาแบดมินตัน (ร้อยละ 55.2) กีฬาฟุตบอล (ร้อยละ 41.4) และกีฬาวอลเลย์บอล (ร้อยละ 35.8) ตามลำดับ และนักเรียนส่วนใหญ่ไม่ได้เป็นนักกีฬาของโรงเรียน (ร้อยละ 52.0)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.1.7. จำนวนและร้อยละของจำนวนวันที่ออกกำลังกายต่อสัปดาห์ และจำนวนเวลาที่ออกกำลังกายต่อครั้ง ของกลุ่มตัวอย่าง

รายการ	N=400	
	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนวันที่ออกกำลังกายต่อสัปดาห์		
ไม่ได้ออกกำลังกายเลย	61	15.3
1 วัน	98	24.5
2 – 3 วัน	161	40.3
4 – 5 วัน	36	9.0
5 – 6 วัน	15	3.8
ออกกำลังกายทุกวัน	29	7.3
จำนวนเวลาที่ออกกำลังกายต่อครั้ง		
น้อยกว่า 10 นาที	44	11.0
10 – 20 นาที	97	24.3
20 – 30 นาที	124	31.0
มากกว่า 30 นาที	135	33.8

จากตารางที่ 4.1.7. แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างของนักเรียนมัธยมศึกษาปลาย ใน กรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่ออกกำลังกาย 2 – 3 วันต่อสัปดาห์ (ร้อยละ 40.3) รองลงมาได้แก่ ออกกำลังกาย 1 วัน ต่อสัปดาห์ (ร้อยละ 24.5) และไม่ได้ออกกำลังกายเลย (ร้อยละ 15.3) ตามลำดับ และส่วนใหญ่จำนวนเวลาที่ใช้ในการออกกำลังกายของนักเรียนแต่ละครั้งมากกว่า 30 นาที (ร้อยละ 33.8) จำนวนเวลาที่ใช้ในการออกกำลังกายของนักเรียนแต่ละครั้งรองลงมา คือ 20 – 30 นาที (ร้อยละ 31.0) และจำนวนเวลาที่ใช้ในการออกกำลังกายแต่ละครั้ง 10 – 20 นาที (ร้อยละ 24.3) ตามลำดับ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.1.8. จำนวนและร้อยละของวัตถุประสงค์ในการออกกำลังกายของกลุ่มตัวอย่าง

รายการ	N=400	
	จำนวน	ร้อยละ
วัตถุประสงค์ในการออกกำลังกาย		
เพื่อให้ร่างกายแข็งแรง	193	48.6
เพื่อความสนุกสนาน	166	41.8
เพื่อการแข่งขัน	13	3.3
เพื่อลดความอ้วน	105	26.4
เพื่อเข้ากลุ่มกับเพื่อน	30	7.6
เพื่อระบายความเครียด	59	14.9
อื่นๆ	6	1.5

จากตารางที่ 4.1.8. แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างของนักเรียนมัธยมศึกษาปลาย ใน กรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์ในการออกกำลังกายส่วนใหญ่คือ เพื่อให้ร่างกายแข็งแรง (ร้อยละ 48.6) รองลงมาคือ เพื่อความสนุกสนาน (ร้อยละ 41.8) และเพื่อลดความอ้วน (ร้อยละ 26.4) ตามลำดับ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.1.9. จำนวนและร้อยละของผู้ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับวิชาพลศึกษา และผู้เข้าร่วมออกกำลังกายกับนักเรียน ของกลุ่มตัวอย่าง

รายการ	N=400	
	จำนวน	ร้อยละ
ผู้ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับวิชาพลศึกษา		
ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง	105	26.3
พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง	107	26.8
พี่ หรือน้อง	14	3.5
เพื่อน	74	18.5
ครูพลศึกษา	92	23.0
อื่นๆ	8	2.0
ผู้เข้าร่วมออกกำลังกายกับนักเรียน		
ออกกำลังกายคนเดียว	89	22.3
พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง	80	20.0
พี่ หรือน้อง	58	14.5
เพื่อน	162	40.5
ครูพลศึกษา	8	2.0
อื่นๆ	3	0.8

จากตารางที่ 4.1.9. แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างของนักเรียนมัธยมศึกษาปลาย ใน กรุงเทพมหานคร มีผู้ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับวิชาพลศึกษาคือ พ่อแม่และผู้ปกครอง (ร้อยละ 26.8) รองลงมาคือ ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง (ร้อยละ 26.3) และครูพลศึกษา (ร้อยละ 23.0) ตามลำดับ โดยมีผู้ร่วมออกกำลังกายกับนักเรียนเป็น เพื่อน มากที่สุด (ร้อยละ 40.5) รองลงมาได้แก่ นักเรียนไปออกกำลังกายคนเดียว (ร้อยละ 22.3) และผู้เข้าร่วมออกกำลังกายกับนักเรียนคือพ่อแม่ หรือผู้ปกครอง (ร้อยละ 20.0) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.1.10. จำนวนและร้อยละของผู้ที่กระตุ้นให้นักเรียนเล่นกีฬาและออกกำลังกาย และสิ่งที่กระตุ้นให้นักเรียนเล่นกีฬาและออกกำลังกาย ของกลุ่มตัวอย่าง

รายการ	N=400	
	จำนวน	ร้อยละ
ผู้ที่กระตุ้นให้นักเรียนเล่นกีฬาและออกกำลังกาย		
ตนเอง	94	23.5
พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง	102	25.5
พี่ หรือน้อง	34	8.5
เพื่อน	138	34.5
ครูพลศึกษา	26	6.5
อื่นๆ	6	1.5
สิ่งที่กระตุ้นให้นักเรียนเล่นกีฬาและออกกำลังกาย		
เวลา และโอกาส	243	60.8
สภาพแวดล้อม	90	22.5
สื่อต่างๆ	20	5.0
อุปกรณ์กีฬาใหม่	22	5.5
อื่นๆ	25	6.3

จากตารางที่ 4.1.10. แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างของนักเรียนมัธยมศึกษาปลาย ใน กรุงเทพมหานคร มีผู้กระตุ้นให้นักเรียนเล่นกีฬาและออกกำลังกายคือ เพื่อนมากที่สุด (ร้อยละ 34.5) รองลงมาได้แก่ พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง (ร้อยละ 25.5) และนักเรียนกระตุ้นตนเอง (ร้อยละ 23.5) ตามลำดับ ส่วนสิ่งที่กระตุ้นให้นักเรียนเล่นกีฬาและออกกำลังกายมากที่สุดคือ เวลา และโอกาส (ร้อยละ 60.8) รองลงมาได้แก่ สภาพแวดล้อม (ร้อยละ 22.5) และอื่นๆ (ร้อยละ 6.3) ตามลำดับ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.1.11. จำนวนและร้อยละของความชอบในวิชาพลศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง

รายการ	N=400	
	จำนวน	ร้อยละ
ความชอบในวิชาพลศึกษา		
ชอบมากที่สุด	63	15.8
ชอบมาก	122	30.5
ปานกลาง	187	46.8
ไม่ชอบ	21	5.3
ไม่ชอบมากที่สุด	7	1.8

จากตารางที่ 4.1.11. แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างของนักเรียนมัธยมศึกษาปลาย ใน กรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่มีความชอบในวิชาพลศึกษาอยู่ที่ระดับปานกลาง (ร้อยละ 46.8) รองลงมาได้แก่ ชอบมาก (ร้อยละ 30.5) และชอบมากที่สุด (ร้อยละ 15.8) ตามลำดับ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.1.12. จำนวนของกลุ่มตัวอย่าง แต่ละโรงเรียน และแต่ละระดับชั้น จำแนกตามเพศ

รายการ	ระดับชั้น	มัธยมศึกษาปีที่	เพศ		รวม
			ชาย	หญิง	
ขนาดโรงเรียน					
โรงเรียนขนาดกลาง	ระดับชั้น	มัธยมศึกษาปีที่ 4	14	25	39
		มัธยมศึกษาปีที่ 5	15	20	35
		มัธยมศึกษาปีที่ 6	15	21	36
		รวม	44	66	110
โรงเรียนขนาดใหญ่	ระดับชั้น	มัธยมศึกษาปีที่ 4	18	21	39
		มัธยมศึกษาปีที่ 5	8	34	42
		มัธยมศึกษาปีที่ 6	17	22	39
		รวม	43	77	120
โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ	ระดับชั้น	มัธยมศึกษาปีที่ 4	25	32	57
		มัธยมศึกษาปีที่ 5	24	35	59
		มัธยมศึกษาปีที่ 6	22	32	54
		รวม	71	99	170

จากตารางที่ 4.1.12. แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างของนักเรียนมัธยมศึกษาปลาย ใน กรุงเทพมหานคร แต่ละโรงเรียน และแต่ละระดับชั้น จำแนกตามเพศ ซึ่งจำนวนนักเรียนที่มีมากที่สุดคือ นักเรียนหญิงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 จากโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 35 คน รองลงมาได้แก่ นักเรียนหญิงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 จากโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 34 คน และลำดับที่ 3 เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีจำนวนเท่ากันคือ 32 คน

ส่วนที่ 2 เจตคติที่มีต่อวิชาพลศึกษา

การแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับเจตคติที่มีต่อวิชาพลศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ผู้วิจัยได้กำหนดค่าระดับของเจตคติคือ ในกรณีที่มีค่า \bar{X} อยู่ระหว่าง 0.00 – 0.50 หมายถึง มีระดับของเจตคติคือ “ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง” ถ้าค่า \bar{X} อยู่ระหว่าง 0.51 – 1.50 หมายถึง มีระดับของเจตคติคือ “ไม่เห็นด้วย” ถ้าค่า \bar{X} อยู่ระหว่าง 1.51 – 2.50 หมายถึง มีระดับของเจตคติคือ “ปานกลาง” ถ้าค่า \bar{X} อยู่ระหว่าง 2.51 – 3.50 หมายถึง มีระดับของเจตคติคือ “เห็นด้วย” และถ้าค่า \bar{X} อยู่ระหว่าง 3.51 – 4.00 หมายถึง มีระดับของเจตคติคือ “เห็นด้วยอย่างยิ่ง”

ตารางที่ 4.2. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของเจตคติต่อวิชาพลศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง

รายการ	N=400		
	\bar{X}	S.D.	ระดับของเจตคติ
ด้านร่างกาย			
1. การเรียนวิชาพลศึกษา ช่วยให้ฉันมีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง	3.25	0.67	เห็นด้วย
2. วิชาพลศึกษามีความสำคัญต่อพัฒนาการและการเจริญเติบโตของร่างกาย	3.25	0.68	เห็นด้วย
3. วิชาพลศึกษาช่วยให้ฉันมีปฏิกิริยาตอบสนองของร่างกายต่อสิ่งต่างๆเร็วขึ้น	3.09	0.74	เห็นด้วย
4. วิชาพลศึกษาช่วยให้ฉันมีการเคลื่อนไหวอย่างมีประสิทธิภาพ	3.16	0.70	เห็นด้วย
5. วิชาพลศึกษาทำให้ฉันมีร่างกายที่สมส่วน	2.90	0.84	เห็นด้วย
ค่าเฉลี่ยเจตคติโดยรวมต่อวิชาพลศึกษาด้านร่างกาย	3.13	0.73	เห็นด้วย
ด้านจิตใจ			
6. ฉันปรารถนาให้เกียรติผู้ตัดสินและผู้เล่นทั้งสองฝ่าย เมื่อเริ่มเกมและจบเกม	3.36	0.69	เห็นด้วย
7. วิชาพลศึกษาทำให้ฉันเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง	2.67	0.85	เห็นด้วย

ตารางที่ 4.2. (ต่อ)

รายการ	N=400		
	\bar{X}	S.D.	ระดับของ เจตคติ
8. ชั้นเล่นกีฬาอย่างเต็มความสามารถ ไม่ว่าจะการเล่นนั้น จะแพ้หรือชนะก็ตาม	3.20	0.76	เห็นด้วย
9. ชั้นยอมรับในผลการเล่น และความสามารถของผู้เล่น ทั้งสองฝ่าย	3.35	0.65	เห็นด้วย
10. กิจกรรมพลศึกษา จะช่วยให้ฉันมีสมาธิมากยิ่งขึ้น	2.79	0.82	เห็นด้วย
ค่าเฉลี่ยเจตคติโดยรวมต่อวิชาพลศึกษาด้านจิตใจ	3.07	0.75	เห็นด้วย
ด้านอารมณ์			
11. วิชาพลศึกษา ทำให้ฉันเป็นคนใจเย็นขึ้น มีความอดทน อดกลั้นมากยิ่งขึ้น	2.73	0.85	เห็นด้วย
12. วิชาพลศึกษาช่วยผ่อนคลายความเครียด	3.12	0.81	เห็นด้วย
13. กิจกรรมพลศึกษา เป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความ สนุกสนานเพลิดเพลิน	3.29	0.74	เห็นด้วย
14. ฉันรู้สึกแจ่มใส หลังจากที่ได้ประกอบกิจกรรมพลศึกษา	3.09	0.83	เห็นด้วย
15. ฉันเชื่อฟังและยอมรับคำตัดสินของกรรมการผู้ตัดสิน เสมอ	3.25	0.72	เห็นด้วย
ค่าเฉลี่ยเจตคติโดยรวมต่อวิชาพลศึกษาด้านอารมณ์	3.10	.076	เห็นด้วย
ด้านสังคม			
16. วิชาพลศึกษาทำให้ฉันรู้จักการวางตัวและปฏิบัติตนเอง ต่อคนรอบข้าง	2.90	0.72	เห็นด้วย
17. วิชาพลศึกษาช่วยให้ฉันมีความสามารถในการเป็น ผู้นำและผู้ตามที่ดี	2.93	0.79	เห็นด้วย
18. วิชาพลศึกษาทำให้ฉันรู้จักการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	3.02	0.74	เห็นด้วย
19. วิชาพลศึกษาทำให้ฉันมีระเบียบวินัย	2.91	0.81	เห็นด้วย
20. วิชาพลศึกษาทำให้ฉันรู้จักแพ้ รู้จักชนะ รู้จักก้ม กราบ	3.42	0.74	เห็นด้วย
ค่าเฉลี่ยเจตคติโดยรวมต่อวิชาพลศึกษาด้านสังคม	3.04	0.76	เห็นด้วย

ตารางที่ 4.2. (ต่อ)

รายการ	N=400		
	\bar{X}	S.D.	ระดับของ เจตคติ
ด้านสติปัญญา			
21. ผู้ที่ชอบเรียนวิชาพลศึกษา มักเป็นคนเรียนหนังสือเก่ง	1.94	1.10	ปานกลาง
22. การเรียนวิชาพลศึกษา ทำให้ฉันทราบถึงความสำคัญของการมีสุขภาพที่ดี	3.05	0.75	เห็นด้วย
23. วิชาพลศึกษาสอนให้ฉันรู้จักการดูแลสุขภาพตนเอง	2.96	0.77	เห็นด้วย
24. วิชาพลศึกษาฝึกฉันให้สามารถหาสาเหตุ และปัจจัยเสริมในการชนะการแข่งขันกีฬา และกิจกรรมต่างได้	2.95	0.76	เห็นด้วย
25. วิชาพลศึกษาเป็นวิชาที่เรียนรู้ควบคู่ไปกับการปฏิบัติ และมีโจทย์ให้แก้ปัญหาเช่นเดียวกัน	2.79	0.83	เห็นด้วย
ค่าเฉลี่ยเจตคติโดยรวมต่อวิชาพลศึกษาด้านสติปัญญา	2.74	0.84	เห็นด้วย
ค่าเฉลี่ยรวมของเจตคติต่อวิชาพลศึกษา	3.01	0.77	เห็นด้วย

จากตารางที่ 4.2. แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างของนักเรียนมัธยมศึกษาปลาย ในกรุงเทพมหานคร และมีเจตคติต่อวิชาพลศึกษาโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติ 3.01 อยู่ในระดับ “เห็นด้วย” เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ลำดับแรกได้แก่ 1.วิชาพลศึกษาทำให้ฉันรู้จักแพ้ รู้จักชนะ รู้จักอภัย (ข้อที่ 20) มีค่าเฉลี่ยของคะแนน 3.42 ระดับคะแนนของเจตคติคือ “เห็นด้วย” 2.ฉันปรบมือให้เกียรติผู้ตัดสินและผู้เล่นทั้งสองฝ่าย เมื่อเริ่มเกมและจบเกม (ข้อที่ 6) มีค่าเฉลี่ยของคะแนน 3.36 ระดับคะแนนของเจตคติคือ “เห็นด้วย” 3.ฉันยอมรับในผลการเล่น และความสามารถของผู้เล่นทั้งสองฝ่าย (ข้อที่ 9) มีค่าเฉลี่ยของคะแนน 3.35 ระดับคะแนนของเจตคติคือ “เห็นด้วย”

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ส่วนที่ 3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา

การแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างของนักเรียนมัธยมศึกษาปลายที่มีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตารางที่ 4.3.1. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับปัจจัยทางด้านจิตวิทยา

รายการ	N=400		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ความเชื่ออำนาจภายในตน			
1. ความภูมิใจของฉัน คือการได้เกรด 4 ในวิชาพลศึกษา	2.71	0.95	เห็นด้วย
2. ฉันมักจะเปรียบเทียบคะแนนวิชาพลศึกษาของฉันกับของเพื่อนเสมอ เพื่อจะได้นำมาพัฒนาตนเองให้ดีขึ้น	2.35	1.04	ปานกลาง
3. ฉันเชื่อว่า ความสำเร็จในการเรียนวิชาพลศึกษา หรือการแข่งขันไม่ได้ขึ้นอยู่กับโชคชะตา	2.79	1.01	เห็นด้วย
4. ฉันเชื่อว่า การประสพอุบัติเหตุจากการแข่งขันหรือไม่ นั้น ขึ้นอยู่กับการกระทำของตนเอง	2.78	0.98	เห็นด้วย
5. ฉันเชื่อว่า ปัญหาทุกอย่างในการแข่งขัน หรือเล่นกีฬา สามารถแก้ไขได้ด้วยสติปัญญาของตนเอง	3.10	0.78	เห็นด้วย
ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเรื่องความเชื่ออำนาจภายในตน	2.75	0.95	เห็นด้วย
แรงจูงใจภายใน			
6. ฉันออกกำลังกายเพื่อลดความอ้วน	2.61	1.15	เห็นด้วย
7. การออกกำลังกาย และเล่นกีฬา เป็นการท้าทายความสามารถ	2.94	0.87	เห็นด้วย
8. ฉันอยากมีรูปร่างที่สง่างาม ฉันจึงตั้งใจเรียนวิชาพลศึกษา	2.49	1.01	ปานกลาง
9. ฉันตั้งใจเรียนวิชาพลศึกษา เพื่อให้มีเสน่ห์ต่อเพศตรงข้าม	1.82	1.21	ปานกลาง
10. วิชาพลศึกษา เป็นวิชาที่ส่งเสริมให้ผู้เรียน ประสบความสำเร็จในชีวิต	2.54	0.94	เห็นด้วย
ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเรื่องแรงจูงใจภายใน	2.48	1.03	ปานกลาง

ตารางที่ 4.3.1. (ต่อ)

รายการ	N=400		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
แรงจูงใจภายนอก			
11. ฉันเป็นที่ยอมรับจากเพื่อนๆ เพราะฉันได้คะแนนดีในวิชาพลศึกษา	2.09	1.04	ปานกลาง
12. ฉันเป็นที่ยอมรับจากเพื่อนๆ เพราะฉันได้เป็นนักกีฬาของโรงเรียน	1.98	1.06	ปานกลาง
13. ฉันจะได้รางวัลที่ฉันต้องการ หากฉันตั้งใจเรียนวิชาพลศึกษา	2.05	1.10	ปานกลาง
14. ฉันต้องการถ้วยรางวัลชนะเลิศ ฉันจึงต้องขยันซ้อมกีฬา	2.31	1.08	ปานกลาง
15. ฉันตั้งใจเรียนวิชาพลศึกษาเพราะต้องการคำชมจากพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูพลศึกษา และคนรอบข้าง	2.06	1.17	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเรื่องแรงจูงใจภายนอก	2.10	1.09	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวมปัจจัยทางด้านจิตวิทยา	2.44	1.03	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.3.1. แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างของนักเรียนมัธยมศึกษาปลาย ในกรุงเทพมหานคร มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยทางด้านจิตวิทยา มีค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 2.44 ซึ่งอยู่ในระดับ “ปานกลาง” เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนปัจจัยทางด้านจิตวิทยาอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ลำดับแรกได้แก่ 1.ฉันเชื่อว่า ปัญหาทุกอย่างในการแข่งขัน หรือเล่นกีฬา สามารถแก้ไขได้ด้วยสติปัญญาของตนเอง (ข้อที่ 5) มีค่าเฉลี่ยของคะแนน 3.10 ระดับคะแนนคือ “เห็นด้วย” 2.การออกกำลังกาย และเล่นกีฬา เป็นการทำให้ความสามารถ (ข้อที่ 7) มีค่าเฉลี่ยของคะแนน 2.94 ระดับคะแนนคือ “เห็นด้วย” และลำดับที่ 3.ฉันเชื่อว่า ความสำเร็จในการเรียนวิชาพลศึกษา หรือการแข่งขันไม่ได้ขึ้นอยู่กับโชคชะตา (ข้อที่ 3) มีค่าเฉลี่ยของคะแนน 2.79 ระดับคะแนนคือ “เห็นด้วย”

ตารางที่ 4.3.2. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับปัจจัยทางด้านสังคม

รายการ	N=400		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง			
1. เมื่อใกล้สอบ หรือใกล้มีการแข่งขันกีฬา พ่อแม่ หรือผู้ปกครองของฉัน จะเป็นคนกระตุ้นและให้กำลังใจฉัน ในการดูหนังสือสอบ หรือฝึกซ้อมทักษะกีฬาเสมอ	2.62	0.99	เห็นด้วย
2. พ่อแม่ หรือผู้ปกครองของฉัน ยอมให้ฉันดูการแข่งขันกีฬาทุกประเภทที่ฉันอยากดู	2.96	0.89	เห็นด้วย
3. พ่อแม่ หรือผู้ปกครองของฉันไม่ชอบวิชาพลศึกษา ฉันจึงไม่ชอบวิชาพลศึกษาไปด้วย	1.41	1.26	ไม่เห็นด้วย
4. พ่อแม่ หรือผู้ปกครองของฉันให้เงินค่าใช้จ่ายเรื่องการเล่นกีฬา และออกกำลังกายเสมอ	2.81	0.90	เห็นด้วย
5. ฉันมีโอกาสนั่งเล่นกีฬา หรือออกกำลังกายประเภทต่างๆ ซึ่งเป็นสิ่งที่ทุกคนในบ้านเห็นว่าถูกต้อง	3.04	0.78	เห็นด้วย
ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเรื่องพ่อแม่ หรือผู้ปกครอง	2.57	0.96	เห็นด้วย
ครูพลศึกษา			
6. ครูพลศึกษาเป็นคนกระตุ้นให้ฉันตั้งใจเรียนวิชาพลศึกษา	2.44	0.95	ปานกลาง
7. ครูพลศึกษาให้ความสำคัญ ใส่ใจ และเป็นห่วงนักเรียนที่ขาดเรียน หรือไม่สบาย	2.64	0.89	เห็นด้วย
8. เมื่อนักเรียนขอความร่วมมือในการจัดกิจกรรมกีฬา อื่นๆ หรือกิจกรรมต่างๆจากครูพลศึกษา ครูพลศึกษาก็ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมพิเศษแก่นักเรียน	2.68	0.89	เห็นด้วย
9. ครูพลศึกษามักจะพูด หรือเล่าเรื่องตลกและทำท่าทางต่างๆที่ทำให้ฉันหัวเราะหรืออมยิ้มระหว่างที่สอนพลศึกษาในชั้นเรียน	2.64	0.93	เห็นด้วย
10. ครูพลศึกษาของฉันมีรูปร่าง หน้าตา และบุคลิกภาพดี	2.34	0.96	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเรื่องครูพลศึกษา	2.55	0.92	เห็นด้วย

ตารางที่ 4.3.2. (ต่อ)

รายการ	N=400		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
เพื่อน			
11. เพื่อนของฉันให้กำลังใจฉันแข่งขันกีฬาไม่ว่าจะใน ชั่วโมงเรียน หรือนอกชั่วโมงเรียนวิชาพลศึกษาก็ตาม	2.90	0.77	เห็นด้วย
12. เพื่อนของฉันเป็นคนเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน	3.17	0.68	เห็นด้วย
13. ฉันกับเพื่อน ไม่เคยทะเลาะกันในขณะที่เรียนวิชา พลศึกษา หรือแข่งขันกีฬา หรือออกกำลังกาย	2.98	0.88	เห็นด้วย
14. ฉันสามารถทำให้เพื่อนชอบวิชาพลศึกษาได้	2.42	0.93	ปานกลาง
15. ฉันและเพื่อนช่วยกันกระตุ้นให้ตั้งใจเรียนในวิชาพลศึกษา	2.61	0.89	เห็นด้วย
ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเรื่องเพื่อน	2.82	0.83	เห็นด้วย
ค่าเฉลี่ยรวมปัจจัยทางด้านสังคม	2.64	0.90	เห็นด้วย

จากตารางที่ 4.3.2. แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างของนักเรียนมัธยมศึกษาปลาย ใน กรุงเทพมหานคร มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยทางด้านสังคม มีค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 2.64 ซึ่งอยู่ในระดับ “เห็นด้วย” เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ลำดับแรกได้แก่ 1.เพื่อนของฉันเป็นคนเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน (ข้อที่ 12) มีค่าเฉลี่ยของคะแนน 3.17 ระดับคะแนนคือ “เห็นด้วย” 2.ฉันมีโอกาสเล่นกีฬา หรือออกกำลังกาย ประเภทต่างๆ ซึ่งเป็นสิ่งที่ทุกคนในบ้านเห็นว่าถูกต้อง (ข้อที่ 5) มีค่าเฉลี่ยของคะแนน 3.04 ระดับคะแนนคือ “เห็นด้วย” และลำดับที่ 3.ฉันกับเพื่อน ไม่เคยทะเลาะกันในขณะที่เรียนวิชาพลศึกษา หรือแข่งขันกีฬา หรือออกกำลังกาย (ข้อที่ 13) มีค่าเฉลี่ยของคะแนน 2.98 ระดับคะแนนคือ “เห็นด้วย”

สถาบันนวัตกรรมการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.3.3. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับปัจจัยทางด้านการเรียนการสอน

รายการ	N=400		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
วิธีสอน			
1. การสอนวิชาพลศึกษาเป็นการสอนที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนและปฏิบัติกิจกรรมในสภาพการณ์จริง	2.98	0.73	เห็นด้วย
2. วิธีการสอนของครูพลศึกษา ส่งเสริมให้ฉันได้คิดแก้ปัญหา วิเคราะห์หาเหตุผลอย่างหลากหลาย ด้วยตนเอง	2.75	0.80	เห็นด้วย
3. วิธีการสอนของครูพลศึกษา มีการเชื่อมโยงศาสตร์ต่างๆ เข้าด้วยกัน คือวิทยาศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์	2.67	0.89	เห็นด้วย
4. เพราะครูพลศึกษามีการจัดการและวางแผนการสอนไว้ล่วงหน้า ทำให้กิจกรรมในชั่วโมงพลศึกษามีความน่าเรียนมากยิ่งขึ้น	2.74	0.92	เห็นด้วย
5. วิชาพลศึกษาที่ฉันเรียนอยู่ มีกฎ และข้อตกลงที่ชัดเจน	2.97	0.81	เห็นด้วย
ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเรื่องวิธีสอน	2.82	0.83	เห็นด้วย
ความเหมาะสมของเนื้อหา			
6. เนื้อหาและกิจกรรมพลศึกษาที่ฉันเรียนอยู่ เหมาะสมกับเพศและวัยของฉัน	2.94	0.81	เห็นด้วย
7. ในชั่วโมงเรียนวิชาพลศึกษา มีกิจกรรมทั้งประเภทบุคคลและประเภททีม	3.08	0.80	เห็นด้วย
8. กิจกรรมพลศึกษา เน้นให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ด้านสมรรถภาพทางกาย ด้านทักษะกีฬา ด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา	3.03	0.75	เห็นด้วย
9. กิจกรรมพลศึกษาในชั่วโมงเรียน มีความท้าทายความสามารถ	2.89	0.82	เห็นด้วย

ตารางที่ 4.3.3. (ต่อ)

รายการ	N=400		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
10. กิจกรรมพลศึกษาในชั่วโมงเรียน มีความยืดหยุ่นในเรื่องเวลา และปรับเปลี่ยนตามความเหมาะสมของประเภทกิจกรรม	2.86	0.83	เห็นด้วย
ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเรื่องความเหมาะสมของเนื้อหา	2.92	0.81	เห็นด้วย
การวัดและประเมินผล			
11. ชั้นมีส่วนร่วมในการกำหนดวัตถุประสงค์ การจัดการเรียนการสอน และการประเมินการสอนในวิชาพลศึกษาด้วย	2.60	0.83	เห็นด้วย
12. การประเมินผลวิชาพลศึกษา มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การสอน	2.76	0.76	เห็นด้วย
13. การประเมินผลวิชาพลศึกษา ต้องคำนึงถึงศักยภาพของนักเรียนเป็นสำคัญ	2.90	0.76	เห็นด้วย
14. ครูพลศึกษาของชั้น ประเมินผลการเรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย	2.76	0.78	เห็นด้วย
15. ครูพลศึกษาช่วยให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ฉัน หลังจากการประเมิน	2.61	0.83	เห็นด้วย
ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเรื่องการวัดและประเมินผล	2.73	0.79	เห็นด้วย
ค่าเฉลี่ยรวมปัจจัยทางการเรียนการสอน	2.84	0.81	เห็นด้วย

จากตารางที่ 4.3.3. แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างของนักเรียนมัธยมศึกษาปลาย ในกรุงเทพมหานคร มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยทางการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 2.84 ซึ่งอยู่ในระดับ “เห็นด้วย” เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ลำดับแรกได้แก่ 1. ในชั่วโมงเรียนวิชาพลศึกษา มีกิจกรรมทั้งประเภทบุคคลและประเภททีม (ข้อที่ 7) มีค่าเฉลี่ยของคะแนน 3.08 ระดับคะแนนของปัจจัยคือ “เห็นด้วย” 2. กิจกรรมพลศึกษา เน้นให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ด้านสมรรถภาพทางกาย ด้านทักษะกีฬา ด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา (ข้อที่ 8) มีค่าเฉลี่ยของคะแนน 3.03 ระดับคะแนนของปัจจัยคือ “เห็น

ด้วย” และลำดับที่ 3.การสอนวิชาพลศึกษาเป็นการสอนที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนและปฏิบัติกิจกรรมในสภาพการณ์จริง (ข้อที่ 1) มีค่าเฉลี่ยของคะแนน 2.98 ระดับคะแนนของปัจจัยคือ “เห็นด้วย”

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.3.4. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับปัจจัยทางด้านกายภาพ

รายการ	N=400		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
สนามกีฬา และอุปกรณ์กีฬา			
1. ฉันจะไม่เรียนวิชาพลศึกษา ถ้าต้องเรียนในที่ที่มีฝุ่นและควันจำนวนมาก	2.65	1.11	เห็นด้วย
2. การเรียนวิชาพลศึกษาในร่ม เป็นสิ่งที่ฉันใฝ่ฝัน	2.50	1.04	ปานกลาง
3. สนามกีฬา หรือสถานที่เรียนวิชาพลศึกษาในโรงเรียน มีความปลอดภัย	2.84	0.83	เห็นด้วย
4. ชุดพลศึกษาของโรงเรียนฉัน เป็นชุดที่เหมาะสมกับการเรียนวิชาพลศึกษา	2.76	0.89	เห็นด้วย
5. อุปกรณ์การเรียนวิชาพลศึกษาไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน ฉันจึงไม่สามารถเรียนวิชาพลศึกษาได้	2.39	1.07	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเรื่องสนามกีฬา และอุปกรณ์กีฬา	2.63	0.99	เห็นด้วย
สภาพอากาศ มลพิษ			
6. โรงเรียนที่ฉันอยู่ มีสภาพแวดล้อมที่ร้อนชื้น	3.15	0.81	เห็นด้วย
7. ฉันไม่ชอบเรียนวิชาพลศึกษาตอนบ่าย	2.52	1.11	เห็นด้วย
8. ฉันไม่ชอบกิจกรรมพลศึกษากลางแจ้ง	2.45	1.09	ปานกลาง
9. ฉันอยากออกไปวิ่งเล่นท่ามกลางสายฝน	2.42	1.22	ปานกลาง
10. สถานที่เรียนวิชาพลศึกษาของฉันมีเสียงดัง เช่น เสียงดังจากโรงอาหาร เสียงดังจากการจราจรบนท้องถนน เป็นต้น	2.10	1.12	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเรื่องสภาพอากาศ มลพิษ	2.53	1.07	เห็นด้วย

ตารางที่ 4.3.4. (ต่อ)

รายการ	N=400		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
สิ่งอำนวยความสะดวก			
11. ห้องน้ำในโรงเรียนมีไม่เพียงพอ และอยู่ไกลจากสถานที่เรียนพลศึกษา ทำให้ฉันลำบากกับการเรียนวิชาพลศึกษา	2.34	1.13	ปานกลาง
12. โรงเรียนของฉันมีตู้เก็บของให้เก็บอุปกรณ์กีฬา และชุดพลศึกษา	2.31	1.15	ปานกลาง
13. โรงเรียนของฉันมีตู้น้ำดื่มที่สะอาดและเพียงพอกับจำนวนนักเรียน	2.55	1.05	เห็นด้วย
14. โรงเรียนของฉัน มีอุปกรณ์กีฬาให้ฉันเบิกได้สะดวก	2.41	1.07	ปานกลาง
15. ฉันสนใจในการเรียนวิชาพลศึกษา เพราะมีห้องพยาบาลที่มีประสิทธิภาพ	2.60	1.04	เห็นด้วย
ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเรื่องสิ่งอำนวยความสะดวก	2.44	1.09	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวมปัจจัยทางด้านกายภาพ	2.53	1.05	เห็นด้วย

จากตารางที่ 4.3.4. แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างของนักเรียนมัธยมศึกษาปลาย ในกรุงเทพมหานคร มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยทางด้านกายภาพ มีค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 2.53 ซึ่งอยู่ในระดับ “เห็นด้วย” เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ลำดับแรกได้แก่ 1.โรงเรียนที่ฉันอยู่ มีสภาพแวดล้อมที่ร่มรื่น (ข้อที่ 6) มีค่าเฉลี่ยของคะแนน 3.15 ระดับคะแนนของปัจจัยคือ “เห็นด้วย” 2.สนามกีฬา หรือสถานที่เรียนวิชาพลศึกษาในโรงเรียน มีความปลอดภัย (ข้อที่ 3) มีค่าเฉลี่ยของคะแนน 2.84 ระดับคะแนนของปัจจัยคือ “เห็นด้วย” และลำดับที่ 3.ชุดพลศึกษาของโรงเรียนฉัน เป็นชุดที่เหมาะสมกับการเรียนวิชาพลศึกษา (ข้อที่ 4) มีค่าเฉลี่ยของคะแนน 2.76 ระดับคะแนนของปัจจัยคือ “เห็นด้วย”

ส่วนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา

4.1. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยหลัก 4 ตัว กับการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา

ตารางที่ 4.4.1. แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา กับตัวแปรปัจจัยหลัก 4 ตัว

ปัจจัย	เจตคติที่ดีต่อวิชา พลศึกษา	ปัจจัยทางด้าน จิตวิทยา	ปัจจัยทางด้าน สังคม	ปัจจัยทางด้าน การเรียนการสอน	ปัจจัยทางด้าน กายภาพ
เจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา	1.000				
ปัจจัยทางด้านจิตวิทยา	.545**	1.000			
ปัจจัยทางด้านสังคม	.578**	.630**	1.000		
ปัจจัยทางด้านการเรียนการสอน	.596**	.475**	.711**	1.000	
ปัจจัยทางด้านกายภาพ	.335**	.500**	.485**	.494**	1.000

** $p < .01$

จากตารางที่ 4.4.1. ผลการวิเคราะห์พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรมีความสัมพันธ์ในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยตัวแปรที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุดคือ ปัจจัยทางด้านการเรียนการสอนกับปัจจัยทางด้านสังคม มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .711 รองลงมาคือปัจจัยทางด้านสังคมกับปัจจัยทางด้านจิตวิทยา มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .630 ลำดับที่ 3 คือ ปัจจัยทางด้านการเรียนการสอนกับปัจจัยทางด้านเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .578

ในส่วนของความสัมพันธ์กับตัวแปรเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษานั้น ปัจจัยที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ปัจจัยทางด้านการเรียนการสอน มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .596 ลำดับที่สองได้แก่ ปัจจัยทางด้านสังคม มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .578 และลำดับที่ 3 ได้แก่ ปัจจัยทางด้านจิตวิทยา มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .545

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4.2. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยย่อย 12 ตัว และการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา

ตารางที่ 4.4.2. แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา กับตัวแปรปัจจัยย่อย 12 ตัว

ปัจจัย	ATTP	ปัจจัยทางด้านจิตวิทยา			ปัจจัยทางด้านสังคม			ปัจจัยทางการเรียนการสอน			ปัจจัยทางด้านกายภาพ		
		PFEB	PFIM	PFEM	SFPR	SFPT	SFPE	TFMT	TFSU	TFME	EFFE	EFCP	EFFA
ATTP	1.000												
ปัจจัย ทางด้าน จิตวิทยา	PFEB	.537**	1.000										
	PFIM	.441**	.522**	1.000									
	PFEM	.408**	.483**	.598**	1.000								
ปัจจัย ทางด้าน สังคม	SFPR	.405**	.440**	.493**	.510**	1.000							
	SFPT	.447**	.436**	.366**	.393**	.484**	1.000						
	SFPE	.536**	.442**	.356**	.378**	.450**	.444**	1.000					
ปัจจัย ทางด้าน การเรียน การสอน	TFMT	.517**	.432**	.294**	.327**	.412**	.612**	.559**	1.000				
	TFSU	.512**	.399**	.266**	.225**	.358**	.457**	.536**	.667**	1.000			
	TFME	.512**	.399**	.363**	.408**	.411**	.555**	.468**	.581**	.588**	1.000		
ปัจจัย ทางด้าน กายภาพ	EFFE	.291**	.371**	.263**	.338**	.339**	.308**	.363**	.399**	.390**	.404**	1.000	
	EFCP	.136**	.266**	.213**	.285**	.233**	.258**	.186**	.207**	.134**	.287**	.467**	1.000
	EFFA	.348**	.380**	.376**	.410**	.350**	.374**	.308**	.397**	.314**	.455**	.376**	.426**

** $p < .01$

จากตารางที่ 4.4.2. ผลการวิเคราะห์พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรมีความสัมพันธ์ในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยตัวแปรที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุดคือ ปัจจัยทางด้านวิธีสอนกับปัจจัยทางด้านความเหมาะสมของเนื้อหา มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .667 รองลงมาคือปัจจัยทางด้านความเหมาะสมของเนื้อหา กับปัจจัยทางด้านการวัดและประเมินผล มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .588 ลำดับที่ 3 คือ ปัจจัยทางด้านวิธีสอนกับปัจจัยทางด้านการวัดและประเมินผล มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .581

ในส่วนของความสัมพันธ์กับตัวแปรเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษานั้น ปัจจัยที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด 3 ลำดับแรกได้แก่ ปัจจัยทางด้านความเชื่ออำนาจภายในตน มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .537 ลำดับที่สองได้แก่ ปัจจัยทางด้านเพื่อน มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .536 และลำดับที่ 3 ได้แก่ ปัจจัยทางด้านวิธีสอน มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .517

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ส่วนที่ 5 สมการทำนายการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา

5.1. สมการทำนายการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา เมื่อวิเคราะห์จากปัจจัยหลัก 4 ตัว

ตารางที่ 4.5.1. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยหลัก 4 ตัว ด้วยสถิติการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน แสดงค่า R และ R Square ของแต่ละขั้นตอน และค่าผิดพลาดของการคาดประมาณด้วยสมการในการทำนายการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษาของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

ลำดับ	ปัจจัย	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	F	Sig. F
1.	ปัจจัยทางการเรียนการสอน	.596	.356	.354	.370	219.598**	.000
2.	ปัจจัยทางด้านจิตวิทยา	.667	.444	.442	.344	185.816**	.000
3.	ปัจจัยทางด้านสังคม	.672	.452	.448	.342	108.981**	.000

** $p < .01$

จากตารางที่ 4.5.1. แสดงว่า ปัจจัยหลักที่ถูกเลือกเข้าสู่สมการทำนายการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา มี 3 ตัว โดยเรียงตามลำดับดังนี้ 1.ปัจจัยทางการเรียนการสอน 2.ปัจจัยทางด้านจิตวิทยา 3.ปัจจัยทางด้านสังคม โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (R Square หรือ R^2) สูงขึ้นตามลำดับการเข้าสู่สมการ ส่วนปัจจัยทางด้านกายภาพ พบว่าไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงไม่นำปัจจัยนี้เข้าสู่สมการ ปัจจัยทั้ง 3 ตัวที่เข้าสู่สมการ ร่วมกันทำนายการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา ได้ร้อยละ 45.2

ตารางที่ 4.5.2. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยหลัก 4 ตัว ด้วยสถิติการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน แสดงอิทธิพลของปัจจัยหลัก ในการทำนายการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษาของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

ลำดับ	ปัจจัย	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
		B	Std. Error	β		
	ค่าคงที่ (Constant)	1.265	.101		12.518**	.000
1.	ปัจจัยทางการเรียนการสอน	.315	.046	.360	6.793**	.000
2.	ปัจจัยทางด้านจิตวิทยา	.208	.035	.285	5.947**	.000
3.	ปัจจัยทางด้านสังคม	.132	.056	.142	2.370*	.018

* $p < .05$, ** $p < .01$

จากตารางที่ 4.5.2. แสดงว่า ปัจจัยหลักที่สามารถทำนายการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ปัจจัยทางด้านการเรียนการสอน ปัจจัยทางด้านจิตวิทยา ปัจจัยทางด้านสังคม โดยที่ค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวพยากรณ์ซึ่งอยู่ในรูปคะแนนดิบคือ “B” ดังนั้นจึงสามารถเขียนสมการถดถอยในรูปคะแนนดิบ ได้ดังนี้

สมการถดถอยในรูปคะแนนดิบ ของตัวแปรปัจจัยหลัก

$$\hat{Y}_{\text{เจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา}} = 1.265 + .315(\text{ปัจจัยทางด้านการเรียนการสอน}) + .208(\text{ปัจจัยทางด้านจิตวิทยา}) + .132(\text{ปัจจัยทางด้านสังคม})$$

ค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวพยากรณ์ซึ่งอยู่ในรูปคะแนนมาตรฐานคือ “ β ” ดังนั้นจึงสามารถสมการถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้

สมการถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน ของตัวแปรปัจจัยหลัก

$$\hat{Z}_{\text{เจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา}} = .360 Z_{(\text{ปัจจัยทางด้านการเรียนการสอน})} + .285 Z_{(\text{ปัจจัยทางด้านจิตวิทยา})} + .142 Z_{(\text{ปัจจัยทางด้านสังคม})}$$

จากสมการถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐานสามารถเรียงตามความสำคัญของปัจจัยหลัก 4 ตัว พบว่ามีปัจจัย 3 ตัว ที่ทำนายการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายได้ดังนี้ ปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการทำนายการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษาคือ ปัจจัยทางด้านการเรียนการสอน รองลงมาได้แก่ ปัจจัยทางด้านจิตวิทยา และปัจจัยทางด้านสังคม ตามลำดับ

ปัจจัยทางด้านการเรียนการสอน เป็นปัจจัยหลักที่มีความสำคัญ และส่งผลต่อการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษามากที่สุด ดังนั้น ผู้วิจัยจึงนำเฉพาะปัจจัยหลักทางด้านการเรียนการสอน มาวิเคราะห์เพิ่มเติม เพื่อหาว่า ปัจจัยย่อยตัวใดในปัจจัยหลัก ที่ส่งผลต่อการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษามากที่สุด

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.5.3. ผลการวิเคราะห์เฉพาะปัจจัยย่อยในปัจจัยหลักทางการเรียนการสอน ด้วยสถิติการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นต่อน แสดงค่า R และ R Square ของแต่ละขั้นต่อน และค่าผิดพลาดของการคาดประมาณด้วยสมการ ในการทำนายการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษาของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

ลำดับ	ปัจจัย	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	F	Sig. F
1.	ปัจจัยทางด้านวิธีสอน	.517	.267	.265	.395	145.130**	.000
2.	ปัจจัยทางการวัดและประเมินผล	.579	.335	.332	.377	99.975**	.000
3.	ปัจจัยทางด้านความเหมาะสมของเนื้อหา	.597	.356	.352	.371	73.098**	.000

** $p < .01$

จากตารางที่ 4.5.3. แสดงว่า ปัจจัยย่อยในปัจจัยหลักทางการเรียนการสอนที่ถูกเลือกเข้าสู่สมการทำนายการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา มี 3 ตัว โดยเรียงตามลำดับดังนี้ 1.ปัจจัยทางด้านวิธีสอน 2.ปัจจัยทางการวัดและประเมินผล และ 3.ปัจจัยทางด้านความเหมาะสมของเนื้อหา โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (R Square หรือ R^2) สูงขึ้นตามลำดับการเข้าสู่สมการ ปัจจัยย่อย 3 ตัวที่เข้าสู่สมการ ร่วมกันทำนายการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา ได้ร้อยละ 35.6

ตารางที่ 4.5.4. ผลการวิเคราะห์เฉพาะปัจจัยย่อยในปัจจัยหลักทางการเรียนการสอน ด้วยสถิติการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นต่อน แสดงอิทธิพลของปัจจัยย่อยในปัจจัยหลักทางการเรียนการสอน ในการทำนายการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษาของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

ลำดับ	ปัจจัย	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
		B	Std. Error	β		
	ค่าคงที่ (Constant)	1.535	.102		15.023**	.000
1.	ปัจจัยทางด้านวิธีสอน	.167	.042	.229	4.012**	.000
2.	ปัจจัยทางการวัดและประเมินผล	.200	.041	.257	4.897**	.000
3.	ปัจจัยทางด้านความเหมาะสมของเนื้อหา	.157	.043	.208	3.633*	.000

** $p < .01$

จากตารางที่ 4.5.4. แสดงว่า ปัจจัยย่อยในปัจจัยหลักทางการเรียนการสอนที่สามารถทำนายการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ปัจจัยทางด้านวิธีสอน ปัจจัยทางการวัดและประเมินผล และปัจจัยทางด้านความเหมาะสมของเนื้อหา โดยที่ค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวพยากรณ์ซึ่งอยู่ในรูปคะแนนดิบคือ “B” ดังนั้นจึงสามารถวิเคราะห์ได้ว่าปัจจัยย่อยในปัจจัยหลักทางการเรียนการสอน ที่ส่งผลต่อการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายได้มากที่สุด ปัจจัยทางการวัดและประเมินผล

5.2. สมการทำนายการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา เมื่อวิเคราะห์จากปัจจัยย่อย 12 ตัว

ตารางที่ 4.5.5. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยย่อย 12 ตัว ด้วยสถิติการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน แสดงค่า R และ R Square ของแต่ละขั้นตอน และค่าผิดพลาดของการคาดประมาณด้วยสมการในการทำนายการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษาของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

ลำดับ	ปัจจัย	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	F	Sig. F
1.	ปัจจัยทางด้านความเชื่ออำนาจภายในตน	.537	.288	.287	.389	161.228**	.000
2.	ปัจจัยทางด้านเพื่อน	.632	.400	.397	.358	132.075**	.000
3.	ปัจจัยทางการวัดและประเมินผล	.670	.448	.444	.344	107.313**	.000
4.	ปัจจัยทางด้านความเหมาะสมของเนื้อหา	.680	.462	.456	.340	84.781**	.000
5.	ปัจจัยทางด้านแรงจูงใจภายใน	.689	.474	.468	.336	71.113**	.000

** $p < .01$

จากตารางที่ 4.5.5. แสดงว่า ปัจจัยย่อยที่ถูกเลือกเข้าสู่สมการทำนายการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา มี 5 ตัว โดยเรียงตามลำดับได้ดังนี้ 1.ปัจจัยทางด้านความเชื่ออำนาจภายในตน 2.ปัจจัยทางด้านเพื่อน 3.ปัจจัยทางการวัดและประเมินผล 4.ปัจจัยทางด้านความเหมาะสมของเนื้อหา และ 5.ปัจจัยทางด้านแรงจูงใจภายใน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย (R Square หรือ R^2) สูงขึ้นตามลำดับการเข้าสู่สมการ ปัจจัยทั้ง 5 ตัวที่เข้าสู่สมการ ร่วมกันทำนายการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา ได้ร้อยละ 47.4

ตารางที่ 4.5.6. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยย่อย 12 ตัว ด้วยสถิติการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน แสดงอิทธิพลของปัจจัยย่อย ในการทำนายการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง ทั้งหมด

ลำดับ	ปัจจัย	Unstandardized		Standardized	t	Sig.
		Coefficients		Coefficients		
		B	Std. Error	β		
	ค่าคงที่ (Constant)	1.126	.102		11.000**	.000
1.	ปัจจัยทางด้านความเชื่อ					
	อำนาจภายในตน	.172	.033	.238	5.141**	.000
2.	ปัจจัยทางด้านเพื่อน	.168	.036	.215	4.643**	.000
3.	ปัจจัยทางการวัดและ					
	ประเมินผล	.132	.037	.171	3.580**	.000
4.	ปัจจัยทางด้านความ					
	เหมาะสมของเนื้อหา	.125	.037	.166	3.387**	.001
5.	ปัจจัยทางด้านแรงจูงใจ					
	ภายใน	.085	.028	.134	3.051**	.002

** $p < .01$

จากตารางที่ 4.5.6. แสดงว่า ปัจจัยที่สามารถทำนายการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ปัจจัยทางด้านความเชื่ออำนาจภายในตน ปัจจัยทางด้านเพื่อน ปัจจัยทางด้านการวัดและประเมินผล ปัจจัยทางด้านความเหมาะสมของเนื้อหา และปัจจัยทางด้านแรงจูงใจภายใน โดยที่ค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวพยากรณ์ซึ่งอยู่ในรูปคะแนนดิบคือ "B" ดังนั้นจึงสามารถเขียนสมการถดถอยในรูปคะแนนดิบ ได้ดังนี้

สมการถดถอยในรูปคะแนนดิบ ของตัวแปรปัจจัยย่อย

$$\begin{aligned} \hat{Y}_{\text{เจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา}} &= 1.126 + .172 (\text{ปัจจัยทางด้านความเชื่ออำนาจภายในตน}) \\ &+ .168 (\text{ปัจจัยทางด้านเพื่อน}) \\ &+ .132 (\text{ปัจจัยทางการวัดและประเมินผล}) \\ &+ .125 (\text{ปัจจัยทางด้านความเหมาะสมของเนื้อหา}) \\ &+ .085 (\text{ปัจจัยทางด้านแรงจูงใจภายใน}) \end{aligned}$$

ค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวพยากรณ์ซึ่งอยู่ในรูปคะแนนมาตรฐานคือ “ β ” ดังนั้นจึงสามารถเขียนสมการถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้

สมการถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน ของตัวแปรปัจจัยย่อย

$$\begin{aligned} \hat{Z}_{\text{เจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา}} &= .238 Z_{\text{ปัจจัยทางด้านความเชื่ออำนาจภายในตน}} \\ &+ .215 Z_{\text{ปัจจัยทางด้านเพื่อน}} \\ &+ .171 Z_{\text{ปัจจัยทางด้านการวัดและประเมินผล}} \\ &+ .166 Z_{\text{ปัจจัยทางด้านความเหมาะสมของเนื้อหา}} \\ &+ .134 Z_{\text{ปัจจัยทางด้านแรงจูงใจภายใน}} \end{aligned}$$

จากสมการถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐานสามารถเรียงตามความสำคัญของปัจจัยย่อย 12 ตัว พบว่ามีปัจจัย 5 ตัว ที่ทำนายนายกรมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ดังนั้น ปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการทำนายนายกรมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษาคือ ปัจจัยทางด้านความเชื่ออำนาจภายในตน รองลงมาได้แก่ 2.ปัจจัยทางด้านเพื่อน 3.ปัจจัยทางด้านการวัดและประเมินผล 4.ปัจจัยทางด้านความเหมาะสมของเนื้อหา และ 5.ปัจจัยทางด้านแรงจูงใจภายในตามลำดับ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในกรุงเทพมหานคร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย คือ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร มีจำนวนทั้งสิ้น 145,847 คน (<http://www.thaiedstat.org>, 19 กันยายน 2550) ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 540 คน ได้รับแบบสอบถามคืนทั้งสิ้น 416 ชุด คิดเป็นร้อยละ 77.03 เพื่อให้ข้อมูลมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงคัดเลือกแบบสอบถามที่ผู้ตอบ ตอบแบบสอบถามได้สมบูรณ์ ครบถ้วน และเหมาะสมที่จะนำมาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป จึงได้จำนวนแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างที่จะนำมาวิเคราะห์ข้อมูลจำนวนทั้งสิ้น 400 ชุด เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเอง ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows Version 14 ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง นำมาแจกแจงความถี่ หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง จากนั้นศึกษาและวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษาโดยใช้สถิติวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) และหาสมการทำนายการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน (Stepwise Regression Analysis)

สรุปผลการวิจัย

1. สถานภาพทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวนมากกว่าครึ่งเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 60.5 ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 คิดเป็นร้อยละ 34.0 และโรงเรียนที่นักเรียนเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยในครั้งนี้มากที่สุดคือโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ คิดเป็นร้อยละ 42.5 นับถือศาสนาพุทธ คิดเป็นร้อยละ 97.3 ลำดับการเกิดของนักเรียนส่วนใหญ่เป็นลูกคนโต คิดเป็นร้อยละ 46.3 ลักษณะรูปร่างสมส่วน คิดเป็นร้อยละ 58.3 มีส่วนสูงอยู่ที่ระหว่าง 161 – 170 เซนติเมตร คิดเป็นร้อยละ 39.8 ไม่มีโรคประจำตัว คิดเป็นร้อยละ 80.5 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว

มากกว่า 50,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 43.8 ระดับคะแนนเฉลี่ยรวมทุกวิชาอยู่ที่ 3.51 – 4.00 คิดเป็นร้อยละ 46.8 ระดับคะแนนเฉลี่ยของวิชาพลศึกษาอยู่ที่ 3.51 – 4.00 คิดเป็นร้อยละ 75.5 เล็กปฏิบัติกิจกรรมในเวลาว่างด้วยการฟังเพลง คิดเป็นร้อยละ 82.5 ให้ความสนใจกับกีฬาประเภทแบดมินตัน คิดเป็นร้อยละ 55.2 และส่วนใหญ่ไม่ได้เป็นนักกีฬาของโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 52.0 การออกกำลังกายของนักเรียนต่อสัปดาห์จะออกกำลังกายประมาณ 2 – 3 วันต่อสัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 40.3 ในแต่ละครั้งที่ออกกำลังกายจะใช้เวลาออกกำลังกายมากกว่า 30 นาที คิดเป็นร้อยละ 33.8 วัตถุประสงค์ในการออกกำลังกายคือเพื่อให้ร่างกายแข็งแรง คิดเป็นร้อยละ 48.6 นักเรียนส่วนมากจะขอคำปรึกษาเกี่ยวกับวิชาพลศึกษากับพ่อแม่ หรือผู้ปกครอง คิดเป็นร้อยละ 26.8 มีเพื่อนเป็นผู้ร่วมออกกำลังกายร่วมกับนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 40.5 และเพื่อนเป็นผู้กระตุ้นให้นักเรียนออกกำลังกายมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 34.5 สิ่งทีกระตุ้นให้นักเรียนเล่นกีฬาและออกกำลังกายคือ เวลาและโอกาส คิดเป็นร้อยละ 60.8 ความชอบในวิชาพลศึกษาของนักเรียนคือ ชอบปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 46.8

2. เจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา ของกลุ่มตัวอย่าง

นักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษาเฉลี่ย 3.01 ระดับคะแนนของเจตคติโดยรวมคือ “เห็นด้วย” แบบวัดเจตคติแบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ 1.ทางด้านร่างกาย 2.ทางด้านจิตใจ 3.ทางด้านอารมณ์ 4.ทางด้านสังคม และ 5.ทางด้านสติปัญญา โดยที่ค่าเฉลี่ยเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษาทางด้านร่างกายคือ 3.13 ระดับคะแนนเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษาทางด้านร่างกายคือ “เห็นด้วย” ค่าเฉลี่ยเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษาทางด้านจิตใจคือ 3.07 ระดับคะแนนเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษาทางด้านจิตใจคือ “เห็นด้วย” ค่าเฉลี่ยเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษาทางด้านอารมณ์คือ 3.10 ระดับคะแนนเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษาทางด้านอารมณ์คือ “เห็นด้วย” ค่าเฉลี่ยเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษาทางด้านสังคมคือ 3.04 ระดับคะแนนเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษาทางด้านสังคมคือ “เห็นด้วย” และค่าเฉลี่ยเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษาทางด้านสติปัญญาคือ 2.74 ระดับคะแนนเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษาทางด้านสติปัญญาคือ “เห็นด้วย”

3. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา

3.1. ปัจจัยทางด้านจิตวิทยา พบว่านักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นโดยรวมของปัจจัยทางด้านจิตวิทยาคือ 2.44 อยู่ในระดับ “ปานกลาง” ความคิดเห็นเรื่องความเชื่ออำนาจภายในตน มีค่าเฉลี่ยที่ 2.75 อยู่ในระดับ “เห็นด้วย” เรื่องแรงจูงใจภายใน มีค่าเฉลี่ย 2.48 อยู่ในระดับ “ปานกลาง” เรื่องแรงจูงใจภายนอก มีค่าเฉลี่ย 2.10 อยู่ในระดับ “ปานกลาง”

3.2. ปัจจัยทางด้านสังคม พบว่านักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นโดยรวมของปัจจัยทางด้านสังคมคือ 2.64 อยู่ในระดับ “เห็นด้วย” ความคิดเห็นเรื่องเรื่องพ่อแม่ หรือผู้ปกครอง มีค่าเฉลี่ยที่ 2.57 อยู่ในระดับ “เห็นด้วย” เรื่องครูพลศึกษา มีค่าเฉลี่ย 2.55 อยู่ในระดับ “เห็นด้วย” เรื่องเพื่อน มีค่าเฉลี่ย 2.82 อยู่ในระดับ “เห็นด้วย”

3.3. ปัจจัยทางการเรียนการสอน พบว่านักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นโดยรวม ของปัจจัยทางการเรียนการสอนคือ 2.84 อยู่ในระดับ “เห็นด้วย” เรื่องวิธีสอน มีค่าเฉลี่ยที่ 2.82 อยู่ในระดับ “เห็นด้วย” เรื่องความเหมาะสมของเนื้อหา มีค่าเฉลี่ย 2.89 อยู่ในระดับ “เห็นด้วย” เรื่องการวัดและประเมินผล มีค่าเฉลี่ย 2.73 อยู่ในระดับ “เห็นด้วย”

3.4. ปัจจัยทางด้านกายภาพ พบว่านักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นโดยรวมของปัจจัยทางด้านกายภาพคือ 2.53 อยู่ในระดับ “เห็นด้วย” ความคิดเห็นเรื่องสนามกีฬา และอุปกรณ์กีฬา มีค่าเฉลี่ยที่ 2.63 อยู่ในระดับ “เห็นด้วย” เรื่องสภาพอากาศมลพิษ มีค่าเฉลี่ย 2.53 อยู่ในระดับ “เห็นด้วย” เรื่องสิ่งอำนวยความสะดวก มีค่าเฉลี่ย 2.44 อยู่ในระดับ “ปานกลาง”

4. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

4.1. ปัจจัยหลัก 4 ตัว มีความสัมพันธ์กับการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เรียงตามลำดับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษามากที่สุดคือ ปัจจัยทางการเรียนการสอน มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .596 รองลงมาคือปัจจัยทางด้านสังคม มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .578 ปัจจัยทางด้านจิตวิทยา มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .545 และปัจจัยทางด้านกายภาพ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .335 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยหลักแล้ว พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่มีค่าสูงที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางด้านสังคม กับปัจจัยทางการเรียนการสอน มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .711 และคู่ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กันรองลงมาเป็นลำดับ 2 ได้แก่ ปัจจัยทางด้านสังคม กับปัจจัยทางการเรียนการสอน มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .630 และปัจจัยทางด้านจิตวิทยา มีความสัมพันธ์กับปัจจัยทางด้านกายภาพ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์รองลงมาเป็นลำดับ 3 มีค่าเท่ากับ .500

4.2. ปัจจัยย่อย 12 ตัว มีความสัมพันธ์กับเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดย 3 ลำดับแรกที่เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษามากที่สุดคือ ปัจจัยทางด้านความเชื่ออำนาจภายในตน มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 537 ลำดับที่สองได้แก่ ปัจจัยทางด้านเพื่อน มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .536 ลำดับที่ 3 ได้แก่ ปัจจัยทางด้านวิธีสอน มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .517

เมื่อพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยย่อยแล้ว พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่มีค่าสูงที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางด้านวิธีสอน กับปัจจัยทางด้านความเหมาะสมของเนื้อหา มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .667 และคู่ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กันรองลงมาเป็นลำดับ 2 ได้แก่ ปัจจัยทางด้านพ่อแม่ หรือผู้ปกครอง กับปัจจัยทางด้านครูพลศึกษา มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .612 และปัจจัยทางด้านแรงจูงใจภายใน มีความสัมพันธ์กับปัจจัยทางด้านแรงจูงใจภายนอก โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์รองลงมาเป็นลำดับ 3 มีค่าเท่ากับ .598

5. สมการทำนายการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา

5.1. การวิเคราะห์ปัจจัยหลัก 4 ตัว เพื่อหาสมการทำนายการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ด้วยสถิติการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน (Stepwise Regression Analysis) พบว่ามีปัจจัยที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสู่สมการ 3 ตัว เรียงตามลำดับคือ 1.ปัจจัยทางการเรียนการสอน 2.ปัจจัยทางด้านจิตวิทยา และ 3.ปัจจัยทางด้านสังคม ปัจจัยทั้ง 3 ตัวนี้ สามารถร่วมกันทำนายการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษาได้ร้อยละ 45.2 โดยสามารถเขียนเป็นสมการทำนายได้ดังต่อไปนี้

สมการถดถอยในรูปคะแนนดิบ ของตัวแปรปัจจัยหลัก

$$\hat{Y}_{\text{เจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา}} = 1.265 + .315(\text{ปัจจัยทางการเรียนการสอน}) \\ + .208(\text{ปัจจัยทางด้านจิตวิทยา}) + .132(\text{ปัจจัยทางด้านสังคม})$$

สมการถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน ของตัวแปรปัจจัยหลัก

$$\hat{Z}_{\text{เจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา}} = .360 Z_{(\text{ปัจจัยทางการเรียนการสอน})} + .285 Z_{(\text{ปัจจัยทางด้านจิตวิทยา})} \\ + .142 Z_{(\text{ปัจจัยทางด้านสังคม})}$$

จากการวิเคราะห์ปัจจัยหลัก 4 ตัว พบว่าปัจจัยหลักทางการเรียนการสอน เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษามากที่สุด ดังนั้น ผู้วิจัยจึงนำเฉพาะปัจจัยหลักทางการเรียนการสอนมาวิเคราะห์เพิ่มเติม เพื่อหาว่า ปัจจัยย่อยตัวใดในปัจจัยหลักทางการเรียนการสอน ที่ส่งผลต่อการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษามากที่สุด โดยจากการวิเคราะห์ พบว่า ปัจจัยย่อยทางการวัดและประเมินผล เป็นปัจจัยย่อยในปัจจัยปัจจัยหลักทางการเรียนการสอน ที่ส่งผลต่อการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษามากที่สุด

5.2. การวิเคราะห์ปัจจัยย่อย 12 ตัว เพื่อหาสมการทำนายการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ด้วยสถิติการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน (Stepwise Regression Analysis) พบว่ามีปัจจัยที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสู่สมการ 5 ตัว เรียงตามลำดับคือ 1.ปัจจัยทางด้านความเชื่ออำนาจภายในตน 2.ปัจจัยทางด้านเพื่อน 3.ปัจจัยทางการวัดและประเมินผล 4.ปัจจัยทางด้านความเหมาะสมของเนื้อหา และ 5.ปัจจัยทางด้านแรงจูงใจภายใน ปัจจัยทั้ง 5 ตัวนี้ สามารถร่วมกันทำนายการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษาได้ร้อยละ 47.4 โดยสามารถเขียนเป็นสมการทำนายได้ดังต่อไปนี้

สมการถดถอยในรูปคะแนนดิบ ของตัวแปรปัจจัยย่อย

$$\begin{aligned} \hat{Y}_{\text{เจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา}} &= 1.126 + .172 (\text{ปัจจัยทางด้านความเชื่ออำนาจภายในตน}) \\ &+ .168 (\text{ปัจจัยทางด้านเพื่อน}) \\ &+ .132 (\text{ปัจจัยทางการวัดและประเมินผล}) \\ &+ .125 (\text{ปัจจัยทางด้านความเหมาะสมของเนื้อหา}) \\ &+ .085 (\text{ปัจจัยทางด้านแรงจูงใจภายใน}) \end{aligned}$$

สมการถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน ของตัวแปรปัจจัยย่อย

$$\begin{aligned} \hat{Z}_{\text{เจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา}} &= .238 Z_{(\text{ปัจจัยทางด้านความเชื่ออำนาจภายในตน})} \\ &+ .215 Z_{(\text{ปัจจัยทางด้านเพื่อน})} \\ &+ .171 Z_{(\text{ปัจจัยทางการวัดและประเมินผล})} \\ &+ .166 Z_{(\text{ปัจจัยทางด้านความเหมาะสมของเนื้อหา})} \\ &+ .134 Z_{(\text{ปัจจัยทางด้านแรงจูงใจภายใน})} \end{aligned}$$

อภิปรายผลการวิจัย

1. สถานภาพทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

จากการวิจัยพบว่านักเรียนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มากกว่าครึ่งเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 60.5 (ข้อที่ 1) โดยสอดคล้องกับข้อมูลจาก สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2551) ที่สำรวจจำนวนประชากรทั่วราชอาณาจักรไทยในปี พ.ศ. 2549 มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 62,828,706 เป็นเพศชายจำนวน 31,007,857 คน และเป็นเพศหญิงจำนวน 31,820,849 คน และจำนวนประชากรในกรุงเทพมหานคร มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 5,695,956 คน เป็นเพศชายจำนวน 2,721,273 คน และเป็นเพศหญิงจำนวน 2,974,683 คน และข้อมูลจำนวนประชากรที่มีอายุ 15 – 19 ปี ในราชอาณาจักรไทยในปี พ.ศ. 2549 พบว่ามีทั้งสิ้น 4,634,904 คน เป็นเพศชายจำนวน 2,369,104 คน และเป็นเพศหญิงจำนวน 2,265,800 คน จากข้อมูลดังกล่าว พบว่า จำนวนประชากรเพศหญิงมีจำนวนมากกว่าเพศชาย สาเหตุหนึ่งเป็นเพราะว่าอายุขัยเฉลี่ย ของประชากรหญิงสูงกว่าประชากรชาย และในระดับพื้นที่ย่อย ขึ้นอยู่กับการย้ายถิ่นของเพศชาย หรือเพศหญิงด้วย

จากการวิจัยพบว่านักเรียนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้เวลาว่าง (ข้อที่ 11) ไปกับการฟังเพลง (ร้อยละ 82.5) รองลงมาคือ ดูโทรทัศน์ (ร้อยละ 74.7) อ่านหนังสือ (ร้อยละ 68.9) ท่องอินเทอร์เน็ต (ร้อยละ 66.9) ดูหนัง (ร้อยละ 59.1) และเล่นเกม (ร้อยละ 54.9) จะสังเกตได้ว่าการใช้เวลาว่างสำหรับการออกกำลังกายมีจำนวนน้อยกว่าครึ่ง (ร้อยละ 47.9) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุรสีห์ สงทานินทร์ (2546) ที่ได้กล่าวถึงพฤติกรรมการออกกำลังกายว่า ในรอบหนึ่งเดือนที่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายปฏิบัติกิจกรรมเป็นประจำมากที่สุดได้แก่ กิจกรรมนันทนาการประเภท ดูโทรทัศน์ ฟังเพลง อ่านหนังสือ เล่นเกมคอมพิวเตอร์ และท่องอินเทอร์เน็ต (ร้อยละ 60.87) โดยที่จากการที่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายไม่ค่อยมีการปฏิบัติกิจกรรมที่มีการเคลื่อนไหวของร่างกายนั้น เป็นผลมาจากการรับเอาค่านิยม เทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาเพิ่มความสะดวกสบายในการดำเนินชีวิตประจำวัน และความเครียดที่เกิดขึ้นในวัยของนักเรียน นั่นคือ “วัยรุ่นน”

เนื่องจากการวิจัยในครั้งนี้ กลุ่มประชากรเป็นวัยรุ่นน ซึ่งเป็นวัยที่มีความเปลี่ยนแปลงในหลายๆด้านอย่างมาก ทั้งทางด้านการเจริญเติบโตทางด้านร่างกาย การเปลี่ยนแปลงทางด้านจิตใจ อารมณ์ การเข้าสังคม และการพัฒนาการทางด้านสติปัญญา การเรียน การงาน การค้นหาอุดมคติในชีวิต ฯลฯ สิ่งต่างๆเหล่านี้ วัยรุ่นจะได้มาจากการเรียนรู้ การเลียนแบบ และจากการทดลองบทบาทในทุกแง่มุมของชีวิต จึงเป็นระยะที่จะเห็นการแสดงออก

ของพฤติกรรมต่างๆ ที่เด่นชัดต่างจากคนในวัยอื่น ถ้าผลจากการค้นหาเอกลักษณ์และการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าในช่วงวัยนี้ออกมาในทางที่ดี และมีพัฒนาการสมวัย ซึ่งจะมีความสำคัญอย่างยิ่งในการใช้ชีวิตต่อไปอย่างถูกต้องจนเข้าวัยชรา โดยตัวของวัยรุ่นเองจะก้าวเข้าสู่ความเป็นผู้ใหญ่ที่มีความสุขไปตลอด แต่ในทางตรงกันข้าม ถ้าวัยรุ่นมีพฤติกรรมที่เบี่ยงเบน โน้มน้าวนำไปสู่ทางที่ผิด ส่งผลให้เกิดปัญหาต่างๆ จำนวนมากตามมา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ปัญหาทางด้านการศึกษา (วินัดดา ปิยะศิลป์, 2550)

การที่นักเรียนมีปัญหาทางด้านการศึกษา สิ่งหนึ่งเนื่องมาจาก ความเครียดที่เกิดขึ้นจากความคาดหวังต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากการวิจัยของ กาญจนา เดชคุ้ม (2541) กล่าวว่าสาเหตุที่ทำให้นักเรียนมีความเครียดอยู่ในระดับมาก คือ การสอบเข้ามหาวิทยาลัยปิดให้ได้ เพื่อจะได้มีโอกาสที่ดีในการหางาน จากสภาพการสอบเพื่อเข้าศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัยของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในปัจจุบันนั้น ได้สร้างความเครียดให้กับนักเรียนสูงขึ้นทำให้นักเรียนส่วนใหญ่ต้องใช้เวลาอ่านหนังสือ และเรียนหนังสือหรือกวดวิชาเพื่อต้องการให้ระดับคะแนนเฉลี่ยรวมทุกวิชาสูงขึ้น โดยนักเรียนกลุ่มตัวอย่างนี้ มีระดับคะแนนเฉลี่ยรวมทุกวิชาอยู่ที่ 3.51 – 4.00 คิดเป็นร้อยละ 46.8 (ข้อที่ 8) และระดับคะแนนเฉลี่ยของวิชาพลศึกษาอยู่ที่ 3.51 – 4.00 คิดเป็นร้อยละ 75.5 (ข้อที่ 9) โดยในกรณีที่นักเรียนเกิดความเครียด เหตุผลหนึ่งคือ การได้ระดับคะแนนไม่เป็นไปตามที่ตั้งหวังเอาไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พาสณา ฝโลศิลป์ (2534) ที่กล่าวว่า วัยรุ่นตอนกลางรวมทั้งเพศชายและเพศหญิง ประสบปัญหาการปรับตัวมากที่สุดด้านอนาคต เกี่ยวกับอาชีพและการศึกษา ด้วยเหตุนี้ นักเรียนจึงให้ความสำคัญกับการเรียน การอ่านหนังสือ และการสอบเข้ามหาวิทยาลัยเป็นอย่างมาก จนละเลยการออกกำลังกายและการเคลื่อนไหวไป

การแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ควรเริ่มแก้ไขปัญหาที่ต้นเหตุ นั่นคือการที่นักเรียนไม่ค่อยมีการปฏิบัติกิจกรรมที่มีการเคลื่อนไหวของร่างกาย

การประกอบกิจกรรมต่างๆที่ทำให้ร่างกายมีการเคลื่อนไหวนั้น เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนเกิดพฤติกรรมการเรียนรู้อันพึงประสงค์ทางด้านสมรรถภาพทางกาย โดยอาจส่งผลให้ลดจำนวนนักเรียนที่มีโรคประจำตัว (ร้อยละ 19.5) (ข้อที่ 7) ให้ลดน้อยลง และเพิ่มจำนวนนักเรียนที่มีลักษณะรูปร่างที่สมส่วน (ร้อยละ 58.3) (ข้อที่ 5) ให้มีมากยิ่งขึ้น พฤติกรรมการเรียนรู้อันพึงประสงค์ทางด้านสมรรถภาพทางกายนี้ ก็เชื่อมโยงกับพฤติกรรมการเรียนรู้อันพึงประสงค์อีก 4 ด้านอย่างแยกจากกันไม่ได้ คือพฤติกรรมเรียนรู้ทางด้านทักษะการเคลื่อนไหวและการเล่นกีฬา ทางด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวและการกีฬา ทางด้านคุณธรรม จริยธรรม และทางด้าน

การมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา เพราะการเคลื่อนไหว จากการออกกำลังกายหรือเล่นกีฬา จะช่วยให้นักเรียนมีสมรรถภาพร่างกายดี เมื่อนักเรียนมีสุขภาพร่างกายดีแล้วย่อมจะทำให้ร่างกายมีการเจริญเติบโตได้อย่างเต็มที่ กล้ามเนื้อต่างๆของร่างกายมีความแข็งแรง ทนทาน สามารถทำงานต่างๆได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถเคลื่อนไหวได้ด้วยความสะดวก คล่องแคล่ว มีความกระตือรือร้นต่อการเรียน และมีความเชื่อมั่นในตนเองสูง (วรศักดิ์ เพียรชอบ, 2548: 62)

สิ่งที่ดีที่สุดที่ครูผู้สอน หรือผู้เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง ที่เป็นผู้ที่นักเรียนส่วนใหญ่จะขอคำปรึกษาเกี่ยวกับวิชาพลศึกษา (ร้อยละ 26.8) (ข้อที่ 17) และเพื่อน ที่เป็นผู้ร่วมออกกำลังกายร่วมกับนักเรียน (ร้อยละ 40.5) (ข้อที่ 18) และเป็นผู้กระตุ้นให้นักเรียนออกกำลังกายมากที่สุด (ร้อยละ 34.5) (ข้อที่ 19) จึงควรมีส่วนร่วมในการสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนหันมาให้ความสำคัญกับการประกอบกิจกรรม หรือการออกกำลังกายและเล่นกีฬา เช่น การอธิบายถึงความสำคัญและประโยชน์ของการออกกำลังกาย เพื่อการมีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง ดังจะเห็นได้จากผลการวิเคราะห์จากแบบสอบถามข้อที่ 16 “วัตถุประสงค์ที่สำคัญที่สุดในการออกกำลังกายของนักเรียน” นักเรียนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ คือ เพื่อให้ร่างกายแข็งแรง ร้อยละ 26.8

นอกเหนือจากนั้น ยังควรส่งเสริมให้มีการจัดบทเรียนและกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาให้มีความสนุกสนานในการเรียน การจัดบทเรียนและกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนสามารถประสบผลสำเร็จได้ การใช้วิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพ การสร้างบทเรียนที่มีความท้าทายให้เกิดขึ้นในตัวนักเรียน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เป็นที่ไปในลักษณะการแข่งขัน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีความหมายต่อนักเรียน การให้ผลย้อนกลับ และการยกย่องในความสำเร็จของนักเรียน การจัดกิจกรรมสงท้าย พยายามหลีกเลี่ยงการเน้นแรงจูงใจมากเกินไป และพยายามหลีกเลี่ยงมิให้นักเรียนมีความผิดหวังในการเรียน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับความต้องการและความสนใจของนักเรียน โดยจากแบบสอบถามข้อที่ 12 “นักเรียนชอบดู หรือเล่นกีฬาอะไรหลายๆบ้าง” พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ให้ความสนใจกับกีฬาแบดมินตัน คิดเป็นร้อยละ 55.2 รองลงมาได้แก่ กีฬาฟุตบอล คิดเป็นร้อยละ 41.4 และกีฬาวอลเลย์บอล คิดเป็นร้อยละ 35.8 ตามลำดับ ดังนั้น หากครูผู้สอน หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง สามารถสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนหันมาให้ความสำคัญกับการประกอบกิจกรรมดังที่กล่าวมาแล้วนั้น จากที่นักเรียนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ออกกำลังกายสัปดาห์ละ 2 – 3 วัน (ร้อยละ 40.3) (ข้อที่ 14) ก็จะสามารถออกกำลังกายเพิ่มมากขึ้น และก็ยังจะทำให้นักเรียนใช้เวลานานยิ่งขึ้นสำหรับการออกกำลังกายในแต่ละครั้ง เพราะขณะนี้ มีนักเรียนเพียง ร้อยละ 33.8 ที่ใช้เวลามากกว่า 30 ในการออกกำลังกาย 1 ครั้ง (ข้อที่ 15) และควรคำนึงถึงปัจจัยทางด้าน เวลา และโอกาสด้วย เพราะนักเรียนส่วนใหญ่

(ร้อยละ 60.8) (ข้อที่ 20) จะเล่นกีฬา หรือออกกำลังกายนั้น เรื่องของเวลา และโอกาส จะเป็นสิ่งสำคัญที่จะกระตุ้นตัวนักเรียนได้มากที่สุด หลายๆสิ่งหลายๆอย่างเหล่านี้ จะทำให้นักเรียนได้การออกกำลังกายและเล่นกีฬาอย่างเป็นประจำสม่ำเสมอมากยิ่งขึ้น โดยสิ่งที่ตามมา คือ นักเรียนจะมีความชอบในวิชาพลศึกษา(ร้อยละ 46.8) (ข้อที่ 21) เพิ่มมากขึ้น รวมถึงนักเรียนจะเกิดพฤติกรรมการเรียนรู้อันพึงประสงค์ครบทุกด้าน อันจะช่วยให้ นักเรียนมีศักยภาพ และมีความพร้อมต่อการดำเนินชีวิตและพัฒนาตนเองอย่างได้อย่างมีคุณภาพ อันจะส่งผลดีต่อการพัฒนาประเทศชาติต่อไป

2. เจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา มีเจตคติต่อวิชาพลศึกษาอยู่ในเกณฑ์ "เห็นด้วย" ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิระวัชร นิยมใหม่ (2539) ที่กล่าวว่า นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานคร มีทัศนคติอยู่ในระดับดีมาก และเมื่อพิจารณาจากด้านต่างๆแล้ว นักเรียนส่วนใหญ่มีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษาทางด้านร่างกาย มากที่สุด รองลงมาได้แก่ ทางด้านอารมณ์ ด้านจิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา ตามลำดับ ดังนั้นจากข้อมูลดังกล่าว นักเรียนส่วนใหญ่เห็นวิชาพลศึกษาเป็นวิชาที่สามารถช่วยเสริมสร้างสมรรถภาพทางด้านร่างกาย ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 สาระการเรียนรู้ สาระที่ 4: การสร้างเสริมสุขภาพ สมรรถภาพและการป้องกันโรค ในมาตรฐาน พ 4.1: เห็นคุณค่าและมีทักษะในการสร้างเสริมสุขภาพ การดำรงสุขภาพ การป้องกันโรค และการสร้างเสริมสมรรถภาพเพื่อสุขภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545: 28 – 29) แต่ในทางกลับกันพบว่านักเรียนส่วนใหญ่มีระดับเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษาทางด้านสติปัญญาน้อยที่สุด ซึ่งการที่วิชาพลศึกษาทำให้นักเรียนเกิดพฤติกรรมการเรียนรู้อันพึงประสงค์ทางด้านความรู้ความเข้าใจในเรื่องต่างๆเกี่ยวกับวิชาพลศึกษา และการออกกำลังกายได้ดีนั้น ขึ้นอยู่กับการได้ปฏิบัติจริงด้วยตนเองนักเรียน เมื่อนั้นนักเรียนจึงเกิดกระบวนการเรียนรู้ที่มีการตั้งปัญหาเอง และแก้ปัญหาเองด้วยวิธีการต่างๆ การเรียนรู้และความรู้ความเข้าใจจึงเกิดขึ้น นอกจากนั้นหลังจากที่นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่างๆเป็นประจำแล้ว นักเรียนจะมีสมรรถภาพทางร่างกายและมีสุขภาพที่ดีตามมา อันเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ นักเรียนมีจิตใจที่ปลอดโปร่ง และมีสมาธิในการเรียนต่อไปอีกด้วย ดังคำกล่าวที่จอห์น ลอค (John Lock) กล่าวไว้ว่า "จิตใจที่แจ่มใส อยู่ในร่างกายที่แข็งแรง (A Sound Mind in A Sound Body)" (อ้างถึงใน <http://www.ipecp.ac.th/cgi-bin/vni/Program/unit4/p1.html>, 21 เมษายน 2551)

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา

จากการวิจัย ผู้วิจัยได้ศึกษาตัวแปรปัจจัยจากการทบทวนวรรณกรรมต่าง และสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยด้วยตนเอง ได้ปัจจัยหลัก 4 ตัว คือ 1.ปัจจัยทางด้านจิตวิทยา 2.ปัจจัยทางด้านสังคม 3.ปัจจัยทางด้านการเรียนการสอน และ 4.ปัจจัยทางด้านกายภาพ แต่เมื่อพิจารณาและวิเคราะห์ข้อมูลโดยละเอียดมากยิ่งขึ้นแล้ว ผู้วิจัยจึงนำปัจจัยย่อยทั้ง 12 ตัว มาศึกษาและวิเคราะห์เพิ่มเติม ได้แก่ 1.ปัจจัยทางด้านความเชื่ออำนาจภายในตน 2.ปัจจัยทางด้านแรงจูงใจภายใน 3.ปัจจัยทางด้านแรงจูงใจภายนอก 4.ปัจจัยทางด้านพ่อแม่ หรือผู้ปกครอง 5.ปัจจัยทางด้านครูพลศึกษา 6.ปัจจัยทางด้านเพื่อน 7.ปัจจัยทางด้านวิธีสอน 8.ปัจจัยทางด้านความเหมาะสมของเนื้อหา 9.ปัจจัยทางด้านการวัดและประเมินผล 10.ปัจจัยทางด้านสนามกีฬา และอุปกรณ์กีฬา 11.ปัจจัยทางด้านสภาพอากาศและมลพิษ 12.ปัจจัยทางด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

3.1. ปัจจัยหลักทั้ง 4 ตัว มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อนำมาการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน (Stepwise Regression Analysis) พบว่า ปัจจัยที่นำเข้ามาสามารถทำนายการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในกรุงเทพมหานคร มีทั้งสิ้น 3 ตัว เรียงจากปัจจัยที่มีส่งผลมากที่สุดไปน้อยที่สุด คือ ปัจจัยทางการเรียนการสอน ปัจจัยทางด้านจิตวิทยา และปัจจัยทางด้านสังคม ตามลำดับ โดยปัจจัยหลักทั้ง 4 ตัว ร่วมกันทำนายการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษาได้ร้อยละ 45.2 จากผลการวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยได้สรุปและอภิปรายผลของปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา ดังนี้

3.1.1. ปัจจัยทางการเรียนการสอน เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายมากที่สุด เนื่องจากการเรียนการสอนในวิชาพลศึกษา เป็นสื่อกลางในการเชื่อมเนื้อหาวิชา กิจกรรม และประสบการณ์ ตลอดจนบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมต่างๆ ในการกระตุ้นให้นักเรียนได้เล่น และร่วมปฏิบัติจริงด้วยตนเองในกิจกรรมพลศึกษาต่างๆ เพื่อให้มีการพัฒนาการตามจุดประสงค์การเรียนรู้ตามที่ได้วางไว้ การเรียนการสอนควรยึดถือหลักและวิธีการสอนเป็นสำคัญ เพราะเป็นหัวใจสำคัญของการเรียนการสอน ถ้าครูผู้สอนวิชาพลศึกษาคนใด แม้จะมีความรู้ความสามารถดีสักเพียงใดก็ตาม แต่ถ้ายังขาดซึ่งปัจจัยที่สำคัญนี้ ก็อาจกล่าวได้ว่าโอกาสที่การเรียนการสอนวิชาพลศึกษาของคุณนั้นจะบรรลุผลตามที่ตั้งใจไว้จะมีน้อยมาก หรืออาจไม่มีเลย ครูที่มีแต่ความรู้ความเข้าใจ และมีทักษะในเนื้อหาวิชาอย่างดีเพียงอย่างเดียว แต่ปราศจากซึ่งหลักการและวิธีการสอนควบคู่กันไปด้วยนั้น

เปรียบได้กับคนที่นั่งเรือโดยไม่มีไม้พาย โอกาสที่จะไปถึงฝั่งนั้นก็ย่อมเป็นไปได้ด้วยความยากลำบาก การสอนวิชาพลศึกษาก็เช่นเดียวกัน ดังนั้นครูผู้สอนวิชาพลศึกษาทุกคน นอกจากจะต้องเป็นครูที่มีความรู้ความเข้าใจในวิชาพลศึกษาและมีทักษะในวิชาพลศึกษา และกีฬาต่างๆ เป็นอย่างดีแล้ว ยังจะต้องเป็นผู้ที่มีความเข้าใจในหลักการและกลวิธีการสอนต่างๆ ตลอดจนสามารถนำกลวิธีต่างๆเหล่านั้นมาใช้เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมและปฏิบัติจริงในกิจกรรมพลศึกษาต่างๆด้วยตนเองเป็นอีกอย่างหนึ่งด้วย การเรียนรู้และพัฒนาการของนักเรียนจึงจะบรรลุตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่วางไว้ได้ (วรศักดิ์ เพียรชอบ, 2548: 247) นอกจากนั้นทางโรงเรียนควรมีการจัดโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียน โปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียนเป็นรายการการจัดพลศึกษาในโรงเรียนที่สมบูรณ์ เพื่อให้ให้นักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนทุกคน ได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมพลศึกษาต่างๆอย่างเท่าเทียม และทั่วถึงกันตามความต้องการ ความสามารถ ความสนใจของนักเรียนแต่ละคน ทั้งนี้รวมถึงการได้รับคำสอน การช่วยเหลือแนะนำ การใช้สถานที่ การใช้อุปกรณ์ และการใช้การบริการอื่นๆเกี่ยวกับการพลศึกษาด้วย โดยโปรแกรมพลศึกษาที่สมบูรณ์นั้นจะต้องมีการจัดในด้านต่างๆทั้ง 4 ด้านดังนี้ 1.โปรแกรมการสอนพลศึกษาในชั้นเรียน (Physical Education Class Instruction Programs) 2.โปรแกรมการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน (Intramural Athletic Programs) 3.โปรแกรมการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน (Interscholastic Athletic Programs) 4.โปรแกรมการจัดพลศึกษาพิเศษ หรือ บรรดิกการ (Adapted Physical Education Programs) 5.โปรแกรมนันทนาการ (Recreation Programs) โปรแกรมต่างๆเหล่านี้เป็นหนึ่งในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการมีเจตคติที่ดีของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายได้

หลังจากที่ทราบว่าเป็นปัจจัยทางการเรียนการสอน เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา มากที่สุดแล้ว ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ต่อไปว่า ในปัจจัยหลักทางการเรียนการสอน มีปัจจัยย่อยตัวใด ที่ส่งผลต่อการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษามากที่สุด ซึ่งปัจจัยย่อยนั้นก็คือ “ปัจจัยทางการวัด และประเมินผล” โดยจะอภิปรายถึงรายละเอียดในหัวข้อปัจจัยย่อย 3.2.3 ปัจจัยทางการวัด และประเมินผล ต่อไป

3.1.2. ปัจจัยทางด้านจิตวิทยา เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษามาก รองลงมาจากปัจจัยทางการเรียนการสอน ผู้วิจัยได้ศึกษาวรรณกรรมจำนวนหนึ่งพบว่า ปัจจัยทางด้านจิตวิทยามีอยู่จำนวนมาก เช่น ความเชื่ออำนาจภายในตน แรงจูงใจภายใน แรงจูงใจภายนอก แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ บุคลิกภาพ ความคิดสร้างสรรค์ ความคิดละเอียดลออ ความคิดคล่องตัว ความคิดริเริ่ม ความคิดยืดหยุ่น การควบคุมอารมณ์ ความเครียด ความก้าวร้าว ความวิตกกังวล ความอดคติ เป็นต้น โดยปัจจัยเหล่านี้มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอไม่

ว่าจะเป็นสาเหตุมาจากการเปลี่ยนแปลงทางกาย หรือสาเหตุจากสภาพแวดล้อม ล้วนแล้วแต่จะส่งผลต่อเจตคติในทิศทางบวก และทางลบได้เสมอ

ในเรื่องของเจตคตินั้นไม่สามารถทราบได้จากการตอบแบบสอบถามแต่เพียงอย่างเดียว เพราะเจตคติเป็นพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับลักษณะ ท่าที ความรู้สึก อารมณ์ และค่านิยมของบุคคลที่แสดงออกมา การที่บุคคลใดจะมีเจตคติต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดไปในทางใดหรือไม่ และจะมากน้อยอย่างไรนั้น จะสามารถทราบได้ก็ด้วยการแสดงออกทางพฤติกรรมของบุคคลนั้นต่อสิ่งนั้นเท่านั้น ดังนั้นการจะทราบถึงเจตคติของบุคคลหนึ่งๆ จะสามารถทราบได้ก็ต่อเมื่อบุคคลนั้นได้แสดงพฤติกรรมของเขาที่มีต่อการพลศึกษา การกีฬา หรือการออกกำลังกายมาในลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งเท่านั้น (วรศักดิ์ เพียรชอบ, 2548: 42) ดังนั้น พฤติกรรมการออกกำลังกาย จึงน่าจะเป็นส่วนหนึ่งในการเปรียบเทียบการมีเจตคติของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายได้เช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรสิทธิ์ สันทานินทร์ (2546) เรื่อง “การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออกกำลังกายของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย” พบว่า ปัจจัยทางด้านจิตวิทยา ปัจจัยทางด้านสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก ปัจจัยทางด้านเจตคติ ปัจจัยทางด้านครอบครัวและเศรษฐกิจ และปัจจัยทางด้านสุขภาพ สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการออกกำลังกายของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายได้ร้อยละ 40.1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยปัจจัยทางด้านจิตวิทยานั้น ส่งผลต่อพฤติกรรมการออกกำลังกายได้สูงที่สุด ดังนั้น การที่จะส่งเสริมให้นักเรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษานั้น ก็ควรที่จะส่งเสริมให้นักเรียนเกิดพฤติกรรมการออกกำลังกายเสียก่อน เช่น โปรแกรมพลศึกษาประเภทต่างๆ เพื่อชักจูง และสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนเกิดความรู้สึกต้องการออกกำลังกาย ครูผู้สอนจำเป็นต้องทราบความต้องการของนักเรียนต่อวิชาพลศึกษา เพื่อสร้างแรงจูงใจทางด้านจิตวิทยา อันจะเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง เมื่อนั้นพฤติกรรมการเรียนรู้อันพึงประสงค์ทั้ง 5 ประการ คือ ทางด้านสมรรถภาพทางด้านร่างกาย ทางด้านทักษะกีฬา ทางด้านความรู้ความเข้าใจ ทางด้านคุณธรรมจริยธรรม และทางด้านการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษาก็จะเกิดขึ้นตามมาด้วย

3.1.3. ปัจจัยทางด้านสังคม อันประกอบไปด้วย พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง ครูพลศึกษา และเพื่อนฝูง มีความสำคัญไม่น้อยไปกว่าปัจจัยที่ได้กล่าวมาก่อนหน้านี้ เพราะการสร้างแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียน จากงานวิจัยของ ศันสนีย์ ภู่งศ์พัฒนา (2547) มีผลการศึกษาว่า ปัจจัยที่สามารถทำนายแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสาธิตคือ สัมพันธภาพในครอบครัว ดังนั้นการมีปฏิสัมพันธ์กับคนในครอบครัว ไม่ว่าจะเป็นพ่อแม่ ผู้ปกครอง พี่น้อง หรือญาติของนักเรียน ล้วนแล้วแต่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการมีเจตคติต่อ

วิชาพลศึกษาทั้งสิ้น ในส่วนของครูพลศึกษา ก็มีบทบาทต่างๆ ไม่น้อยไปกว่ากัน กล่าวคือ ครูพลศึกษาจะมีภาระงาน หรือหน้าที่สำคัญที่ควรปฏิบัติดังนี้ 1.หน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการเรียนการสอน เพราะหากไม่มีครูพลศึกษาแล้วก็จะส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษามากที่สุด 2.หน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดโปรแกรมพลศึกษาและการกีฬาเพื่อเสริมหลักสูตร เพื่อให้เกิดโปรแกรมพลศึกษาอันจะส่งผลต่อการเสริมสร้างพฤติกรรมกรเรียนรู้อันพึงประสงค์ทั้ง 5 ด้าน คือ ทางด้านสมรรถภาพทางกาย ทางด้านทักษะกีฬา ทางด้านความรู้ความเข้าใจ ทางด้านคุณธรรมจริยธรรม และทางด้านการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา ดังนั้นจึงมีความจำเป็นต้องมีครูพลศึกษาเป็นผู้ดำเนินการจัดโปรแกรมพลศึกษา 3.หน้าที่ความรับผิดชอบในด้านเกี่ยวกับการทำงานร่วมกับครูคนอื่น ๆ เพื่อให้การประสานงานต่างๆ มีความเข้าใจกันและสามารถที่จะทำงานประสานกันได้ดี การจัดและดำเนินกิจการเหล่านั้นจึงจะบรรลุผลด้วยความเรียบร้อยได้ผลดี และมีประสิทธิภาพ 4.หน้าที่และความรับผิดชอบในด้านที่เกี่ยวกับการเคารพต่อนโยบายและระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน 5.หน้าที่และความรับผิดชอบในด้านที่เกี่ยวกับการเคารพและการทำความเข้าใจในหลักสูตรสายวิชาต่างๆ เพื่อให้เข้าใจความสำคัญของบทบาทของหลักสูตรสายวิชาต่างๆ ที่มีการเรียนการสอนในโรงเรียน 6.หน้าที่และความรับผิดชอบต่อวิชาชีพพลศึกษาและกีฬา 7.หน้าที่และความรับผิดชอบที่เกี่ยวกับชุมชน (วรศักดิ์ เพียรชอบ 2548: 189 – 197) จากหน้าที่ที่ได้กล่าวมาทั้ง 7 ข้อ จึงสรุปได้ว่าครูพลศึกษามีส่วนสำคัญต่อการเรียนการสอนและส่งผลต่อการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษาของนักเรียนได้เป็นอย่างดี

3.1.4. ปัจจัยทางด้านกายภาพ ปัจจัยนี้แม้จะส่งผลต่อการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษาน้อยที่สุดในบรรดาปัจจัยทั้งหมด แต่ก็ยังคงมีผลต่อการมีเจตคติต่อวิชาพลศึกษา กล่าวคือ นอกจากครูพลศึกษา หรือผู้ที่เกี่ยวข้องจะให้ความสำคัญต่อยุทธศาสตร์ทางการเรียนการสอน ปัจจัยทางด้านจิตวิทยา และปัจจัยทางด้านสังคมแล้ว ก็ไม่ควรละเลย หรือมองข้ามปัจจัยทางด้านกายภาพ เพราะการจะจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสม หรือการสร้างแรงจูงใจต่อการเรียนวิชาพลศึกษาได้นั้น จำเป็นต้องมีปัจจัยทางด้านกายภาพเข้ามาเกี่ยวข้อง เช่น ในชั่วโมงเรียนพลศึกษา หากสนามกีฬาเป็นสนามที่ไม่มีความพร้อมต่อการเรียนการสอน คือมีพื้นผิวที่ขรุขระ หรือเรียบมากจนเกินไปจนทำให้ลื่นได้ง่าย อาจก่อให้เกิดอุบัติเหตุได้บ่อยครั้ง เมื่อตัวของนักเรียนประสบอุบัติเหตุ หรือพบว่าเพื่อนของตนต้องได้รับอันตรายจากพื้นสนามนั้น ย่อมเป็นประสบการณ์ที่ได้รับในแง่ร้าย ทำให้นักเรียนเรียนรู้ และกล้าปฏิบัติต่อกิจกรรมนั้นๆ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมกรไม่เอ่อกเข้าร่วมกิจกรรมพลศึกษาอื่นๆ ที่ครูจัดให้ด้วย ดังนั้นปัจจัยทางด้านกายภาพไม่ว่าจะเป็น สนามกีฬาและอุปกรณ์กีฬา สิ่งแวดล้อมหรือมลพิษ รวมทั้งสิ่งอำนวยความสะดวก จึง

เป็นส่วนที่ส่งเสริมปัจจัยอื่นๆให้ส่งผลต่อการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษาเช่นเดียวกัน ด้วยเหตุนี้จึงควรมีการจัดการและดูแลรักษาสภาพปัจจัยทางกายภาพให้มีความคงทนถาวร และเป็นระเบียบเรียบร้อย และจัดให้มีปริมาณที่เพียงพอกับความจำเป็นต่อการเรียนการสอนในวิชาพลศึกษาเพื่อใช้ปัจจัยนี้ให้เป็นประโยชน์ในการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ตามที่ได้วางไว้

3.2. ปัจจัยย่อยทั้ง 12 ตัว พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และจากการการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน (Stepwise Regression Analysis) และเมื่อนำปัจจัยต่างๆเข้าสมการทำนายการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานคร พบว่ามีปัจจัยทั้งสิ้น 5 ตัว เรียงจากปัจจัยที่มีส่งผลมากที่สุดไปน้อยที่สุด คือ ปัจจัยทางด้านความเชื่ออำนาจภายในตน ปัจจัยทางด้านเพื่อน ปัจจัยทางด้านการวัดและประเมินผล ปัจจัยทางด้านความเหมาะสมของเนื้อหา และปัจจัยทางด้านแรงจูงใจภายในตามลำดับ โดยปัจจัยย่อยทั้ง 5 ตัว สามารถร่วมกันทำนายการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษาได้ร้อยละ 47.4 ผู้วิจัยได้สรุปและอภิปรายผลของปัจจัยย่อยที่ส่งผลต่อการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษาไว้ดังนี้

3.2.1. ปัจจัยทางด้านความเชื่ออำนาจภายในตน พบว่าเป็นปัจจัยย่อยที่ส่งผลต่อการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษามากที่สุด ซึ่งเมื่อพิจารณาจากการวิเคราะห์ปัจจัยหลัก 4 ตัว จะได้ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษาคือ ปัจจัยทางด้านการเรียนการสอน ที่ผลการวิเคราะห์ออกมาเป็นเช่นนี้ ก็เพราะว่า ปัจจัยหลักทางด้านการเรียนการสอน เป็นปัจจัยหลักที่มีปัจจัยย่อยร่วมกันส่งเสริมการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษาได้มากกว่าปัจจัยหลักอื่นๆ แต่เมื่อวิเคราะห์เฉพาะปัจจัยย่อย พบว่าปัจจัยทางด้านความเชื่ออำนาจภายในตน เป็นปัจจัยย่อยที่ส่งผลต่อการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษามากที่สุด เพราะความเชื่ออำนาจภายในตน เป็นความเชื่อที่นักเรียนมีต่อการกระทำหรือพฤติกรรมของตนเอง ดังนั้นชีวิตจะเป็นอย่างไรย่อมขึ้นอยู่กับการกระทำของตน และตนเองเป็นผู้กำหนดจุดหมายปลายทางในชีวิต (สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์, 2551) จากข้อความดังกล่าว นักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนเอง จะเป็นผู้ที่มีความกระตือรือร้นต่อการประกอบกิจกรรมต่างๆ เพราะเชื่อว่าการกระทำนั้น จะให้ผลตอบแทนกลับมา ดังนั้นเมื่อนักเรียนที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนเองสูง ย่อมต้องลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่างๆด้วยตนเอง ซึ่งกิจกรรมต่างๆนั้นต้องเป็นกิจกรรมที่นักเรียนสนใจ มีความเหมาะสม และนักเรียนให้ความสำคัญ โดยหลังจากที่นักเรียนลงมือปฏิบัติด้วยตนเองแล้ว พฤติกรรมการเรียนรู้อันพึงประสงค์ก็จะเกิดขึ้นตามมา ดังนั้นความเชื่ออำนาจภายในตนจึงเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา และการสร้างความเชื่ออำนาจภายในตนนั้นสามารถทำได้โดยสร้างความ

คาดหวัง (รอทเตอร์, Rotter อ้างถึงใน อูซา ธนาบุญฤทธิ์, 2544) โดยอาจใช้หลักการสร้างแรงจูงใจเข้าช่วย เมื่อนักเรียนเกิดความคาดหวังกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งแล้ว ครูผู้สอน หรือผู้ที่เกี่ยวข้องจะเป็นผู้อำนวยการอำนวยความสะดวก และคอยช่วยเหลือให้นักเรียนได้พยายามดำเนินการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุตามสิ่งที่คาดหวังไว้

3.2.2. ปัจจัยทางด้านเพื่อน จากแบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อที่ 18 ที่ถามว่า นักเรียนไปออกกำลังกายกับใครมากที่สุด พบว่าร้อยละ 40.5 ไปออกกำลังกายกับเพื่อน แสดงให้เห็นว่า เวลาส่วนใหญ่ที่นักเรียนไปออกกำลังกายส่วนมากไปออกกำลังกายกับเพื่อน ตามที่ลูดอน และเดลลา บิตตา (Loudon and Della Bitta, 1993: 427-428) ได้กล่าวถึงแหล่งที่มาของการเกิดเจตคติ ซึ่งเกิดมาจากหลายปัจจัย ปัจจัยหนึ่งคือ การเข้าร่วมเป็นสมาชิกของกลุ่มต่างๆ (Group Associations) เจตคติของเราที่จะมีต่อสิ่งต่างๆ จะขึ้นอยู่กับอิทธิพลของกลุ่มที่ตนเองเข้าไปเกี่ยวข้อง หรือปรารถนาที่จะเข้าร่วมด้วยอย่างมาก กลุ่มตีคุณค่าหรือมีความเชื่อความคิดอย่างไร ก็จะทำให้บุคคลมีเจตคติคล้ายคลึงตามไปด้วย กลุ่มดังกล่าวได้แก่ กลุ่มเพื่อนฝูง ดังนั้นเพื่อนจึงเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่สามารถทำให้เกิดการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษาของนักเรียนได้

3.2.3. ปัจจัยทางการวัดและประเมินผล เป็นปัจจัยย่อยที่ส่งผลต่อการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา เพราะการวัดและประเมินผลนั้นเป็นการหาปริมาณของพัฒนาการที่เกิดขึ้นในตัวนักเรียนตามหลักการและกระบวนการของการเรียนการสอนตามสาระมาตรฐาน หรือจุดประสงค์ของการเรียนรู้ที่ได้ตั้งไว้ แล้วก็นำผลของพัฒนาการที่วัดได้มานั้น มาประเมินด้วยการพิจารณาเปรียบเทียบกับมาตรฐานหรือคุณภาพอย่างอื่นที่มีอยู่แล้ว เพื่อดูว่าผลของพัฒนาการที่เกิดขึ้นจากกระบวนการเรียนการสอนที่ผ่านมาแล้วนั้นดีหรือไม่ดี ควรมีการปรับปรุงแก้ไขหรือไม่อย่างไร (วรศักดิ์ เพียรชอบ, 2548: 391) และการวัดและประเมินผลควรจะต้องวัดและประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้อันพึงประสงค์ทั้ง 5 ด้านให้มีสัดส่วนที่เท่ากัน คือร้อยละ 20 ต่อพฤติกรรมการเรียนรู้อันพึงประสงค์หนึ่งด้าน ดังนั้นในการเรียนวิชาพลศึกษา 1 ครั้ง จะมีพฤติกรรมการเรียนรู้อันพึงประสงค์ที่จะเกิดขึ้นกับตัวนักเรียนทางด้านสมรรถภาพทางร่างกายร้อยละ 20 ทางด้านทักษะการเคลื่อนไหวร้อยละ 20 ทางด้านความรู้ความเข้าใจร้อยละ 20 ทางด้านคุณธรรมและจริยธรรมร้อยละ 20 และทางด้านการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษาร้อยละ 20 จึงจะเป็นวิชาพลศึกษาที่สมบูรณ์ ตรงตามหลักการและปรัชญาทางพลศึกษา และในการเรียนการสอนครูผู้สอนจะได้ข้อมูลที่สามารถสังเกตได้จากการวัดและประเมินผล เช่น เรื่องการเข้าชั้นเรียนของนักเรียน ในกรณีที่นักเรียนมีการหยุดเรียนบ่อยครั้ง ครูจึงควรสืบหาสาเหตุว่านักเรียนมีปัญหาสุขภาพ หรือปัญหาอื่น ๆ หรือไม่ หรือการที่นักเรียนไม่ได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรม ครูอาจตั้งข้อคำถามว่า ทำไมนักเรียนจึงไม่เข้ากลุ่มกับเพื่อน ๆ ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นควรได้รับการแก้ไขตั้งแต่

เนิ่นๆ เพื่อป้องกันปัญหาที่อาจบานปลายต่อไปได้ โดยรายละเอียดค่อยๆ เหล่านี้เมื่อไม่พบสาเหตุที่เกิดขึ้นกับตัวนักเรียนเองแล้ว ครูจึงควรต้องย้อนกลับมาองความผิดพลาดของตนเอง หรือวิธีสอน ความเหมาะสมของเนื้อหา และสิ่งอื่นๆที่เกี่ยวข้อง เพื่อปรับปรุงและแก้ไขต่อไป

3.2.4. ปัจจัยทางด้านความเหมาะสมของเนื้อหา เป็นสิ่งที่ครูผู้สอน หรือผู้ที่เกี่ยวข้องในเรื่องการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาควรเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดเนื้อหา หรือกิจกรรมในวิชาพลศึกษา เพื่อให้เนื้อหามีความเหมาะสมกับนักเรียน ตามเพศ และวัย หรือตามความชอบของกลุ่มนักเรียน เนื่องจากการเลือกเนื้อหานั้น จุดเริ่มต้นของกระบวนการพัฒนาหลักสูตร มีกระบวนการดังต่อไปนี้ 1. การตั้งวัตถุประสงค์สำหรับการเรียนการสอน 2. การเลือกเนื้อหา 3. การจัดแหล่งการเรียนรู้และกิจกรรม 4. การนำหลักสูตรไปใช้ในชั้นเรียน 5. การประเมินหลักสูตร 6. การปรับปรุงหลักสูตร เมื่อปรับปรุงหลักสูตรแล้วกระบวนการดังกล่าวจะกลับมาเริ่มต้นที่การตั้งวัตถุประสงค์ใหม่ ซึ่งหากการเลือกเนื้อหาไม่มีความเหมาะสมแล้ว จะทำให้กระบวนการต่างๆ ไม่สามารถดำเนินการต่อไปได้อย่างเป็นขั้นเป็นตอน ส่งผลกระทบถึงตัวนักเรียนที่ไม่สามารถพัฒนาพฤติกรรมการเรียนรู้อันพึงประสงค์ในด้านต่างๆ ทำให้การเกิดเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษาของนักเรียนเกิดขึ้นได้ยาก ทั้งนี้หากเนื้อหาที่เลือกมีความเหมาะสม ก็จะทำให้ทราบแนวโน้มในการพัฒนาตามขั้นตอนในกระบวนการพัฒนาหลักสูตร ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นต่อไป

3.2.5. ปัจจัยทางด้านแรงจูงใจภายใน การให้ความสำคัญกับการสร้างแรงจูงใจภายในให้กับนักเรียนต่อวิชาพลศึกษานั้น ครูพลศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องกับวิชาพลศึกษาจำเป็นต้องทุ่มเทกับงานพลศึกษาทั้งในชั่วโมงเรียน และนอกชั่วโมงเรียน ทั้งนี้เพราะว่าการสร้างแรงจูงใจภายในเป็นสิ่งที่มีผลก่อกำเนิดมาจากภายในตัวบุคคล ซึ่งอาจจะเป็นเจตคติ ความคิดเห็น ความสนใจ ความตั้งใจ การมองเห็นคุณค่า ความพอใจ ความต้องการ ฯลฯ สิ่งเหล่านี้ มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออกอย่างถาวร ครูพลศึกษา หรือผู้ที่เกี่ยวข้องจึงควรต้องศึกษาเกี่ยวกับธรรมชาติของแรงจูงใจ ซึ่งนักเรียนแต่ละคนก็จะมีแรงจูงใจที่แตกต่างกัน โดยธรรมชาติของแรงจูงใจประกอบไปด้วย 1. ความต้องการ 2. แรงขับ 3. สิ่งล่อใจ 4. การตื่นตัว 5. การคาดหวัง และ 6. การคาดหวัง (สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์, 2551) ธรรมชาติของแรงจูงใจทั้ง 6 ตัวนี้จะเป็นสิ่งที่ช่วยสร้างแรงจูงใจภายในของนักเรียนได้เป็นอย่างดี แต่ก็ต้องคำนึงถึงความแตกต่างของนักเรียนเป็นสำคัญด้วย เพราะความต้องการของนักเรียนคนหนึ่ง อาจตรงกันข้ามกับความต้องการของนักเรียนอีกคนหนึ่ง การจัดการความขัดแย้งจึงเป็นหน้าที่ของครูพลศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องที่จะจัดการสร้างแรงจูงใจภายในต่อการเรียนวิชาพลศึกษาให้เกิดขึ้นกับนักเรียนทุกคน โดยที่ไม่ให้เกิดความขัดแย้งซึ่งกันและกัน

จากงานวิจัย จึงสามารถสรุปการอภิปรายผลการวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในกรุงเทพมหานคร” ได้ว่า ปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในกรุงเทพมหานคร ได้มากที่สุดคือ ปัจจัยหลักทางการเรียนการสอน โดยมีปัจจัยอื่นๆที่ส่งผลต่อการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษารองลงมา ได้แก่ ปัจจัยหลักทางด้านจิตวิทยา และปัจจัยหลักทางด้านสังคม ตามลำดับ ปัจจัยทั้ง 3 ตัวนี้ ร่วมกันทำนายการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษาได้ร้อยละ 45.2 ดังนั้น ครูผู้สอน หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับวิชาพลศึกษา จึงควรให้ความสำคัญปัจจัยทางการเรียนการสอนเป็นพิเศษ ซึ่งก็ไม่ควรละเลยปัจจัยอื่นๆด้วย เพราะปัจจัยเหล่านั้นยังคงส่งผลต่อการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษาเช่นกัน และเพื่อให้งานวิจัยมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงนำปัจจัยย่อยทั้ง 12 ตัว มาวิเคราะห์เพิ่มเติม พบว่า ปัจจัยย่อยทางด้านความเชื่ออำนาจภายในตน เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษาได้มากที่สุด รองลงมาได้แก่ ปัจจัยย่อยทางด้านเพื่อน ปัจจัยย่อยทางการวัดและประเมินผล ปัจจัยย่อยทางด้านความเหมาะสมของเนื้อหา และปัจจัยย่อยทางด้านแรงจูงใจภายใน ปัจจัยย่อยทั้ง 5 ตัวนี้ ร่วมกันทำนายการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษาได้ร้อยละ 47.4 แม้ว่าการร่วมกันทำนายการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษาของปัจจัยย่อย จะร่วมกันทำนายได้มากกว่าการทำนายจากปัจจัยหลัก ถึงร้อยละ 2.2 แต่ความสำคัญและการส่งผลต่อการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษาของปัจจัยหลักทางการเรียนการสอนก็มีมากกว่าปัจจัยย่อยทางด้านความเชื่ออำนาจภายในตน ดังนั้นจากที่กล่าวไว้ในเบื้องต้นว่า ครูควรให้ความสำคัญกับปัจจัยหลักทางการเรียนการสอนมากที่สุด นอกจากนั้นยังควรให้ความสำคัญกับปัจจัยย่อยทางด้านความเชื่ออำนาจภายในตนอีกด้วย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับงานวิจัยนี้

1. จากการที่ผู้วิจัยได้คัดสรรปัจจัยต่างๆ มาศึกษาการทำงานนายการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา โดยมีทั้งปัจจัยหลัก 4 ตัว และปัจจัยย่อย 12 ตัว ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยหลักที่นำมาศึกษาสามารถทำนายได้เพียงร้อยละ 45.2 และร้อยละของการทำงานนายของปัจจัยย่อยคือ ร้อยละ 47.4 จึงเป็นไปได้ว่าอาจจะมีปัจจัยอื่นๆที่สามารถทำนายการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษานอกเหนือไปจากปัจจัยที่ผู้วิจัยนำมาศึกษา เช่น ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางด้านชีววิทยา เป็นต้น ผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่าจะมีการศึกษาเพื่อดูผลของปัจจัยอื่นๆนี้ต่อไป

2. จากการวิจัยครั้งนี้พบว่า ปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษาได้เป็นอย่างดีคือ ปัจจัยทางการเรียนการสอน ดังนั้นการทำให้นักเรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษานั้น ครูพลศึกษา หรือผู้เกี่ยวข้องจึงควรคำนึงถึงเรื่องการเรียนการสอนเป็นสำคัญ ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือผู้บริหารโรงเรียนควรจัดอบรมให้มีวิทยากรจากหน่วยงานต่างๆ มาอบรมเกี่ยวกับเรื่องการเรียนการสอนให้กับครูผู้สอน เช่นเรื่อง แผนการสอน ความเหมาะสมของเนื้อหา การวัดและประเมินผล เป็นต้น

3. จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่าปัจจัยย่อยที่ส่งผลต่อการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษาได้เป็นอย่างดีคือ ปัจจัยทางด้านความเชื่ออำนาจภายในตน ดังนั้น การสร้างความเชื่ออำนาจภายในตน จึงเป็นส่วนหนึ่งที่จะทำให้ให้นักเรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา ครูพลศึกษา หรือผู้ที่เกี่ยวข้องควรร่วมมือกับพ่อแม่ หรือผู้ปกครอง และส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความเชื่ออำนาจภายในตน อันจะเป็นประโยชน์กับตัวนักเรียนในภายภาคหน้า

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับงานวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยในเรื่องเดียวกันนี้กับนักเรียนในระดับการศึกษาอื่น เช่น ระดับชั้นประถมศึกษา ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับอุดมศึกษา เพื่อนำผลการวิเคราะห์มาสรุปหาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษาในแต่ละช่วงวัย ความแตกต่างของปัจจัยแต่ละปัจจัย และในแต่ละช่วงวัยว่ามีความแตกต่างกันอย่างไร เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ให้นักเรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษาต่อไป

2. ควรมีการศึกษาวิจัยในเรื่องเดียวกันนี้กับนักเรียนโรงเรียนชายล้วน และโรงเรียนหญิงล้วน เนื่องจากมีความแตกต่างกันทางด้านสังคมเป็นอย่างสูง ซึ่งจะส่งผลต่อการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษาที่แตกต่างกันออกไป

3. ควรมีการศึกษาวิจัยในเรื่องเดียวกันนี้กับนักเรียนในแต่ละภูมิภาค หรือต่างจังหวัด โดยนำข้อมูลมาวิเคราะห์และเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษาในกรุงเทพมหานคร และต่างจังหวัด เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ให้นักเรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษาต่อไป

4. งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม ซึ่งการศึกษาปัจจัยควรพิจารณาข้อมูลเชิงปริมาณ ควบคู่ไปกับข้อมูลเชิงคุณภาพไปด้วย เพื่อให้ได้รับข้อมูลที่ชัดเจนยิ่งขึ้น

5. เนื่องจากงานวิจัยในครั้งนี้เป็นการใช้แบบสอบถามเพื่อรวบรวมข้อมูล ข้อมูลที่ได้จึงเป็นความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเท่านั้น ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ในการวิจัยครั้งต่อไปควรที่จะศึกษาเน้นเฉพาะลงไปปัจจัยแต่ละปัจจัย อาจเป็นปัจจัยทางการเรียนการสอนในเรื่องต่างๆ และนำมาศึกษาร่วมกับตัวแปรอื่นๆต่อไป

6. ตัวแปรปัจจัยที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นตัวแปรที่ผู้วิจัยจัดกลุ่มจากการทบทวนวรรณกรรม แต่พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา มีจำนวนมาก ทำให้ต้องเผชิญกับปัญหาการจัดกลุ่มตัวแปร เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความถูกต้อง และมีความน่าเชื่อถือยิ่งขึ้น ควรมีการวิจัยด้วยสถิติวิเคราะห์การจัดกลุ่ม (Cluster Analysis) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความคล้ายคลึงกันมาก นำเข้าสู่กลุ่มเดียวกัน หรือด้วยสถิติวิเคราะห์ปัจจัย (Factors Analysis) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก และนอกจากนี้ ยังประกอบด้วยเทคนิคการวิเคราะห์ปัจจัยร่วม (Common Factor Analysis) ดังนั้นการวิเคราะห์ปัจจัยจึงครอบคลุมทุกเทคนิควิธีที่เกี่ยวกับการหาองค์ประกอบ และปัจจัยร่วมของตัวแปร และข้อมูลจำนวนมาก

7. จากหลักการและปรัชญาทางการพลศึกษาที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดพฤติกรรมการเรียนรู้อันพึงประสงค์ทั้ง 5 ด้าน อันได้แก่ 1.ทางด้านสมรรถภาพทางกาย 2.ทางด้านทักษะการเคลื่อนไหว 3.ทางด้านความรู้ความเข้าใจ 4.ทางด้านคุณธรรม จริยธรรม และ 5.ทางด้านเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา ดังนั้น จึงควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนรู้อันพึงประสงค์อีก 4 ด้านที่เหลือ เพื่อนำผลการวิจัยในแต่ละด้านไป

ประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ทั้งกับตัวผู้เรียน ผู้สอน และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการพลศึกษาต่อไป
ในภาคหน้า

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กฤษณา ศักดิ์ศรี. 2534. มนุษย์สัมพันธ์. กรุงเทพมหานคร: รวมสาส์

กัลยา วานิชย์บัญชา. 2549. การใช้ SPSS for Windows ในการวิเคราะห์ข้อมูล. พิมพ์ครั้งที่ 9.

กรุงเทพมหานคร: ธรรมสาร จำกัด.

กาญจนา เดชคุ้ม. 2541. การศึกษาความเครียดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาพลศึกษา ภาควิชาพลศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

กิตติพงษ์ ยินดีสิทธิ์. 2551. ระบบประเมินการทดสอบสมรรถภาพ. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา:

<http://202.29.52.57/~47042970102/Unit2.doc> [19 เมษายน 2551]

เครือวัลย์ สงวนดี. 2538. ทัศนคติของประชาชนชาวจังหวัดอุบลราชธานี ต่อข้อเสนอโครงการจัดทำวัตถุประสงค์ตัวแทนเอกลักษณ์ของจังหวัดอุบลราชธานี ศึกษาเฉพาะกรณีเขตชนบทของอำเภอสำโรง. ภาคนิพนธ์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

จิระวัชร นิยมใหม่. 2539. ทัศนคติต่อวิชาพลศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานคร: วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาพลศึกษา ภาควิชาพลศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

จารุณี บุญนิพัทธ์. 2539. พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร กับความตระหนัก ทัศนคติและการมีส่วนร่วมเรื่องสิ่งแวดล้อม ของพนักงานโรงงานอุตสาหกรรม เขตอำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

จุฑาทิพย์ อัครวิเชียร. 2542. ทักษะการสื่อสาร ความคาดหวัง และการใช้ประโยชน์ของผู้ฟังจากการฟัง รายการเนชั่น จูเนียร์ อินเทอร์เน็ตเคทีพี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- จำรูณ เทียมธรรม. 2546. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จำลอง ดิษยวณิช และพริ้มเพรา ดิษยวณิช. 2545. ความเครียด ความวิตกกังวล และสุขภาพ. เชียงใหม่: คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์. 2548. การใช้ SPSS เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.wapon.com.spss> [1 กุมภาพันธ์ 2551]
- เฉลิมพล ต้นสกุล. 2541. พฤติกรรมศาสตร์สาธารณสุข. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาสุขศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ชาญชัย บุรณะวนิชกุล. 2531. ผลของการเขียนเรียงความต่อต้านเจตคติที่มีต่อการเปลี่ยนเจตคติต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: http://www.suicidethai.com/elearning/abstract/abstract_detail.asp?code=37431000059 [11 กุมภาพันธ์ 2551]
- ฐิติพร ลิ้มฐิฎา. 2547. การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 1 โครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี) สาขาคณิตศาสตร์. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาคณิตศาสตร์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณรงค์รักษ์ ต่อศรีเจริญ และคณะ. 2549. ปัจจัยทางชีวสังคมที่มีอิทธิพลต่อเจตคติในการคบเพื่อนต่างเพศของนักเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร.[ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.bloggang.com/viewblog.php?id=kasig-group&group=2> [2 กุมภาพันธ์ 2551]
- ณัฐสุดา สุจินนัทกุล. 2541. ปัจจัยด้านครอบครัว การทำงาน และลักษณะส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการพยาบาลของพยาบาลวิชาชีพ. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

- ดวงเดือน พันธุมนาวิน, อรุณพันธ์ ชูชมและงามตา วนินทานนท์. 2528. ปัจจัยทางจิตวิทยานิเวศที่เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูของมารดาไทย. รายงานการวิจัยฉบับที่ 32 สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน และงามตา วนินทานนท์. 2536. การศึกษาลักษณะทางจิตและพฤติกรรมของนักเรียนวัยรุ่นที่อยู่ในสภาวะเสี่ยงในครอบครัวและป้องกัน. สำนักงานส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ.
- ดารารวรรณ ศรีสุกใส. 2542. การเปิดรับข่าวสารการประชาสัมพันธ์โครงการรถไฟฟ้าบีทีเอส ที่มีผลต่อความรู้ ทักษะ และการใช้รถไฟฟ้าบีทีเอสของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เดโช สนวนานนท์. 2512. ปทานุกรมจิตวิทยา. พระนครศรีอยุธยา: โอเดียนสโตร์.
- ท่าปลาประชาอุทิศ, โรงเรียน. 2550. คุณภาพของผู้เรียน. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.thapla.ac.th/pala/his.htm> [19 กันยายน 2550]
- ทัศนากทศิณีที่พิมพ์. 2539. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดู ความเชื่ออำนาจภายในตน และความคิดเกี่ยวกับตน ของเด็กในเมืองและชนบท. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://bsris.swu.ac.th/research/abstract/656.txt> [17 เมษายน 2551]
- ธงชัย สันติวงษ์. 2539. การบริหารงานบุคคล. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.
- ธีระพร อูวรรณโณ. 2533. เอกสารการสอนชุดวิชา 25301 จิตวิทยาและสังคมวิทยาพื้นฐานเพื่อการแนะแนว. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ธานินทร์ บุญญาลงกรณ์. 2547. เจตคติของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีต่อวิชาพลศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา ภาควิชาหลักสูตรการสอนและเทคโนโลยีการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิพวัลย์ ปัญจมะวัต. 2548. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความคิดสร้างสรรค์ของนิสิตระดับปริญญาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- นภาพกรณ์ จันทรศัพท์ และคณะ. 2547. วิธีการวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- นภดล นิลเสถียร. 2525. ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อพลศึกษา ทักษะทางกีฬาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพลศึกษา ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาพลศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประมะ สตะเวทิน. 2541. การสื่อสารมวลชน: กระบวนการและทฤษฎี. กรุงเทพมหานคร: ภาพพิมพ์.
- ประคอง กรวรรณสูตร. 2534. สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพมหานคร. ไทยวัฒนาพานิช.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. 2526. ทัศนคติ: การวัด การเปลี่ยนแปลง และพฤติกรรมอนามัย. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณและคณะ. 2542. รายงานการวิจัยการสำรวจสถานภาพ และพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของกลุ่มเด็กด้อยโอกาส. มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ประสิทธิ์ สัจจงพงษ์. 2550. เมื่อนำอยู่ ด้านสุขภาพ. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.jvkk.go.th/researchnew/details.asp?code=374340000115> [19 กันยายน 2550]
- พรทิพย์ บุญนิพัทธ์. 2539. พฤติกรรมกรเปิดรับสื่อ ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมกรไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในวันที่ 17 พ.ย.2539 ของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. ภาควิชาการประชาสัมพันธ์. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พะยอม วงศ์สารศรี. 2526. จิตวิทยาการสอนและการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สารเศรษฐกิจ.
- พาสนา ผลิตศิลป์. 2550. การสำรวจปัญหาการปรับตัวในเด็กวัยรุ่น กรุงเทพมหานคร [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.jvkk.go.th/researchnew/details.asp?code=374340000115> [19 กันยายน 2550]
- เพ็ญจันทร์ ประดับมุข. 2548. เด็กไทยไปกันใหญ่ ร้อยละ7ข่มขืนแฟน. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: http://www.dmh.go.th/sty_libnews/news/view.asp?id=3064 [19 เมษายน 2551]

- มหาวิทยาลัยมหิดล. 2550. สภาพจิตใจของเด็ก ผู้ใหญ่ และผู้สูงอายุ (2). [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.mahidol.ac.th/mahidol/ra/rapc/old2.html> [1 กรกฎาคม 2550]
- มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, คณะศึกษาศาสตร์. 2550. สุขภาพจิตและองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อสุขภาพจิต. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.edu.msu.ac.th/Rungson/teach/document/199103/ppt/7.ppt#2> [31 มีนาคม 2550]
- มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์, ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา. 2550. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการ. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://clm.wu.ac.th/www/media/3200-101/unit2.htm> [1 กรกฎาคม 2550]
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2532. พฤติกรรมวัยรุ่น. นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ฤกษ์ สุวรรณฉาย. 2551. การพัฒนาหลักสูตรพลศึกษาและการสอนพลศึกษาเพื่ออนาคตเด็กไทย. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://ednet.kku.ac.th/~autistic/p-web/merk/pages/phy.doc> [19 เมษายน 2551]
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2540. สถิติวิทยาทางการวิจัย. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- ลาวัลย์ ทองศรีสมบุรณ์. ปัจจัยคัดสรรที่สัมพันธ์กับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีภาวะผู้นำสูงทั้งมีติงานและมีมาตรการรักษาความสัมพันธ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรศักดิ์ เพียรชอบ. 2527. หลักและวิธีการสอนพลศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- วรศักดิ์ เพียรชอบ. 2548. รวมบทความเกี่ยวกับปรัชญา หลักการ วิธีการสอน และการวัดเพื่อประเมินผลทางพลศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรรณงค์ ยั้งเจริญ. 2539. ทัศนคติต่อวิชาพลศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในส่วนภูมิภาค. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.sat.or.th/sat.th/ResearchShow.aspx?RID=146&m=141&mtypeid=141> [30 มีนาคม 2551]

วิกิพีเดีย, สารานุกรมเสรี. 2551. กัลยาณมิตร. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B8%81%E0%B8%B1%E0%B8%A5%E0%B8%A2%E0%B8%B2%E0%B8%93%E0%B8%A1%E0%B8%B4%E0%B8%95%E0%B8%A3> [19 เมษายน 2551]

วิกิพีเดีย, สารานุกรมเสรี. 2551. แรงจูงใจ. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B9%81%E0%B8%A3%E0%B8%87%E0%B8%88%E0%B8%B9%E0%B8%87%E0%B9%83%E0%B8%88> [6 มกราคม 2551]

วิธี แจ่มกระจ่าง. 2541. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการบริโภคอาหารด่วนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

วิเชียร ศรีพุกฤษ. 2546. ปัจจัยจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงานสังกัดโทรศัพท์จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

วิหชัย ป้อมคำ. 2550. ศึกษาเจตคติของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลวัดหนองขุนชาติ (อุทิศพิทยาคาร) ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://202.143.169.10/nkc/witchai.html>. [6 พฤษภาคม 2551]

วินัดดา ปิยะศิลป์. 2550. ครอบครัวกับวัยรุ่น. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.childthai.org/cic/c1365.htm> [19 กันยายน 2550]

วีรนุช วงศ์คงเดช. 2547. เจตคติต่อการแสวงหาความช่วยเหลือ และการเรียนรู้แบบกำกับตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่มีรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่แตกต่างกัน. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการปรึกษา คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศศิวิมล ตามไท. 2542. การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมการบริโภคข้าวกล้องของประชาชนในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ศรีประภา ชัยสินธพ. 2550. สภาพจิตใจของวัยรุ่น. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.mahidol.ac.th/mahidol/ra/rapc/old2.html> [1 กรกฎาคม 2550]
- ศักดิ์ สุนทรเสถณี. 2531. เจตคติ. กรุงเทพมหานคร: ดี. ดี. บุ๊คส์ไตร์.
- คันสนีย์ ภูพงษ์พัฒนา. 2547. แรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสาธิต. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสุขภาพจิต ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริกุล อิศรานุรักษ์. 2550. สุขภาพเด็กวัยรุ่นและการดูแล. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: http://www.elib-online.com/doctors/sexed_teenage03.html [19 กันยายน 2550]
- ศิริชัย กาญจนวาสี. 2544. ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม (Classical Test Theory). พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. กรมวิชาการ. 2545. หลักสูตรการศึกษาระดับพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. 2546. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องและพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. 2550. จำนวนและสัดส่วนของนักเรียน นิสิต นักศึกษาในระบบโรงเรียน ในสถานศึกษารัฐบาลและเอกชน จำแนกตามระดับและประเภทการศึกษา ในกรุงเทพมหานครและส่วนภูมิภาค ปีการศึกษา 2549. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: http://www.moe.go.th/data_stat/Download_Excel/statistics2549.xls [27 มิถุนายน 2550]
- สัมพันธ์ พันธุ์พฤกษ์. 2551. การให้คะแนนมาตรา ลิกอร์ท. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.edu.lpru.ac.th/phaitoon/111modul/likert.bak>. [24 เมษายน 2551]
- สาธิตศรีนครินทร์วิโรฒประสานมิตร (ฝ่ายประถม), โรงเรียน. พฤติกรรมของพ่อแม่ส่งผลต่อ EQ ของลูกอย่างไร มากน้อยเพียงใด. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: http://prathom.swu.ac.th/satit/N_friend/EQ/EQ.htm [19 เมษายน 2551]

สิทธิโชค วรานุสันติกุล. 2547. จิตวิทยาสังคม: ทฤษฎีและการประยุกต์. กรุงเทพมหานคร: เม็ดทรายพริ้นติ้ง จำกัด.

สุชา จันทน์เอม. 2536. จิตวิทยาทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.

สุชาดา มะโนทัย. 2539. การศึกษาพฤติกรรมกรรมการบริโภคอาหารของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. 2544. ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพมหานคร: เฟื่องฟ้า พริ้นติ้ง จำกัด.

สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์. 2551. บุคลิกภาพและอารมณ์. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://suthep.ricr.ac.th/chapter2.doc> [17 เมษายน 2551]

สุพัตรา บุญญานุภาพพงศ์. 2548. ปัจจัยที่มีผลต่อค่านิยมทางเพศของวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเพศศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุรพงษ์ ไสธนะเสถียร. 2533. การโฆษณาหาเสียงกับพฤติกรรมการเลือกตั้ง. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิเพื่อการศึกษาประชาธิปไตยและการพัฒนา.

สุรสิทธิ์ ส่งทานินทร์. 2546. การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการออกกำลังกาย ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา ภาควิชาพลศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุวรรณา เรื่องกาญจนเศรษฐ์ และ พัฒน์ มหาโชคเลิศวัฒนา (บรรณาธิการ). 2549. รู้ทันปัญหาวัยรุ่นยุคใหม่. กรุงเทพมหานคร: ปิยอนต์ เอ็นเทอร์ไพรซ์.

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. 2537. เข้มขันนัยยะ: ความเชื่อ ทศนคติและการใช้. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการป้องกันอุบัติเหตุแห่งชาติ.

สำนักงานสถิติแห่งชาติ, สำนักนายกรัฐมนตรื. 2551. สถิติประชากรศาสตร์ ประชากรและเคหะ. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://portal.nso.go.th/otherWS-world-context-root/index.jsp> [11 พฤษภาคม 2551]

สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. 2550. จำนวนนักเรียนในโรงเรียนเอกชน
ประเภทสามัญศึกษา ปีการศึกษา 2549 จำแนกตามระดับการศึกษาและชั้นเรียน.

[ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.opec.go.th/statics/staticstis49/D1.xls>

[23 มิถุนายน 2550]

โสภิตสุดา มงคลเกษม. 2539. พฤติกรรมกาเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทศนคติและพฤติกรรมกา
คาดเข็มขัดนิรภัยของผู้ขับขีรถยนต์ ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต
ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อรวรรณ ปิลันธน์โอวาท. 2537. การสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อัครฤทธิ์ หอมประเสริฐ. 2543. การศึกษาพฤติกรรมและความคิดเห็นที่มีต่อการบริโภคอาหาร
ฟาสต์ฟู้ด ประเภทธุรกิจแฟรนไชส์ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร. ปริญญาานิพนธ์
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

อุมาพร ตรังคสมบัติ และคณะ. 2550. ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อสุขภาพจิต แนวทางการเสริมสร้าง
พัฒนา ป้องกันและแก้ไขสุขภาพจิตของคนไทย. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www2.nesac.go.th/document/images06/06110006a.doc> [1 กรกฎาคม 2550]

อุษา ธนาบุญฤทธิ์. 2544. การศึกษาปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับความเชื่ออำนาจภายในตน
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต
บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อำรุง จันทวานิช. 2550. ดำเนินการสำรวจความคิดเห็นต่อพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของนักเรียน
นักศึกษา 8 ประการ (ในด้านซื่อสัตย์ มีน้ำใจ ขยัน ประหยัด สามัคคี มีวินัย สะอาด
สุขภาพ). [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: http://www.onec.go.th/news46/pr/sala/s_501106-c.htm [16 เมษายน 2551]

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาษาอังกฤษ

Adams J. Stacy. 1960. Visual Communication. Washington D.C.: The Association for Education Communications and Technology.

Anita E. Woolfolk. 2001. Educational Psychology. 8th ed. Boston: Allyn and Bacon.

Bruce Lannes Smith, Harold D. Lasswell and Ralph D. Casey. 1946. Propaganda, Communication and Public Opinion; a Comprehensive Reference Guide. Princeton: Princeton University Press.

Benjamin S. Bloom. 1956. Taxonomy of Educational Objectives : the Classification of Educational Goals. New York: David McKay.

Burrhus Frederic Skinner. 1983. The Behavior of Organisms: an Experimental Analysis. New York: Appleton-Century-Crofts.

Carter V. Good. 1959. Dictionary of Education. Prepared Under the Auspices of Phi Delta Kappa. New York: McGraw-Hill.

David Krech and Richard S. Crutchfield. 1948. Theory and Problems of Social Psychology. Asian Students Edition: New York, McGraw-Hill.

Donald Olding Hebb. 1966. Textbook of Psychology. 2nd ed. Philadelphia : Saunders.

Donald Olding Hebb. 1972. A Textbook of Psychology. Philadelphia : W.B. Saunders.

George Richard Kelman. 1972. Physiology : a Clinical Approach. Edinburgh: Churchill Livingstone.

Gordon Allport. 1975. The nature of prejudice. New York: Russell & Russell.

Henry Assael. 1993. Marketing: Principles & Strategy. Fort Worth, TX. : Dryden Press.

Harry C. Trinadis. 1971. Attitude and Attitude Change. New York: John Wiley & Sons.

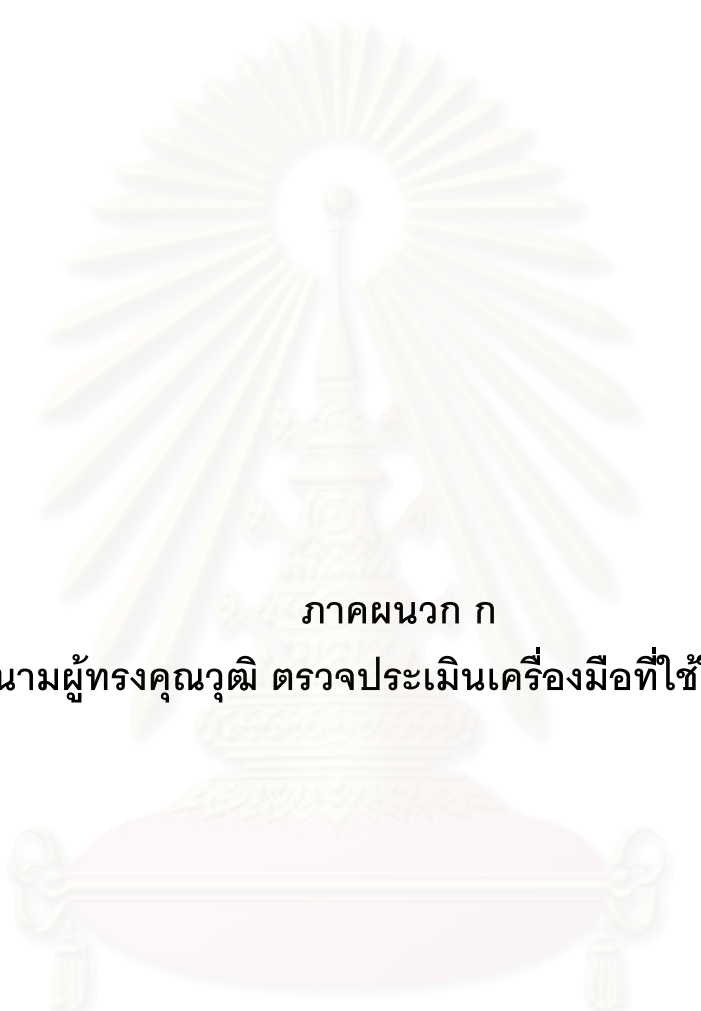
- Herbert C. Kelman. 1958. International Behavior: a Social-Psychological Analysis. New York: Holt, Rinehart and Winston.
- Howard H Kendler. 1974. Basic Psychology. Menlo Park, Calif. : W.A. Benjamin.
- James, M. J. and Ida, M. W. 1965. "Why Girl Sit Out During Physical Education Lesson." Physical Educator. 27 (November 1965): 75 - 81.
- John Dollard and Frank Auld Jr. 1959. Scoring Human Motives. New Haven: Yale University Press.
- Khan, S. B. 1969. Affective Correlates of Academic Achievement. Journal of Educational Psychology. 60 (1969): 216 - 221.
- Leon Festinger. 1957. A Theory of Cognitive Dissonance. Stanford, California: Stanford University Press.
- Leon G. Schiffman, Leslie Lazar Kanuk. 1991. Consumer Behavior. 4th ed. Englewood Cliffs, N.J.: Prentice-Hall.
- Loudon, D. L., and Della Bitta, A. J. 1993. Consumer Behavior: Concepts and Applications. New York: McGraw-Hill.
- McMillan, B. A. 1993. "An Analysis of Factors Associated with Student Responses to Instructional Tasks in Physical Education." Dissertation Abstracts International. 53 (February 1993): 2737 – A.
- Michael Burgoon. 1974. Approaching Speech/Communication. New York: Holt, Rinehart and Winston.
- Michel Domjan. 2000. The essentials of Conditioning and Learning. 2nd ed. Australia: Wadsworth Thomson Learning.
- Norman L. Munn. 1971. The Evolution of the Human Mind. Boston: Houghton Mifflin.

- Onkvisit and Shaw. 1994. Product Life Cycles and Product Management. Quorum Books.
- Patrick Meredith. 1966. Learning, Remembering and Knowing. London: The English Universities Press.
- Richard J. Stiggins. 1994. Student-Centered Classroom Assessment. New York: Merrill.
- Ruth E. Hartley, Lawrence K. Frank, Robert M. Goldenson. 1952. Understanding Children's Play. New York: Columbia University Press.
- Schiffman, Leon G., and Kanuk, Leslie Lazar. 1991. Consumer Behavior. 4th ed. West Nyack, New York: Prentice Hall.
- Schwartz, Nancy E. 1975. "Nutrition Knowledge, Attitude, and Practice of High School Graduates" Journal of the American Dietetic Association. (66) : Januar.
- Victor H. Vroom and Edward L. Deci. 1992. Management and Motivation: Selected Readings. New York: Penquin.
- Walters, C. Glenn., and Robin, Donald P. 1978. Classics in Marketing. Santa Monica, Calif :Goodyear Publishing.
- Wood, L. K. 1988. "A Comparative Study to Attitude Towards Physical Activity of Academically Gifted and Academically Nongifted." Dissertation Abstracts International. (48/08) February.

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

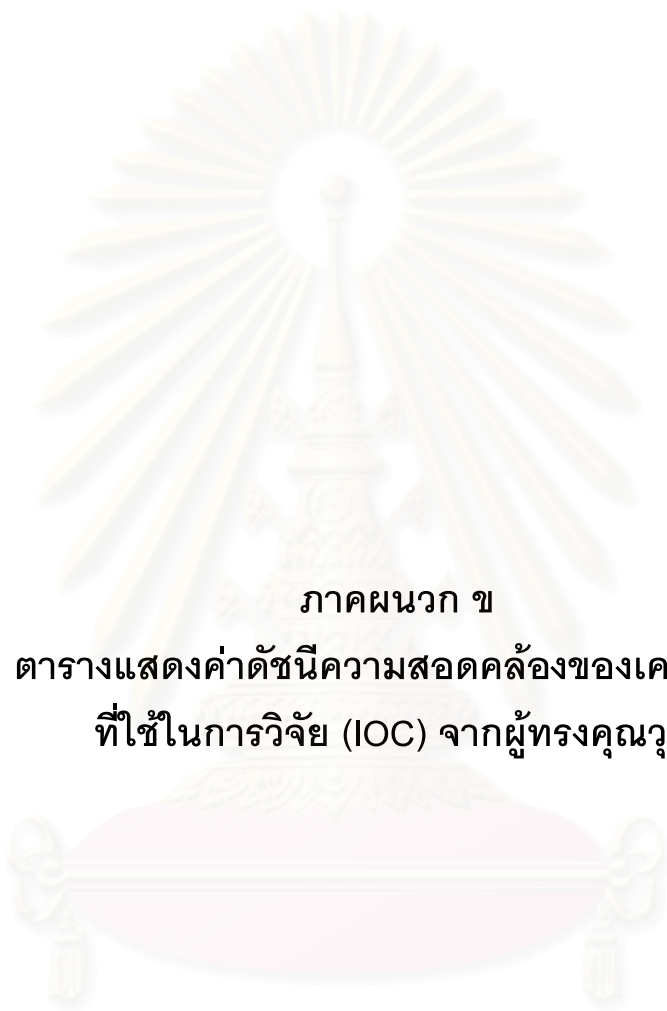
ภาคผนวก ก
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบประเมินเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบประเมินเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. รองศาสตราจารย์ เทพประสิทธิ์ กุลธวัชวิชัย สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. รองศาสตราจารย์ วิสนศักดิ์ อ่วมเพ็ง สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
4. รองศาสตราจารย์ ศุภฤกษ์ มั่นใจตน โรงเรียนสาธิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
(ฝ่ายมัธยม)
5. อาจารย์ ดร.จุฬา ติงศรัทีย สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
6. อาจารย์ ดร.กมลวรรณ ตังธนกานนท์ ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข
ตารางแสดงค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ
ที่ใช้ในการวิจัย (IOC) จากผู้ทรงคุณวุฒิ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**ตารางแสดงค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
จากผู้ทรงคุณวุฒิและ**

ตอนที่ 2 แบบวัดเจตคติ

ข้อ ที่	ข้อความคำถาม	ค่าดัชนี ความ สอดคล้อง (IOC)	ความคิดเห็นจาก ผู้ทรงคุณวุฒิ
ด้านร่างกาย			
1.	การเรียนวิชาพลศึกษา ช่วยให้ฉันมีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง	1.00	
2.	วิชาพลศึกษามีความสำคัญต่อพัฒนาการและการเจริญเติบโตของร่างกาย	1.00	
3.	วิชาพลศึกษาช่วยให้ฉันมีปฏิริยาตอบสนองของร่างกายต่อสิ่งต่างๆเร็วขึ้น	1.00	
4.	วิชาพลศึกษาช่วยให้ฉันมีการเคลื่อนไหวอย่างมีประสิทธิภาพ	1.00	
5.	วิชาพลศึกษาทำให้ฉันมีร่างกายที่สมส่วน	1.00	
ด้านจิตใจ			
6.	ฉันปรบมือให้เกียรติผู้ตัดสินและผู้เล่นทั้งสองฝ่าย เมื่อเริ่มเกมและจบเกม	0.83	
7.	วิชาพลศึกษาทำให้ฉันเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง	1.00	
8.	ฉันเล่นกีฬาอย่างเต็มความสามารถ ไม่ว่าจะการเล่นนั้นจะแพ้หรือชนะก็ตาม	0.66	
9.	ฉันยอมรับในผลการเล่น และความสามารถของผู้เล่นทั้งสองฝ่าย	0.83	
10.	กิจกรรมพลศึกษา จะช่วยให้ฉันมีสมาธิมากยิ่งขึ้น	1.00	
ด้านอารมณ์			
11.	วิชาพลศึกษา ทำให้ฉันเป็นคนใจเย็นขึ้น มีความอดทนอดกลั้นมากยิ่งขึ้น	1.00	

ข้อ ที่	ข้อความ	ค่าดัชนี ความ สอดคล้อง (IOC)	ความคิดเห็นจาก ผู้ทรงคุณวุฒิ
12.	วิชาพลศึกษาช่วยผ่อนคลายความเครียด	1.00	
13.	กิจกรรมพลศึกษา เป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความ สนุกสนานเพลิดเพลิน	1.00	
14.	ฉันรู้สึกแจ่มใส หลังจากที่ได้ประกอบกิจกรรม พลศึกษา	1.00	
15.	ฉันเชื่อฟังและยอมรับคำตัดสินของกรรมการผู้ตัดสิน เสมอ	0.50	
ด้านสังคม			
16.	วิชาพลศึกษาทำให้ฉันรู้จักการวางตัวและปฏิบัติ ตนเองต่อคนรอบข้าง	1.00	
17.	วิชาพลศึกษาช่วยให้ฉันมีความสามารถในการเป็น ผู้นำและผู้ตามที่ดี	1.00	
18.	วิชาพลศึกษาทำให้ฉันรู้จักการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	1.00	
19.	วิชาพลศึกษาทำให้ฉันมีระเบียบวินัย	1.00	
20.	วิชาพลศึกษาทำให้ฉันรู้จักแพ้ รู้จักชนะ รู้จักอภัย	1.00	
ด้านสติปัญญา			
21.	ผู้ที่ชอบเรียนวิชาพลศึกษา มักเป็นคนเรียนหนังสือเก่ง	0.83	
22.	การเรียนวิชาพลศึกษา ทำให้ฉันทราบถึงความสำคัญ ของการมีสุขภาพที่ดี	0.83	
23.	วิชาพลศึกษาสอนให้ฉันรู้จักการดูแลสุขภาพตนเอง	0.83	
24.	วิชาพลศึกษาฝึกฉันให้สามารถหาสาเหตุ และปัจจัย เสริมในการชนะการแข่งขันกีฬา และกิจกรรมต่างๆได้	0.50	ปรับจาก “ฉันสามารถ นำทฤษฎีทางวิทยา ศาสตร์ เข้ามาช่วยใน การร่วมกิจกรรม พลศึกษา”
25.	วิชาพลศึกษาเป็นวิชาที่เรียนรู้ควบคู่ไปกับการปฏิบัติ และมีโจทย์ให้แก้ปัญหาเช่นเดียวกัน	0.66	

ตอนที่ 3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา

ข้อ ที่	ข้อความคำถาม	ค่าดัชนี ความสอดคล้อง (ICO)	ความคิดเห็นจาก ผู้ทรงคุณวุฒิ
1. ปัจจัยทางด้านจิตวิทยา			
ความเชื่ออำนาจภายในตน			
1.	ความภูมิใจของฉัน คือการได้เกรด 4 ในวิชาพลศึกษา	0.66	
2.	ฉันมักจะเปรียบเทียบคะแนนวิชาพลศึกษาของฉันกับ ของเพื่อนเสมอ เพื่อจะได้นำมาพัฒนาตนเองให้ดีขึ้น	1.00	
3.	ฉันเชื่อว่า ความสำเร็จในการเรียนวิชาพลศึกษา หรือ การแข่งขันไม่ได้ขึ้นอยู่กับโชคชะตา	0.66	
4.	ฉันเชื่อว่า การประสพอุบัติเหตุจากการแข่งขันหรือไม่ นั้น ขึ้นอยู่กับการกระทำของตนเอง	0.66	ปรับจาก “ฉันจะ ประสพอุบัติเหตุจาก การแข่งขันหรือไม่ ขึ้นอยู่กับ การกระทำ ของผู้อื่น”
5.	ฉันเชื่อว่า ปัญหาทุกอย่างในการแข่งขัน หรือเล่นกีฬา สามารถแก้ไขได้ด้วยสติปัญญาของตนเอง	1.00	
แรงจูงใจภายใน			
6.	ฉันออกกำลังกายเพื่อลดความอ้วน	0.66	
7.	การออกกำลังกาย และเล่นกีฬา เป็นการท้าทาย ความสามารถ	0.66	
8.	ฉันอยากมีรูปร่างที่สง่างาม ฉันจึงตั้งใจเรียนวิชาพลศึกษา	1.00	
9.	ฉันตั้งใจเรียนวิชาพลศึกษา เพื่อให้มีเสน่ห์ต่อเพศตรงข้าม	0.66	
10.	วิชาพลศึกษา เป็นวิชาที่ส่งเสริมให้ผู้เรียน ประสบ ความสำเร็จในชีวิต	0.66	

ข้อ ที่	ข้อความคำถาม	ค่าดัชนี ความสอดคล้อง (ICO)	ความคิดเห็นจาก ผู้ทรงคุณวุฒิ
แรงจูงใจภายนอก			
11.	ฉันเป็นที่ยอมรับจากเพื่อนๆ เพราะฉันได้คะแนนดีในวิชาพลศึกษา	1.00	
12.	ฉันเป็นที่ยอมรับจากเพื่อนๆ เพราะฉันได้เป็นนักกีฬาของโรงเรียน	1.00	
13.	ฉันจะได้รางวัลที่ฉันต้องการ หากฉันตั้งใจเรียนวิชาพลศึกษา	0.50	
14.	ฉันต้องการถ้วยรางวัลชนะเลิศ ฉันจึงต้องขยันซ้อมกีฬา	1.00	
15.	ฉันตั้งใจเรียนวิชาพลศึกษาเพราะต้องการคำชมจากพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูพลศึกษา และคนรอบข้าง	0.50	
2. ปัจจัยทางด้านสังคม			
พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง			
1.	เมื่อใกล้สอบ หรือใกล้มีการแข่งขันกีฬา พ่อแม่ หรือผู้ปกครองของฉัน จะเป็นคนกระตุ้นและให้กำลังใจฉันในการดูหนังสือสอบ หรือฝึกซ้อมทักษะกีฬาเสมอ	1.00	
2.	พ่อแม่ หรือผู้ปกครองของฉัน ยอมให้ฉันดูการแข่งขันกีฬาทุกประเภทที่ฉันอยากดู	1.00	
3.	พ่อแม่ หรือผู้ปกครองของฉันไม่ชอบวิชาพลศึกษา ฉันจึงไม่ชอบวิชาพลศึกษาไปด้วย	1.00	
4.	พ่อแม่ หรือผู้ปกครองของฉันให้เงินค่าใช้จ่ายเรื่องการเล่นกีฬา และออกกำลังกายเสมอ	1.00	
5.	ฉันมีโอกาสดูเล่นกีฬา หรือออกกำลังกายประเภทต่างๆ ซึ่งเป็นสิ่งที่ทุกคนในบ้านเห็นว่าถูกต้อง	1.00	
ครูพลศึกษา			
6.	ครูพลศึกษาเป็นคนกระตุ้นให้ฉันตั้งใจเรียนวิชาพลศึกษา	1.00	
7.	ครูพลศึกษาให้ความสำคัญ ใส่ใจ และเป็นห่วงนักเรียนที่ขาดเรียน หรือไม่สบาย	1.00	

ข้อ ที่	ข้อความ	ค่าดัชนี ความสอดคล้อง (ICO)	ความคิดเห็นจาก ผู้ทรงคุณวุฒิ
8.	เมื่อนักเรียนขอความร่วมมือในการจัดกิจกรรมกีฬา อื่นๆ หรือกิจกรรมต่างๆจากครูพลศึกษา ครูพลศึกษาก็ ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมพิเศษแก่นักเรียน	1.00	
9.	ครูพลศึกษามักจะพูด หรือเล่าเรื่องตลกและทำท่าทาง ต่างๆที่ทำให้ฉันหัวเราะหรืออมยิ้มระหว่างที่สอน พลศึกษาในชั้นเรียน	1.00	ปรับจาก “ฉันชอบครู พลศึกษาที่มักจะพูด หรือเล่าเรื่องตลก และ ทำท่าทางต่างๆ ที่ทำ ให้ฉันหัวเราะ หรืออม ยิ้มระหว่างที่ครู พลศึกษาสอน”
10.	ครูพลศึกษาของฉันมีรูปร่าง หน้าตา และบุคลิกภาพดี	1.00	ปรับจาก “รูปร่าง หน้าตา และ บุคลิกภาพ ของครู พลศึกษา เป็นปัจจัยที่ ทำให้ฉันชอบวิชา พลศึกษา”
เพื่อน			
11.	เพื่อนของฉันให้กำลังใจฉันแข่งขันกีฬาไม่ว่าจะใน ชั่วโมงเรียน หรือนอกชั่วโมงเรียนวิชาพลศึกษาก็ตาม	1.00	เพิ่มเติมจาก “เพื่อของ ฉันไปให้กำลังใจฉัน แข่งขันกีฬาเสมอ”
12.	เพื่อนของฉันเป็นคนเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน	1.00	
13.	ฉันกับเพื่อน ไม่เคยทะเลาะกันในขณะที่เรียนวิชา พลศึกษา หรือแข่งขันกีฬา หรือออกกำลังกาย	1.00	
14.	ฉันสามารถทำให้เพื่อนชอบวิชาพลศึกษาได้	1.00	
15.	ฉันและเพื่อนช่วยกันกระตุ้นให้ตั้งใจเรียนในวิชา พลศึกษา	1.00	

ข้อ ที่	ข้อความ	ค่าดัชนี ความสอดคล้อง (ICO)	ความคิดเห็นจาก ผู้ทรงคุณวุฒิ
3. ปัจจัยทางด้านการเรียนการสอน			
วิธีสอน			
1.	การสอนวิชาพลศึกษาเป็นการสอนที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนและปฏิบัติกิจกรรมในสภาพการณ์จริง	1.00	
2.	วิธีการสอนของครูพลศึกษา ส่งเสริมให้ฉันได้คิดแก้ปัญหา วิเคราะห์หาเหตุผลอย่างหลากหลาย ด้วยตนเอง	1.00	ปรับจาก “วิธีการสอนของครูพลศึกษา ส่งเสริมให้ฉันแก้ปัญหาด้วยตนเอง”
3.	วิธีการสอนของครูพลศึกษา มีการเชื่อมโยงศาสตร์ต่างๆ เข้าด้วยกัน คือวิทยาศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์	1.00	
4.	เพราะครูพลศึกษามีการจัดการและวางแผนการสอนไว้ล่วงหน้า ทำให้กิจกรรมในช่วงพลศึกษามีความน่าเรียนมากยิ่งขึ้น	1.00	ปรับจาก “เพราะครูพลศึกษามีการจัดการและวางแผนการสอนไว้ล่วงหน้า ทำให้ครูและนักเรียน ปฏิบัติได้ตรงตามวัตถุประสงค์ และถูกต้อง รวดเร็ว”
5.	วิชาพลศึกษาที่ฉันเรียนอยู่ มีกฎ และข้อตกลงที่ชัดเจน	1.00	ปรับจาก “ฉันพอใจกับกฎ และข้อตกลงในการเรียน ที่ครูพลศึกษากำหนดไว้ขณะที่เรียนวิชาพลศึกษา”

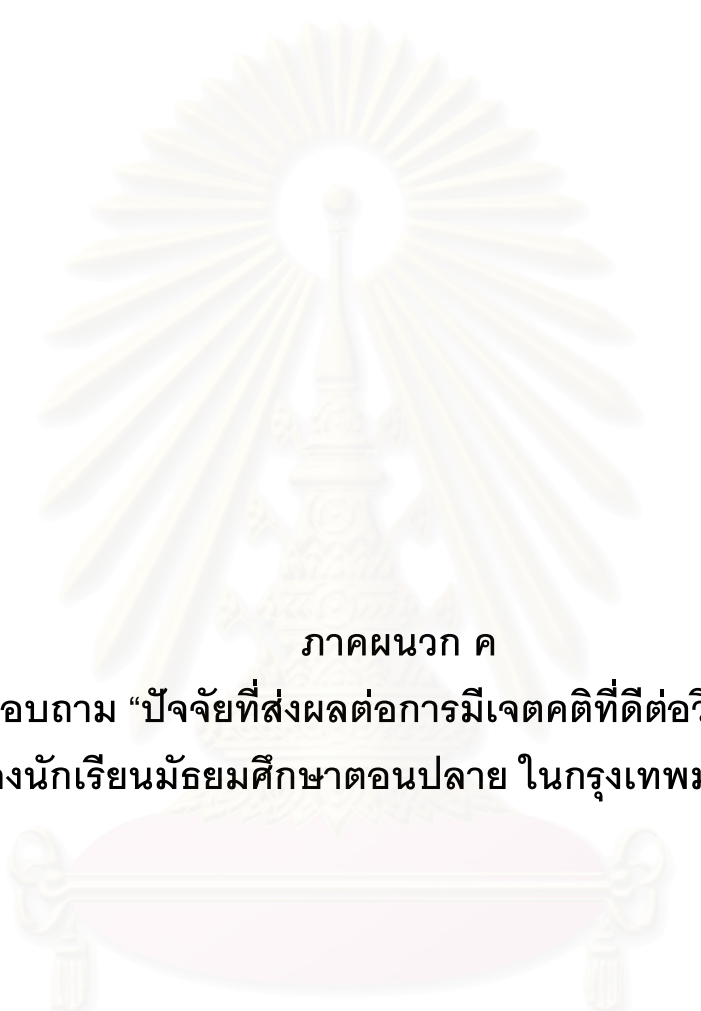
ข้อ ที่	ข้อความคำถาม	ค่าดัชนี ความสอดคล้อง คลัง (ICO)	ความคิดเห็นจาก ผู้ทรงคุณวุฒิ
ความเหมาะสมของเนื้อหา			
6.	เนื้อหาและกิจกรรมพลศึกษาที่ฉันเรียนอยู่ เหมาะสมกับเพศและวัยของฉัน	1.00	ปรับจาก “เนื้อหา และกิจกรรมพลศึกษา จำเป็นต้องมีความเหมาะสมกับเพศ และวัยเสมอ”
7.	ในชั่วโมงเรียนวิชาพลศึกษา มีกิจกรรมทั้งประเภทบุคคลและประเภททีม	1.00	
8.	กิจกรรมพลศึกษา เน้นให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ด้านสมรรถภาพทางกาย ด้านทักษะกีฬา ด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา	1.00	
9.	กิจกรรมพลศึกษาในชั่วโมงเรียน มีความท้าทายความสามารถ	0.66	
10.	กิจกรรมพลศึกษาในชั่วโมงเรียน มีความยืดหยุ่นในเรื่องเวลา และปรับเปลี่ยนตามความเหมาะสมของประเภทกิจกรรม	1.00	
การวัดและประเมินผล			
11.	ฉันมีส่วนร่วมในการกำหนดวัตถุประสงค์ การจัดการเรียนการสอน และการประเมินการสอนในวิชาพลศึกษาด้วย	1.00	เพิ่มเติมจาก “ฉันมีส่วนร่วมในการประเมินการสอนในวิชาพลศึกษาด้วย”
12.	การประเมินผลวิชาพลศึกษา มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การสอน	1.00	
13.	การประเมินผลวิชาพลศึกษา ต้องคำนึงถึงศักยภาพของนักเรียนเป็นสำคัญ	1.00	
14.	ครูพลศึกษาของฉัน ประเมินผลการเรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย	1.00	

ข้อ ที่	ข้อความคำถาม	ค่าดัชนี ความสอดคล้อง (ICO)	ความคิดเห็นจาก ผู้ทรงคุณวุฒิ
15.	ครูพลศึกษาช่วยให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ฉัน หลังจากการประเมิน	1.00	
4. ปัจจัยทางด้านกายภาพ			
สนามกีฬา และอุปกรณ์กีฬา			
1.	ฉันจะไม่เรียนวิชาพลศึกษา ถ้าต้องเรียนในที่ที่มีฝุ่นและควันจำนวนมาก	0.66	
2.	การเรียนวิชาพลศึกษาในร่ม เป็นสิ่งที่ฉันใฝ่ฝัน	0.66	
3.	สนามกีฬา หรือสถานที่เรียนวิชาพลศึกษาในโรงเรียนมีความปลอดภัย	0.83	
4.	ชุดพลศึกษาของโรงเรียนฉัน เป็นชุดที่เหมาะสมกับการเรียนวิชาพลศึกษา	1.00	
5.	อุปกรณ์การเรียนวิชาพลศึกษาไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน ฉันจึงไม่สามารถเรียนวิชาพลศึกษาได้	0.83	
สภาพอากาศ มลพิษ			
6.	โรงเรียนที่ฉันอยู่ มีสภาพแวดล้อมที่ร่มรื่น	1.00	
7.	ฉันไม่ชอบเรียนวิชาพลศึกษาตอนบ่าย	1.00	
8.	ฉันไม่ชอบกิจกรรมพลศึกษากลางแจ้ง	1.00	
9.	ฉันอยากออกไปวิ่งเล่นท่ามกลางสายฝน	0.66	
10.	สถานที่เรียนวิชาพลศึกษาของฉันมีเสียงดัง เช่น เสียงดังจากโรงอาหาร เสียงดังจากการจราจรบนท้องถนน เป็นต้น	0.83	
สิ่งอำนวยความสะดวก			
11.	ห้องน้ำในโรงเรียนมีไม่เพียงพอ และอยู่ไกลจากสถานที่เรียนพลศึกษา ทำให้ฉันลำบากกับการเรียนวิชาพลศึกษา	0.83	
12.	โรงเรียนของฉันมีตู้เก็บของให้เก็บอุปกรณ์กีฬา และชุดพลศึกษา	1.00	

ข้อ ที่	ข้อความคำถาม	ค่าดัชนี ความสอดคล้อง (ICO)	ความคิดเห็นจาก ผู้ทรงคุณวุฒิ
13.	โรงเรียนของฉันมีตู้น้ำดื่มที่สะอาดและเพียงพอกับ จำนวนนักเรียน	1.00	
14.	โรงเรียนของฉัน มีอุปกรณ์กีฬาให้ฉันเบิกได้สะดวก	1.00	
15.	ฉันภูมิใจในการเรียนวิชาพลศึกษา เพราะมีห้อง พยาบาลที่มีประสิทธิภาพ	0.66	

คะแนนรวมค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตอนที่ 2 แบบวัดเจตคติ มีค่าเท่ากับ 0.899
คะแนนรวมค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตอนที่ 3 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการมีเจตคติที่ดีต่อวิชา
พลศึกษา มีค่าเท่ากับ 0.904 และคะแนนรวมค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) รวมของ
แบบสอบถามทั้งหมด มีค่าเท่ากับ 0.901

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ค
แบบสอบถาม “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา
ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในกรุงเทพมหานคร”

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถาม “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในกรุงเทพมหานคร”

ปัจจัย หมายถึง เหตุ หรือสาเหตุ ที่สนับสนุน ส่งเสริม และเอื้ออำนวยให้เกิดการเปลี่ยนแปลง

เจตคติ หมายถึง ความรู้สึกและความคิดเห็นที่อยู่ภายในจิตใจของบุคคลตามประสบการณ์ที่ได้รับ อาจเป็นความพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยหรือรู้สึกเฉยๆ แต่เป็นแนวโน้มที่จะส่งผลต่อการแสดงพฤติกรรมของบุคคลนั้นๆออกมา

วิชาพลศึกษา หมายถึง กระบวนการศึกษาที่ใช้กิจกรรมการกีฬา หรือกิจกรรมการออกกำลังกายที่ได้มีการเลือกเฟ้นแล้ว เป็นสื่อในการเรียนรู้เพื่อให้ได้มาซึ่งผลในการที่จะช่วยให้บุคคลมีพัฒนาการทั้งในด้านสมรรถภาพทางกายด้านความรู้ ความเข้าใจ ด้านทักษะการกีฬา ด้านคุณธรรม จริยธรรม และด้านเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษาพร้อมๆกัน จากการใช้มีส่วนร่วมโดยการปฏิบัติจริงด้วยตนเองในกิจกรรมการกีฬา หรือกิจกรรมการออกกำลังกาย

คำชี้แจงแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในกรุงเทพมหานคร ซึ่งไม่มีคำตอบที่ถูกหรือผิด ขอให้นักเรียนตอบแบบสอบถามให้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด เพื่อจะเป็นข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและส่งเสริมการเรียนการสอนในวิชาพลศึกษาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครต่อไป
2. ข้อมูลที่ผู้วิจัยได้รับจากแบบสอบถามชุดนี้ ผู้วิจัยรับรองว่าคำตอบของนักเรียนนี้จะเป็นความลับ และใช้เพื่อการศึกษาวิจัยเท่านั้น ผลการวิจัยไม่มีการนำเสนอเป็นรายบุคคล แต่จะเป็นภาพรวมของนักเรียนที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด
3. ในการตอบแบบสอบถามแต่ละตอน ขอความร่วมมือนักเรียนตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ ตามความเป็นจริง เพื่อความสมบูรณ์ในงานวิจัย

แบบสอบถามนี้มีทั้งหมด 3 ตอน

- ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล จำนวน 21 ข้อ
 ตอนที่ 2 แบบวัดเจตคติต่อวิชาพลศึกษา จำนวน 25 ข้อ
 ตอนที่ 3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา จำนวน 60 ข้อ

ขอขอบคุณในความร่วมมื่อ
 นายสุรเชษฐ์ ไชติวานนท์
 ผู้วิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ
 1) ชาย 2) หญิง
2. ศาสนา
 1) พุทธ 2) คริสต์ 3) อิสลาม
 4) อื่นๆ โปรดระบุ _____
3. ระดับชั้น
 1) มัธยมศึกษาปีที่ 4 2) มัธยมศึกษาปีที่ 5 3) มัธยมศึกษาปีที่ 6
4. ลำดับการเกิด
 1) ลูกคนโต 2) ลูกคนกลาง 3) ลูกคนเล็ก
 4) ลูกคนเดียว
5. ลักษณะรูปร่างของนักเรียน
 1) ผอม 2) สมส่วน 3) เตี้ย
6. ส่วนสูงของนักเรียน
 1) น้อยกว่า 150 ซม. 2) 150 – 160 ซม. 3) 161 – 170 ซม.
 4) 171 – 180 ซม. 5) มากกว่า 180 ซม.
7. นักเรียนมีโรคประจำตัวหรือไม่
 1) ไม่มี 2) มี โปรดระบุ _____

8. รายได้ของครอบครัว เฉลี่ยต่อเดือน
- 1) น้อยกว่า 10,000 บ. 2) 10,000 – 20,000 บ. 3) 20,001 – 30,000 บ.
 4) 30,001 – 40,000 บ. 5) 40,001 – 50,000 บ. 6) มากกว่า 50,000 บ.
9. ระดับคะแนนเฉลี่ยเมื่อปีการศึกษาที่ผ่านมา (รวมทุกวิชา)
- 1) ต่ำกว่า 1.50 2) 1.51 – 2.00 3) 2.01 – 2.50
 4) 2.51 – 3.00 5) 3.01 – 3.50 6) 3.51 – 4.00
10. ระดับคะแนนวิชาพลศึกษาของนักเรียนโดยเฉลี่ย ตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นต้นมา อยู่ในระดับใด
- 1) ต่ำกว่า 1.50 2) 1.51 – 2.00 3) 2.01 – 2.50
 4) 2.51 – 3.00 5) 3.01 – 3.50 6) 3.51 – 4.00
11. นักเรียนใช้เวลาว่างในการปฏิบัติกิจกรรมใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- 1) ออกกำลังกาย 2) อ่านหนังสือ 3) เรียนพิเศษกวตริวิชา
 4) ซอปปิ้ง 5) ดูโทรทัศน์ 6) ดูหนังสือ
 7) ฟังเพลง 8) คุยโทรศัพท์ 9) ท่องอินเตอรเน็ต
 10) เล่นเกม 11) อื่นๆ โปรดระบุ ____
12. นักเรียนชอบดูหรือเล่นกีฬาอะไรมาากๆบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- 1) ฟุตบอล 2) บาสเกตบอล 3) วอลเลย์บอล
 4) แฮร์บอล 5) แชนด์บอล 6) เทนนิส
 7) เทเบิลเทนนิส 8) ตะกร้อ 9) แบดมินตัน
 10) กีฬาทางน้ำ 11) กรีฑาสูง 12) กรีฑาลาน
 13) กอล์ฟ 14) ยิมนาสติก 15) จักรยาน
 16) ยิงธนู 17) ยิงปืน 18) ศิลปะป้องกันตัว
 19) ลีลาศ 20) แอโรบิคแดนซ์ 21) สนุกเกอร์
 22) ยกน้ำหนัก 23) เปตอง 24) หมากกระดาน
 25) รักบี้ฟุตบอล 26) อเมริกันฟุตบอล 27) เบสบอล
 28) กีฬาผาดโผน 29) ฮอกกี้ 30) อื่นๆ โปรดระบุ ____
13. นักเรียนเป็นนักกีฬาของโรงเรียนหรือไม่
- 1) เป็น 2) ไม่เป็น
14. นักเรียนออกกำลังกายกี่วันต่อสัปดาห์ (ไม่รวมชั่วโมงพลศึกษา)
- 1) ไม่ได้ออกกำลังกายเลย 2) 1 วัน 3) 2 – 3 วัน
 4) 4 – 5 วัน 5) 5 – 6 วัน 6) ออกกำลังกายทุกวัน

15. นักเรียนออกกำลังกายโดยเฉลี่ย ครั้งละกี่นาที
- 1) น้อยกว่า 10 นาที 2) 10 – 20 นาที 3) 20 – 30 นาที
- 4) มากกว่า 30 นาที
16. วัตถุประสงค์ที่สำคัญที่สุดในการออกกำลังกายของนักเรียน
- 1) เพื่อให้ร่างกายแข็งแรง 2) เพื่อความสนุกสนาน 3) เพื่อการแข่งขัน
- 4) เพื่อลดความอ้วน 5) เพื่อเข้ากลุ่มกับเพื่อน 6) เพื่อระบายความเครียด
- 7) อื่นๆ โปรดระบุ _____
17. บุคคลที่นักเรียนจะขอคำปรึกษาเกี่ยวกับวิชาพลศึกษา
- 1) ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง 2) พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง 3) พี่ หรือน้อง
- 4) เพื่อน 5) ครูพลศึกษา 6) อื่นๆ โปรดระบุ _____
18. นักเรียนไปออกกำลังกายกับใครมากที่สุด
- 1) ออกกำลังกายคนเดียว 2) พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง 3) พี่ หรือน้อง
- 4) เพื่อน 5) ครูพลศึกษา 6) อื่นๆ โปรดระบุ _____
19. ใครเป็นผู้ที่กระตุ้นให้นักเรียนเล่นกีฬาและออกกำลังกายมากที่สุด
- 1) ตนเอง 2) พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง 3) พี่ หรือน้อง
- 4) เพื่อน 5) ครูพลศึกษา 6) อื่นๆ โปรดระบุ _____
20. สิ่งใดเป็นสิ่งที่กระตุ้นให้นักเรียนเล่นกีฬาและออกกำลังกายมากที่สุด
- 1) เวลา และโอกาส 2) สภาพแวดล้อม 3) สื่อต่างๆ
- 4) อุปกรณ์กีฬาใหม่ 5) อื่นๆ โปรดระบุ _____
21. นักเรียนชอบเรียนวิชาพลศึกษา อยู่ในระดับใด
- 1) ชอบมากที่สุด 2) ชอบมาก 3) ปานกลาง
- 4) ไม่ชอบ 5) ไม่ชอบมากที่สุด

ตอนที่ 2 แบบวัดเจตคติ

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

ข้อ ที่	ข้อความ	เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง	เห็น ด้วย	ปาน กลาง	ไม่ เห็น ด้วย	ไม่ เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง
ด้านร่างกาย						
1.	การเรียนวิชาพลศึกษา ช่วยให้ฉันมีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง					
2.	วิชาพลศึกษามีความสำคัญต่อพัฒนาการและการเจริญเติบโตของร่างกาย					
3.	วิชาพลศึกษาช่วยให้ฉันมีปฏิริยาตอบสนองของร่างกายต่อสิ่งต่างๆเร็วขึ้น					
4.	วิชาพลศึกษาช่วยให้ฉันมีการเคลื่อนไหวอย่างมีประสิทธิภาพ					
5.	วิชาพลศึกษาทำให้ฉันมีร่างกายที่สมส่วน					
ด้านจิตใจ						
6.	ฉันปรบมือให้เกียรติผู้ตัดสินและผู้เล่นทั้งสองฝ่าย เมื่อเริ่มเกมและจบเกม					
7.	วิชาพลศึกษาทำให้ฉันเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง					
8.	ฉันเล่นกีฬาอย่างเต็มความสามารถ ไม่ว่าจะเล่นนั้นจะแพ้หรือชนะก็ตาม					
9.	ฉันยอมรับในผลการเล่น และความสามารถของผู้เล่นทั้งสองฝ่าย					
10.	กิจกรรมพลศึกษา จะช่วยให้ฉันมีสมาธิมากยิ่งขึ้น					
ด้านอารมณ์						
11.	วิชาพลศึกษา ทำให้ฉันเป็นคนใจเย็นขึ้น มีความอดทนอดกลั้นมากยิ่งขึ้น					

ข้อ ที่	ข้อความ	เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง	เห็น ด้วย	ปาน กลาง	ไม่ เห็น ด้วย	ไม่ เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง
12.	วิชาพลศึกษาช่วยผ่อนคลายความเครียด					
13.	กิจกรรมพลศึกษา เป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความ สนุกสนานเพลิดเพลิน					
14.	ฉันรู้สึกแจ่มใส หลังจากที่ได้ประกอบกิจกรรม พลศึกษา					
15.	ฉันเชื่อฟังและยอมรับคำตัดสินของกรรมการผู้ตัดสิน เสมอ					
ด้านสังคม						
16.	วิชาพลศึกษาทำให้ฉันรู้จักการวางตัวและปฏิบัติ ตนเองต่อคนรอบข้าง					
17.	วิชาพลศึกษาช่วยให้ฉันมีความสามารถในการเป็น ผู้นำและผู้ตามที่ดี					
18.	วิชาพลศึกษาทำให้ฉันรู้จักการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่					
19.	วิชาพลศึกษาทำให้ฉันมีระเบียบวินัย					
20.	วิชาพลศึกษาทำให้ฉันรู้จักแพ้ รู้จักชนะ รู้จักอภัย					
ด้านสติปัญญา						
21.	ผู้ที่ชอบเรียนวิชาพลศึกษา มักเป็นคนเรียนหนังสือเก่ง					
22.	การเรียนวิชาพลศึกษา ทำให้ฉันทราบถึงความสำคัญ ของการมีสุขภาพที่ดี					
23.	วิชาพลศึกษาสอนให้ฉันรู้จักการดูแลสุขภาพตนเอง					
24.	วิชาพลศึกษาฝึกฉันให้สามารถหาสาเหตุ และปัจจัย เสริมในการชนะการแข่งขันกีฬา และกิจกรรมต่างได้					
25.	วิชาพลศึกษาเป็นวิชาที่เรียนรู้ควบคู่ไปกับการปฏิบัติ และมีโจทย์ให้แก้ปัญหาเช่นเดียวกัน					

ตอนที่ 3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

ข้อ ที่	ข้อความ	เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง	เห็น ด้วย	ปาน กลาง	ไม่ เห็น ด้วย	ไม่ เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง
1. ปัจจัยทางด้านจิตวิทยา						
ความเชื่ออำนาจภายในตน						
1.	ความภูมิใจของฉัน คือการได้เกรด 4 ในวิชาพลศึกษา					
2.	ฉันมักจะเปรียบเทียบคะแนนวิชาพลศึกษาของฉันกับ ของเพื่อนเสมอ เพื่อจะได้นำมาพัฒนาตนเองให้ดีขึ้น					
3.	ฉันเชื่อว่า ความสำเร็จในการเรียนวิชาพลศึกษา หรือ การแข่งขันไม่ได้ขึ้นอยู่กับโชคชะตา					
4.	ฉันเชื่อว่า การประสพอุบัติเหตุจากการแข่งขันหรือไม่ นั้น ขึ้นอยู่กับการกระทำของตนเอง					
5.	ฉันเชื่อว่า ปัญหาทุกอย่างในการแข่งขัน หรือเล่นกีฬา สามารถแก้ไขได้ด้วยสติปัญญาของตนเอง					
แรงจูงใจภายใน						
6.	ฉันออกกำลังกายเพื่อลดความอ้วน					
7.	การออกกำลังกาย และเล่นกีฬา เป็นการท้าทาย ความสามารถ					
8.	ฉันอยากมีรูปร่างที่สง่างาม ฉันจึงตั้งใจเรียนวิชาพลศึกษา					
9.	ฉันตั้งใจเรียนวิชาพลศึกษา เพื่อให้มีเสน่ห์ต่อเพศตรง ข้าม					
10.	วิชาพลศึกษา เป็นวิชาที่ส่งเสริมให้ผู้เรียน ประสพ ความสำเร็จในชีวิต					
แรงจูงใจภายนอก						
11.	ฉันเป็นที่ยอมรับจากเพื่อนๆ เพราะฉันได้คะแนนดีใน วิชาพลศึกษา					

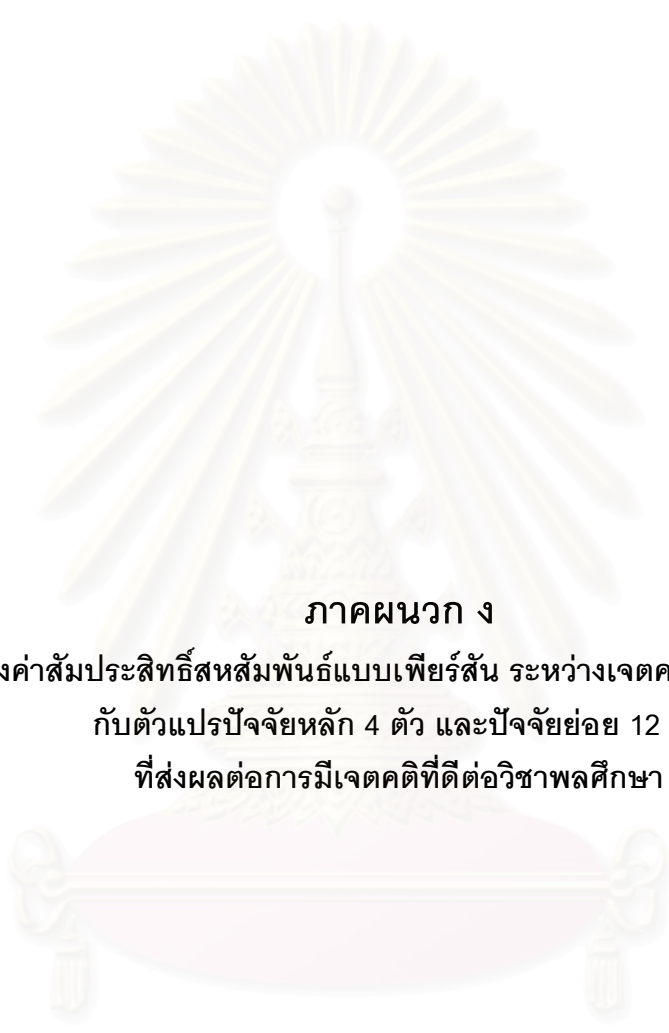
ข้อ ที่	ข้อความคำถาม	เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง	เห็น ด้วย	ปาน กลาง	ไม่ เห็น ด้วย	ไม่ เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง
12.	ฉันเป็นที่ยอมรับจากเพื่อนๆ เพราะฉันได้เป็นนักกีฬา ของโรงเรียน					
13.	ฉันจะได้รางวัลที่ฉันต้องการ หากฉันตั้งใจเรียนวิชา พลศึกษา					
14.	ฉันต้องการถ้วยรางวัลชนะเลิศ ฉันจึงต้องขยันซ้อมกีฬา					
15.	ฉันตั้งใจเรียนวิชาพลศึกษาเพราะต้องการคำชมจาก พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูพลศึกษา และคนรอบข้าง					
2. ปัจจัยทางด้านสังคม						
พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง						
1.	เมื่อใกล้สอบ หรือใกล้มีการแข่งขันกีฬา พ่อแม่ หรือ ผู้ปกครองของฉัน จะเป็นคนกระตุ้นและให้กำลังใจฉัน ในการดูหนังสือสอบ หรือฝึกซ้อมทักษะกีฬาเสมอ					
2.	พ่อแม่ หรือผู้ปกครองของฉัน ยอมให้ฉันดูการแข่งขัน กีฬาทุกประเภทที่ฉันอยากดู					
3.	พ่อแม่ หรือผู้ปกครองของฉันไม่ชอบวิชาพลศึกษา ฉัน จึงไม่ชอบวิชาพลศึกษาไปด้วย					
4.	พ่อแม่ หรือผู้ปกครองของฉันให้เงินค่าใช้จ่ายเรื่องการ เล่นกีฬา และออกกำลังกายเสมอ					
5.	ฉันมีโอกาสนั่งเล่นกีฬา หรือออกกำลังกายประเภทต่างๆ ซึ่งเป็นสิ่งที่ทุกคนในบ้านเห็นว่าถูกต้อง					
ครูพลศึกษา						
6.	ครูพลศึกษาเป็นคนกระตุ้นให้ฉันตั้งใจเรียนวิชาพลศึกษา					
7.	ครูพลศึกษาให้ความสำคัญ ใส่ใจ และเป็นห่วง นักเรียนที่ขาดเรียน หรือไม่สบาย					
8.	เมื่อนักเรียนขอความร่วมมือในการจัดกิจกรรมกีฬา อื่นๆ หรือกิจกรรมต่างๆจากครูพลศึกษา ครูพลศึกษาก็ ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมพิเศษแก่นักเรียน					

ข้อ ที่	ข้อความคำถาม	เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง	เห็น ด้วย	ปาน กลาง	ไม่ เห็น ด้วย	ไม่ เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง
9.	ครูพลศึกษามักจะพูด หรือเล่าเรื่องตลกและทำท่าทาง ต่างๆที่ทำให้ฉันหัวเราะหรืออมยิ้มระหว่างที่สอน พลศึกษาในชั้นเรียน					
10.	ครูพลศึกษาของฉันมีรูปร่าง หน้าตา และบุคลิกภาพดี					
เพื่อน						
11.	เพื่อนของฉันให้กำลังใจฉันแข่งขันกีฬาไม่ว่าจะใน ชั่วโมงเรียน หรือนอกชั่วโมงเรียนวิชาพลศึกษาก็ตาม					
12.	เพื่อนของฉันเป็นคนเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน					
13.	ฉันกับเพื่อน ไม่เคยทะเลาะกันในขณะที่เรียนวิชา พลศึกษา หรือแข่งขันกีฬา หรือออกกำลังกาย					
14.	ฉันสามารถทำให้เพื่อนชอบวิชาพลศึกษาได้					
15.	ฉันและเพื่อนช่วยกันกระตุ้นให้ตั้งใจเรียนในวิชาพลศึกษา					
3. ปัจจัยทางการเรียนการสอน						
วิธีสอน						
1.	การสอนวิชาพลศึกษาเป็นการสอนที่ส่งเสริมให้ นักเรียนได้เรียนและปฏิบัติกิจกรรมในสภาพการณ์จริง					
2.	วิธีการสอนของครูพลศึกษา ส่งเสริมให้ฉันได้คิด แก้ปัญหา วิเคราะห์หาเหตุผลอย่างหลากหลาย ด้วยตนเอง					
3.	วิธีการสอนของครูพลศึกษา มีการเชื่อมโยงศาสตร์ต่างๆ เข้าด้วยกัน คือวิทยาศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์					
4.	เพราะครูพลศึกษามีการจัดการและวางแผนการสอน ไว้ล่วงหน้า ทำให้กิจกรรมในชั่วโมงพลศึกษามีความ น่าเรียนมากยิ่งขึ้น					
5.	วิชาพลศึกษาที่ฉันเรียนอยู่ มีกฎ และข้อตกลงที่ชัดเจน					
ความเหมาะสมของเนื้อหา						
6.	เนื้อหาและกิจกรรมพลศึกษาที่ฉันเรียนอยู่ เหมาะสม กับเพศและวัยของฉัน					

ข้อ ที่	ข้อความ	เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง	เห็น ด้วย	ปาน กลาง	ไม่ เห็น ด้วย	ไม่ เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง
7.	ในช่วงโมเรียนวิชาพลศึกษา มีกิจกรรมทั้งประเภทบุคคลและประเภททีม					
8.	กิจกรรมพลศึกษา เน้นให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ด้านสมรรถภาพทางกาย ด้านทักษะกีฬา ด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา					
9.	กิจกรรมพลศึกษาในช่วงโมเรียน มีความท้าทายความสามารถ					
10.	กิจกรรมพลศึกษาในช่วงโมเรียน มีความยืดหยุ่นในเรื่องเวลา และปรับเปลี่ยนตามความเหมาะสมของประเภทกิจกรรม					
การวัดและประเมินผล						
11.	ฉันมีส่วนร่วมในการกำหนดวัตถุประสงค์ การจัดการเรียนการสอน และการประเมินการสอนในวิชาพลศึกษาด้วย					
12.	การประเมินผลวิชาพลศึกษา มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การสอน					
13.	การประเมินผลวิชาพลศึกษา ต้องคำนึงถึงศักยภาพของนักเรียนเป็นสำคัญ					
14.	ครูพลศึกษาของฉัน ประเมินผลการเรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย					
15.	ครูพลศึกษาช่วยให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ฉัน หลังจากการประเมิน					
4. ปัจจัยทางด้านกายภาพ						
สนามกีฬา และอุปกรณ์กีฬา						
1.	ฉันจะไม่เรียนวิชาพลศึกษา ถ้าต้องเรียนในที่ที่มีฝุ่นและควันจำนวนมาก					

ข้อ ที่	ข้อความคำถาม	เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง	เห็น ด้วย	ปาน กลาง	ไม่ เห็น ด้วย	ไม่ เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง
2.	การเรียนวิชาพลศึกษาในร่ม เป็นสิ่งที่ฉันใฝ่ฝัน					
3.	สนามกีฬา หรือสถานที่เรียนวิชาพลศึกษาในโรงเรียน มีความปลอดภัย					
4.	ชุดพลศึกษาของโรงเรียนฉัน เป็นชุดที่เหมาะสมกับการเรียนวิชาพลศึกษา					
5.	อุปกรณ์การเรียนวิชาพลศึกษาไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน ฉันจึงไม่สามารถเรียนวิชาพลศึกษาได้					
สภาพอากาศ มลพิษ						
6.	โรงเรียนที่ฉันอยู่ มีสภาพแวดล้อมที่ร่มรื่น					
7.	ฉันไม่ชอบเรียนวิชาพลศึกษาตอนบ่าย					
8.	ฉันไม่ชอบกิจกรรมพลศึกษากลางแจ้ง					
9.	ฉันอยากออกไปวิ่งเล่นท่ามกลางสายฝน					
10.	สถานที่เรียนวิชาพลศึกษาของฉันมีเสียงดัง เช่น เสียงดังจากโรงอาหาร เสียงดังจากการจราจรบนท้องถนน เป็นต้น					
สิ่งอำนวยความสะดวก						
11.	ห้องน้ำในโรงเรียนมีไม่เพียงพอ และอยู่ไกลจากสถานที่เรียนพลศึกษา ทำให้ฉันลำบากกับการเรียนวิชาพลศึกษา					
12.	โรงเรียนของฉันมีตู้เก็บของให้เก็บอุปกรณ์กีฬา และชุดพลศึกษา					
13.	โรงเรียนของฉันมีตู้น้ำดื่มที่สะอาดและเพียงพอสำหรับจำนวนนักเรียน					
14.	โรงเรียนของฉัน มีอุปกรณ์กีฬาให้ฉันเบิกได้สะดวก					
15.	ฉันสนใจในการเรียนวิชาพลศึกษา เพราะมีห้องพยาบาลที่มีประสิทธิภาพ					

ขอขอบคุณในความร่วมมือ

ภาคผนวก ง

**ตารางแสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ระหว่างเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา
กับตัวแปรปัจจัยหลัก 4 ตัว และปัจจัยย่อย 12 ตัว
ที่ส่งผลต่อการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา**

**สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**

ตารางแสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ระหว่างเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา
กับตัวแปรปัจจัยหลัก 4 ตัว ที่ส่งผลต่อการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา

		ATTP	PF	SF	TF	EF
ATTP	Pearson Correlation	1	.545(**)	.578(**)	.596(**)	.335(**)
	Sig. (2-tailed)		.000	.000	.000	.000
	N	400	400	400	400	400
PF	Pearson Correlation	.545(**)	1	.630(**)	.475(**)	.500(**)
	Sig. (2-tailed)	.000		.000	.000	.000
	N	400	400	400	400	400
SF	Pearson Correlation	.578(**)	.630(**)	1	.711(**)	.485(**)
	Sig. (2-tailed)	.000	.000		.000	.000
	N	400	400	400	400	400
TF	Pearson Correlation	.596(**)	.475(**)	.711(**)	1	.494(**)
	Sig. (2-tailed)	.000	.000	.000		.000
	N	400	400	400	400	400
EF	Pearson Correlation	.335(**)	.500(**)	.485(**)	.494(**)	1
	Sig. (2-tailed)	.000	.000	.000	.000	
	N	400	400	400	400	400

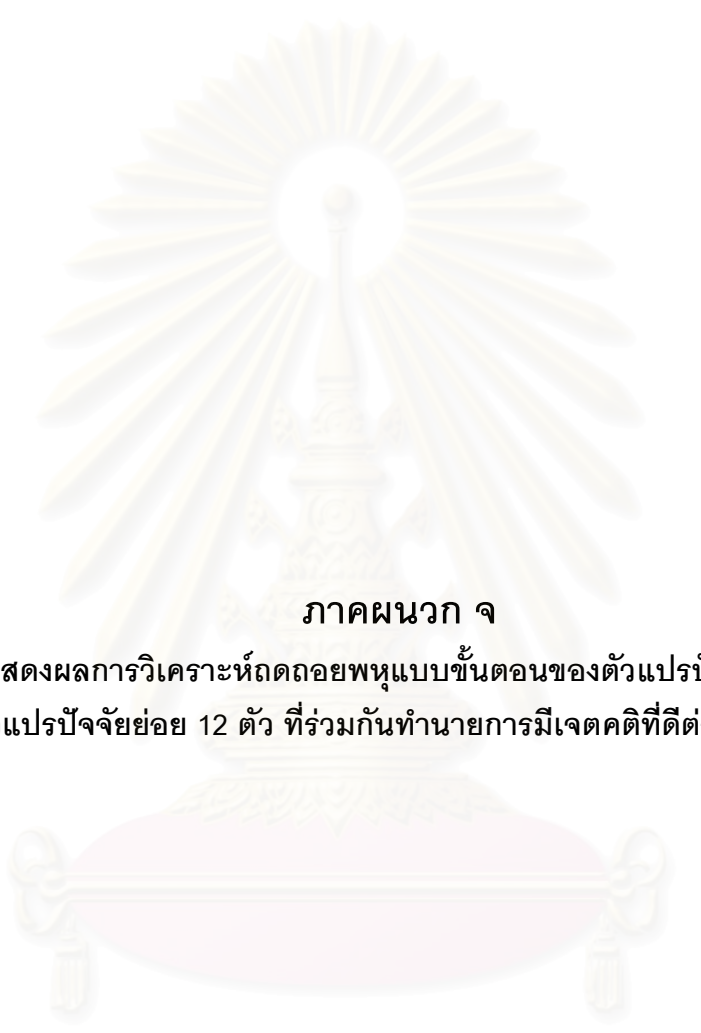
** Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางแสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ระหว่างเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา
กับตัวแปรปัจจัยย่อย 12 ตัว ที่ส่งผลต่อการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา

		ATTP	PFEB	PFIM	PFEM	SFPR	SFPT	SFPE	TFMT	TFSU	TFME	EFFE	EFCP	EFFA
ATTP	Pearson Correlation	1	.537(**)	.441(**)	.408(**)	.405(**)	.447(**)	.536(**)	.517(**)	.512(**)	.512(**)	.291(**)	.136(**)	.348(**)
	Sig. (2-tailed)		.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.007	.000
	N	400	400	400	400	400	400	400	400	400	400	400	400	400
PFEB	Pearson Correlation	.537(**)	1	.522(**)	.483(**)	.440(**)	.436(**)	.442(**)	.432(**)	.399(**)	.399(**)	.371(**)	.266(**)	.380(**)
	Sig. (2-tailed)	.000		.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000
	N	400	400	400	400	400	400	400	400	400	400	400	400	400
PFIM	Pearson Correlation	.441(**)	.522(**)	1	.598(**)	.493(**)	.366(**)	.356(**)	.294(**)	.266(**)	.363(**)	.263(**)	.213(**)	.376(**)
	Sig. (2-tailed)	.000	.000		.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000
	N	400	400	400	400	400	400	400	400	400	400	400	400	400
PFEM	Pearson Correlation	.408(**)	.483(**)	.598(**)	1	.510(**)	.393(**)	.378(**)	.327(**)	.225(**)	.408(**)	.338(**)	.285(**)	.410(**)
	Sig. (2-tailed)	.000	.000	.000		.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000
	N	400	400	400	400	400	400	400	400	400	400	400	400	400
SFPR	Pearson Correlation	.405(**)	.440(**)	.493(**)	.510(**)	1	.484(**)	.450(**)	.412(**)	.358(**)	.411(**)	.339(**)	.233(**)	.350(**)
	Sig. (2-tailed)	.000	.000	.000	.000		.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000
	N	400	400	400	400	400	400	400	400	400	400	400	400	400
SFPT	Pearson Correlation	.447(**)	.436(**)	.366(**)	.393(**)	.484(**)	1	.444(**)	.612(**)	.457(**)	.555(**)	.308(**)	.258(**)	.374(**)
	Sig. (2-tailed)	.000	.000	.000	.000	.000		.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000
	N	400	400	400	400	400	400	400	400	400	400	400	400	400
SFPE	Pearson Correlation	.536(**)	.442(**)	.356(**)	.378(**)	.450(**)	.444(**)	1	.559(**)	.536(**)	.468(**)	.363(**)	.186(**)	.308(**)
	Sig. (2-tailed)	.000	.000	.000	.000	.000	.000		.000	.000	.000	.000	.000	.000
	N	400	400	400	400	400	400	400	400	400	400	400	400	400
TFMT	Pearson Correlation	.517(**)	.432(**)	.294(**)	.327(**)	.412(**)	.612(**)	.559(**)	1	.667(**)	.581(**)	.399(**)	.207(**)	.397(**)
	Sig. (2-tailed)	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000		.000	.000	.000	.000	.000
	N	400	400	400	400	400	400	400	400	400	400	400	400	400
TFSU	Pearson Correlation	.512(**)	.399(**)	.266(**)	.225(**)	.358(**)	.457(**)	.536(**)	.667(**)	1	.588(**)	.390(**)	.134(**)	.314(**)
	Sig. (2-tailed)	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000		.000	.000	.007	.000
	N	400	400	400	400	400	400	400	400	400	400	400	400	400
TFME	Pearson Correlation	.512(**)	.399(**)	.363(**)	.408(**)	.411(**)	.555(**)	.468(**)	.581(**)	.588(**)	1	.404(**)	.287(**)	.455(**)
	Sig. (2-tailed)	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000		.000	.000	.000
	N	400	400	400	400	400	400	400	400	400	400	400	400	400
EFFE	Pearson Correlation	.291(**)	.371(**)	.263(**)	.338(**)	.339(**)	.308(**)	.363(**)	.399(**)	.390(**)	.404(**)	1	.467(**)	.376(**)
	Sig. (2-tailed)	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000		.000	.000
	N	400	400	400	400	400	400	400	400	400	400	400	400	400
EFCP	Pearson Correlation	.136(**)	.266(**)	.213(**)	.285(**)	.233(**)	.258(**)	.186(**)	.207(**)	.134(**)	.287(**)	.467(**)	1	.426(**)
	Sig. (2-tailed)	.007	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.007	.000	.000		.000
	N	400	400	400	400	400	400	400	400	400	400	400	400	400
EFFA	Pearson Correlation	.348(**)	.380(**)	.376(**)	.410(**)	.350(**)	.374(**)	.308(**)	.397(**)	.314(**)	.455(**)	.376(**)	.426(**)	1
	Sig. (2-tailed)	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	.000	
	N	400	400	400	400	400	400	400	400	400	400	400	400	400

** Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

ภาคผนวก จ
ตารางแสดงผลการวิเคราะห์ถอดถอดพหุแบบขั้นตอนของตัวแปรปัจจัยหลัก 4 ตัว
และตัวแปรปัจจัยย่อย 12 ตัว ที่ร่วมกันทำนายนการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางแสดงผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอนของตัวแปรปัจจัยหลัก 4 ตัว
ที่ร่วมกันทำนายการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา

Regression

Variables Entered/Removed(1)

Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	ปัจจัยทางด้านการเรียนการสอน	.	Stepwise (Criteria: Probability-of-F-to-enter <= .050, Probability-of-F-to-remove >= .100).
2	ปัจจัยทางด้านจิตวิทยา	.	Stepwise (Criteria: Probability-of-F-to-enter <= .050, Probability-of-F-to-remove >= .100).
3	ปัจจัยทางด้านสังคม	.	Stepwise (Criteria: Probability-of-F-to-enter <= .050, Probability-of-F-to-remove >= .100).

1.00 Dependent Variable: เจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	.596(1)	.356	.354	.37044
2	.667(2)	.444	.442	.34438
3	.672(3)	.452	.448	.34239

1.00 Predictors: (Constant), ปัจจัยทางด้านการเรียนการสอน

2.00 Predictors: (Constant), ปัจจัยทางด้านการเรียนการสอน, ปัจจัยทางด้านจิตวิทยา

3.00 Predictors: (Constant), ปัจจัยทางด้านการเรียนการสอน, ปัจจัยทางด้านจิตวิทยา, ปัจจัยทางด้านสังคม

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ANOVA(4)

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	30.135	1	30.135	219.598	.000(1)
	Residual	54.617	398	.137		
	Total	84.752	399			
2	Regression	37.670	2	18.835	158.816	.000(2)
	Residual	47.082	397	.119		
	Total	84.752	399			
3	Regression	38.328	3	12.776	108.981	.000(3)
	Residual	46.424	396	.117		
	Total	84.752	399			

1.00 Predictors: (Constant), ปัจจัยทางการเรียนการสอน

2.00 Predictors: (Constant), ปัจจัยทางการเรียนการสอน, ปัจจัยทางด้านจิตวิทยา

3.00 Predictors: (Constant), ปัจจัยทางการเรียนการสอน, ปัจจัยทางด้านจิตวิทยา, ปัจจัยทางด้านสังคม

4.00 Dependent Variable: เจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา

Coefficients(1)

Model		Unstandardized		Standardized		t	Sig.
		Coefficients		Coefficients			
		B	Std. Error	Beta			
1	(Constant)	1.535	.101		15.128	.000	
	ปัจจัยทางการเรียนการสอน	.522	.035	.596	14.819	.000	
2	(Constant)	1.330	.098		13.605	.000	
	ปัจจัยทางการเรียนการสอน	.381	.037	.436	10.249	.000	
	ปัจจัยทางด้านจิตวิทยา	.247	.031	.339	7.971	.000	
3	(Constant)	1.265	.101		12.518	.000	
	ปัจจัยทางการเรียนการสอน	.315	.046	.360	6.793	.000	
	ปัจจัยทางด้านจิตวิทยา	.208	.035	.285	5.947	.000	
	ปัจจัยทางด้านสังคม	.132	.056	.142	2.370	.018	

1.00 Dependent Variable: เจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา

Excluded Variables(4)

Model	Beta In	t	Sig.	Partial Correlation	Collinearity Statistics	
					Tolerance	
1	ปัจจัยทางด้านจิตวิทยา	.339(1)	7.971	.000	.371	.775
	ปัจจัยทางด้านสังคม	.311(1)	5.637	.000	.272	.494
	ปัจจัยทางด้านกายภาพ	.053(1)	1.145	.253	.057	.756
2	ปัจจัยทางด้านสังคม	.142(2)	2.370	.018	.118	.384
	ปัจจัยทางด้านกายภาพ	-.075(2)	-1.637	.102	-.082	.665
3	ปัจจัยทางด้านกายภาพ	-.082(3)	-1.809	.071	-.091	.662

1.00 Predictors in the Model: (Constant), ปัจจัยทางการเรียนการสอน

2.00 Predictors in the Model: (Constant), ปัจจัยทางการเรียนการสอน, ปัจจัยทางด้านจิตวิทยา

3.00 Predictors in the Model: (Constant), ปัจจัยทางการเรียนการสอน, ปัจจัยทางด้านจิตวิทยา, ปัจจัยทางด้านสังคม

4.00 Dependent Variable: เจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางแสดงผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอนของตัวแปรปัจจัยย่อย 12 ตัว
ที่ร่วมกันทำนายการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา

Regression

Variables Entered/Removed(1)

Model	Variables		Method
	Variables Entered	Removed	
1	ปัจจัยทางด้านความเชื่ออำนาจ ภายในตน	.	Stepwise (Criteria: Probability-of-F-to-enter <= .050, Probability-of-F-to-remove >= .100).
2	ปัจจัยทางด้านเพื่อน	.	Stepwise (Criteria: Probability-of-F-to-enter <= .050, Probability-of-F-to-remove >= .100).
3	ปัจจัยทางด้านการวัดและ ประเมินผล	.	Stepwise (Criteria: Probability-of-F-to-enter <= .050, Probability-of-F-to-remove >= .100).
4	ปัจจัยทางด้านความเหมาะสม ของเนื้อหา	.	Stepwise (Criteria: Probability-of-F-to-enter <= .050, Probability-of-F-to-remove >= .100).
5	ปัจจัยทางด้านแรงจูงใจภายใน	.	Stepwise (Criteria: Probability-of-F-to-enter <= .050, Probability-of-F-to-remove >= .100).

1.00 Dependent Variable: เจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Model Summary

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	.537(1)	.288	.287	.38930
2	.632(2)	.400	.397	.35803
3	.670(3)	.448	.444	.34358
4	.680(4)	.462	.456	.33977
5	.689(5)	.474	.468	.33626

1.00 Predictors: (Constant), ปัจจัยทางด้านความเชื่ออำนาจภายในตน

2.00 Predictors: (Constant), ปัจจัยทางด้านความเชื่ออำนาจภายในตน, ปัจจัยทางด้านเพื่อน

3.00 Predictors: (Constant), ปัจจัยทางด้านความเชื่ออำนาจภายในตน, ปัจจัยทางด้านเพื่อน, ปัจจัยทางด้านการวัดและประเมินผล

4.00 Predictors: (Constant), ปัจจัยทางด้านความเชื่ออำนาจภายในตน, ปัจจัยทางด้านเพื่อน, ปัจจัยทางด้านการวัดและประเมินผล, ปัจจัยทางด้านความเหมาะสมของเนื้อหา

5.00 Predictors: (Constant), ปัจจัยทางด้านความเชื่ออำนาจภายในตน, ปัจจัยทางด้านเพื่อน, ปัจจัยทางด้านการวัดและประเมินผล, ปัจจัยทางด้านความเหมาะสมของเนื้อหา, ปัจจัยทางด้านแรงจูงใจภายใน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ANOVA(6)

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	24.434	1	24.434	161.228	.000(1)
	Residual	60.317	398	.152		
	Total	84.752	399			
2	Regression	33.861	2	16.930	132.075	.000(2)
	Residual	50.891	397	.128		
	Total	84.752	399			
3	Regression	38.004	3	12.668	107.313	.000(3)
	Residual	46.747	396	.118		
	Total	84.752	399			
4	Regression	39.150	4	9.788	84.781	.000(4)
	Residual	45.601	395	.115		
	Total	84.752	399			
5	Regression	40.203	5	8.041	71.113	.000(5)
	Residual	44.549	394	.113		
	Total	84.752	399			

- 1.00 Predictors: (Constant), ปัจจัยทางด้านความเชื่ออำนาจภายในตน
- 2.00 Predictors: (Constant), ปัจจัยทางด้านความเชื่ออำนาจภายในตน, ปัจจัยทางด้านเพื่อน
- 3.00 Predictors: (Constant), ปัจจัยทางด้านความเชื่ออำนาจภายในตน, ปัจจัยทางด้านเพื่อน, ปัจจัยทางด้านการวัดและประเมินผล
- 4.00 Predictors: (Constant), ปัจจัยทางด้านความเชื่ออำนาจภายในตน, ปัจจัยทางด้านเพื่อน, ปัจจัยทางด้านการวัดและประเมินผล, ปัจจัยทางด้านความเหมาะสมของเนื้อหา
- 5.00 Predictors: (Constant), ปัจจัยทางด้านความเชื่ออำนาจภายในตน, ปัจจัยทางด้านเพื่อน, ปัจจัยทางด้านการวัดและประเมินผล, ปัจจัยทางด้านความเหมาะสมของเนื้อหา, ปัจจัยทางด้านแรงจูงใจภายใน
- 6.00 Dependent Variable: เจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Coefficients(1)

Model		Unstandardized		Standardized	t	Sig.
		Coefficients		Coefficients		
		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	1.947	.086		22.587	.000
	ปัจจัยทางด้านความเชื่ออำนาจภายในตน	.389	.031	.537	12.698	.000
2	(Constant)	1.455	.098		14.865	.000
	ปัจจัยทางด้านความเชื่ออำนาจภายในตน	.270	.031	.373	8.601	.000
	ปัจจัยทางด้านเพื่อน	.291	.034	.372	8.575	.000
3	(Constant)	1.237	.101		12.270	.000
	ปัจจัยทางด้านความเชื่ออำนาจภายในตน	.225	.031	.311	7.259	.000
	ปัจจัยทางด้านเพื่อน	.217	.035	.278	6.253	.000
	ปัจจัยทางด้านการวัดและประเมินผล	.200	.034	.258	5.925	.000
4	(Constant)	1.158	.103		11.260	.000
	ปัจจัยทางด้านความเชื่ออำนาจภายในตน	.213	.031	.295	6.906	.000
	ปัจจัยทางด้านเพื่อน	.181	.036	.231	4.986	.000
	ปัจจัยทางด้านการวัดและประเมินผล	.151	.037	.195	4.104	.000
	ปัจจัยทางด้านความเหมาะสมของเนื้อหา	.117	.037	.156	3.151	.002
5	(Constant)	1.126	.102		11.000	.000
	ปัจจัยทางด้านความเชื่ออำนาจภายในตน	.172	.033	.238	5.141	.000
	ปัจจัยทางด้านเพื่อน	.168	.036	.215	4.643	.000
	ปัจจัยทางด้านการวัดและประเมินผล	.132	.037	.171	3.580	.000
	ปัจจัยทางด้านความเหมาะสมของเนื้อหา	.125	.037	.166	3.387	.001
	ปัจจัยทางด้านแรงจูงใจภายใน	.085	.028	.134	3.051	.002

1.00 Dependent Variable: เจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา

Excluded Variables(6)

Model	Beta In	t	Sig.	Partial Correlation	Collinearity Statistics	
					Tolerance	
1	ปัจจัยทางด้านแรงจูงใจภายใน	.221(1)	4.562	.000	.223	.727
	ปัจจัยทางด้านแรงจูงใจภายนอก	.194(1)	4.095	.000	.201	.767
	ปัจจัยทางด้านพ่อแม่	.210(1)	4.560	.000	.223	.806
	ปัจจัยทางด้านครูพลศึกษา	.263(1)	5.834	.000	.281	.810
	ปัจจัยทางด้านเพื่อน	.372(1)	8.575	.000	.395	.805
	ปัจจัยทางด้านวิธีสอน	.350(1)	8.046	.000	.374	.813
	ปัจจัยทางด้านความเหมาะสมของเนื้อหา	.354(1)	8.305	.000	.385	.841
	ปัจจัยทางด้านการวัดและประเมินผล	.354(1)	8.320	.000	.385	.841
	ปัจจัยทางด้านสนามกีฬา และอุปกรณ์กีฬา	.106(1)	2.345	.020	.117	.862
	ปัจจัยทางด้านสภาพอากาศและมลพิษ	-.008(1)	-.171	.864	-.009	.929
ปัจจัยทางด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	.168(1)	3.745	.000	.185	.856	
2	ปัจจัยทางด้านแรงจูงใจภายใน	.161(2)	3.537	.000	.175	.708
	ปัจจัยทางด้านแรงจูงใจภายนอก	.119(2)	2.648	.008	.132	.733
	ปัจจัยทางด้านพ่อแม่	.102(2)	2.241	.026	.112	.725
	ปัจจัยทางด้านครูพลศึกษา	.164(2)	3.659	.000	.181	.731
	ปัจจัยทางด้านวิธีสอน	.230(2)	4.878	.000	.238	.645
	ปัจจัยทางด้านความเหมาะสมของเนื้อหา	.241(2)	5.278	.000	.256	.680
	ปัจจัยทางด้านการวัดและประเมินผล	.258(2)	5.925	.000	.285	.735
	ปัจจัยทางด้านสนามกีฬา และอุปกรณ์กีฬา	.021(2)	.497	.619	.025	.813
	ปัจจัยทางด้านสภาพอากาศและมลพิษ	-.035(2)	-.874	.383	-.044	.923
	ปัจจัยทางด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	.111(2)	2.618	.009	.130	.831

Model	Beta In	t	Sig.	Collinearity Statistics		
				Partial Correlation	Tolerance	
3	ปัจจัยทางด้านแรงจูงใจภายใน	.124(3)	2.787	.006	.139	.691
	ปัจจัยทางด้านแรงจูงใจภายนอก	.068(3)	1.517	.130	.076	.700
	ปัจจัยทางด้านพ่อแม่	.053(3)	1.191	.234	.060	.697
	ปัจจัยทางด้านครูพลศึกษา	.073(3)	1.541	.124	.077	.617
	ปัจจัยทางด้านวีรียสอน	.142(3)	2.831	.005	.141	.542
	ปัจจัยทางด้านความเหมาะสมของเนื้อหา	.156(3)	3.151	.002	.157	.559
	ปัจจัยทางด้านสนามกีฬา และอุปกรณ์กีฬา	-.039(3)	-.919	.359	-.046	.767
	ปัจจัยทางด้านสภาพอากาศและมลพิษ	-.082(3)	-2.075	.039	-.104	.891
	ปัจจัยทางด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	.036(3)	.838	.402	.042	.744
4	ปัจจัยทางด้านแรงจูงใจภายใน	.134(4)	3.051	.002	.152	.688
	ปัจจัยทางด้านแรงจูงใจภายนอก	.093(4)	2.095	.037	.105	.680
	ปัจจัยทางด้านพ่อแม่	.051(4)	1.152	.250	.058	.697
	ปัจจัยทางด้านครูพลศึกษา	.060(4)	1.275	.203	.064	.612
	ปัจจัยทางด้านวีรียสอน	.094(4)	1.734	.084	.087	.457
	ปัจจัยทางด้านสนามกีฬา และอุปกรณ์กีฬา	-.056(4)	-1.314	.190	-.066	.756
	ปัจจัยทางด้านสภาพอากาศและมลพิษ	-.071(4)	-1.807	.072	-.091	.883
	ปัจจัยทางด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	.037(4)	.859	.391	.043	.744
	5	ปัจจัยทางด้านแรงจูงใจภายนอก	.044(5)	.905	.366	.046
ปัจจัยทางด้านพ่อแม่		.013(5)	.282	.778	.014	.637
ปัจจัยทางด้านครูพลศึกษา		.047(5)	1.011	.313	.051	.607
ปัจจัยทางด้านวีรียสอน		.099(5)	1.828	.068	.092	.456
ปัจจัยทางด้านสนามกีฬา และอุปกรณ์กีฬา		-.059(5)	-1.399	.163	-.070	.756
ปัจจัยทางด้านสภาพอากาศและมลพิษ		-.076(5)	-1.966	.050	-.099	.881
ปัจจัยทางด้านสิ่งอำนวยความสะดวก		.016(5)	.369	.712	.019	.724

1.00 Predictors in the Model: (Constant), ปัจจัยทางด้านความเชื่ออำนาจภายในตน

2.00 Predictors in the Model: (Constant), ปัจจัยทางด้านความเชื่ออำนาจภายในตน, ปัจจัยทางด้านเพื่อน

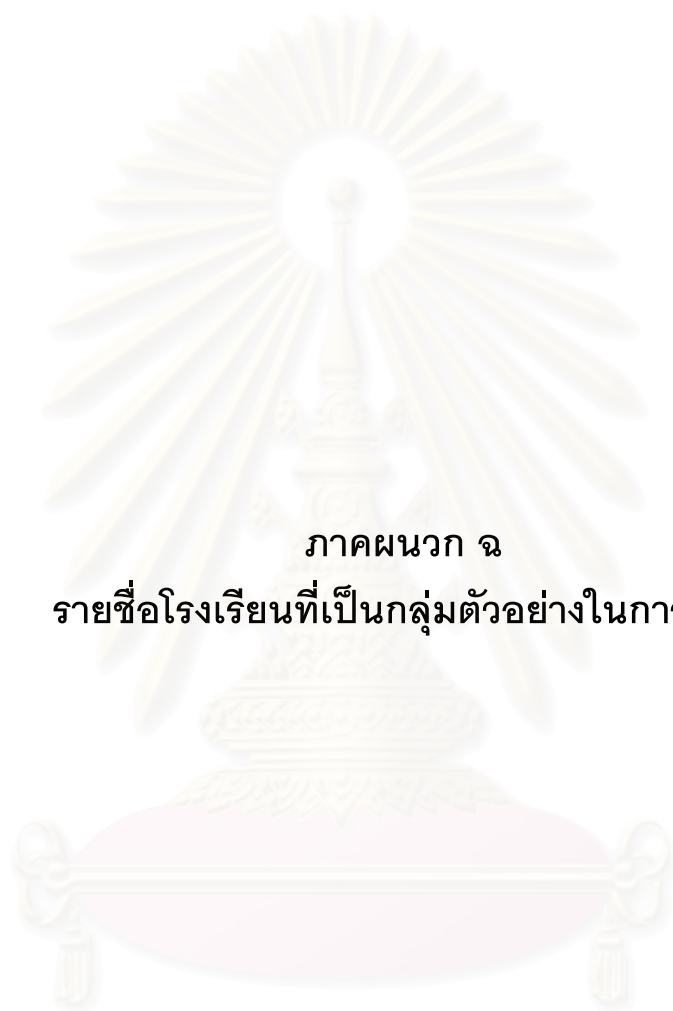
3.00 Predictors in the Model: (Constant), ปัจจัยทางด้านความเชื่ออำนาจภายในตน, ปัจจัยทางด้านเพื่อน,

ปัจจัยทางด้านการวัดและประเมินผล

- 4.00 Predictors in the Model: (Constant), ปัจจัยทางด้านความเชื่ออำนาจภายในตน, ปัจจัยทางด้านเพื่อน,
ปัจจัยทางด้านการวัดและประเมินผล, ปัจจัยทางด้านความเหมาะสมของเนื้อหา
- 5.00 Predictors in the Model: (Constant), ปัจจัยทางด้านความเชื่ออำนาจภายในตน, ปัจจัยทางด้านเพื่อน,
ปัจจัยทางด้านการวัดและประเมินผล, ปัจจัยทางด้านความเหมาะสมของเนื้อหา,
ปัจจัยทางด้านแรงจูงใจภายใน
- 6.00 Dependent Variable: เจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

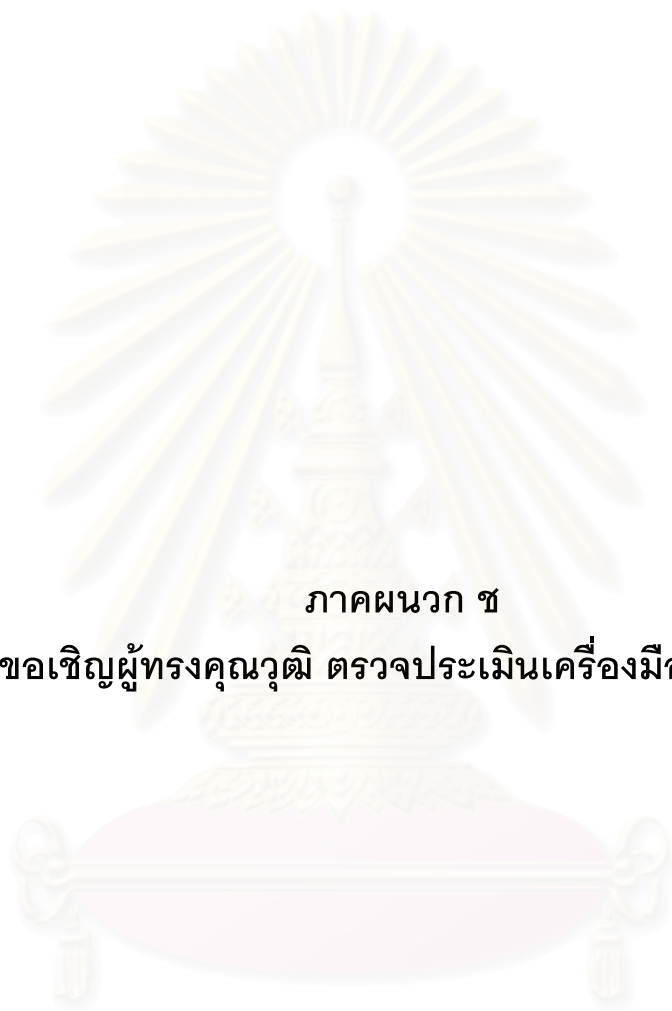
ภาคผนวก ฉ
รายชื่อโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

โรงเรียน	อาจารย์ผู้ให้ความช่วยเหลือ
โรงเรียนขนาดกลาง	
1. โรงเรียนพุทธจักรวิทยา	อาจารย์ สมบูรณ์ อังศุภโชติ อาจารย์ สุรพล วนิจกิจเกื้อผล
โรงเรียนขนาดใหญ่	
2. โรงเรียนสาธิต ศรีนครินทร์วิโรฒ ปทุมวัน	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณามภรณ์ รัชมีมารีย์
โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ	
3. โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย	

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ช

หนังสือขอเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบประเมินเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานปลัดกระทรวงและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โทร.82710

ที่ ศธ.0512.6(2771)ว

วันที่ มกราคม 2551

เรื่อง ขอร้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจประเมินเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน

ด้วย นายสุรเชษฐ์ โชติสุวรรณนท์ นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาหลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา สาขาวิชาพลศึกษา อยู่ระหว่างการทำนิตงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานคร” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมบูรณ์ อินทร์มณฑา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจประเมินเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความร่วมมือจากท่าน โปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร.ณรุทธ์ สุทธจิตต์)

รองคณบดีด้านหลักสูตรและการสอน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ซ

หนังสือขออนุญาตทดลองใช้เครื่องมือวิจัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ คณะครูและคณาจารย์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โทร.82710
ที่ ศธ 0512.6(2771)/ วันที่ ธันวาคม 2550
เรื่อง ขออนุญาตทดลองใช้เครื่องมือวิจัย

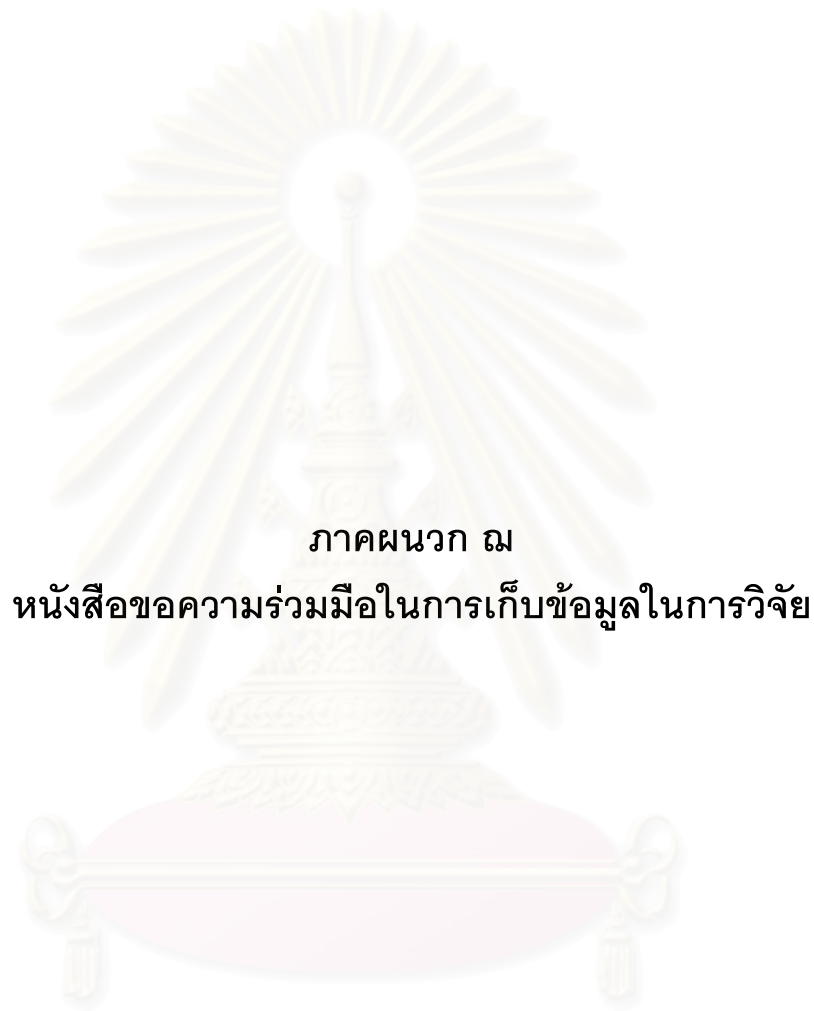
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม และรองคณบดี

ด้วย นายสุรเชษฐ์ โชติวรานนท์ นิสิตชั้นปริญญาโท ภาควิชาหลักสูตร การสอนและ
เทคโนโลยีการศึกษา สาขาวิชาพลศึกษา อยู่ระหว่างการศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาพลศึกษา เรื่อง "ปัจจัยที่ส่งผลต่อ
การเปลี่ยนแปลงการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานคร"
โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมบูรณ์ อินทร์ณนทา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้อง
ทดลองใช้เครื่องมือวิจัย คือ แบบสอบถาม กับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 30 คน เป็นนักเรียน
หญิง 15 คน และนักเรียนชาย 15 คน ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นายสุรเชษฐ์ โชติวรานนท์ ได้
ทดลองใช้เครื่องมือดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร.เมรุทธ์ สุทธจิตต์)
รองคณบดีด้านหลักสูตรและการสอน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ฅ
หนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลในการวิจัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่ ศธ 0512.6(2771)/

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

มกราคม 2551

เรื่อง ขอลความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นายสุรเชษฐ์ โชติวรานนท์ นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต สาขาหลักสูตร การสอนและ
เทคโนโลยีการศึกษา สาขาวิชาพลศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อ
การเปลี่ยนแปลงการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานคร”
โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมบูรณ์ ยินทร์ถนอม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในกรณีนี้ นิสิตมีทุนเงินเป็นด้อย
เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม กับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 3 ห้อง ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้
ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดอนุญาตให้ นายสุรเชษฐ์ โชติวรานนท์ ได้ทำการ
เก็บข้อมูลวิจัยดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ณัฐ สุทนต์)

รองคณบดี

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

สำนักงานหลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2710

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นายสุรเชษฐ์ โชติวรานนท์ เกิดวันที่ 12 พฤษภาคม 2526 สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต (ศึกษาศาสตร์ – พลศึกษา) เกียรตินิยมอันดับหนึ่ง สาขาวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อวันที่ 2 ตุลาคม 2547 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา ภาควิชาหลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2548

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย